

PROTOKOLL

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUNDS
34. ordinære landsmøte 6.-11. juni 1999

Tilførl

Dette protokoll er et teknisk bilde av behandlingen av Norsk Arbeidsmandsforbunds 34. ordinære landsmøte på Quality Hafjell Hotell 6.-11. juni 1999.

Landsmøtet ble det første dag laget referat, som ble trykt og sendt til landsstyret. Det var anledning til å komme med merknader og forslag til endringer i de enkelte dagsordenene. Alle referat og forslag til vedtak er offentliggjort.

PROTOKOLL

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUNDS 34. ordinære landsmøte 6.-11. juni 1999 Quality Hafjell Hotell, Øyer

Referat utarbejdet av: [Name]

Protokoll er godkjent av: [Name]

Referat

Arbeidsmandsforbundet - Øyer

PROTOKOLL
NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND
2007 juni 11. - 17. juni 1999
Quality Hafjell Hotel, Wye

Utforming: Stiftelsen Fri Fagbevegelse – LO Media
Trykk: Gan Grafisk – Oslo

Forord

Denne protokoll gir et kronologisk referat av forhandlingene ved Norsk Arbeidsmandsforbunds 34. ordinære landsmøte på Quality Hafjell Hotel 6.-11. juni 1999.

Under landsmøtet ble det hver dag laget referat, som ble trykket og utdelt til representantene. Det var anledning til å komme med merknader og foreslå rettelser i de enkelte dagsreferater. Alle rettelser er tatt hensyn til ved den endelige redigeringen.

Innsendte forslag som var til behandling på landsmøtet, er gjengitt i tilknytning til de respektive punkter på dagsordenen. Andre framsatte forslag under debatten er gjengitt i tilknytning til forslagsstilleren.

Debattinnleggene er gjengitt i konsentrert form - unntatt i de tilfeller hvor manus er levert referentene.

Deltakerlisten er gjengitt til slutt i protokollen.

*Referenter:
Jan Herdal, Geir Øvrevik og Lise Winther*

Innholdsfortegnelse

	Side
Formiddagsmøtet søndag 6. juni	7
Kulturprogram	7
Dagsorden pkt 1 - Åpning og konstituering	7
Minnetalen	7
Forbundslederens åpningstale	9
Gjestene hilser	17
Fullmaktskomiteens innstilling	19
Ettermiddagsmøtet søndag 6. juni	20
Forretningsorden	20
Dagsorden	21
Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer	22
Dagsorden pkt. 2 - Regnskap og revisjonsrapport	25
Generell debatt og spørsmål	30
Revisjonsberetningen. Kontrollnemndas rapport	31
Dagsorden pkt. 3 - Beretninger	32
Generell debatt og godkjenning	32
Muntlig beretning 1999	34
Formiddagsmøtet mandag 7. juni	40
Dagsorden pkt. 6 - Vedtektene	41
Innsendte forslag og innstillinger	41
Innledning ved Jens Haverstad	115
Generell debatt	119
Ettermiddagsmøtet mandag 7. juni	134
Dagsorden pkt. 6 forts - Vedtektene. Debatt og voteringer	134
Dagsorden pkt. 4 - Forbundets handlingsprogram	140
Innsendte forslag og innstillinger	140
Innledning ved Andres B. Rodal	173
Innledning ved Erna C. Dynge	178
Formiddagsmøtet tirsdag 8. juni	184
Dagsorden pkt. 4 forts. - Handlingsprogrammet	184
Framsatte forslag	185
Ettermiddagsmøtet tirsdag 8. juni	187
Dagsorden pkt. 8 - Den politiske situasjon	187
Innledning ved Thorbjørn Jagland	187
Debatt og forslag	194
Dagsorden pkt. 7 - Diverse forslag	204
Voteringer	221

Formiddagsmøtet onsdag 9. juni	225
Dagsorden pkt. 5 - Den faglige situasjon	225
Innledning ved Gerd Liv Valla.....	225
Debatten.....	231
Dagsorden pkt. 6 forts. - Vedtektene. Innkomne forslag	243
Votering.....	243
Ettermiddagsmøtet onsdag 9. juni	246
Besøk fra Murmansk.....	246
Dagsorden pkt. 6 forts - Vedtektene	248
Votering.....	255
Formiddagsmøtet torsdag 10. juni	264
Dagsorden pkt. 4 forts. - Handlingsprogrammet	265
Debatt og votering.....	267
Dagsorden pkt 7. forts. - Diverse forslag.....	273
Debatt og votering.....	273
Ettermiddagsmøtet torsdag 10. juni	283
Dagsorden pkt. 8 forts. - Den politiske situasjonen. Uttalelser	284
Konflikten på Balkan	285
Arbeidsledighet	285
Ren utvikling.....	286
Debatt og votering.....	287
Dagsorden pkt. 9 - Bevilgninger	292
Formiddagsmøtet fredag 11. juni	294
Dagsorden pkt. 8 forts. - Den politiske situasjonen. Uttalelser	294
Arbeidsledighet	294
Vekternes sikkerhet.....	295
Dagsorden pkt. 10 - Valg.....	296
Valgkomiteens innstilling.....	297
Generell debatt	315
Valg	318
Dagsorden pkt. 11 - Avslutning	321
Forbundslederen oppsummerer	322
Deltakerliste	325
Talerliste	334

Formiddagsmøtet søndag 6. juni

Kulturprogram

Landsmøtet åpnet med et kulturprogram hvor skuespilleren *Jon Eikemo* var hovedattraksjonen. Han opptrådte sammen med komponist og musiker *Alfred Jansson*. I tillegg deltok aktører fra Ringsaker teatergruppe, med stoff fra gruppas forestilling «Tre pinner i kors» og dermed mye fint Prøysen-materiale. Med skjemt og glimt i øyet tok Eikemo forsamlingen bl.a. med på en ferd i Per Sivles, Jacob Sandes og Evert Taubes verden. Både verbalt og musikalsk spilte han på alle strenger og fikk forsamlingen i godt landsmøtelune. Han fortalte blant annet ei lygarsøge fra Voss som endog satte de mest dialektkyndige på prøve. Han hadde i tillegg en nesten holbersk parodi på en hypokonder fra Lindåshalvøen og en kultursnobb fra aller innerste Telemark. Landsmøtet ga Eikemo og de andre aktørene velfortjent applaus.

Forbundslederen *Arnfinn Nilsen* takket alle aktørene for en fin åpning på landsmøtet og overrakte blomster, fulgt av applaus fra salen.

Landsmøtet tok deretter 10 minutters pause.

Dagsorden pkt. 1 – Åpning og konstituering

Forbundsleder Arnfinn Nilsen tok ordet og opplyste at *Oddbjørn Nilsen* ville fungere som møtesekretær inntil konstitueringen av landsmøtet. Landsmøtet sang deretter «Det er kraft i vårt forbund». Allsangen ble ledet og akkompagnert av distriktssekretær *Sven Pettersen*.

Minnetalen

Forbundslederen holdt så følgende minnetale:

Evne til samhold og viljen til å løfte i flokk, har vært og er vår styrke. Vår organisasjon er bygd opp av tusener av mennesker som bærer i seg drømmen om et bedre samfunn, hvor trygghet, rettferdighet, nærhet og menneskelig varme er viktige elementer. Vår største styrke ligger i de manges innsats. Tusener av kvinner og menn over hele landet bruker sin energi, sin entusiasme og sin arbeidskraft i arbeiderbevegelsens tjeneste. De fleste gjør jobben i det stille, og går bort uten stor oppmerksomhet.

Siden sist vi var samlet til landsmøte er 2 239 av våre medlemmer gått bort. Det er umulig å nevne alle, men de er med når jeg nevner noen av dem som gjennom sine tillitsverv ble kjent for de fleste av oss.

Tidligere distriktssekretær i avd. 6 - Hordaland, Nils Trengereid døde 20. februar 1996. Nils bygde opp avd. 6 til en av forbundets største avdelinger, han var en av de gamle sliterne. Det var aldri tvil om hvor han ville og han nådde ofte dit. Forbundet har mye å takke Nils for.

Ola Sande døde den 13. november 1996. Han var tidligere distriktssekretær i Oslo/Akershus avdelingen, og brukte de siste årene av sitt yrkesaktive liv i Akershusavdelingen. Ola hørte også til de gamle sliterne, som på sin litt stillfarende måte fikk utrettet mye.

Harriet Andreassen ble valgt på ekstraordinært landsstyremøte den 25. oktober 1966. Hun kom da fra LO-kontoret i Stavanger. I vårt forbund var hun saksbehandler for rengjøringssektoren og vil bli husket som en av dem som løftet kvinnene i forbundet frem. Rengjøringsstreiken i 1976 er et godt eksempel på det. Siden flyttet hun til LO og fikk der flere perioder som valgt sekretær. Nevnes skal også at hun var kommunalminister i Oddvar Nordlis regjering. Harriet døde 10. februar 1997.

Stein Åros omkom den 4. juli 1996 under en delegasjonsreise til Bulgaria. Stein var ved sin altfor tidlige bortgang medlem av forbundets landsstyre og leder av avd. 214 Sandbekk Gruvearbeiderforening. Stein var et skapende menneske, og rundt ham var det bestandig aktivitet.

Odd K. Søgård var ved sin bortgang i 20. oktober 1998 hovedtillitsvalgt for vegarbeiderne i Hedmark. Han la ned et stort arbeid både for avdeling 13 og den gruppen han representerte.

Arnulf Røttereng var ved sin død 23. mars 1999, leder i avd. 111 Løkken Gruvearbeiderforening. Han var svært opptatt av å bevare det faglige miljøet selv etter at gruvedriften på Løkken ble nedlagt.

Karine Pedersen døde 15. desember 1998. Hun var tidligere leder av det som tidligere het avd. 5 - Oslo rengjøringskvinnens forening. Hun hadde også vært medlem av forbundsstyret. Om Karine kan det sies at hun bidro sterkt til å synliggjøre rengjøringskvinnens problemer.

Henry Riise, avd. 27s første distriktssekretær, døde 20. mars 1999. Han hørte også til den gamle garde. Det var sjelden vi hørte Henry snakket med store bokstaver, men han kunne når det var nødvendig. Han la ned en stor innsats for sin avdeling og forbundet.

Egil Aspaas døde 4. februar 1999, han hadde vært sekretær i avdeling Oslo og Omegn Arbeidsmandsforening og han gjorde en veldig god jobb med vedlikehold av og verving av medlemmer. Det var ikke mange som forble uorganisert etter at Egil hadde vært på brakka. Egil hadde også vært med-

lem av forbundets landsstyre fra 1959 til 1969 og LOs representantskap fra 1959 til 1967. Hans siste yrkesaktive år brukte han som hjelper på forbundets ekspedisjon.

Asbjørn Furali var en markant og konstruktiv avdelingsleder i Hedmark fra opprettelsen av storavdelingen i 1972 og fram til 1981. Han var medlem av landsstyret i perioden 1978 - 1982. Asbjørn Furali gikk bort 1. april 1999.

Vi takker for den innsatsen de alle har gjort, vi har ansvaret for å videreføre deres arbeid.

Vi minnes våre kamerater med ett minuttets stillhet.

Uvante lokaliteter

Forbundslederen viste til det uvanlige i at landsmøtet er lagt såpass langt unna det som tidligere er ansett som det mest fornuftige og praktisk sett beste. Dette skyldtes to forhold. For det første var det mangel på hotellkapasitet i hovedstaden på landsmøtetidspunktet. Det andre går på dette med å komme ut i distriktene, slik som andre forbund har gjort før.

- Dermed havnet vi altså her på Øyer, som for øvrig er en veldig bra plass. Men jeg ser for meg at det kan bli noen problemer i forhold til det vi er vant med, og vi må derfor prøve å hjelpe hverandre så godt som mulig gjennom dette landsmøtet, sa Nilsen.

Han beklaget at det var nokså trangt under åpningen, og at ikke alle hadde fått bord foran seg. Ellers regnet han med at avviklingen skulle gå greit - hvis ikke fikk landsmøtet heller tilkalle Jon Eikemo igjen.

Nilsen gikk så over til tema, og holdt følgende åpningstale:

Åpningstale til Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte 1999

På vegne av landsstyret er det en glede for meg å ønske dere alle, delegater og venner fra inn- og utland, hjertelig velkommen til Norsk Arbeidsmandsforbunds 34. ordinære landsmøte.

Det er ikke ofte at så mange av forbundets medlemmer har anledning til å samles slik som nå. Det er fire år siden sist. Desto viktigere er det at vi bruker tida godt og arbeider oss fram til kloke og framtidsrettede beslutninger. Det er jeg overbevist om at vi skal klare på en utmerket måte. Grunnlaget for et vellykket landsmøte er allerede lagt. Både i avdelingene, i administrasjonen og i forbunds- og landsstyret har forberedelsene til landsmøtet pågått i lang tid, og det er gjort et meget grundig arbeid. Jeg vil allerede på dette tidspunkt berømme de ansatte for det arbeid som er lagt ned for å legge alt til rette for landsmøtet her oppe.

Solidaritet i praksis

For fire år siden feiret vi forbundets 100-årsjubileum. I åpningstalen min til landsmøtet den gangen, minnet jeg om forbundets grunntanke om solidaritet og rettferdighet. I år er det Landsorganisasjonens tur til å jubilere - og til å sette fokus på fagbevegelsens historiske betydning for arbeidsfolks kår og for utviklingen av dagens velferdssamfunn. Og det er så visst ingen mimrende og tilbakeskuende 100-åring vi har med å gjøre. Solidaritetstanken er like levende nå som den gang pionerene samlet seg under fanene. På terskelen til et nytt årtusen er solidariteten fremdeles den drivende kraften i vår organisasjon, en kraft som gir styrke, evne og vilje til å bære fram nye og framtidrettede reformer.

Mottoet for dette landsmøtet er «Solidaritet i praksis». Med dette mottoet vil vi understreke at solidaritet for oss har et konkret innhold - at det er en grunnholdning som omsettes i praktisk handling både i det daglige og når situasjonen krever det. I denne perioden har vi opplevd to tragiske ulykker på Svalbard - ulykker som begge rammet russiske gruvearbeidere og som rystet hele det vesle samfunnet på øygruppa. Jeg er stolt av den innsatsen forbundet gjorde i forbindelse med innsamlingsaksjonene til de etterlatte etter flyulykken ved Operafjellet og gruveulykken i Barentsburg. Spesielt våre medlemmer på Svalbard gjorde en uvurderlig innsats.

Balkan

I disse dager er det den menneskelige katastrofen på Balkan som kaller på vår oppmerksomhet. Jeg hører til dem som tror og mener at man skal løse politiske problemer med politiske midler, og ikke med våpen. Men Milosevic har nå i snart ti år herjet med befolkningen på Balkan. Herjingen var kommet så langt at det som har skjedd antagelig var uunngåelig.

Nyhetene forteller heldigvis nå at det er forhandlinger i gang om tilbaketrekning av de jugoslaviske styrkene i Serbia, og som følge av det at bombingene skal opphøre. Det var på høy tid! Etter hvert ble det jo bare sivile mål igjen.

Behovet for internasjonal hjelp til flyktningene fra Kosovo og fra Serbia er enormt og vil være det i lang, lang tid framover. Her må vi alle stille opp, og landsmøtet vil senere få anledning til å gi et konkret bidrag til hjelpearbeidet gjennom å bevilge støtte til Norsk Folkehjelps flyktningarbeid på Balkan.

AFP-ordningen

Her hjemme er den solidariske lønnspolitikken et godt uttrykk for hvordan solidaritet i praksis utøves i den daglige virksomheten. Tariffoppgjørene er et viktig fordelingspolitisk redskap, og ved å legge solidaritetsalternativet til grunn for tariffpolitikken, har vi skaffet oss rom til å gjennomføre velferdsreformer som gjelder alle.

I denne fireårsperioden er avtalefestet pensjon videreført og utvidet. AFP er konkret resultat av solidaritetsalternativet - et eksempel på at vi har valgt

å ta ut en del av tilleggene i velferd i stedet for kroner. Retten til å gå av med pensjon fra fylte 62 år gir våre medlemmer, og mange andre yrkesgrupper som arbeider i tunge fysiske yrker, muligheten til avslutte sitt yrkesaktive liv på en verdig og anstendig måte. At den gjennomsnittlige pensjonsalderen i dag i realiteten er 59 år, forteller oss at behovet er stort.

Derfor blir jeg både opprørt og forbannet over at det allerede er krefter i sving for å svekke AFP-ordningen. Innstillingen fra det såkalte Olsen-utvalget har nettopp vært ute på høring. Utvalget foreslår å redusere ytelsene for de som går av med pensjon før 67 år, mens de som kan stå i jobb til de er 70, skal få en kraftig økning.

Det skal ikke mye fantasi til for å se hvem som blir tapere i et slikt system. Det er de arbeidstakerne som har mest behov for AFP-ordningen, de som har jobbet lengst og hatt de tyngste og oftest dårligst betalte jobbene. Det er vanlige arbeidsfolk, det, og mange, mange av Arbeidsmandsforbundets medlemmer.

La det være helt klart - det kommer ikke på tale å røre AFP-ordningen. Dette er et gode som vi har tilkjempet oss gjennom forhandlinger. Skal solidaritetsalternativet overleve i tariffoppgjørene som kommer, må vi kunne stole på at myndighetene holder sin del av avtalen. Vårt mål er å utvide og forbedre AFP til en frivillig, fleksibel pensjonsordning fra fylte 60 år.

Arbeidsledighet

Det sies at AFP-ordningen blir for dyr. Men i regnestykket over hva disse pensjonene koster samfunnet, har man ikke tatt med hva det offentlige sparer i sykepenger, uførepensjon og arbeidsledighetstrygd - som vil være alternativet for mange arbeidstakere. Og så lenge det er arbeidsledighet her i landet, så står heller ikke argumentene deres til troende. Den beste måten å opprettholde velferden på, er å sørge for at folk i arbeidsfør alder har en jobb å gå til. Det er her utfordringene ligger - ikke i å finne nye velferdsgoder å skjære ned på.

Dessverre ser det ut til at den nåværende regjering gir fullstendig blaffen i hvordan det går med arbeidsplassene. Alle tegn tyder på at ledigheten vil øke i tida framover. Ja, regjeringen regner selv med økt ledighet i det reviderte nasjonalbudsjettet som Stortinget nå behandler. Men de har ikke tenkt å gjøre noe med det. De har ikke varslet økt innsats av arbeidsmarkedstiltak, de har ikke varslet tiltak for motvirke de problemene som vi nå ser melder seg for fullt innenfor bygg- og anlegg, skipsbygging og oljerelatert virksomhet. De sitter med hendene i fanget og lar det skje.

Konkurransesamfunnet og det indre markedet

For oss er erfaringene fra et par år med borgerlig regjering en påminning om at vi hele tiden må stå vakt om de godene vi har tilkjempet oss. Nedskjæringene i arbeidsmarkedstiltakene, forsøkene på å svekke pensjonsordningene, de stadige angrepene på sykelønnsordningen, slaget om Gro-

dagen, halveringen av skattefradraget på fagforeningskontingenten, alt sammen er eksempler på at kampen for velferd og rettferdighet ikke er vunnet en gang for alle.

Både i Norge og ellers i verden opplever vi nå at presset mot velferdsordningene øker. Vi lever i globaliseringens tidsalder, først og fremst på det økonomiske området. Aldri har kapitalen operert friere enn nå. Og når alle hindringer for fri flyt av kapital er fjernet, så flyter kapitalen selvsagt dit avkastningen er størst - det vil si der det er billigst arbeidskraft, lavest skatt og minst reguleringer. Se for eksempel på opphuggingen av skip.

Den økte globale konkurransen rammer først og fremst vanlige folk. Her i landet er vi tross alt bedre stilt enn mange andre steder, fordi vi har inntektene fra Nordsjøen å flyte på. Vi er forskånet fra den massearbeidsløsheten som har bitt seg fast på rundt 10 prosent i andre land i Europa. Vi er forskånet fra de verste utslagene av utbytting. Men også vi merker at klimaet er blitt hardere. Bedrifter som ikke kaster tilstrekkelig av seg, har ikke lenger livets rett. I jakten på stadig nye muligheter til rasjonalisering og effektivisering, blir lønns- og arbeidsvilkår satt under press, og kravene til ytelser i arbeidslivet øker. De av oss som ikke greier å henge med, støtes ut i arbeidsledighet eller uførepensjon.

Heller ikke offentlig virksomhet går fri. Hovedhensikten med det indre markedet var å fjerne alle hindringer for konkurranse og skape nye markeder for kapitalen ved å åpne offentlig sektor for private aktører. Konkurransen er blitt trylleordet.

Når det gjelder å tilpasse seg kravene til det indre marked i EU, er Norge en av de beste elevene i klassen. Televerket var først ute. Da eneretten ble opphevet på teleområdet, ble økt konkurranse brukt som argument for oppsplitting, as-isering og nå til slutt delprivatisering. Det samme mønsteret følges for andre statlige og kommunale etater. Arcus skal privatiseres, Statoil kommer trolig snart på slakterbenken, Arbeidsmarkedsetaten skal ikke lenger ha enerett til arbeidsformidling. Ja, til og med sykehusene vurderes med tanke på konkurranse og as-isering.

Også innenfor vårt forbunds organisasjonsområder har troen på markeds-kreftene befestet seg i denne fireårsperioden. I Statens veivesen blir anbud tatt i bruk i stadig større omfang, nå også med funksjonskontrakter i vedlikeholdet, med det resultat at etatens egen virksomhet bygges ned og viktig kompetanse forsvinner ut av etaten. Politikerne sysler også med tanken om å bringe inn privat kapital for å finansiere utbygging og vedlikehold av veier. Det vil utvilsom kunne bli en lønnsom investering, særlig i tett befolkede områder. Spørsmålet er hvilke konsekvenser dette vil få for utbygging og vedlikehold av veinettet i distriktene.

Dersom avkastning skal bli målestokken for all virksomhet, også når det gjelder infrastruktur og velferdstjenester, hvor blir det da av idealene om likebehandling og rettferdig fordeling? Velferdsstaten har vært vårt viktigste redskap i fordelingspolitikken. Vi er ikke villig til å gi fra oss dette redskapet uten sverdslag.

Velferdstilbudet svekkes

En annen side ved konkurransesamfunnet er den offentlige fattigdommen. Det er en stor skam at vi, i et av verdens rikeste land, ikke har råd til å dekke folks helt grunnleggende behov for velferdstjenester. Nylig ble det lagt fram en rapport som avslørte alvorlig svikt i eldreomsorgen. Det er fremdeles lange ventelister på sykehjemsplasser, mange eldre lever i frykt for hva som venter dem når de ikke lenger kan klare seg selv. Barehageutbyggingen har stoppet helt opp mange steder, samtidig som utgiftene til barnehageplasser øker. Skolene forfaller. Det er ikke penger til bøker og materiell.

Det er ikke pengemangel som er årsaken til fattigdommen i det offentlige. Penger er det nok av. Det er fordelingen som er skjev. Børsdirektøren ga oss en god illustrasjon på dette da han i mai forslo å privatisere og børsnotere flere store offentlige selskaper, fordi etterspørselen etter aksjer var så stor at børsen var i ferd med å gå tom!.

EVU-reformen

Økt konkurranse og ny teknologi fører til krav om stadig raskere omstillinger i næringslivet. Flere og flere arbeidstakere vil måtte takle endringer i jobbinnhold og yrke. Det er slutt på den tiden da man lærte seg et yrke og ble i det livet ut. Hvis vi ikke passer på, kan vi oppleve at det utvikler seg et nytt klasseskille i Norge. Et klasseskille mellom de som behersker den nye teknologien og de som ikke gjør det. Mellom de som evner å omstille seg og de som ikke gjør det.

Fagbevegelsen møter denne utfordringen offensivt. I årets tariffoppgjør ble grunnlaget lagt for nok en historisk reform. Etter- og videreutdanningsreformen vil gi den enkelt arbeidstaker muligheter til å skaffe seg økt kompetanse og dermed en sterkere posisjon i et omskiftelig arbeidsmarked. Og godt skolerte arbeidstakere vil være et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv.

Jeg må vedgå at i våre egne medlemsrekker har EVU-reformen så langt fått en heller lunken mottakelse. Ikke fordi våre medlemmer er uinteressert i etter- og videreutdanning. Søknadene om støtte fra vårt eget utdanningsfond, som vi opprettet i forbindelse med 100-årsjubileet, og fondet i LO tyder på det motsatte. Det er vel heller slik at innholdet i reformen må konkretiseres før det går opp for oss hva dette kan bety av nye muligheter for den enkelte - både til å skaffe seg grunnutdanning, og til å holde seg a jour i egen jobb og i forhold til arbeidsmarkedet for øvrig.

Medlemsutviklingen - nye medlemsgrupper

Nå er det en liten hake ved denne reformen. Det er nemlig en tendens til at medlemmer som tar videreutdanning, samtidig utdanner seg ut av forbundet vårt. Slik kan vi si at Norsk Arbeidsmandsforbund fortsatt er rekrutteringsentral for andre forbund, slik vi har vært det i 100 år.

Norsk Arbeidsmandsforbund har opp gjennom årene hatt store endringer i medlemsmassen og store svingninger i medlemstallet. Som det eneste for-

bundet med et tilbud til ufaglærte, har vi alltid hatt medlemmer innenfor mange yrker - og både i offentlig og privat virksomhet - grupper som når de ble tallrike nok, brøt ut og dannet egne organisasjoner. Mange av dagens LO-forbund har sitt utspring Arbeidsmandsforbundet.

I dag er medlemstallet mer stabilt. I de siste årene har det også krøpet litt oppover, og ved årsskiftet var medlemstallet 32 727. Vi har en god tilvekst av nye medlemmer innenfor servicebransjen, og denne veksten veier opp for reduksjonen innenfor våre tradisjonelle grupper. Det er særlig vekterne som øker i antall, sammen med renholderne. Nye grupper er også kommet til og har funnet seg til rette i forbundet vårt - ansatte i helsestudioer, fornøylesparker, bowlinghaller og skiheiser.

Veksten i servicebransjene har også ført til at kvinneandelen blant medlemmene våre øker. Nærmere en tredel av medlemmene våre er kvinner. Renholderne er nå den største enkeltgruppen i forbundet. Det er naturlig at den økte kvinneandelen gir seg utslag i forbundets politikk og prioriteringer - for eksempel er det på tide å gå avtaleverket nærmere etter i sømmene, slik at vi får luket ut diskriminerende forskjeller for eksempel i ulempetilleggene.

I de senere årene har fagbevegelsen, særlig i Oslo, fått tilslutning fra mange nye arbeidstakere med innvandrerbakgrunn. Dette er grupper med ulik språklig og kulturell bakgrunn. De er blant dem som står svakest på arbeidsmarkedet. De møter gjerne spesielle problemer som gjør at mange av dem har et sterkt behov for støtte fra fagforeningen. Spørsmålet er om vi gjennom vårt vanlige tillitsvalgtapparat har kunnskaper og ressurser nok til å gi dem den hjelpen de har krav på. Kanskje burde vi tenke på om vi, og andre forbund som organiserer yrkesgrupper med mange innvandrere, kunne gå sammen om å opprette en stilling for en innvandresekretær med spesielt ansvar for å ivareta interessene til våre nye landsmenn.

Framtidsutsiktene.

Det er vanskelig å spå om framtida. Jeg velger å være optimist, også med tanke på våre tradisjonelle områder. Selv om gruvedriften er på hell, tror jeg det finnes gode muligheter for vekst innenfor bergindustrien - basert på uttak av skifer, stein og industrimineraler. Et lyspunkt er det også at det fra denne regjeringen er kommet positive politiske signaler om fortsatt gruvedrift på Svalbard. Det ser ut til at politikerne har innsett at gruvedriften er nødvendig for å opprettholde Svalbard-samfunnet.

Når det gjelder anleggsvirksomheten, gjenstår det store uløste oppgaver, ikke minst i forbindelse med opprusting og utbygging av jernbanenettet. Elektrifisering av Nord-Norge banen og bygging av tverrforbindelse mellom Tromsø og Narvik er prosjekter som vil være lønnsomme både økonomisk og ut fra et miljøperspektiv. Vi har ikke gitt opp å skape politisk interesse for disse sakene, og vil jobbe videre med dette i neste periode.

Så har vi de gamle vannkraftverkene. Det vil være god miljøpolitikk å ruste opp de eksisterende anleggene slik at de blir utnyttet fullt ut. Etter Norsk Arbeidsmandsforbunds mening er det også god miljøpolitikk å bygge ut ek-

sisterende vannkraftreserver - og da tar jeg med Øvre Otta-vassdraget. Målet må være at Norge skal være selvforsynt med vannkraftbasert fornybar energi.

Men det er innenfor serviceyrkene at vekstpotensialet er størst. Dette representerer en stor utfordring for forbundet, både sentralt og ute i avdelingene. Servicebransjen har ikke de samme tradisjoner for fagorganisering som våre gamle kjernetropper. Samtidig er det her behovet for en sterk organisasjon er størst. Både innenfor vakt og renhold florerer det med useriøse virksomheter, der lover og avtaler tilsidesettes og de ansatte behandles respektløst og arbeider på uverdige vilkår.

Arbeidsmandsforbundet gjør allerede en stor innsats for å bidra til ordnede forhold i disse bransjene. Her har vi gått utradisjonelle veier og oppnådd gode resultater. Stiftelsen Ren Utvikling er et velkjent eksempel. Vi har også et samarbeidsprosjektet med maskinentreprenørene, der målet er å få flere bedrifter og ansatte til å organisere seg. I begge tilfeller har forbundet og arbeidsgiversiden sammenfallende interesser - for heller ikke seriøse bedrifter er tjent med et uregulert arbeidsliv.

Men det er langt igjen. Selv i offentlig sektor, som burde gått foran med et godt eksempel, har vi problemer med å nå fram. Når Oslo Sporveier forsøker å få tillatelse til å bruke sivile vernepliktige til å utføre vakteroppgaver på t-banen i Oslo, vitner det om at ønsket om billig arbeidskraft kommer i første rekke, før hensynet til lover og regler.

Våre medlemmer i disse bransjene trenger støtte, de trenger organisasjons-erfaring og de trenger skoling. Det krever at forbundet i tiden framover må prioritere strengere hvordan vi bruker ressursene våre. Vi må øke innsatsen der hvor det trengs mest, og der potensialet for rekruttering av nye medlemmer til forbundet er størst.

Et forbundsløst LO

Norsk Arbeidsmandsforbund har alltid huset mange yrkesgrupper under samme tak. Historien har lært oss hvor viktig det er å finne fram til organisasjonsformer som ivaretar de ulike medlemsgruppens særinteresser og ulike kulturer, og samtidig beholde enheten og dermed styrken som ligger i at så mange forskjellige yrker står sammen i en organisasjon.

Spenningen mellom særinteresser og fellesskapets interesser er stadig like levende - i Arbeidsmandsforbundet som i andre LO-forbund. Det er viktig å ivareta begge deler. Ja, jeg vil nesten gå så langt som å si at om vi ikke greier å ivareta både særinteressene og arbeidfolks fellesinteresser, er det en voksende fare for at fagorganisasjonens innflytelse over samfunnsutviklingen svekkes.

I organisasjonsdebatten i LO har vi derfor alltid holdt fast på vårt primære standpunkt: Vi ønsker et forbundsløst LO. Det var ikke mange som støttet oss i dette på LO-kongressen i 1993. De fleste forbundene gikk inn for å opprettholde forbundsgrensene, og begrunnet det med at medlemmene ønsket det. Dette er - med respekt å melde - ikke sant. Det er ingen medlemmer som har fått bestemme hvilket forbund de skal være med i.

Etter fem år med karteller mener jeg fremdeles at et LO uten forbundsgrenser er den beste løsningen. Mange trekk i tiden støtter opp om vårt syn. Det blir stadig vanskeligere å trekke opp skillelinjer mellom forbundenes organisasjonsområder. Yrker forsvinner og nye kommer til. Medlemmene skifter oftere jobb og arbeidsplass. Nye grupper har problemer å finne sin plass i LO. Arbeidslivets gamle strukturer rives opp. Grensene mellom offentlig og privat virksomhet endres. Det går ikke en dag uten at vi hører om virksomheter som privatiseres, out-sources, fusjoneres, selges eller kjøpes opp.

Når store internasjonale selskaper går inn i nye sektorer, bli det vanskelig å sitte med fire - fem forskjellige avtaler og forhandle hver for oss.

Det er forbundene som «eier» tariffavtalene. Å overføre tariffavtalene til kartellene er ingen god løsning. Det vil være det samme som å gå en omvei til dannelsen av fire store forbund, noe jeg er sterkt imot. Fire store forbund vil bety en svekkelse av LO, og dermed fagbevegelsens enhet - og det er denne enheten, det at vi kan opptre samlet når det er påkrevet, som er grunnlaget for makt og innflytelse.

Arbeidsmandsforbundet har vært lojal mot kongressens vedtak om karteller, men vi må også være realistiske. Kartellene har ikke bidratt til å løse problemene. Kartellene mangler både arbeidsoppgaver, innhold og status. Greier vi ikke å overføre flere oppgaver og mer avgjørelsesmyndighet til kartellene, er jeg redd de forblir forum for enda mer medgått tid.

Tiden har løpt fra den tradisjonelle forbundsstrukturen, og vi er nødt til å vurdere om kartellene har livets rett. Derfor ser jeg ikke bort fra at et forbundsløst LO blir et tema på LO-kongressen i 2001.

Mindretallsregjeringen - et demokratisk problem

På den politiske arenaen har det skjedd endringer siden forrige gang landsmøtet var samlet. Stortingsvalget i 1997 førte til at Norge fikk en ny regjering - en mindretallsregjering som i tillegg er en koalisjonsregjering utgått fra den minste grupperingen på Stortinget.

Det er både unaturlig og - slik jeg ser det - uheldig for demokratiet at partier som representerer en så liten andel av befolkningen, kan komme i regjeringsposisjon og dermed få uforholdsmessig stor makt og innflytelse. Ta Venstre for eksempel, et miniparti som ifølge meningsmålingene knapt har oppslutning nok til å komme inn på Stortinget, dette partiet har nå fire statsråder! Slik jeg ser det, bør partiene strekke seg langt for å unngå slike tilstander. Om nødvendig bør det kunne gis åpning for å skrive ut nyvalg.

Det sier seg selv at en slik regjering vil ha problemer med å styre planmessig. Dette er bekymringsfullt. I en tid preget av store og raske endringer er det viktig at landet vårt har en handlekraftig og effektiv regjering som kan føre en langsiktig og enhetlig politikk, og ikke et regime som gir inntrykk av å drive for vær og vind.

Jeg tror det er en fare for at avstanden mellom folk flest og politikere øker under slike tilstander, og at tiltroen til det politiske etablissementet svekkes.

Jeg tror det kan føre til at enda flere mennesker føler at politikk ikke er noe som angår dem, og at de uansett ikke kan påvirke noe.

Avslutning

Dette er en farlig utvikling. Fremskrittspartiet er nå ifølge meningsmålingene Norges nest største parti - og jeg er ikke i tvil om at partiets fremgang har sammenheng med den generelle politiske situasjonen.

Mer enn noen gang er det viktig at vi - som er tillitsvalgte i fagbevegelsen - engasjerer oss, at vi tar del i den politiske debatten, at vi med våre kunnskaper og holdninger, bidrar til å demme opp om de kreftene som vokser seg sterke ved å spille på folks usikkerhet og frykt.

Om ikke lenge er det kommunevalg. La dette være min oppfordring til landsmøtets delegater, både i forbindelse med dette landsmøtet, den forestående valgkampen og for de neste fire årene.

Med dette erklærer jeg Norsk Arbeidsmandsforbunds 34. ordinære landsmøte for åpnet.

Gjestene hilser

Arnfinn Nilsen presenterte så landsmøtets gjester fra inn- og utland, ønsket alle hjertelig velkommen og ga først ordet til LOs nestleder *Gerd Liv Valla*, som hilste på vegne av de innenlandske gjester.

Gerd Liv Valla sa det var en stor glede å hilse Arbeidsmandsforbundets 34. landsmøte.

- Når navnet nevnes er det nesten så en hører sleggene synger og hamrene slår, og man tenker på Ola Tveiten og den heldige jenta på Folkets Hus som fikk danse med en ordentlig arbeidsmann. Man tenker på alle de trauste arbeidskarene på vei og anlegg og i gruve og ikke minst på forbundets mange sterke kvinner, på reinhold og vektere. Det er godt å se så mange av dere her på landsmøtet. Kvinner som kan tenke har dette forbundet mange av, sa Valla.

Hun minnet om at LO har 100-årsjubileum i år, men Arbeidsmandsforbundet var tidligere ute med å organisere folk fra mange arbeidsfelt, mange grupper som etter hvert dannet sine egne forbund, slik at dette forbundet er mange forbunds mor. - Og det er ingen dårlig attest for en «arbeidsmand».

- Foran tusenårsskiftet står fagbevegelsen overfor mange nye utfordringer. Da må vi se framover, men det er også nyttig å se bakover og se hvordan oppgavene er blitt løst tidligere - og i så måte er Arbeidsmandsforbundets historie spennende og interessant.

I dag krever vi mer fritid. I Rana innførte gruvearbeiderforeningen kravet om 8-timers dag lenge før noen andre, i 1892. I 1920-årene kom kravene om 6-timers dag, men det ble først reist på fanene i Sulitjelma, og så i Folldal, i 1908.

Likestilling ble også tatt tidlig opp i dette forbundet. I 1909 fikk de en til-

føyelse på fanen i Sulitjelma, det var ikke lenger nok med «frihet, likhet og broderskap», det kom en tilføyelse: «søster- og brorskap». Og snart fulgte parolen «Kvinne, våkn opp, krev din rett».

- Det er viktig å lære av historien og se forbindelseslinjene. Allerede i 1890-årene skrev forbundet om verdien av kortere arbeidstid og pekte på at det ville gi fritid til lesning og opplysning. Allerede i slutten av forrige århundre koblet man behovet for kortere arbeidstid med behovet for opplysning.

Dette er noen av de stolte tradisjoner vi må føre videre. Historien lærer oss at framgang ikke er vunnet en gang for alle, men den lærer oss også at det nytter. Vi vet hva Norsk Arbeidsmandsforbund står for, vi vet vi kan stole på dette forbundet som står fjellstøtt på prinsippene om solidaritet og fellesskap. Forbundets historie er spennende, og like spennende vil det være å følge forbundet videre. Det landsmøtet gjør her oppe i disse dagene, vil ha stor betydning for medlemmene, for hele fagbevegelsen og for samfunnet, derfor er det så mange som vil følge med på det som skjer, sa Gerd Liv Valla og ønsket til lykke med landsmøtet.

Karsten Hansen, Dansk funktionærforbund/Nordisk Funksjonærsammenlutning, hilste på vegne av de utenlandske gjestene. Han minnet om at vi om kort tid går ut av et århundre som har gitt en fantastisk utvikling på mange områder. Avstanden mellom landene er samtidig blitt mindre, og han trodde denne utviklingen bare vil fortsette inn i det nye århundre. Det politiske og faglige samarbeidet i Norden har gått på vers av landegrensene, og dette er det ikke mange andre steder i verden man kunne oppvise maken til. Han trodde at man ville kunne styrke samholdet i Norden ytterligere.

- Vi rangerer høyt i Norden når det gjelder arbeidsforhold og velferdsgode. Vår medlemmer i nabolandene i øst levde for kort tid tilbake under diktaturer, men har opplevd en demokratisk utvikling. Mange steder ute i verden er det fortsatt diktaturer. Også i Europa. Der har vi sett det verste eksempel på etnisk rensning siden den andre verdenskrigen.

Han viste til hva som har skjedd i Kosovo. - Man blir sjokkert over den store flyktningestrømmen og de vanskelige forholdene som hersker i flyktningeleirene utenfor Kosovos grenser. Heldigvis ser det nå ut til at vi nærmer oss en løsning på konflikten og at bombingene kan opphøre.

- Norge er et av de land som har tatt imot mange flyktninger fra Kosovo. Det synes jeg dere skal være stolte over. En del av ufreden i Kosovo kommer av at det hersker store religiøse og kulturelle forskjeller mellom landene - helt ulikt det vi finner mellom de nordiske land. I det perspektivet er våre forskjeller i Norden å regne som nyanser.

Hansen mente at fagbevegelsen skulle bidra til å styrke samholdet og samarbeidet i Norden ytterligere. Han pekte ellers på at Funksjonærsammenlutningen i Norden var en perle av en organisasjon sett i større perspektiv. Den blir lagt merke til ute i verden og mange ser på den nordiske velferdsmodellen som noe å strekke seg etter. De ser at vi har bygget opp samfunn som er preget av demokrati, fred og fordragelighet mellom landene.

- I Danmark feiret vi nylig 150-årsjubileet for den danske forfatning og grunnlov. Det danske demokratiet er altså ikke eldre.

Vi lever altså relativt trygt i våre land, mens vi har sett at LO-lederen og mange andre fagforeningskamerater i Kosovo er drept eller jaget ut av sitt eget land. Vi må i Norden ikke lene oss tilbake og tro at våre rettigheter er vunnet en gang for alle. Vi må verne om velferdsstaten og våre opparbeidede og tilkjempede rettigheter. Vi må gjøre velferdsstaten enda bedre. Vi må stå imot de mange angrepene på vår velferdsmodell og våre velferdsordninger.

Landsmøtet skulle nå drøfte faglige og politiske spørsmål av stor betydning for medlemmene i forbundet. Karsten Hansen hilste landsmøtet på vegne av alle de utenlandske gjestene og ønsket lykke til med forhandlingene.

Fullmaktskomiteens innstilling

Forbundslederen ga ordet til lederen for fullmaktskomiteen, *Jens Haverstad*, som leste følgende protokoll fra fullmaktskomiteen:

Protokoll

Fullmaktskomiteen har avholdt møte på Quality Hafjell Hotell på Øyer den 4. - 5. juni 1999.

Fullmakter med fortegnelser over delegater og varadelegater til forbundets 34. ordinære landsmøte ble gjennomgått. Delgatenes medlemsskap er kontrollert mot forbundets medlemskartotek.

Fullmaktskomiteen har ikke godkjent fullmakt nr. 45, da denne ikke er registrert som medlem av forbundet. Varadelegaten har forfall.

Fullmaktskomiteen har fått seg forelagt permisjonssøknader for søndag på grunn av familiære forhold fra delegat nr. 29, 229, 230. Distriktssekretær i avd. 7 Agder søker permisjon for søndag av samme årsak.

Landsstyremedlem Sunny Book har meldt forfall, vara er ikke lenger medlem i forbundet.

Representantene 35, 43, 189 har meldt forfall, det samme har varadelegat.

Ut fra fullmaktene er det 253 stemmeberettigede til stede.

Fullmaktskomiteen anbefaler Landsmøtet å godkjenne fullmaktene i samsvar med fullmaktskomiteens forslag, herunder også permisjonssøkandene for ovenfornevnte personer.

Jens Haverstad

Magne Berg

Jorunn Blålid

Fullmaktskomiteens innstilling ble godkjent.

Navneoppøp

Forbundets nestleder *Anders B. Rodal* foretok navneoppøp, men først foreslo han en skikkelig applaus for gjestene, slik at de skulle kjenne seg velkomne. Det fikk de.

Rodal gikk så over til navneoppøpet. Etter at det var gjennomført konstaterte han at han kom til et litt annet tall på stemmeberettigede i salen enn hva fullmaktskomiteens formann hadde gjort, slik at dette måtte det regnes nøyere på.

Forbundsleder Arnfinn Nilsen sluttet seg til dette. Han fastslo at landsmøtet nå lå litt etter tidstabellen, men det skulle man kunne ta inn igjen. På grunn av kapasiteten på kjøkken og restaurant var det imidlertid nødvendig med 1,5 time lunsjpause. Han foreslo at den pausen ble tatt straks, og at landsmøtet fortsatte med dagsorden etter maten. Dette sluttet landsmøtet seg til.

Møtet hevet kl. 14.00.

Ettermiddagsmøtet søndag 6. juni

Møtet ble satt kl. 15.30. Først ble det sunget «Ta hverandre i handa og hold», akkompagnert av forbundets faste forsanger *Sven Pettersen*.

Forbundslederen redegjorde for og refererte innstillingene på dirigenter, sekretærer og komiteer. Han hadde fått opplyst at det nå var 251 stemmeberettigede i salen. Hvis det hadde vært fullt fremmøte, skulle antallet ha vært 261.

Han refererte følgende innstillinger fra landsstyret til forretningsorden og dagsorden:

Forretningsorden

1. Landsmøtets forhandlinger er åpne for pressen. Likeledes har forbundets medlemmer adgang til ledige plasser som tilhørere. Landsmøtet beslutter om en sak skal holdes for lukkede dører. Representantene må forevise adgangskort ved inngangen.
2. Til å lede møtet velges 4 ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrdes møtets ledelse. Til å føre protokollen velges 4 sekretærer.
3. Møtene holdes fra kl. 09.00 til kl. 13.00 formiddag og fra kl. 15.00 til kl. 18.00 ettermiddag.
4. Ingen har rett til å få ordet mer enn 3 ganger i samme sak. Med unntak fra innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter for andre og tredje gang.

5. Forslag skal leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet på den avdeling representanten representerer. Ikke noe nytt forslag kan tas opp etter at det er besluttet satt strek med de innregnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsorden oppførte saker, kan ikke behandles.
6. Alle beslutninger avgjøres med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 50 representanter forlanger det, foregår avstemningen skriftlig.
7. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene, samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen oppleses ved hvert møtes begynnelse. Protokollen for siste møtedag oversendes forbundsstyret til godkjenning.
9. Referat fra foregående dags møte trykkes og foregges den påfølgende dag.

Dagsorden

1. Landsmøtet - åpning og konstituering
  - a. Fullmaktskomiteens godkjenning
  - b. Navneoppøp
  - c. Godkjenning av dagsorden og forretningsorden
  - d. Valg av 3 ordstyrere og 4 sekretærer
  - e. Valg av komiteer:
    - Valgkomite
    - Bevilgningskomite
    - Redaksjonskomite for handlingsprogrammet
    - Redaksjonskomite for politiske uttalelser
2. Regnskap og revisjonsrapport.
  - a. Regnskap for 1995, 1996, 1997 og 1998
  - b. Revisjons- og kontrollnemndas rapport for samme periode
3. Beretning for 1995, 1996, 1997 og 1998
Muntlig beretning for 1999
4. Forbundets handlingsprogram
Innledninger ved *Anders B. Rodal* og *Erna C. Dyngre*
Innkomne forslag
5. Den faglige situasjon
Innledning v/LOs leder *Yngve Hågensen*
6. Vedtektene - Innkomne forslag
7. Diverse innkomne forslag
8. Den politiske situasjon
Innledning v/*Thorbjørn Jagland*, DNA
9. Bevilgninger
10. Valg
  - a. Tilitsvalgte
  - b. Forbundsstyret
  - c. Landsstyret
  - d. Kontrollnemnda

- e. LOs representantskap, forbundets representanter
  - f. LO Stats representantskap, forbundets representanter
  - g. LO Service, forbundets representanter i styret
  - h. LO Industri, forbundets representanter i styret
  - i. Tariffråd
  - j. LO-kongressen, forbundets representanter
11. Avslutning.

Både forretningsorden og dagsorden ble enstemmig godkjent med den nye endring at det skulle velges fire ordstyrere og at nestleder i LO, *Gerd Liv Valla*, skulle innlede istedenfor *Yngve Hågensen*.

Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer

Arnfinn Nilsen refererte følgende innstilling på dirigenter, sekretærer og komiteer:

DIRIGENTER:

Jens Tveit Aga	avd. 6 Hordaland	veg
Wenche Iversen	avd. 11 Øst-/Vestfold	distriktssekretær
Jan Klemetsen	avd. 2 Oslo/Akershus	vakt
Kjell Iversen	avd. 8 Sør-Trøndelag	distriktssekretær

SEKRETÆRER:

Per Ingebrigtsen	avd. 4 Nordland	distriktssekretær
Bente Jørgensen	avd. 7 Agder	renhold
Inger Bendiksen	avd. 27 Troms	renhold/landsstyret
Grete Iversen Åsen	avd. 1 Buskerud	vakt

Valg av komiteer

VALGKOMITE:

Endre Øygarden	leder	forbundsstyret
Helge Haukeland	avd. 6 Hordaland	veg
Odd Olsen	avd. 17 Finnmark	veg
Tommy Nymo	avd. 4 Nordland	bergindustrien
Geir Gamborg-Nielsen	avd. 2 Oslo/Akershus	vakt
Rune Dale	avd. 2 Oslo/Akershus	privat anlegg
Kjell Prestmo	avd. 3 Møre og Romsdal	maskin
Snorre Bragstad	avd. 23 Nord-Trøndelag	asfalt
Liv Matre	avd. 18 Rogaland	renhold
Rita Skogly	avd. 1 Buskerud	renhold
Eva Jenssen	avd. 8 Sør-Trøndelag	renhold/landsstyret

REDAKSJONSKOMITE FOR HANDLINGSPROGRAMMET:

Anders B. Rodal	leder	forbundet
Erna C. Dynge		forbundet
Heidi Kristiansen	avd. 4 Nordland	renhold
Aud Sand	avd. 23 Nord-Trøndelag	vakt
Frode Aalerud	avd. 13 Hedmark	veg
Odd Arne Olafsen	sekretær	LO Media

REDAKSJONSKOMITE FOR POLITISKE UTTALELSER:

Arnfinn Nilsen	leder	forbundet
Toralf Årdal		forbundet
Kjell Arne Kolden	avd. 11 Øst-/Vestfold	veg
Svein Westvik	avd. 27 Troms	privat anlegg
Anne Grethe Hulthin	avd. 7 Agder	renhold
Kirsti Kolaas	sekretær	forbundet

BEVILGNINGSKOMITE:

Jens Haverstad	leder	forbundet
Berit Hovden	avd. 22 Sogn og Fjordane	renhold
Torill B. Viken	avd. 36 Oppland	renhold
Steinar Bertelsen	avd. 142 Svalbard	bergindustrien

Arnfinn Nilsen sa at man hadde flere hensyn å ta ved valg av dirigenter, sekretærer og komiteer. Både erfaring og fornyelse var viktig ved valg av dirigenter. Forbundet skulle leve i mange år. Han sa videre at ved sammensetting av komiteene var det viktig at distriktene og gruppene ble godt representert. I tillegg tok man hensyn til lov om likestilling, selv om forbundet ikke hadde egne regler. Med to unntak, som han refererte, var innstillingene enstemmige fra landsstyret.

Når det spesielt gjaldt valgkomiteen sa han at det var viktig at lederen kom fra forbundsstyret. Man kunne ikke forvente at noen utenfra kjente godt nok til forbundets oppgaver. Lederjobben i valgkomiteen har vekslet. Denne gangen mente man at det var riktig å foreslå en kandidat fra veg. Han sa også at det kunne se ut som om Oslo/Akershus var overrepresentert, men man måtte da huske på at dette var en sammenslått avdeling. Den kunne derfor måle seg med mange andre store avdelinger vestpå.

Når det gjaldt redaksjonskomiteen for Handlingsprogrammet hadde man fulgt tradisjonen og foreslått forbundets nestleder, *Anders Bjarne Rodal*, som har forestått arbeidet med handlingsprogrammet.

I tilknytning til redaksjonskomiteen for politiske saker, pekte han på at forbundet har som tradisjon å mene noe om politikk uten derfor å være en resolusjonskvern. Det kunne imidlertid bli vedtatt uttalelser i forbindelse med et par-tre viktige saker og han regnet med at innledningene til *Gerd Liv Valla* og *Thorbjørn Jagland* ville kunne gi noe av bakgrunnen for dem. Her

var det dessuten også tradisjon for at forbundslederen ledet komiteen.

Valgene

Alle de foreslåtte dirigenter, sekretærer og komitemedlemmer ble enstemmig valgt i samsvar med innstillingene, uten motkandidater.

Og med det overlot forbundslederen ledelsen av landsmøtet til de valgte dirigenter.

Møtet ble så hevet kl. 16.00 for en kort pause.

Møtet ble satt igjen kl. 16.10. Dirigent: *Wenche Iversen*. 4 permisjonssøknader ble referert og innvilget.

Dirigenten takket salen for tilliten på vegne av dirigentbordet, og håpet på et godt samarbeid. Hun viste til at det er mange saker og forslag landsmøtet skal gå gjennom, og ba også om fullmakt til å se på en samordning av forslag i rekkefølge. Salen ga sin tilslutning til dette. Det samme gjaldt ønsket fra dirigentbordet om å kunne hoppe litt i den oppsatte dagsorden, slik at det passer med tidspunktet for innledningene.

Dirigenten gjennomgikk så innholdet i den utleverte landsmøtemappa, og minnet bl a om at lappen til å ta ordet lå bak skilleblad 7. Bak skilleblad 8 lå lappen som skal brukes når nye forslag framsettes. Stemmesedlene lå bak skilleblad 10. På det røde papparket som skal brukes ved håndsopprekking anbefalte hun at delegaten skrev navn og nr.

Videre understreket dirigenten at det er viktig for dirigentbordet til enhver tid å vite hvor mange stemmeberettigede som befinner seg i salen. Bl a derfor bør ingen forlate salen uten å søke permisjon skriftlig. Dirigentene ville være relativt strenge ved behandling av permisjonssøknader. De burde derfor være godt begrunnet. Dette bl a fordi man bør vise respekt for den tillit en er vist ved å bli valgt til landsmøtet.

Når det gjaldt å holde oversikt over antall stemmeberettigede i salen, viste hun til at hver delegasjon har ansvaret for hver morgen å innrapportere til dirigentene hvor mange som er til stede av egen delegasjon.

Om dagens kjøreplan sa dirigenten at man tok sikte på å behandle regnskapene og de skriftlige beretningene. I løpet av uka ville det kunne bli nødvendig med kveldsmøte, særlig kunne dette påregnes onsdag. Dersom de enkelte avdelinger hadde planer om egne arrangementer for sine delegasjoner, ville det passe best å ta disse på mandag.

Det kom ingen kommentarer fra salen til det som her var sagt fra dirigentens side, og dirigenten gikk ut fra at salen hadde gitt sin tilslutning. Dermed gikk hun over til dagsorden pkt. 2 - Regnskap og revisjonsrapport.

Dagsorden pkt. 2 - Regnskap og revisjonsrapport

Ordet ble gitt til hovedkasserer *Jens Haverstad*, som gikk igjennom regnskapene for årene 1995, 1996, 1997 og 1998.

Han holdt følgende innledning, med illustrasjoner på overhead:

Hovedtallene

- Det blir i løpet av 4 år en masse tall å forholde seg til. Jeg vil derfor gjennomgå hovedtallene i hvert enkelt regnskap. Sette disse opp mot hverandre og vise dette grafisk. En vil på den måten se hovedtrekkene i utviklingen i den landsmøteperiode vi nå har lagt bak oss.

På side 61 i regnskapet for 1997 under note 6, utdanningsfondet, er det blitt en trykkfeil. I siste post fra årsresultatet står det kr 200,-, dette skal være 200 000,-. På side 53 under resultat disposisjoner står tallet riktig. Sluttsummen på side 61 kr 1 788 898 er også riktig.

Jeg nevner dette innledningsvis, slik at dere kan få rettet dette opp før vi går videre.

Medlemsutviklingen

- Ser en på medlemsutviklingen fra desember 94 til desember 98, vil en se at vi har hatt en økning av betalende medlemmer på 441. Antallet medlemmer med hvilende rett har i samme periode gått ned med 274.

Som vi også ser av diagrammet er det en nedgang i 95, en liten økning i 96, en tilbakegang i 97. Økningen fra 97 til 98 er på hele 893 medlemmer.

Jeg nevner dette innledningsvis, da det er de betalende medlemmer som er grunnlaget for drifta av forbundet, og dermed også for de regnskaper som legges frem.

Kontingentinntektene

- Vi ser her utviklingen i forbundets kontingentinntekter i landsmøteperioden. Som det fremkommer har vi en tilbakegang i inntektene fra 95 til 96, en økning fra 96 til 97, og en pen økning fra 97 til 98.

Ser vi isolert sett på økningen i inntekter i 95 og 98, ser vi at vi har en økning på årsinntekt på kr 10 402 761. Økningen fra 96 til 97 henger i stor grad sammen med at en har foretatt en periodisering av inntektene. Det vil si at tidligere ble kontingent ført i regnskapet når den ble registrert i forbundet. Det vil igjen si at kontingent fra medlemmene for desember, som kom til forbundet i januar påfølgende år, ble ført på januar. I regnskapet for 97 ble dette endret og i underkant av 3 millioner som kom inn i januar 98, ble tilbakeført til regnskapet for 97.

Økningen i 98 henger i stor grad sammen med at vi hadde et svært godt lønnsoppgjør, samtidig som vi hadde en pen økning i antall nye medlemmer.

Driftstilskudd til avdelingene

- Disse tallene viser driftstilskuddet til avdelingene. Utgifter til lønn er ikke med her. Beregning av driftstilskuddet bygger i stor grad på resultatet av inntekter i foregående år. En vil på den måten i stor grad ligge et år i etterkant. Dette er nødvendig da kontingentinntektene i det året det gjelder ikke er kjent på beregningstidspunktet.

Kollektive medlemsforsikringer

- Dette bildet viser utviklingen i utgiftene til våre kollektive medlemsforsikringer. I all hovedsak ligger økningen i premien på Kollektiv Hjemforsikring. Økningen i årspremien fra 95 til 98, er på hele kr 4 084 211. Dette på tross av at et fond som hadde bygd seg opp i tilknytning til Kollektiv Hjemforsikring på vel 300 millioner i samme periode, er tappet med ca. 200 millioner.

Det er vanskelig å si hva som er årsaken til at vi har fått disse store utbetalinger som igjen påvirker den premien vi betaler. Det kan være at medlemmene etter hvert er blitt mer beviste på forsikringen, og dermed melder flere skader. Eller det kan også være at vi har fått flere skader generelt.

Kollektiv Hjemforsikring er en selvfinansierende forsikring, og vi betaler Vår bank og forsikring et administrasjonsgebyr for å administrere forsikringen. Jeg tar med dette for å belyse hvordan forsikringen fungerer, da det er mange som er av den oppfatning at det er Vår som bestemmer premien, og dermed også tjener på økningen. Premieøkningen blir hvert år fastsatt av Fellesutvalget som består i hovedsak av hovedkasserere i forbundene, og premien reguleres med bakgrunn i skadeprosenten i foregående år.

Kontingent til diverse organisasjoner

- Vi har her en oversikt som viser våre utgifter til kontingenter. I hovedsak er dette kontingent til LO, men vi er også medlemmer av ulike nordiske/europeiske og internasjonale organisasjoner. En ser her at kontingenten har sammenheng med medlemsutviklingen som ble vist innledningsvis, en tilbakegang fra 95 til 96, en økning fra 96 til 97, og en solid økning fra 97 til 98. Vi har en økning per år fra 95 til 98 på kr 1 228 275.

Sum driftsinntekter

- Vi ser her summen av driftsinntekter etter at vi har trukket fra medlemsavhengige poster.

Endring i årsresultat fra 95 til 98 er på kr 7 332 296.

Driftsutgifter

- De aller fleste er svært interessert i hva vi bruker medlemmenes penger til. Jeg vil derfor ta for meg de største postene under driftsutgifter.

Kontorutgifter

- Utgiftene pr. år har øket fra 95 til 98 med kr 776 881. Som dere vil se er det

en betydelig økning i utgiftene fra 97 til 98. Dette skyldes i stor grad at vi legger om vårt datasystem for behandling av medlemmer. Dette har vært helt nødvendig da de systemer vi hittil har brukt, ikke takler denne såkalte år 2000 problematikken. Samtidig får nå forbundet for første gang et felles og likt system både i Møllergt. og ute i avdelingene. Det vil også bli lagt opp til et on line system som gjør at vi samler hele forbundet til et rike. Undertegnede er sikker på at dette vil kunne spare forbundet for store økonomiske utgifter på litt sikt, bare vi er villige til å bruke det redskapet vi nå anskaffer oss.

Faglig virksomhet

- Under denne posten ligger det utgifter til verving, fagbladet, møter i forbundsstyret, landsstyret, kongresser, årsmøter med mer. Forhandlingsvirksomhet i forbindelse med tariffoppgjørene ligger også under denne posten. Posten for forhandlinger vil naturlig være noe høyere i de årene hvor vi har hovedtariffoppgjør.

Fra høsten 98, er fagbladet med redaktør flyttet til LO Media.

De årlige kostnadene har fra 95 til 98 øket med kr 1 277 493.

Bevilgninger

- Jeg kommenterer denne posten, da det har vært noen bevilgninger som jeg ønsker å nevne spesielt. På landsmøtet i 95 ble det bevilget kr 1 200 000 til utdanningsfond. Dette, sammen med de pengegevarene forbundet fikk i forbindelse med 100 års jubileet, har blitt til et fond som svært mange av medlemmene har hatt stor glede av. Forbundet håper å kunne styrke fondet ytterligere, slik at vi også i tiden fremover kan yte medlemmene stipender ved ulike former for utdanning.

Jeg vil også nevnte at forbundet i 98 gjorde en solidaritetsbevilgning til Norsk Transportarbeiderforbund på kr 250 000. Som vi alle kjenner til, var Transport i streik, og vi håper denne bevilgningen kom godt med.

Lønnsutgifter

- Vi ser her en økning på kr 2 113 655 fra 95 til 98. Vi kan også tydelig lese på diagrammet når vi har hatt hovedtariffoppgjør. Alle husker det gode oppgjøret i 98, noe som også gjør utslag på våre lønnsutgifter. Dette vil også gjøre utslag i 99, da grupper i forbundet fikk lønnsregulering helt på slutten av 98.

Sum driftskostnader

- Som vi ser, er det ikke skjedd så store endringer på posten driftskostnader i perioden.

Ser vi bort fra 98 som har vært et spesielt år i forhold til datainvesteringer, lønnsforhandlinger og lønnsvekst til forbundets valgte og ansatte, må en kunne si at driftskostnadene har hatt en stabil utvikling.

Driftsresultat

- Som vi ser her, har vi et negativt driftsresultat i hele perioden før finansinntekter. Det er, og bør være, et mål å kunne være i balanse før finansinntekter. Når vi hele tiden må bruke finansinntekter til drift, svekker vi i realiteten vår kapital. Finansinntektene burde ideelt legges til kapitalen for på den måten å oppveie den årlige inflasjon. Finansinntektene er dessuten svært usikre inntektskilder. Alle har sett hvordan børsen har oppført seg i løpet av det siste året, og dette påvirker også vår kapital som er bundet opp i aksjer. Rentene har det siste året vært gunstig for forbundets kapitalavkastning, men det kan ikke være et mål for et fagforbund at renten skal være høy.

Finansresultat og fordeling av finansinntekter

Tallene per år ble referert og Jens Haverstad sa videre:

- For 95 fordeler finansinntektene seg slik: renter kr 3 492 227, aksjeutbytte kr 975 200.

For 96: renter kr 3 297 684, aksjeutbytte kr 1 697 121. Her ligger et aksjeutbytte fra Møllergt. 3 på kr 600 000.

For 97: renter kr 2 462 632, aksjeutbytte kr 2 518 096. Rentenedgangen skyldes nedsatt rente på langtidskonto, økningen i aksjeutbytte refererer seg til ca. kr 500 000 mer fra Landsbanken, og ca. kr 300 000 fra Møllergt. 3.

For 1998: renter kr 3 769 808, aksjeutbytte kr 1 151 385. Gevinst ved salg av aksjer refererer seg til salg av Helsefyr hotell, som ble solgt med god gevinst.

Våre aksjer i A pressen ble i 98 besluttet overført til Fagbevegelsens Investeringselskap.

Årsresultat

Haverstad ville spesielt kommentere resultatet for 97. - Resultatet kan se svært bra ut, men i underkant av 3 millioner skyldes den periodiseringen av innkommet kontingent som jeg tidligere har vært inne på. 2 millioner er verdi av aksjer som forbundet har fått fra LO. Dette er aksjer i Vår bank. Som tidligere sagt, målet må være å komme i balanse før finansinntekter.

Balanse

- Vi ser her utviklingen i balansen siden 95. Tar vi for oss 98 har vi omløpsmidler med kr. 57 941 700. Kortsiktig fordringer med kr 19 904 170. Langsiktige investeringer med kr. 26 453 510. Sammert tilsier dette at vi har eiendeler for kr 104 209 380. Dette tilsier en økning i eiendeler på kr 18 568 302.

Under andeler utlån vil dere se at vi har formidabel økning i forhold til 97. Dette er lån til Møllergt.3 i forbindelse med rehabilitering på kr 9 000 000, lån til Vår Gruppen ASA på kr. 1 500 000, samt et lån til LO Media på kr 441 500 i forbindelse med oppstarten.

Balanse 2

- Pr.31.12.98 hadde forbundet en kortsiktig gjeld på kr 13 210 708. Egenkapital på kr. 91 088 649. Sum gjeld og egenkapital kr 104 299 380. Posten landsmøtefond vil, som naturlig er, endre seg betraktelig når regningene for landsmøtet er gjort opp.

Pensjonsforpliktelser

Pensjon i Vår bank og forsikring.	
Pensjonsmidler pr.31.12.98	kr 34 282 163
Opptjente pensjonsrettigheter	<u>kr 24 405 168</u>
Netto pensjonsmidler utgjør da	<u>kr 9 876 995</u>

Pr.31.12.98 omfatter pensjonen 55 ansatte og 26 pensjonister. Bokførte pensjonskostnader er i 98 på kr 2 231 200. Det er pr.01.01.99 inngått en ny pensjonsavtale med Vår som innebærer at alle ansatte, utenom opplysningssekretæren, er tilmeldt AFP ordningen. Opplysningssekretæren er ikke tatt med, da hans pensjonsalder er regulert i vedtektene.

Det foreligger forslag til endring av vedtektene på dette punktet, noe jeg håper landsmøtet senere kan gå inn for.

Pensjonsforpliktelser LOs pensjonskasse

Det er 17 pensjonsberettigede i denne ordningen. - Forbundet har, så langt jeg kjenner til, kun en ansatt pr. dato som kan gå av med pensjon etter denne ordningen.

Utbetaling i 1998, var på kr 1 075 600. Av dette dekker LO 1/3. Pensjonsforpliktelsene var pr.31.12.98 på kr 11 436 795. Av dette skal LO dekke 1/3.

Kampfondet, avsetninger

- Ifølge vedtektene skal minst 2% av kontingentinntektene avsettes til kampfondet i løpet av landsmøteperioden. Fondet var i 95 på kr 40 788 595, etter avsetning er fondet pr.31.12.98 på kr 46 411 695.

Det tilsier at vi i perioden har tilført fondet kr 5 623 100. I perioden 95 til 98, tilsvarer dette en avsetning på 2,58%. Forbundet har dermed overholdt vedtektenes bestemmelser. 46 millioner høres ut som en enorm sum for de fleste av oss, men skulle vi komme i en konfliktsituasjon, er nok ikke summen så stor likevel. Dette utgjør litt i overkant av kr 2 000,- pr. medlem.

Reguleringsfondet

- Verken i 95 eller 96 ble det avsatt noe til dette fondet. Fondet er nå på kr 22 117 469. Dette tilsier en økning i perioden på kr 7 349 733. Fondet blir godt å ha dersom vi kommer i en situasjon hvor inntektene ikke vil svare til utgiftene. Fondet er nå så stort at forbundet i en vanskelig situasjon vil få tid på seg til å gjøre de nødvendige grep. Muligens er nå fondet av en slik størrelse at en bør fryse det på nåværende nivå.

Møllergt. 3

Møllergt.3 har i løpet av de 2 - 3 siste årene gjennomgått en total rehabilitering både utvendig og innvendig. Arbeidet er nå på det nærmeste fullført. Det gjenstår noe arbeid på en ny tørrkjøler på taket, pluss at det ser ut til at vi må skifte tak over 4 etg. Totalt for Møllergt.3 vil summen på de utførte arbeider ligge en plass mellom 17 - 18 millioner. Det kan virke som en enorm sum, men huset er etter hvert blitt 30 år gammelt, så tiden var nå inne til å ta dette løftet. I forhold til forhandlinger med staten om videre utleie, var der også et krav om standardheving på lokalene. Møllergt.3 a/s har inngått en ny leieavtale med staten som i realiteten sier at vi er sikret for 15 år frem i tid. På den bakgrunn må en si at investeringen har vært både nødvendig og bra for Møllergt.3

Norsk Arbeidsmandsforbund

- Som de fleste av dere sikkert har registrert ved selvsyn, eller i Arbeidsmanden, har forbundet flyttet ned i 4. etasje. Dette ble det mulig å realisere da den gamle avtalen med staten utløp. Så langt ser det ut til at alle er fornøyd med flyttingen, og at dette har vært et klokt valg. Forbundet er blitt mer enhetlig når vi er blitt samlet på ett plan mot tidligere tre.

Undertegnede tror dette vil virke positivt inn på forbundets videre utvikling.

- Siden vi har fått ny regnskapslov i Norge, vil dette være det siste landsmøtet som godkjenner regnskapene. Den nye loven sier at regnskapet skal være fastsatt senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Landsstyret må derfor godkjenne regnskapet, og ikke bare foreløpig. Regnskapet vil derfor, for senere landsmøter, være til orientering med mulighet til å uttale seg. Det vil også i denne sammenheng bli nødvendig med vedtektsendring. Dette er kommet inn til forbundet så sent, at forslag om endringer i vedtektene ikke er utsendt.

Med dette sier jeg takk for landsmøtets oppmerksomhet.

Generell debatt og spørsmål

Møtet ble hevet kl. 16.50 til en kort kaffepause og satt igjen kl. 17.05 med Wenche Iversen som dirigent. Hun ga ordet fritt til generell debatt og eventuelle spørsmål til beretninger og regnskaper.

Bård Kristensen, landsstyret, merket seg at beretning fra Kontrollnemnda ikke var tatt med i Beretning og regnskap for 1995. Det var den første beretningen fra den nye kontrollnemnda og inneholdt ganske bastante merknader bl.a. om skriving av protokoller fra administrasjonsmøtene. Dette ble tatt opp som forslag i forbundsstyret, men administrasjonen var åpenbart ikke for en slik ordning og forslaget ble nedstemt.

Kristensen viste til innsendte forslag fra avdelinger i Troms og Nordland om å opprette arbeidsutvalg og syntes det ville være riktig samtidig å innføre en ordning med å føre protokoller fra administrasjonsmøtene. Han regnet med at medlemmene ville være interessert i å få et innblikk.

Revisjonsberetningen. Kontrollnemndas rapport

Arne W. Torske fra revisjonsbyrået Ernst & Young fikk deretter ordet for å legge frem et muntlig sammendrag av revisjonsberetningene for landsmøteperioden. Han bekreftet at byrået har utført revisjonen i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god revisjonsskikk, og at årsoppgjørene etter revisjonsbyråets mening var gjort opp i samsvar med forbundets vedtekter, interne bestemmelser og regnskapspraksis.

Leder for kontrollnemnda, *Arvid Øygård*, fikk så ordet og ga, i likhet med representanten fra revisjonsbyrået, et muntlig sammendrag av kontrollnemndas beretninger for landsmøteperioden. Hjemmel i vedtektene for nemndas arbeid er at den skal føre kontroll både med organisatoriske og økonomiske forhold i forbundet. Nemnda valgte å legge vekt på de driftsmessige sidene. Da kom den opp i nettopp de problemene Bård Kristensen tok opp. Nemnda hadde pålegg om å kontrollere de protokollene det her var snakk om. Men saken hadde vært behandlet i forbundsstyre og landsstyre, og de var da ikke enige i nemndas anmodning. Det var helt greit for hans del, og mer ville han ikke si om denne saken nå.

Når det gjelder økonomi, viste han til at det er god intern kontroll i forbundet, samt at LOs revisjonskontor er inne i bildet. Den økonomiske kontrollen er veldig nøye. Dette var grunnen til at nemnda hadde lagt vekt på det organisatoriske. Nemnda hadde ikke funnet kritikkverdige forhold for de enkelte år, og den hadde fått svar på de spørsmål som var stilt. Den hadde ikke funnet noe som var i strid med god regnskapsskikk, og kunne anbefale dette som økonomisk resultat.

Dirigenten gikk deretter til votering på de enkelte års regnskaper og beretninger fra revisor og kontrollnemnda.

Ronald Breivik, avd. 4 Nordland, lurte på hva forbundet egentlig hadde gjort med det forhold som var tatt opp av de to talerne, det vil si spørsmålet om protokoll fra administrasjonsmøtene.

Forbundsleder Arnfinn Nilsen sa at forbundet ganske enkelt ikke har gjort noen ting med dette. Også Bård Kristensen vet at dette er tatt opp til debatt og votert over i forbundsstyret, og så vidt han kunne huske også i landsstyret. Mer var det ikke å si om dette nå.

Med dette ble regnskapene for 1995, 1996, 1997 og 1998 godkjent, og revisjonsberetningene og kontrollnemndas beretninger for 1995, 1996, 1997 og 1998 tatt til orientering.

Dagsorden pkt. 3 – Beretning for 1995, 1996, 1997, 1998

Dirigenten gikk så over til dagsorden pkt. 3, og ba forbundslederen om å avgi muntlig beretning.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* syntes dette kom litt for brått på, og ba om at de skriftlige beretningene ble tatt først. Han fikk salens tilslutning til dette, og dirigenten gikk over til behandling av de skriftlige beretningene. Hun ga ordet fritt.

Generell debatt og godkjenning

Jarle Dalberg, avd. 22 Sogn og Fjordane, viste til beretningen for 1995 om alle som hadde fått gullmerker. Her var ingen fra avd. 22 tatt med. Han husket ikke alle navnene, men de måtte med, sa han.

Gudmund Selvåg, landsstyret, ville ta opp en sak som han kanskje hadde reist for både fire og åtte år siden. Det gjaldt det faktum at forbundet tillot to grupper å konkurrere om de samme arbeidsoppgavene - men med lønnsforskjeller på 20.000 kroner i året. Han syntes ikke at forbundet skulle tillate dette. Han viste til beretningen for 1997, s. 28. Medlemmer som kommer fra vaktelskapene og begynner å arbeide i bomselskapene, går etter en egen bomoverenskomst. Mens andre går etter bom-, bruvakt og tunneloverenskomsten, går vekterne går etter vekteroverenskomsten. Det skaper en vanskelig situasjon og splittelse blant medlemmene at dette er slik. - At en lavtlønsgruppe tjener 20.000 kroner for lite er en alvorlig sak, sa Selvåg.

Distriktssekretær, avd. 3, *Per Ørnulf Andersen*, viste til side 44 i beretningen for 1995 og sa at det så ut som om hans avdeling bare besto av ungdommer. Dette er langt fra tilfelle. Også her manglet det navn på gull-medlemmer. Navnene ligger et eller annet sted.

Forbundssekretær *Kjell Holst* sa at han kjente til det forholdet Gudmund Selvåg hadde reist. - Dette er noe jeg er ansvarlig for. Da bompengeringen startet i Oslo, var jeg ganske ny i forbundet. Det var snakk om arbeid for 150 mennesker. Før anbudet ble innlevert hadde Securitas og hovedtillitsvalgt inngått en avtale som innebar ca. 10.000 kroner mindre i årsinntekt enn for dem som gikk på den andre overenskomsten. Jeg så ikke da klart nok problemets omfang, men kanskje burde noen oppe i NHO-systemet ha sett det. Siden begge overenskomstene er med i NHO-systemet måtte det være mulig å gjøre noe med dette i hovedavtaleforhandlingene. Jeg tar det hele og fulle ansvaret for det som skjedde. Jeg ble bondefanget av avtalen mellom Securitas og hovedtillitsvalgte. Jeg håper at den nye forbundsledelsen kan

gjøre noe med dette. Flere og flere oppdrag vil antagelig gå til vekterselskapene og da bør de over på bom-, bru og tunneloverenskomsten. Det er en stor utfordring å rette opp dette. Gi meg nåde! Ha det! Sa Holst.

Nestleder Anders B. Rodal sa at det var greit at Kjell hadde fått nåde. Situasjonen er nå at forbundet har tatt tak i dette. Bergen Trafikkselskap har nå satt ut arbeid til ekstravakter. Det kan da bli mindre arbeid på andre. Det er vårt forutsetning at de nye skal lønnes etter bomoverenskomsten, ikke etter vekteroverenskomsten, sa Rodal.

Dirigenten gjennomgikk så beretningene avsnitt for avsnitt.

1995

Under avsnittet om Gullmerket var det blitt noen feil som administrasjonen måtte rette opp.

Beretningen i sin helhet ble så enstemmig godkjent.

1996

Beretningen enstemmig godkjent uten merknader.

1997

Også her var det en rettelse under avsnittet om Gullmerket, Helge Sivertsen skulle være Helga Sivertsen.

Eldbjørg Klimpen, landsstyret, sa det så ut til at mange ikke finner navnet sitt under Gullmerket. To fra avd. 4 Nordland var ikke kommet med, trass i henvendelse til forbundsstyret. Hun mente forbundsstyret måtte få bedre orden på medlemsarkivet.

Dirigenten henstilte til administrasjonen å rette opp disse feilene i beretningen.

Beretningen i sin helhet ble så enstemmig godkjent.

1998

Jan Klemtsen, avd. 2 Oslo /Akershus, hadde bemerkning til avsnittet om Vakt og fomuleringen om et generelt tillegg på 8.50. I de tidligere beretningene er garantitillegget skilt ut, og man forhandler ikke om tillegg som allerede er gitt. I dette tilfellet dreier det seg om et garantitillegg på 1.50 og et generelt tillegg på kr. 7.

Han ville også si noe om Ren utvikling og berømmet Fiksdal for den jobben han har gjort som leder. - Det viser hvor viktig det er at vi får en person med bakgrunn i fagbevegelsen i en slik jobb. Bidragene til Ren utvikling kommer til dels fra Staten, men de kommer via en sekkepost for miljøutvik-

ling. Trass i meget positiv uttalelse fra departementet om betydningen av Ren utvikling, ville det være en fordel om med mer faste og forutsigbare bevilgninger.

Klemetsen mente også at man måtte være obs på om det offentlige bare benytter bedrifter som er godkjent av Ren utvikling og understreket igjen hvor viktig det er at lederen kommer fra fagbevegelsen.

Han savnet ellers et avsnitt i beretningen om det faglig/politiske samarbeidet.

Beretningen for 1998 ble så enstemmig godkjent.

Distriktssekretær Per Ingebrigtsen, avd. 4 Nordland, fikk ordet til forretningsordenen og kom med en etterlysning fra sekretærbordet: - Vi savner fortsatt en protokoll å skrive i.

Muntlig beretning 1999

Forbundslederen fikk ordet til følgende muntlig beretning:

- Første halvår av 1999 har vært en hektisk periode, slik vil det bli i ett landsmøteår.

Landsmøtet i forbundet er en stor og viktig begivenhet. Da skal vi ha en gjennomgang av den bakenforliggende perioden, og vi skal stake ut kursen for 4 nye år. Noen mener at ting endres og skjer så hurtig i våre dager at 4 år er for lang tid mellom hvert landsmøte. Svaret på det er en omlegging til årlige representantskapsmøter.

Jeg forstår begrunnelsen, men jeg er likevel tilbakeholden. Vi snakker tross alt om en organisasjon som har levd i 105 år og fortsatt lever bra. Nesa mi forteller at det ikke bare er å forandre sånt.

Vårt forbund har en medlemsstruktur som gjør at vi kanskje mer enn de fleste andre forbund merker forandringer i samfunnet. Vannkraftutbyggingen er dessverre stoppet opp, Svartisen var det siste store.

Private anlegg svinger som før med aktiviteten innenfor anlegg. To store anlegg er ferdig, Gardermoen og Rikshospitalet, og det er ikke noe nytt i samme størrelsesorden i sikte. Her ville Øvre Otta ha vært et godt bidrag til sysselsettingen.

Arbeiderpartiet foreslår nå et midlertidig fritak på to år for investeringsavgift for opprustning av vannkraftprosjekter. Fritaket bør gjelde fra og med 1. januar 1999. Prosjekter kan meldes opp i 2. halvår av 1999. Vi får håpe at den lenge omtalte opprustningen nå kommer i gang. Videre foreslår de å bevilge 20 mill. til økt investering i fiskerihavner.

Den mer tradisjonelle gruvevirksomheten er også langt på vei borte, men innenfor bergverksområdet greier vi å opprettholde medlemstallet.

Det betyr at steinfolket fortsatt skjønner betydningen av god organisering, men det betyr også at det er god aktivitet innenfor mineral og skifer. Så er vi

veldig spente på om det blir noe med det australske selskap ABM i Kirkenes, men vi lar oss fortelle at det kan bli aktuelt i år 2000. Gruvedriften på Svalbard ser ut til å kunne redde med oppstart på sentralfeltet.

Innenfor statlig sektor sliter vi med nedgang, enda det har vært vedtatt i Stortinget to ganger at bemanningen innenfor veg skal opprettholdes. Sist ved behandlingen av omorganiseringen i 1994. Når heller ikke det hjelper, står vi her overfor et system som ikke lar seg påvirke av mennesker. Og myndighetsdelen fortsetter å vokse. - Hva skal vi med høvdingen når det ikke er indianere igjen? .

Innenfor maskin har medlemstallet økt med ca. 500 aktive siden forrige landsmøte. Men vi har fortsatt mange å hente inn her. For det gir grunn til ettertanke når Maskinentreprenørenes forbund har flere medlemmer enn oss.

Det har begge parter tatt konsekvensene av, og vi har fått til et samarbeid for å øke antall medlemmer og avtaler.

Det er litt spesielt med et slikt samarbeide med motparten, men MEF som tariffmotpart vil også være avhengig av at det eksisterer en motpart. Og jeg benytter anledningen til å gi MEF honnør for den holdningen og samarbeidsviljen de her har vist.

Forbundet har i siste periode vært aktive på området verving og jeg synes at vi har vært flinke. Medlemstallet er stabilisert og vi har vokst.

I 4. kvartal 1995 var det 21 720 - og i 4. kvartal 1998 var det 22 734. Det er 1 000 medlemmer mer; jeg snakker her om betalende medlemmer. Når vi i tillegg har en stor turnover (medlemmer som skifter yrker og melder seg ut), er dette et veldig bra resultat.

Veksten har vi i første rekke innenfor renhold og vakt. Fremtiden vår blir nok også sånn at det er innenfor serviceyrkene vi får den største veksten.

Vi holder fortsatt på med kampanjen Verv og Vinn, som vi startet i 1996. Nå til landsmøtet presenteres det en ny brosjyre med fornyet premieutvalg. Vi har også fornyet oss på vervematerialet, og etter årsskiftet registrerer vi stadig flere innmeldingskuponger som kommer fra brosjyrene. Jeg gir ros til informasjonsavdelingen, og alle de ute, for den jobben som gjøres med dette.

Egen organisasjon har vi hatt debattheftete ute på, og det har vært en fin aktivitet i forbindelse med egen organisasjon. Vi har sagt at svarene skal danne grunnlaget for handlingsprogrammet i neste periode. Endringer bør/må skje over tid og ikke fra den ene dagen til den andre. Det er ca. 30 år siden vi fikk nåværende storavdelinger. Det er lenge siden, og det har skjedd mye, blant annet innen kommunikasjon, i denne perioden.

1999 er et mellomoppgjør og ble gjennomført i regi av LO. Jeg hadde nær sagt som vanlig måtte vi ha hjelp av meklingsmannen. Det hadde nok også sammenheng med etter- og videreutdanningsreformen.

EVU-Reformen

Kort sagt ble det gjennomslag for våre krav når det gjaldt etter- og videreutdanning. «Ny sjanse» gjelder for dem som ikke har den grunnutdanningen som eksisterer i dag, eller oss gamle som bare har 7 års folkeskole.

Så er det avtalebaserte ordninger i Hovedavtalens Kap. 16, kompetanseutviklingsprogrammer i bedrifter, og til sist individuelle behov, f.eks. en sykepleier som vil ingeniør.

Det vi ikke fikk gjennomslag for var finansieringen fra arbeidsgiversiden. Her sier riksmeklingsmannens møtebok at det kan avsettes midler i neste års hovedoppgjør. Myndighetenes økonomiske medvirkning vil bli turnert av Statens Lånekasse.

Mellomoppgjøret - 2. avtaleår 1999

Lønnsregulering.

Innenfor overenskomstområder med en gjennomsnittlig avlønning inntil kr 218 300,- pr. år, får man et tillegg på kr. 1,20 pr. time. Innenfor våre områder på privat sektor gjelder dette:

Fritids- og aktivitetsavtalen, Skianlegg, Renholdsbedrifter,

Serviceoverenskomst for Svalbard, Service- og vedlikeholds-overenskomsten, Parkeringsselskaper og Vekteroverenskomsten.

Renholdsoverenskomsten får et garantitillegg på kr 1,67. Videre er overenskomstens paragraf 3, pkt. 3 utvidet slik at flere får tillegg for industrirenhold regulert pr. 1. mai 1999 og 1. mai 2000.

Overenskomsten for Tunnel-, Bom- og Bruselskaper kom over grensen på kr 218 300,- pr. år, men fikk likevel et garantitillegg på kr 1,91.

Renholdskontraktene har forandret innhold fra bare renholdsoppgaver til større grad av totalløsninger. I kampen vi har ført over flere år for å få flere heltidsstillinger, kan vi si at dette er en positiv utvikling. Den ansatte må i større og større grad vise fleksibilitet i forhold til jobbinnhold, og jobbinnholdet er ikke lenger begrenset til den tradisjonelle tariffavtalens virkeområde.

I sin daglige arbeidssituasjon kan den ansatte jobbe innenfor felter som tradisjonelt er dekket av flere forskjellige tariffavtaler.

Vakt

I inneværende landsmøteperiode har vi arbeidet med flere tunge saker innen vaktbransjen. Bl.a. har vi arbeidet for ny «Lov om vaktvirksomhet».

Utvalget som ble nedsatt av Justisdepartementet avsluttet sitt arbeid i 1997, men saken er ikke blitt oversendt Stortinget for videre behandling.

Dette har medført at vi i 1998 og 1999 har foretatt flere henvendelser til departementet for å få fortgang i dette arbeidet.

Vi har gjennomført en dagkonferanse med temaet grensdragning mellom politiarbeid og vekterarbeid. Denne konferansen var i samarbeid med Politiets Fellesforbund.

Igjen ble det fokusert på «Lov om vaktvirksomhet». Det resulterte i lovnader fra departementet om at saken skulle til behandling høsten 1999 i Stortinget.

Vekterfaget ble lagt inn under «Lov om fagopplæring» og forbundet arbeider aktivt med å yte påtrykk på offentlige myndigheter for å få på plass prøvenemnder, lærebøker og lignende som skal til for å få avlagt fagprøve.

Vi har i samarbeid med vår motpart SBL igangsatt arbeidet med å få etablert en egen frivillig godkjenningsordning for vaktelskaper. Dette for å prøve å høyne seriøsiteten i bransjen, og å gjøre det vanskeligere for useriøse aktører. Prosjektet kalles «Sikkert Valg».

Private anlegg - Maskin - Asfalt - Linje

Innenfor Private anlegg - Asfalt og Linje ble det ikke gitt noe tillegg, men på vanlig måte ble overtidsgrunnlag, helligdagsgodtgjørelse regulert i henhold til lønnsstatistikk.

For Maskin vil det bli en regulering på kr. 1,20 pr. time.

Den såkalte kartellavtalen mellom Fellesforbundet og NAF vedrørende organisasjonsområde er sagt opp av oss med virkning fra 1. mars i år. Fellesforbundet er ikke spesielt glade for oppsigelsen.

Avtalen med AF-Spesialprosjekt A/S som gir utbetaling av tariff tillegg bare til de organiserte, ble iverksatt i januar i år. Fra YS og høyresiden på Stortinget har det kommet negative reaksjoner.

Statsoppgjøret 1. mai 1999

Økte begynnerlønninger

Begynnerlønnene endres fra 1. august, slik at de som ikke har ansiennitet (trinn 0) heves med to lønnstrinn på alle lønnsrammer. De som har fra ett til tre års ansiennitet (trinn 1, 2 og 3) endres slik at alle heves minst ett lønnstrinn. Dette gjelder alle lønnsrammer. De med lang akademisk utdanning som tilsettes etter 1. august 1999, innplasseres på lønnstrinn 29.

Sentrale justeringer

Det skal avsettes 1,0 % av lønnsmassen (634 mill. kroner) til sentrale justeringsforhandlinger fra 1. august. Kvinner skal ha forholdsmessig mer og lavtlønte skal prioriteres. Videre skal også grupper med svak lønnsvekst tilgodesees. Den sentrale justeringspotten vil kunne gi om lag halvparten av de tilsatte ett lønnstrinns opprykk.

Lokale forhandlinger

Det er avsatt til sammen 0,5 % til lokale forhandlinger med virkning fra 1. september. Her fastsetter avtalen at kvinner bør få en større andel av potten.

Etter- og videreutdanningsreformen

Resultatet fra meklingen i privat sektor er lagt til grunn i Staten. Utover dette er partene enige om at en partssammensatt arbeidsgruppe skal arbeide videre med EVU-reformen i Staten.

Partene er videre enige om å bruke inntil 3 mill. kroner til dette arbeidet, blant annet kan noen av midlene brukes til personalressurser.

Lokale lønnsforhandlinger - Vegoverenskomsten

Lokale lønnsforhandlinger i vegetaten tar forholdsvis svært lang tid, og forhandlingene pr. 1.9. 98 ble først ferdig i februar 1999.

Noe av grunnen til at de lokale forhandlingene tar så lang tid, er at det er 28 fagforbund som har forhandlingsrett i Vegvesenet, og mange av disse forbundene vil ha forhandlinger om personlige lønnsstillegg.

For ikke å bruke så lang tid og mye arbeid på fremtidige lokale lønnsforhandlinger vil vi forsøke å få de andre forbundene med på mer gruppevise lønnskrav, noe som Arbeidsmandsforbundet mener er en mer rettferdig lønnspolitikk.

Statnett Entreprenør AS.

Statnett Entreprenør sliter også i inneværende år med å unngå permitteringer, og dette har sammenheng med at det ikke ble gjort vedtak om flere kabeloverføringer til Danmark, noe som igjen fører til utsetting av linjebygging på land, der Statnett SF som linjeeier vil ha sikkerhet for sine investeringer.

Med bakgrunn i at det er lite arbeid for Statnett Entreprenør, mener ledelsen nå at det er riktig å redusere antall distriktskontor. De vil slå sammen Bjerkvik og Melhus, som medfører at Bjerkvik blir nedlagt.

Lokale lønnsforhandlinger ga alle våre medlemmer i Statnett Entreprenør kr 1,75 pr. time.

Motorvegfinans A/L og A/L Vegfinans

Følger Hovedtariffavtale mellom Kommuneforbundet og KS.

NVE

Det har vært avholdt jevnlig informasjonsmøter etter hovedavtalen, og det er forhandlet frem nytt ansettelsesreglement for ansatte i NVE.

Kystverket

Organisasjonsgjennomgang

Den 15.2.99 ble NOU 1999:5 «Det nye Kystverket», avgitt av Fiskeridepartementet.

Forbundets representant i utvalget har vært Endre Kulleseid som anbefaler at produksjon- og vedlikeholdsdriften i Kystverket skilles ut og organiseres som et statsaksjeselskap, helt adskilt fra forvaltningsdelen som det tilhører i dag. Dette innebærer at all produksjonsdrift og vedlikeholdsdrift med personell og apparater, båter, maskiner og utstyr inngår i aksjeselskapet og det legges inn nødvendig startkapital. Det må ansettes høyt kvalifiserte ledere med den bakgrunn som kreves for å lede et selskap med maritim- og entreprenørvirksomhet.

Den 19.2.99 ble avholdt forhandlingsmøte om ny arbeidsavtale på utdjuningsenhetene.

Det er gjort tilsvarende reguleringer i særavtalens § 4, Kostgodtgjørelse,

satsene reguleres tilsvarende endringer i reiseregulativet til staten § 14, pkt. 2 C. Dette medførte en gjennomsnittlig økning på 3,3 % på alle satsene.

Øvre Otta

Til slutt vil jeg nevne en sak spesielt, ikke bare fordi den er viktig for våre medlemmer, men fordi den er en viktig sak for hele befolkningen. Alle bruker energi, og Norge bruker så mye at vi stadig må kjøpe mer kullkraft, fortrinnsvis fra Danmark men også fra Finland.

Vi har noe som heter samlet plan, der vi finner det som er definert som verneverdige vassdrag.

Da den ble vedtatt, ble en del vassdrag holdt utenfor. Disse kunne det søkes om konsesjon for, og de utgjør en kraftmengde fra 10 - til 12 millioner TWH. Oppland kraft har søkt om konsesjon for Øvre Otta. Regjeringspartiene og SV sier nei - hva annet kunne vi vente?.

Det som likevel skuffer meg mest er det underlige kompromisset Arbeiderpartiet har vedtatt. Halv utbygging i et vassdrag som er delvis regulert.

Ved full utbygging, som ville ha gitt 1 million TWH, kan vi spare utslipp i størrelsesorden.

2 % av CO2-utslippene i Norge. Hvor er den globale tenkningen? Det er greit å forurense, bare du gjør det hos naboen. Tenk ellers på hva dette gir igjen av arbeidsplasser og aktivitet lokalt.

Jeg får si som svensken da Lillehammer seiret over Falun: «Jag är förbannad!».

Dirigenten takket forbundslederen for den muntlige beretningen, som landsmøtet tok til etterretning. Når det gjaldt morgendagen ville dirigentene diskutere om landsmøtet skulle gå videre med Handlingsprogrammet, eller om en skulle gå på vedtektene. Det ville man komme tilbake til.

Hun kom så med noen praktiske opplysninger. Alle hadde fått deltaker-skjema til landsmøtefesten. Disse måtte fylles ut snarest og distriktssekretærene hadde ansvar for å samle inn skjemaene og levere dem inn senest mandag 7/6 kl. 13.00. De som ikke hadde noen distriktssekretær, måtte levere inn selv. Fra administrasjonen var det beskjed om at delegasjoner som ikke skulle delta på felles middag måtte si fra om dette så snart som mulig, slik at forbundet kunne slippe å betale for dette. Videre sa hun at *Trygve Kolden* holder tradisjonen i hevd og mandag kommer med ei vogge som skal loddes ut. Inntekten går via Norsk Folkehjelp til barn på Balkan som er rammet av krigen. Hun oppfordret alle til å gi så det kjentes. Endelig minnet dirigenten om at det er et begrenset antall aviser som legges ut i resepsjonsområdet daglig. - Legg dem tilbake på plass når du har lest dem så flere får sjansen.

Møtet hevet kl. 18.39.

Formiddagsmøtet mandag 7. juni

Møtet satt kl. 09.00. Dirigent *Kjell Iversen* ønsket velkommen, håpet at alle hadde hatt en trivelig kveld i går og var i form til dagens møte. Han regnet med en hektisk og spennende dag. Men først ble det allsang av «Frihetens forpost», med *Sven Pettersen* som forsanger.

Dirigenten tok opp noen praktiske spørsmål. Fortsatt manglet noen oppgaver over tilstedeværende representanter. Han ba om å få de opplysningene så snart som mulig. Han viste til at det var levert ut referat fra gårsdagens forhandlinger i gult hefte, og minte om at eventuelle feil og endringer ikke skulle tas fra talerstolen, men direkte med referentene framme ved talerstolen til høyre for forsamlingen.

Videre opplyste dirigenten at man av forskjellige årsaker hadde valgt å starte dagen med dagsorden pkt. 6 Vedtektene, der vedtektskomiteens leder, hovedkasserer *Jens Haverstad* ville innlede.

Når det gjaldt handlingsprogrammet, viste han til utkast utlevert i ringpermen. I tillegg var det nå levert ut på bordene et helt ferskt dokument med oversikt over de tiltak som var gjennomført av handlingsprogrammet i landsmøteperioden. Utgangspunktet for forhandlingene ble dermed det nye forslaget fra landsstyret. Det var derfor viktig at representantene tok opp sine forslag på landsmøtet, slik at dirigentene kunne oversende dem på nytt til redaksjonskomiteen for handlingsprogrammet.

Dirigenten fikk salens tilslutning til denne framgangsmåten.

Delegatene hadde etterlyst kopieringsmuligheter. Dirigenten viste til kopieringsrommet ved siden av landsmøtesalen. I tillegg viste han fram den nye brosjyren for «Verv og Vinn»-kampanjen, som var lagt ut på delegatenes bord. Det var meningen at den også skal sendes ut til alle nye medlemmer.

Protokollene.

Organisasjonssekretær *Oddbjørn Nilsen*, som hadde skrevet protokollen fra første del av landsmøtet, leste protokollen frem til og med konstitueringen.

Sekretær *Inger Bendiksen* leste protokollen fra resten av søndagsmøtet.

Det var ingen kommentarer til noen av protokollene, som ble enstemmig godkjent.

Dirigenten ba om nåde ettersom han hadde etterlyst liste over Opplandsbenken denne morgenen. Den var levert allerede 0830. Han beklaget at den var oversett.

Dagsorden pkt. 6 - Vedtektene

Innsendte forslag og innstillinger

Til behandling under dette punkt på dagsordenen en forelå følgende innsendte forslag og innstillinger:

§ 1 Forbundets virkeområde.

Norsk Arbeidsmandsforbund, som er tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge (LO) er en landsomfattende sammenslutning av medlemmer som kan organisere lønnstakere innen:

1. forvaltning, bygging og vedlikehold av veger og jernbaner.
  2. anlegg av beskyttelsesrom, lagerrom, hangarer mv. i fjell.
  3. anlegg av flyplasser
  4. anlegg av taubaner og andre transportbaner.
  5. asfaltarbeide.
  6. bergindustrien, herunder kalkverk, kalkbrennerier, talkum- og dolomittmøller, pukkverk, steinbrudd og sandtak.
  7. befestningsanlegg.
  8. bom-, bru- og tunnelselskaper .
  9. brakkebygging i forbindelse med anlegg.
  10. brubygging, damanlegg, dokk- og slusearbeid.
  11. bygging av bore- og produksjonsplattformer i betong
  12. idrettsanlegg
  13. kraftanlegg og arbeid i forbindelse med kraftoverføring.
  14. renholdsbransjen.
  15. kystverket.
  16. vakt- og parkeringsselskaper.
  17. vann- og renseanlegg, hovedvannledninger, hovedkloakkledninger og kabelgrøfter.
  18. helsestudio
  19. vaktmestere i privat virksomhet.
  20. fornøyelsesparker som drives i privat regi.
  21. bowlinghaller som drives i privat regi.
- Øvrige grupper som ikke kommer inn under bestemte fag- eller industriforbunds virkeområder, herunder ungdom som er under utdanning som er yrkesrettet mot våre virkeområder.

FORSLAG NR.: 1 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Pkt. 16 skal lyde: Vaktelskaper

Begrunnelse: Da vektere og parkeringsvakter har to forskjellige oppgaver. Vektere er nå eget fag under Lov om fagopplæring. Derfor ønsker vi å stå oppført som egen gruppe.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 6

FORSLAG NR.: 2 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt. 22: - Parkeringselskaper. Gammelt punkt 22 blir 25.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 6

FORSLAG NR.: 3 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt. 23: Kranutleiefirmaer.
Begrunnelse: Disse prøver i dag å opprette tariffavtaler.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 6

FORSLAG NR.: 4 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt 24: Stikningsassistenter
Begrunnelse: Uteglemt yrkesgruppe.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 6

FORSLAG NR.: 5 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

Nytt pkt: Kranfirmaer, Stikningsassistenter.
Begrunnelse: Uteglemte grupper.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 6

FORSLAG NR.: 6 Fra vedtektskomiteen:

Norsk Arbeidsmandsforbund, som er tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge (LO) er en landsomfattende sammenslutning av medlemmer som kan organisere lønnstakere innen:

- Forvaltning, anleggs- og vedlikeholdsarbeid i offentlig regi
- Anleggsrelatert entreprenørarbeid.
- Renholdsbransjen
- Vaktmestere, skadesanering, spesialrenhold og vedlikehold
- Asfaltarbeid
- Bergindustrien
- Kystverket
- Vaktelskaper
- Parkeringselskaper
- Tunnel-, bom- og bruselskaper.
- Servicevirksomhet på Svalbard
- Fritids- og fornøyelsestilbud som drives i privat regi
- øvrige grupper som ikke kommer inn under bestemte fag- eller industriforbunds virkeområder, herunder ungdom som er under utdanning som er rettet mot forbundets virkeområder.

Begrunnelse:

Forenkling av innholdet. Det er lagt vekt på å bruke mer samtlende begreper i stedet for detaljert oppramsing av yrker og arbeidstyper.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 2 Formål.

Forbundet har til formål:

1. å organisere lønnstakere innenfor forbundets virkeområde.
2. å påse at de tilsluttede avdelinger blir ledet etter felles retningslinje for på den måten ved gjensidig solidarisk samvirke mellom avdelingene å skape enhet og kraft i arbeidet for å fremme og samordne medlemmenes faglige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser.
3. å opprette tariffavtaler (overenskomster) om medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår.
4. å arbeide for å bedre medlemmenes helse.
5. å arbeide aktivt for fred og nedrustning.
6. å arbeide for å sikre friheten, rettssikkerheten og en stadig utvidelse av de demokratiske rettigheter.
7. å arbeide for likeverd og likestilling mellom mennesker.
8. a) å arbeide for gjennomføring av økonomisk demokrati for å fremme medlemmenes interesse og den alminnelige trivsel, ved bl.a. å sikre at bedriftsdemokratiet blir bygget videre ut gjennom lovverket, avtaleverket og fagbevegelsens eget engasjement i den enkelte bedrift.,
b) å sikre medlemmene en tilfredsstillende innflytelse på beslutningsprosessen i bedriften, og påse at medlemmene får sin rettmessige del av produksjonsresultatet.,
c) å sikre grunnarealer, ressurser og naturområder overføres til samfunnseie, hvor dette kan bidra til å fremme medlemmenes interesser og den alminnelige trivsel, og forvaltes bl.a. gjennom strengere håndhevelse av Konesjonsloven og en sterkere offentlig styring av finans- og kredittinstitusjoner.,
d) å arbeide for en økonomisk politikk for full sysselsetting og som sikrer en bærekraftig forvaltning av ressursene,
e) å arbeide for å bedre deltidsansattes pensjonsrettigheter.
9. å arbeide for en sosialistisk samfunnsordning for å skape bedre livsstandard og en rettferdig fordeling av samfunnsgodene.
10. å motarbeide kontraktørvirksomhet og privatisering av den offentlige virksomhet.
11. å arbeide for at organisasjonene alltid er fri og uavhengig.
12. å arbeide for styrking av arbeiderpressen i Norge.
13. å arbeide for barnehage for alle som ønsker plass.
14. å arbeide for en rettferdig global fordeling av ressurser.
15. å arbeide for å bedre pensjonistenes livsstandard.

FORSLAG NR.: 7 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Pkt. 3b, ny: å forhandle frem lønns- og arbeidsvilkår som bare skal komme medlemmene til gode.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 8 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Pkt. 8.b: å sikre medlemmene en tilfredsstillende innflytelse på beslutningsprosessen i bedriftene, og påse at medlemmene får sin rettmessige del, eller at andre får urettmessig stor del av produksjonsresultatet.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 9 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:

Pkt. 8, c, tilføyelser: For å sikre lik økonomi mellom landsdelene.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 10 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Pkt. 9, tekst endres: Endre sosialistisk til sosialdemokratisk.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr 16.

FORSLAG NR.: 11 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark:

Ny ordlyd pkt. 9, som følger: -å arbeide for et samfunn som bygger på sosialistiske grunnverdier og demokrati, for derved å skape bedre livsstandard og en rettferdig fordeling av samfunnsgodene.

Begrunnelse:

En formålsparagraf bør stå i forhold til de faglige og politiske realiteter som forbundet omgir seg med, og som kommer til uttrykk gjennom forbundets vedtak i ulike sammenhenger. Uttrykket en «sosialistisk samfunnsordning» er en overlevning fra en politisk svunnen tid, og må derfor mere være å anse som en ren tese enn en politisk realitet.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr 16.

FORSLAG NR.: 12 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms:

Pkt. 9, ny tekst: å arbeide for et samfunn som bygger på sosialistiske grunnverdier og demokrati, for derved å skape bedre livsstandard og en rettferdig fordeling av samfunnsgodene.

Begrunnelse:

Formålsparagrafen bør gjenspeile de faglige og politiske realitetene som omgir oss og som også uttrykkes gjennom vedtak i forbundet. Uttrykket en «sosialistisk samfunnsordning» er en overlevning fra en politisk svunnen tid og bør derfor utgå også i forbundets vedtekter.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr 16.

FORSLAG NR.: 13 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Pkt. 12, strykes - nytt pkt. 12: Forbundet presenteres på en måte som er attraktiv for alle med henblikk på verving, og medlemmen blir satt i fokus i slikt arbeid.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 14 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt. 16, skal lyde:

å ha et faglig politisk samarbeid med de politiske partier som til enhver tid fremmer våre medlemmers interesser.

Begrunnelse:

Ved hjelp av samarbeid har man oppnådd gode resultater.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 15 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt: arbeide for en generell opprusting av læreinstusjoner. Dette gjennom en materiell og menneskelig satsing i skoleverket, styrking av mulighetene til å ta fagbrev, gjennomgå praksisopplæring og ta etterutdanning.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr 16.

FORSLAG NR.: 16 Fra vedtektskomiteen:

Det foretas en redaksjonell endring slik at underpunktene 8 a, b, c osv. gjøres om til egne punkt. Videre foreslås det at tidligere punkt 12 tas ut, da forholdet til A-pressa er endret.

Det foreslås et nytt punkt som lyder: å styrke fagopplæringen blant medlemmene.

Begrunnelse: Det blir ryddigere oppsett.

Landsstyrets innstilling:

Med bakgrunn i vedtaket fra landsmøtet i 1995 om å utarbeide forslag til ny §2 med forenklet ordlyd, skal ny ordlyd være:

1. Å organisere lønnstakere innenfor forbundets virkeområde.
2. Å opprette tariffavtaler (overenskomster) om medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår.
3. Å arbeide for at forbundets avdelinger ledes etter felles retningslinjer slik at de har enhet og kraft i arbeidet for å fremme og samordne medlemmenes faglige, økonomiske, helsemessige, sosiale, forsikringsmessige og kulturelle interesser.
4. Å arbeide for å sikre frihet, solidaritet, likeverd og likestilling mellom mennesker og en rettferdig global fordeling av ressurser.
5. Å arbeide for avspenning, nedrustning og fred.
6. Å arbeide for at fagbevegelsen alltid er fri og uavhengig.
7. Å arbeide for rettssikkerhet, økonomisk demokrati og sterk offentlig styring av finans- og kredittinstitusjoner, samt en politikk for full sysselsetting.
8. Å utvikle det internasjonale faglige samarbeidet, og drive internasjonalt solidaritetsarbeid.
9. Å arbeide for et samfunn som bygger på sosialistiske grunnverdier og demokrati for å fremme medlemmenes interesse og rettferdig fordeling av samfunnsgodene.

10. Å sikre at medbestemmelse og bedriftsdemokrati styrkes gjennom lovverket, avtaleverket og fagbevegelsens eget engasjement i den enkelte bedrift.
11. Å sikre medlemmene tilfredsstillende innflytelse på beslutninger i bedriften, og påse at medlemmene får sin rettmessige del av produksjonsresultatet.
12. Å motarbeide ulovlig kontraktørvirksomhet og privatisering av den offentlige virksomhet.
13. Å sikre at grunnarealer og naturområder overføres til samfunnsseie, der dette bidrar til å fremme allmennhetens interesser. Og at dette forvaltes gjennom streng håndhevelse av konsesjonsloven.
14. Å arbeide for barnehageplass for alle som ønsker det.
15. Å arbeide for å bedre pensjonistenes livsstandard og bedre deltidsansattes pensjonsrettigheter.
16. Å styrke fagopplæring og etter- og videreutdanning.

§ 3 Medlemskap

A. Opptaking av enkeltmedlemmer.

1. Alle lønnstakere som har arbeid innenfor det virkeområdet som er bestemt i § 1, og som godkjenner forbundets vedtekter, kan være medlemmer av forbundet.
2. Unntatt herfra er:
  - a) de lønnstakere som står tilsluttet et politisk parti som har et nazistisk eller fascistisk program eller formål som er beslektet hermed.
  - b) de som har tatt arbeid under godkjent arbeidsstans eller er ekskludert av fagforbund tilsluttet LO.
 Disse kan ikke bli opptatt som medlemmer uten etter særskilt vedtak av forbundsstyret.
3. Det innføres medlemsbevis i hendig format. Medlemsbevis utstedes til medlemmene fra de enkelte avdelinger.

B. Opptaking av fagforeninger og grupper.

1. Alle foreninger av lønnstakere som erklærer at de vil følge forbundets og LOs vedtekter og de vedtak som blir gjort av disse kan opptas i forbundet, såfremt det ikke på forhånd består en forening innenfor forbundets organisasjonsområde som medlemmene naturlig bør tilslutte seg.
2. Tvist om medlemskap i forbundet blir avgjort av forbundsstyret, eventuelt landsstyret eller landsmøtet med adgang til å anke tvisten inn for LO.
3. En eller flere klubber og grupper på et sted eller innen samme yrkesområde i et distrikt kan opprette representantskap eller stedsstyret (industri-grupper).
Myndighets- og administrasjonsområdet for disse fastsettes ved instruks av forbundsstyret.
4. Avdelinger med minst 150 medlemmer bør danne representantskap.

Benevnelsen på fylkesavdelingene skal være Norsk Arbeidsmandsforbund - avdelings nummer - og fylke.

FORSLAG NR.: 17 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

A, pkt. 1, tillegg:

Det innføres karenstid for alle nye medlemmer, slik at fulle rettigheter blir oppnådd etter en viss tid for eksempel 2 måneder. Dette gjelder juridiske rettigheter.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 18 Fra vedtektskomiteen:

1. Alle lønnstakere som har arbeid innenfor det virkeområdet som er bestemt i § 1, eller er elev ved relevant utdanningsinstitusjon og som aksepterer forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter, kan være medlemmer av forbundet. Medlemskap kan bare oppnås gjennom en avdeling.
2. Alle foreninger av lønnstakere som erklærer at de vil følge forbundets og LOs vedtekter og de vedtak som fattes av disse, kan opptas i forbundet gjennom den avdeling de geografisk hører inn under.
3. Unntatt fra medlemskap er:
  - a) de lønnstakere/elever som står tilsluttet et politisk parti som har et nazistisk eller rasistisk program eller formål som er beslektet hermed.
  - b) de som har tatt arbeid under godkjent arbeidsstans eller er ekskludert av fagforbund tilsluttet LO. Disse kan ikke bli opptatt som medlemmer uten etter særskilt vedtak av forbundsstyret.
4. LO favørkortet med forbundets logo er medlemsbevis. Dette erstatter det tidligere medlemskortet.
5. Tvist om medlemskap i forbundet blir avgjort av forbundsstyret, eventuelt landsstyret eller landsmøtet med adgang til å anke tvisten inn for LO.

Begrunnelse:

Omskriving av hele § 3, for å få den i samsvar med gjeldende praksis. Medlemmene melder seg i dag inn i forbundet gjennom en eksisterende avdeling. Det skjer ikke ved at en hel avdeling melder seg inn.

Tidligere pkt. 4 flyttes til avdelingens vedtekter § 4.2. der det naturlig hører hjemme.

Tidligere pkt. 5 flyttes til § 4, forbundets oppbygging.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 4 Forbundets oppbygging

Forbundets oppbygging:

1. Landsmøtet.
2. Landsstyret.
3. Forbundsstyret.
4. Kontrollnemnda.

FORSLAG NR.: 19 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Endring av rekkefølge:

Kontrollnemnda flyttes opp slik at de står som nr. 2. Dette for å markere deres posisjon og viktighet.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 23.

FORSLAG NR.: 20 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: (Tilpasses LOs vedtekter)

1. Representantskapet.

2. Landsstyret.

3. Arbeidsutvalget.

4. Kontrollnemnda.

5. Bransjerådene.

6. Avdelingene.

7. Klubber/grupper.

Begrunnelse:

Etter 100 års eksistens uten sentrale organisasjonsendringer, bør vårt forbund foreta en analyse av egen organisasjon for bedre å kunne møte det nye århundrets utfordringer. Det overordnede mål må være et sterkt LO både sentralt og lokalt, uten forbund, bygget på fag- og avtaleseksjoner, der nærhet til alle medlemmene er viktigst (24 timers service).

Videre må det stilles krav til en desentralisert effektivitet, rasjonalitet, økonomisering, kommunikasjon (IT), samhandling, juridisk hjelp m.m., samtidig som kollektive gode og rimelige ordninger utvikles (forsikringer, innkjøp, reiser o.l.). Bl.a. med VÅR bank og forsikring å få en generell konsesjon på vårt og alle LO-forbundenes medlemsregistre. Det indirekte demokratiet må styrkes slik at medlemmene ser konkrete resultater, som igjen styrker aktivitet og øker tilslutningen. LO i-ene må overføres mer ressurser og bygges ut etter fylkesvise modeller som vårt forbund. Hovedmålsettingen er å styrke lokalapparatet ved en viss nedbygging av «Youngstorget», en debatt vi må starte i eget forbund med signaleffekt til øvrige LO-forbund.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 21 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms:

Forbundets oppbygging:

1. Landsmøte

2. Forbundsstyret utvides til 12 representanter. m/personlige vararepresentanter.

3. Det velges et arbeidsutvalg bestående av 3 valgte og 4 fra forbundsstyret.

4. Landsstyret nedlegges.

Vedtektene omredigeres i henhold til forslaget.

Begrunnelse:

Dagens struktur med landsstyret synes å være lite hensiktsmessig som styringsorgan i forbundet. De ressurser som frigis kan bl.a. benyttes til årlige landskonferanser.

Forbundsstyret tillegges fullmakter og myndighet som landsstyret har i dag. Arbeidsutvalget gis deler av den myndighet som tidligere var tillagt forbundsstyret.

Landsstyrets innstilling: Endring av forbundets organer utredes i landsmøteperioden.

FORSLAG NR.: 22 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:

Forslag til endring av forbundets styringsmodell

1. Det velges arbeidsutvalg bestående av 3 valgte og 4 fra forbundsstyret.

2. Forbundsstyret utvides fra 8 til 12 representanter fra avdelingene med personlige vararepresentanter.

3. Landsstyret nedlegges.

Vedtektene omredigeres i henhold til forslaget.

Begrunnelse:

Landsstyret har over tid vist seg å være et organ som har mistet mye av sin autoritet og berettigelse i en moderne organisasjon. De ressurser som frigis, både økonomisk og arbeidsmessig kan nyttes til bla. annet å avholde årlige landskonferanser, som kan være rådgivende for arbeidsutvalg og forbundsstyret. Forbundsstyret er tiltenkt fullmakter som kan erstatte de myndighetsområder som landsstyret i dag har. Arbeidsutvalget er tiltenkt deler av det som tidligere var tillagt forbundsstyret. Antallet forbundsstyremøter kan derved reduseres betydelig.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Viser til innstilling på forslag nr. 21.

FORSLAG NR.: 23 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:

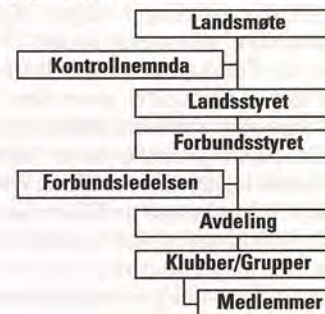
Kontrollnemndas flyttes opp på 2. plass.

Begrunnelse: For å markere deres posisjon og viktighet.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 24.

FORSLAG NR.: 24 Fra vedtektskomiteen:

1. Organisasjonskart .

2. Benevnelsen på fylkesavdelingene er Norsk Arbeidsmandsforbund, avdelingsnummer og fylke.

Begrunnelse:

Et organisasjonskart illustrerer bedre de enkelte leddene i forhold til hverandre. Punkt 2 er tidligere § 3, B.5.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 5 Landsmøtet.

1. Landsmøtet er forbundets høyeste myndighet. Ordinært landsmøte skal som regel holdes hvert 4. år på sted og tid som er fastsatt av landsstyret eller forbundsstyret.
2. Vilkårene for at en avdeling skal ha rett til representasjon på landsmøtet er som hovedregel at den har stått i forbundet minst 2 måneder før landsmøtet er innkalt, og ellers har oppfylt sine forpliktelser. Avdelinger som er stiftet etter den tidsfrist kan søke forbundsstyret om rett til representasjon.
3. Landsmøtet består av avdelingenes valgte representanter og av landsstyrets medlemmer. Forbundets valgte- og ansatte sekretærer, avdelingenes distriktssekretær og regionale verneombud, som ikke er medlemmer av forbundsstyret eller landsstyret, eller er valgt som representanter, møter på landsmøtet med tale- og forslagsrett.

Valg av representanter kan ikke finne sted før dagsordenen er behandlet av de som skal delta i valget av representanter. Til drøfting av landsmøtets dagsorden, skal det så vidt mulig holdes særskilt (e) møte ® blant den som har stemmerett.

Valgbar som representant er bare de som har vært organisert i forbund tilsluttet LO i minst 3 måneder før valget foretas, og ellers har sitt medlemskap i orden.

4. Landsmøtet skal bestå av 230 representanter med personlige vararepresentanter som fordeles forholdsvis mellom avdelingene etter gjennomsnittlig antall betalende medlemmer siste kvartal året før landsmøtet holdes. Inntil 5 av de 230 mandater kan brukes som utjevningsmandater. Representasjon skal søkes fordelt mellom de ulike yrkesgrupper i avdelingen. Mindre avdelinger velger i fellesskap representant etter samme fordelingsnøkkel som nevnt foran..
5. Skjemaer for fullmakter sendes fra forbundsstyret. De må være fylt ut og sendt inn til forbundet innen den frist som er satt av forbundsstyret. Fullmaktene skal være underskrevet av to av avdelingsstyrets medlemmer. Fullmaktene granskes av en fullmaktskomité valgt av forbundsstyret. Komiteen legger sin innstilling fram for landsmøtet som gjør endelig vedtak om fullmaktens godkjenning.
6. Tiden for landsmøtet skal fastsettes minst 6 måneder før det holdes. Melding om tidspunktet skal sendes avdelingene med anmodning om å sende inn forslag som ønskes behandlet på landsmøtet.

7. Avdelinger, grupper, klubber, landsstyret og forbundsstyret har rett til å sette frem forslag til landsmøtet. Grupper og klubber sender inn forslagene gjennom avdelingen, som samordner forslagene og videresender disse med innstilling til forbundet. Forbundsstyret setter fristen for innsendelse av forslag. Fristen må ikke være kortere enn 3 måneder etter at landsmøtet er gjort kjent. Forslag til dagsorden, forretningsorden og de innsendte forslag skal av forbundsstyret sendes avdelingene senest 2 måneder før landsmøtet. Representantene skal ha landsmøtedokumentene tilsendt senest 14 dager før landsmøtet.
8. Landsmøtet gjør vedtak om den endelige dagsorden og forretningsorden.
9. Ved avstemning på landsmøtet har hver representant en stemme. Sakene blir avgjort ved stemmeflertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet. Landsstyrets medlemmer har ikke stemmerett i saker som angår ansvarsfrihet for de vedtak de har vært med på som medlemmer av landsstyret og forbundsstyret. Det samme gjelder også saker om tvist mellom forbundsstyret og landsstyret som blir lagt fram på landsmøtet. I slike saker har de bare tale- og forslagsrett.
10. Forbundets kontrollnemnd skal være til stede på landsmøtet hvor dens medlemmer har talerett. Kontrollnemnda har forslagsrett i saker som den har plikt til å uttale seg om etter vedtektene.
11. Forbundet betaler den fastsatte godtgjøring til representantene på landsmøtet.

FORSLAG NR.: 25 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Nytt pkt. 2: - Vilkårene for at en avdeling skal ha rett til representasjon på landsmøtet, er som hovedregel at den har oppfylt sine forpliktelser i henhold til forbundets vedtekter.

Begrunnelse:

Det bør være mulig for avdelinger som ikke har vært medlem av forbundet i 2 måneder å delta på landsmøtet.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 26 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Pkt. 3, - 2. avsnitt strykes - Regionale verneombud.

Den økonomiske utviklingen tilsier at vi også må se på antallet personer som kan tiltre landsmøtet i tillegg til de 230 representantene som velges. Vi er videre av den oppfatning at disse medlemmene kan bli valgt på samme måte som de andre 230 delegatene.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 27.

FORSLAG NR.: 27 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Pkt 3, 2. avsnitt:

Forbundets valgte - og ansatte sekretærer og avdelingenes distriktssekretærer møter på landsmøtet med tale og forslagsrett. (Regionale verneombud skal ikke ha automatisk møterett på landsmøtet).

Landsstyrets innstilling: Tiltres mot 6 stemmer.

FORSLAG NR.: 28 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland: Regionale verneombud tas ut av teksten i pkt. 3.

Begrunnelse: Det er ingen god grunn for at denne gruppen skal ha denne særrettigheten. De kan selvsagt velges som delegat som andre medlemmer.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 27.

FORSLAG NR.: 29 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Pkt. 4 tilføyes etter 2. setning:

Avdelingsstyrenes ledere har møterett på landsmøtet innenfor avdelingens representantantall.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 30 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Pkt. 4 3.setning tilføyes: Øvrig, slik: Øvrig representasjon skal søkes osv....

Begrunnelse: Vi ser det som naturlig at leder av avdelingens styre har møterett på landsmøtet som representant for sin avdeling med fulle rettigheter. Representasjonen går derfor på avdelingens kvote.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 31 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

§ 5. Representantskapet

1. Representantskapsmøtet er forbundets høyeste myndighet. Representantskapsmøte skal som regel holdes 1-2 ganger i året, på sted og tid som er fastsatt av landsstyret eller arbeidsutvalget.

2. Valg av representanter kan ikke finne sted før dagsordenen er behandlet av de som skal delta i valget av representanter. Til drøfting av representantskapsmøtets dagsorden, skal det så vidt mulig holdes særskilt(e) møte(r) blant de som har stemmerett.

Valgbar som representant er bare den som har vært organisert i forbund tilsluttet LO i minst 3 måneder før valget foretas, og ellers har sitt medlemskap i orden.

Representantskapsmøtet skal bestå av 99 representanter med personlige vararepresentanter som fordeles forholdsvis med 1/3 avdelingsstyrene, 1/3 klubber og grupper og 1/3 hovedtillitsvalgte etter gjennomsnittlig

antall betalende medlemmer pr. 31.12. Representasjon skal søkes fordelt mellom de ulike yrkesgrupper i avdelingen i forhold til innbetalt kontingent og ikke medlemstall. 70 - 90 % bør være heltidsarbeidende.

3. Vilkårene for at en avdeling skal ha rett til representasjon på representantskapsmøtet er som hovedregel at den har stått i forbundet eller LO minst 3 måneder før representantskapsmøtet er innkalt. Avdelinger som er stiftet etter den tidsfrist kan søke arbeidsutvalget om rett til representasjon.

4. Representantskapsmøtet består av 99 valgte representanter og av landsstyrets 30 medlemmer, arbeidsutvalget med 5, forbundets valgte- og ansatte sekretærer, avdelingenes distriktssekretær og regionale verneombud, som er medlemmer av landsstyret, eller er valgt som representanter, møter på representantskapsmøtet med tale- og forslagsrett.

5. Skjemaer for fullmakter sendes fra arbeidsutvalget. De må være fylt ut og sendt inn til forbundet innen den frist som er satt av landsstyret. Fullmaktene skal være underskrevet av to av delingsstyrets medlemmer. Fullmaktene granskes av en fullmaktskomité valgt av arbeidsutvalget. Komiteen legger sin innstilling fram for representantskapsmøtet som gjør endelig vedtak om fullmaktenes godkjenning.

6. Tiden for representantskapsmøtet skal fastsettes minst 6 måneder før det holdes. Melding om tidspunktet skal sendes avdelingene med anmodning om å sende inn forslag som ønskes behandlet på representantskapsmøtet.

7. Avdelinger, grupper, klubber, landsstyret og arbeidsutvalget, har rett til å sette frem forslag til representantskapsmøtet. Grupper og klubber sender inn forslagene gjennom avdelingen, som samordner forslagene og videresender disse med innstilling til forbundet. Arbeidsutvalget setter fristen for innsendelse av forslag. Fristen må ikke være kortere enn 3 måneder etter at representantskapsmøtet er gjort kjent. Forslag til dagsorden, forretningsorden og de innsendte forslag skal av arbeidsutvalget sendes representantene senest 14 dager før representantskapsmøtet.

8. Representantskapsmøtet gjør vedtak om den endelige dagsorden og forretningsorden.

9. Ved avstemning på representantskapsmøtet har hver representant en stemme. Sakene blir avgjort ved stemmeflertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet. Landsstyrets medlemmer har ikke stemmerett i saker som angår ansvarsfrihet for de vedtak de har vært med på som medlemmer av landsstyret og arbeidsutvalget. Det samme gjelder også saker om tvist mellom arbeidsutvalget og landsstyret som blir lagt fram på representantskapsmøtet. I slike saker har de bare tale- og forslagsrett.

10. Forbundets kontrollnemnd skal være til stede på representantskapsmøtet hvor dens medlemmer har talerett. Kontrollnemnda har forslagsrett i saker som den har plikt til å uttale seg om etter vedtektene.

11. Forbundet betaler den fastsatte godtgjøring til representantene på representantskapsmøtet.

Begrunnelse:

Landsmøtet endres til representantskap som blir forbundets høyeste myndighet mellom LO kongressen, som på sikt vil bli LO-forbundenes høyeste felles myndighet. Ved en omlegging til representantskap, vil vi spare ca. 1 til 1,5 mill. pr. år (landsmøteutgifter ca. 8 mill. fordelt på 4 år = 2 mill. Rep.skap. 1 - 2 ganger pr. år à 2-3 døgn utgjør ca. 0,5 -0,6 mill.). Videre vil forbundsstyret nedlegges, noe som også sparer betydelige beløp. Dette vil imidlertid oppveies noe ved hyppigere og utvidede landsstyremøter. Representantskapet bør bestå av 99 representanter med personlige vararepresentanter. I tillegg møter landsstyret med (31) og arbeidsutvalget (3 til 5), samt kontrollnemnda (5). For å oppnå mer indirekte demokrati og representasjon, inndeles representantskapet i 1/3 valgt fra avdelingens styrer, 1/3 valgt fra klubber/grupper og 1/3 valgt fra hovedtillitsvalgte av bransjerådene (valgte etter hovedavtalene). Alle yrkesgrupper skal være representert. Valgbar er den som har stått i forbundet eller LO-forbund minst 3 måneder før representantskapsmøtet avholdes og ellers fyller forbundets og LOs vedtekter. Møterett og plikt, forslags- og talerett, har kontrollnemnda og valgte og ansatte forbunds- og distriktssekretærer, som ikke er valgt inn i landsstyret eller representantskapet. Forslag til dagsorden, tid, sted, innkalling og forretningsorden, settes opp av landsstyret etter fullmakter fra representantskapet.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 32 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Pkt 6: Tiden for landsmøtet skal fastsettes minst 6 måneder osv: endres 6 måneder til 12 måneder.

Begrunnelse:

For å få bedre tid til forberedelser ute i avdelingene.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 33 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt. 12: Det bør opprettes et faglig politisk utvalg i alle avdelinger.

Begrunnelse:

For å aktivt kunne påvirke lokale og sentrale politiske beslutninger, samt fremme forslag som trykker våre medlemmers interesser.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 34 Fra vedtektskomiteen:

Tidligere pkt. 2 går ut, og første del av tidligere pkt. 3 blir nytt pkt. 2:

Landsmøtet består av avdelingens valgte representanter og av landsstyrets

medlemmer. Forbundets valgte- og ansatte sekretærer, avdelingens distriktssekretær og regionale verneombud, som ikke er medlemmer av forbundsstyret eller landsstyret, eller er valgt som representanter, møter på landsmøtet med tale- og forslagsrett.

Resten blir nytt pkt. 3:

Valg av representanter kan ikke finne sted før dagsordenen er behandlet av de som skal delta i valget av representanter. Til drøfting av landsmøtets dagsorden, skal det så vidt mulig holdes særskilt (e) møte (r) blant de som har stemmerett. Valgbar som representant er bare de som har vært organisert i forbund tilsluttet LO i minst 3 måneder før valget foretas, og ellers har sitt medlemskap i orden.

4. Landsmøtet skal bestå av 230 representanter med personlige vararepresentanter som fordeles forholdsvis mellom avdelingene etter gjennomsnittlig antall betalende medlemmer siste kvartal året før landsmøtet holdes. Inntil 5 av de 230 mandater kan brukes som utjevningsmandater. Representasjon skal søkes fordelt mellom de ulike yrkesgrupper i avdelingen. Mindre grupper i avdelingen velger i fellesskap representant etter samme fordelingsnøkkel som nevnt foran.

7. Avdelinger, grupper, klubber, landsstyret og forbundsstyret har rett til å sette frem forslag til landsmøtet. Grupper og klubber sender inn forslagene gjennom avdelingen, som samordner forslagene og videresender disse med innstilling til forbundet. Gruppe må i denne sammenheng være en fast etablert gruppe i avdelingen som holder egne årsmøter.

Forbundsstyret setter fristen for innsendelse av forslag. Fristen må ikke være kortere enn 3 måneder etter at landsmøtet er gjort kjent. Forslag til dagsorden, forretningsorden og de innsendte forslag skal av forbundsstyret sendes avdelingene senest 2 måneder før landsmøtet. Representantene skal ha landsmøtedokumentene tilsendt senest 14 dager før landsmøtet.

Begrunnelse:

Tidligere pkt. 2 går ut, da dette er uaktuelt. Tidligere pkt. 3 blir nå pkt. 2 og 3.

I pkt. 4 er «mindre avdelinger» erstattet med «mindre grupper i avdelingen». I pkt. 7 er det tilføyd en definisjon på betegnelsen grupper. Under avdelingens behandling av forslag skal det foregå en samordning og «siling» slik at ikke absolutt alle forslag blir fremmet på landsmøtet. Forslag som blir framsett fra enkeltmedlemmer og tilfeldig sammensatte grupper, og som ikke blir tiltrådt av flertallet i avdelingen, skal ikke ha krav på å bli lagt fram, og skal derfor ikke videresendes av avdelingen.

Landsstyrets innstilling: Tiltres. (Med hensyn til pkt 1 om RVO vises det til innstilling på forslag nr. 27.)

§ 6 Landsmøtets myndighetsområde

Landsmøtet har:

1. å behandle og gjøre vedtak i alle saker som er ført opp på den vedtatte dagsorden. På dagsorden skal alltid stå behandling av årsmeldinger og regnskaper for landsmøteperioden.
2. å velge forbundets tillitsvalgte. Valg av tillitsvalgt foregår ved særskilt valg og for øvrig etter reglene i pkt. 3.
3. å velge 31 medlemmer med 26 personlige vararepresentanter til landsstyret. av disse skal 13 være medlemmer av forbundsstyret, som består av forbundets leder, nestleder, seksjonsleder, kasserer og saksbehandler, samt 8 medlemmer fra avdelingene. Landsmøtet velger 1 sekretær som skal være med i forbundsstyret, samt en 1. og en 2. vararepresentant. Over halvparten av medlemmene i forbundsstyret/landsstyret skal ikke være fastlønte tillitsvalgte. Ved valg av landsstyret skal så vidt mulig alle yrker innen organisasjonsområdet være representert. Det bør tas hensyn til en geografisk fordeling. Ved valg av tillitsvalgte kreves absolutt flertall. Har en ikke oppnådd det ved første gangs avstemning, foretas bundet valg mellom de to som har oppnådd det høyeste stemmetall. Får disse to samme stemmetall skal det foretas loddtrekning.
4. å velge kontrollnemnd på 3 medlemmer med personlige varamedlemmer. Kontrollnemnda skal møte i landsstyret. Lederen i nemnda skal velges ved særskilt valg etter de regler som nevnt i pkt. 3.
5. å velge representanter med vararepresentanter til LOs og Statstjenestemannskartellets representantskap.
6. å velge tariffråd for de enkelte av forbundets grupper. Grupper innenfor tariffområdet bør så vidt mulig sikres representasjon. Landsmøtet fastsetter antallet representanter for de enkelte råd. Tariffrådet for vegsektoren utvides med ett medlem, som forbeholdes de kontoransatte. Forhandlingsutvalget velges av og blant tariffrådets medlemmer. Medlemmer som slutter i arbeid i den gruppen de representerer, trer automatisk ut av rådet. Dette gjelder ikke for de som er valgt eller ansatt tillitsvalgt for den gruppen de representerer. Forbundsstyret/landsstyret velger nye medlemmer /varamedlemmer etter forslag fra avdelingen/avdelingene.
7. å velge yrkesaktive medlemmer til forbundets organer. Medlemmer som går av med pensjon, skifter yrke, omskoleres til annet yrke eller går på attføring/rehabilitering, trer ut av sine verv på det tidspunkt forbundsstyret fastsetter.
8. å foreta endringer i vedtektene for forbundet. Benkeforslag om endringer i vedtektene kan ikke tas opp til behandling på landsmøtet uten at det har sammenheng med et forslag som er satt fram på vanlig måte.
9. å avgjøre ethvert stridsspørsmål mellom forbundsstyret og landsstyret, mellom den og de tilsluttede avdelinger, eller mellom avdelingene innbyrdes, om ikke vedtektene fastsetter noen annen måte å gå frem på.
10. å fastsette kontingenten som skal betales til forbundet.

11. å treffe endelig avgjørelse i saker om utelukkning av medlemmer.

Merknad 1: Ved valg av vararepresentanter for forbundsstyret/landsstyret og tariffråd velges fra samme yrkesgruppe som den som velges som representant. Det samme gjelder ved suppleringsvalg. Ved suppleringsvalg skal vedkommende avdeling ha anledning til å komme med forslag.

Merknad 2: Pensjonsalder for forbundets valgte- og ansatte tillitsvalgte er 65 år med adgang til å gå av fra fylte 62 år uten forringelse av pensjonen.

FORSLAG NR.: 35 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
§ 6 Representantskapets myndighetsområde:

Representantskapet skal:

1. Behandle ... osv
På ... osv... beretninger, regnskaper, budsjett og handlingsplan for driftsåret og kommende år.
2. Velge 29 medlemmer ... osv.
I landsstyret kan det velges inntil 2 fastlønte distriktssekretærer, 1 regionalt verneombud, 1 ungdomskontakt, og 1 pensjonist. De ansattes organisasjoner skal ha en representant hver med tale- og forslagsrett i landsstyret. Ved valgene skal så vidt mulig alle yrkesgrupper være representert, og det skal tas hensyn til geografisk fordeling.
3. Velge 5 - 7 forbundstillitsvalgte til arbeidsutvalget bestående av leder, 1. og 2. seksjonsleder, økonomileder og 1. sekretær.
4. Velge kontrollnemnd på 3 medlemmer, hvorav leder og nestleder, samt personlige vararepresentanter.
5. Velge bransjeråd for forbundets yrkesgrupper og fastsette størrelse og sammensetning.
(Resten utgår og settes inn i ny § 11 Bransjeråd.)
Ungdomsutvalg og andre utvalg/råd som representantskapet finner formålstjenlig, skal velges på lik linje med de øvrige bransjerådene.

Begrunnelse:

For å få en lik behandling, valgprosess m.m. av og til de ulike rådene/utvalgene bør dette tillegges representantskapsmøtene.

6. Velge ...til LO-kartellenes representantskap.

7. Velge ..... Medlemmer som går av med full/100 % pensjon .....osv.

Medlemmer som ikke tar ut full pensjon, har rett til å sitte representantskapsmøteperioden ut.

Begrunnelse:

Utnytte de ressurser som finnes.

8. Foreta ..... osv. .... på representantskapsmøte ... osv. på vanlig måte og senest 3 måneder før ordinært møte.
9. Avgjøre ..... mellom landsstyret og arbeidsutvalget .... osv.

Merknad 2: Pensjonsalder for forbundets valgte, ansatte sekretærer, distriktssekretærer og regionale verneombud er 65 år, med adgang til å gå av ved fylte 62 år uten forringelse av pensjon.

Begrunnelse:

Lik pensjonsalder for ansatte ute i avdelingene som de ansatte og valgte i forbundet.

Merknad 3: Valgte representanter til arbeidsutvalget/landsstyret som går av med pensjon i representantskapsperioden, går av ved oppnådd pensjonsalder.

Begrunnelse:

Dette må det være klare retningslinjer om, slik at representantene vet hvem de skal velge inn i arbeidsutvalg/landsstyre.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 36 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund - avd. 1 Buskerud og Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 11 Øst/Vestfold:

Pkt. 6 utgår - (se forslag § 9).

Landsstyrets innstilling: Tiltres. Vedtatt mot en stemme.

FORSLAG NR.: 37 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 12 Telemark: Pkt. 6 utgår - (se forslag § 9).

Landsstyrets innstilling: Tiltres Vedtatt mot en stemme.

FORSLAG NR.: 38 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Pkt. 7 endres/tilføyes: Medlemmer som ikke tar ut full pensjon har rett til å sitte ut landsmøteperioden.

Begrunnelse: Benytte resursene.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres (4 - 2). Styrets innstilling: Kan ikke tiltres (9- 4).

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 44.

FORSLAG NR.: 39 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:

Nytt pkt. 8: Det velges et sentralt ungdomsutvalg, bestående av 5 representanter, med personlige vararepresentanter. De etterfølgende punkter forskyves.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 40 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Merknad 2, teksten endres til:

Pensjonsalder for forbundets valgte- og ansatte sekretærer, distriktssekretærer og regionale verneombud er 65 år. Med adgang til å gå av ved fylte 62 år uten forringelse av pensjonen.

Begrunnelse:

Pensjonsalderen for ansatte ute i avdelingene må være lik pensjonsalder for de ansatte og valgte i forbundet.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres.(viser til AFP ordningen.)

Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 41 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus: Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Ny merknad 3, forslag 1:

Valgte representanter til forbundsstyret/landsstyret som går av med pensjon i landsmøteperioden, sitter i sine verv frem til neste landsmøte.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 42 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus: Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Ny merknad 3, forslag 2:

Valgte representanter til forbundsstyret/landsstyret som går av med pensjon i landsmøteperioden, går av ved oppnådd pensjonsalder.

Begrunnelse:

Det må bli helt klare retningslinjer omkring dette, for at landsmøtet vet hvilke representanter de kan velge inn til forbundsstyret/landsstyret.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 43 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Nytt pkt: Det velges et ungdomsutvalg.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 44 Fra vedtektskomiteen:

7. I pkt. 7 tilføyes: De som inngår avtale om delpensjon etter reglene i AFP, betraktes som yrkesaktive i nedtrappingsperioden.

8. Nytt pkt. 8: Ved valg av vararepresentanter for forbundsstyret, landsstyret søkes så langt råd å velge fra samme yrkesgruppe som den som velges som representant.

9. Tidligere pkt. 8 blir pkt. 9 osv.

13. Nytt pkt. 13: Pensjonsalder for forbundets valgte er 62 år.

14. Nytt pkt. 14: Forbundets valgte og de ansatte sekretærene kan ikke uten forbundsstyrets godkjenning ha lønnet bistilling, eller drive næringsvirksomhet som kan være i strid med forbundets interesser.

Merknadene innarbeides slik:

Første ledd av merknad 1 flyttes til pkt. 8 og omformuleres. Andre ledd av

merknad 1 flyttes til landsstyrets myndighetsområde § 9.4. Merknad 2 endres og blir nytt pkt. 13.

Begrunnelse:

Pkt. 7: De som benytter seg av de nye mulighetene til delvis nedtrapping skal fortsatt kunne stå i sine verv.

Pkt. 13: Pensjonsalderen settes ned til 62 år.

Pkt. 14: Begrensning av biverv for de sentralt ansatte og valgte, på linje med distriktssekretærene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres, men punkt 14 formuleres slik:

Forbundets valgte og ansatte sekretærer kan ikke ha lønnet bistilling eller drive næringsvirksomhet som er i strid med forbundets interesser.

§ 7 Ekstraordinært landsmøte

1. Ekstraordinært landsmøte kan innkalles av landsstyret når det oppstår særlige viktige og uforutsette situasjoner. Det samme har forbundsstyret plikt til å gjøre om minst halvparten av medlemmene i forbundet krever det.
2. Det bør innkalles med minst 15 dagers varsel og kan bare behandle de saker som var årsaken til innkallingen.
3. Om tiden tillater det velges representanter til det ekstraordinære landsmøte på samme måte som bestemt i § 5. I motsatt fall møter de som var representanter på siste ordinære landsmøte. Landsstyret avgjør med bindende virkning hvilken fremgangsmåte som skal nyttes

§ 8 Landsstyret.

- 1 Landsstyret er den høyeste myndighet i forbundet når landsmøtet ikke er samlet. Det gjør vedtak i alle spørsmål som ikke er avgjort på landsmøtet.
2. Landsstyret kommer sammen til møte så ofte forbundsstyret finner det nødvendig, dog minst to ganger hvert år. Protokollen fra landsstyremøtene sendes avdelingene.
3. Møtene i landsstyret blir ledet av forbundets leder. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.
4. I landsstyret har forbundsstyrets medlemmer stemmerett i alle saker unntatt de i § 9.1, nevnte saker. Administrasjonens representanter har ikke stemmerett ved behandling av saker nevnt under § 9.5.
5. Går noen av de valgte landsstyremedlemmer ut av forbundet, inntar varamedlemmene deres plass for resten av landsmøteperioden.
6. Godtgjøring for reiseutlegg, diett og tapt arbeidsfortjeneste i anledning landsstyremøtene blir betalt av forbundet.
7. Landsstyrets, forbundsstyrets, kontrollnemndas medlemmer og varamedlemmer skal ha tilsendt dagsorden med tilhørende saksdokumenter i god tid før møtet og senest innen 8 dager før.
8. Kontrollnemndas medlemmer møter i landsstyremøtene med tale- og forslagsrett i saker som de etter vedtektene har rett til å uttale seg om.

FORSLAG NR.: 45 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 Oslo/Akershus

Landsstyret legges ned. (Forslaget må ses i sammenheng med forslaget om økning av medlemmer til forbundsstyret).

Begrunnelse: Effektivisering og besparelser.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres (12-1).

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 21.

FORSLAG NR.: 46 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23 Nord-Trøndelag:

Nytt pkt. 1: Landsstyret består av de til enhver tid valgte avdelingsledere. Punkt 2, gammelt punkt 1. Punkt 3. (gammelt punkt 2 med forandring.)

Landsstyret kommer sammen til møtet så ofte forbundsstyret finner det nødvendig, minst en gang hvert kvartal. Gammelt punkt 3 blir punkt 4 osv. Argumentasjon på landsstyret/landsmøtet.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 47 Fra vedtektskomiteen:

2. Landsstyret kommer sammen til møte minst to ganger hvert år, eller så ofte forbundsstyret finner det nødvendig. Protokoll fra landsstyremøter sendes avdelingene.

Pkt. 8 Kontrollnemnda byttes med kontrollkomiteen. Tilføy:

Jf. § 13.6. Normalinstruks for kontrollkomiteer tas inn som bilag til vedtektene.

Begrunnelse:

Forenkling av språket i pkt. 2. I pkt. 8 er nemnd byttet med komite for at det skal samsvare bedre med det som brukes ellers i LO. I tillegg tas instruks inn som vedlegg i vedtektene, og det kan være nyttig med en henvisning til denne.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 9 Landsstyrets myndighetsområde.

Landsstyret har:

1. å behandle og foreløpig godkjenne årsmelding, regnskap og revisjonsberetning for foregående år.
2. å behandle og vedta generelle retningslinjer for forbundets tariffpolitikk i samråd med § 2.
3. å ansette nødvendig antall saksbehandlere, samt vurdere suppleringsvalg for den innværende del av landsmøteperioden, i tilfelle av at noen av de tillitsvalgte er fratrudd. Landsstyret kan, om det finner det hensiktsmessig, velge en valgkomite når suppleringsvalg skal foretas.

4. å ta avgjørelse i saker om utelukking av medlemmer.
5. å inngå tariffavtaler med forbundets oppnevnte, ansatte- og valgte medarbeidere.
6. å utligne ekstrakontingent om dette blir nødvendig.
7. å behandle alle saker som er innanket av medlemmer i forbundsstyret i henhold til § 10. pkt. 5.
8. å behandle andre saker som er ført opp på dagsordenen.

Merknad til pkt. 5:

Oppnås ikke enighet om lønns- og arbeidsvilkår for de valgte, oppnevnte eller ansatte som er medlemmer av forbundet, skal saken avgjøres av en nemnd på 3 medlemmer. Leder i nemnda oppnevnes av forbundsstyret. Denne leder kan ikke være noen av forbundets ansatte, fastlønte eller valgte tillitsvalgte. For øvrig oppnevner hver av partene sin representant. Nemndas avgjørelse er bindende for begge parter. Utgiftene til nemnda betales av forbundet.

FORSLAG NR.: 48 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Fra pkt. 2:..... i samråd med § 2 og bransjerådenes anbefalinger og vedtak.
3. samt vurdere og foreta suppleringsvalg, ansette distriktssekretærer med fullmakter etter hovedavtalen og nødvendig antall saksbehandlere/spesialister.

Resten av setningen går ut.

Begrunnelse:

Ved å gi distriktssekretærer utvidede fullmakter, vil forbundet få en bedre effektivitet og kraft i tvistebehandling ved mere direkte inngrep og støtte til de lokale tillitsvalgte og deres medlemmer overfor arbeidsgiver og dennes lokale forening. Vi tror dette vil styrke den lokale «troen på LO». Slik det er i dag står distriktssekretærene uten formell forhandlingsrett. Dette er en forsinkende prosess som medlemmer og tillitsvalgte har problemer med å forstå.
..... velge en valgkomite/ansettelsesråd .... osv.

4. ....medlemmer, tillitsvalgte og funksjonærer etter anvisningene i § 28 og § 30.
6. (nytt) å tilslutte seg Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforening.
7. tidligere pkt. 6
8. ....av medlemmer, klubber og avdelinger. Resten av setningen går ut.
9. tidligere pkt. 8.

Merknaden går ut da slike tvister behandles via AAF og partene.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 49 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund - avd. 1 Buskerud:
og Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 11 Øst/Vestfold:

Nytt pkt. 3:

å velge bransjeråd for hvert overenskomstområde, etter innstilling fra avdelingene.

De øvrige punktene forskyves.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 50 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 12 Telemark:
Nytt pkt 3:

å velge bransjeråd for hvert overenskomstområde, etter innstilling fra avdelingene.

De øvrige punktene forskyves.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 51 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund - avd. 1 Buskerud:
og Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 11 Øst/Vestfold:

Nytt pkt. 4:

å velge tariffråd foran lønnsoppgjørene, etter innstilling fra avdelingene og bransjerådene. Antall representanter i tariffrådene fastsettes av landsstyret. De øvrige punktene forskyves.

Landsstyrets innstilling: Tiltres, men ordlyden endres slik: - å velge tariffråd foran hovedtariffoppgjørene, etter innstilling fra avdelingene. Antall representanter i tariffrådene fastsettes av landsstyret.

Vedtatt mot en stemme.

FORSLAG NR.: 52 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 12 Telemark:
Nytt pkt 4:

å velge tariffråd foran lønnsoppgjørene, etter innstilling fra avdelingene og bransjerådene. Antall representanter i tariffrådene fastsettes av landsstyret. De øvrige punktene forskyves.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 51.

FORSLAG NR.: 53 Fra vedtektskomiteen:

1. å behandle og foreløpig godkjenne beretning, regnskap og revisjonsberetning for foregående år.
2. Som før.
3. å ansette nødvendig antall saksbehandlere, samt vurdere suppleringsvalg for den inneværende del av landsmøteperioden, i tilfelle noen av de tillitsvalgte er fratrådt.
4. Ved suppleringsvalg av vararepresentanter søkes så langt råd å velge fra samme yrkesgruppe som den som velges som representant. Vedkommende avdeling har anledning til å komme med forslag.
5. Landsstyret kan, om det finner det hensiktsmessig, velge en valgkomite når suppleringsvalg skal foretas. (var tidligere siste ledd i pkt. 3).
6. å ta avgjørelse i saker om utelukking av medlemmer. (var tidligere pkt. 4).
7. å inngå tariffavtaler med forbundets oppnevnte, ansatte- og valgte medarbeidere.(tidl.pkt. 5)
8. å utligne ekstrakontingent om dette blir nødvendig.(tidligere pkt. 6.).
9. å behandle alle ankesaker fra medlemmer i forbundsstyret i henhold til § 10.5 (tidl. Pkt.7)

10. å behandle andre saker som er ført opp på dagsordenen. (tidl. pkt. 8 blir).

11. Er tidligere merknad til pkt. 5.

Begrunnelse:

Pkt. 1: årsmelding er byttet til beretning, da det er beretning vi bruker ellers.

Pkt. 4: Presisering av at det samme gjelder ved suppleringsvalg som ved valg på landsmøtet.

Pkt. 9: Språkforenkling.

Pkt. 11: Merknaden er innarbeidet som eget punkt.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 10 Forbundsstyret.

1. Forbundsstyret har sitt sete i Oslo. Det er vedtaksført når minst 7 av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet gjør lederens stemme utslaget.

2. Møter blir holdt så ofte det er nødvendig av hensyn til saksmengden. Forbundsstyreprotokollen sendes avdelingen.

3. Til forbundsstyrets møter har medlemmene møteplikt. Uteblir et medlem fra 2 møter etter hverandre uten gyldig forfall, skal det utelukkes fra forbundsstyret og vararepresentanten rykker da opp som fast medlem.

4. Tillitsvalgte og ansatte i forbundet som ikke er valgt av landsmøtet som forbundsstyremedlemmer, møter med tale- og forslagsrett.

5. Om det er meningsforskjell i forbundsstyret har mindretallet rett til å anke følgende saker for landsstyret:

- utelukking av medlemmer,
- suspensjon av tillitsvalgte,
- anvendelse av forbundets midler,
- utskrivning av ekstrakontingent,
- tolkningstvister i henhold til § 31.

FORSLAG NR.: 54 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Ny tekst: Kontrollkomiteen møter når forbundsstyret har møter.

Begrunnelse:

Dette fordi vi ser det som helt naturlig at de må være med her for å gjøre den jobben de er valgt til.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 55 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus: Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Forbundsstyret økes fra 13 medlemmer til 20 medlemmer.

Begrunnelse: Effektivisering og besparelser.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 56 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Pkt. 2, tillegg: Dagsorden skal foreligge minst en uke før møte.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 57 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

Ny: § 10 Arbeidsutvalget - myndighetsområde

§§ 10 og 11 slås sammen og redigeres slik at forbundsstyret endres til arbeidsutvalg og landsmøtet til representantskap.

Begrunnelse: Arbeidsutvalget vil utføre de oppgaver administrasjonen og forbundsstyret har hatt.

3) (tilføyelse): å ansette felles personal- og IT-ansvarlig i forbundet og avdelingene, osv.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 58 Fra vedtektskomiteen:

4. Valgte og ansatte sekretærer ved forbundskontoret som ikke er forbundsstyrepraesentanter, og ansattes representant møter med tale- og forslagsrett. Begrunnelse:

Omformulert for å være i samsvar med faktiske forhold.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 11 Forbundsstyrets myndighetsområde

Forbundsstyret har:

1. å lede forbundets virksomhet i samsvar med vedtektene, landsmøtets og landsstyrets vedtak, herunder også en kontrollfunksjon av avdelingenes drift. Forbundsstyret utarbeider i denne sammenheng stillingsinstruks for avdelingenes faste ansatte. Slik instruks godkjennes av landsstyret.

2. å tilsette funksjonærer og å forhandle om lønns- og arbeidsvilkår for dem.

3. å ansette tillitsvalgte etter fullmakt fra landsstyret.

4. å forvalte forbundets midler i samsvar med § 12.3 og gi løyvinger som ikke er fastsatt av landsmøtet eller landsstyret.

5. å påse at avdelingene følger de retningslinjer som er trukket opp for forbundets virksomhet.

6. å lede tariffbevegelsen og forme tariffpolitikken, slik at den blir i samsvar med forbundets og LOs formål, og de til enhver tid opptrukne retningslinjer.

7. å bistå avdelinger ved forhandlingene om lønns- og arbeidsvilkår.

8. å følge utviklingen på arbeidsmarkedet og i næringslivet.

9. å innkalle landsstyret og landsmøtet og forberede de saker som skal opp til behandling der.

10. å suspendere tillitsvalgte og å avsette funksjonærer og avsette tillitsvalgte i samsvar med reglene i § 30.
11. å utligne ekstrakontingent om dette blir nødvendig.
12. å innstille representanter til LOs kongress og å lede valget i samsvar med de regler som er anført under Del III.
13. å avgjøre tvister om tolkning av forbundets vedtekter.
14. å påse at det tegnes forsvarlig ansvarsforsikring for den valgte- eller ansatte kasserer.

FORSLAG NR.: 59 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Ny setning, pkt. 3:

Å ansette personal og IT-ansvarlig i forbundet og andre tillitsvalgte, etter fullmakt fra landsstyret og landsmøtet.

Begrunnelse: Det er av stor betydning både faglig og økonomisk.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 60 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:

Nytt pkt. 3:

Å ansette nødvendig kvalifisert personal på IT-siden og på personalsiden.

Begrunnelse:

Disse feltene blir særlig viktige for oss fremover, og her må det finnes folk med spesiell kompetanse.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 61 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

Ny: § 11. Bransjeråd (Jf. § 6 pkt. 5)

Bransjerådene har til oppgave å være rådgiver, korrektiv og referanseforum for forbundets daglige ledelse.

Bransjerådene skal:

- behandle alle spørsmål angående lønn, tarifforhandlinger, sysselsetting, markedssvingninger, helse, miljø, sikkerhet, forsikringer, opplæring (yrke/tillitsvalgte/verneombud), styre- og konsernsaker, representasjon, forskning m.m.
  - velge forhandlingsutvalg før hver tariffrevisjon.
  - velge representanter til representantskapet.
- Dette gjelder også LO-kartellene og annen representasjon som rådene mener er nødvendig for bransjen.
- fremlegge og behandle beretning, regnskap, budsjett og handlingsplaner.

Bransjerådene øremerkes årlig minst 1 % av inntrukket kontingent til egen disposisjon for å fremme bransjemedlemmenes interesser.

Begrunnelse:

P.g.a. hurtige omstruktureringer i markedet og arbeidslivet bør bransjegruppene få.

en mer indirekte innflytelse på forbundets og LOs bransjepolitikk. Ved å utvide tariffrådenes fullmakter til å behandle alle bransjespørsmål, oppnås en bedre og løpende rådgivning og korrigerende til forbundsledelsen med øket engasjement og aktivitet som positiv effekt.

Bransjerådene kan lett integreres i andre avtale- og LO-områder (vertikale avtaler), LO-karteller, hovedavtaler, verving, opplærings- og nærings-spørsmål, konsernsamarbeid, internasjonalisering, m.m. Bransjerådene bør konstituere seg sjøl med en forbundssekretær som fast rådssekretær med fulle rettigheter. Bransjerådene skal også velge sine 1/3 representanter til representantskapet.

Videre må det øremerkes midler til drift av rådene. Dette frigjøres som en følge av at landsmøtet avvikles. Den øremerkede kontingentandel bør være minst 1 % pr. år.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 62 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt. 15:

å ha det fulle arbeidsgiveransvar og for ansettelse av distriktssekretærer i avdelingene.

Begrunnelse:

Styrene i avdelingene har for liten kompetanse til et slikt stort ansvar. Det kan også være problem at medlemmene til styrene bli skiftet ut og derfor ikke får de opplysninger de trenger/opplæring som er nødvendig for et slikt ansvar. Som en følge av overstående forslag må § 6 i avdelingens vedtekter pkt. 8, side 30 endres. Første setning strykes. Ny ordlyd blir: Det opprettes kontor for distriktssekretæren. Dette bør plasseres på et sentralt sted.

Landsstyrets innstilling: Utrede, viser til innstilling på forslag 21.

FORSLAG NR.: 63 Fra vedtektskomiteen:

1. å lede forbundets virksomhet i samsvar med vedtektene, landsmøtets og landsstyrets vedtak. Resten av punktet flyttes til pkt. 6.
  2. (Nytt) Daglig ledelse ivaretas av forbundsledelsen.
  3. å ansette sekretærer ved forbundskontoret etter fullmakt fra landsstyret.
  4. å ansette og reopnevne regionale verneombud i henhold til forskrift nr 404 og etter innstilling fra avdelingene.
  5. Er tidligere pkt. 4.
  6. Er tidligere pkt. 5, tilføyes det som blir flyttet fra pkt. 1:
Herunder også en kontrollfunksjon av avdelingenes drift. Forbundsstyret utarbeider i denne sammenheng stillingsinstruks for avdelingenes faste ansatte. Slik instruks godkjennes av landsstyret.
  7. å forme og lede tariffpolitikken i samsvar med forbundets og LOs formål og retningslinjer, og å behandle oppgjørform.
- Tidligere punkt 7 og 8 går ut.
8. Er tidligere pkt. 9.

9. å suspendere og avsette tillitsvalgte i samsvar med reglene i § 30.

Tidligere pkt. 11 blir pkt. 10 osv., siste punkt er pkt 13.

Begrunnelse:

Pkt. 1: bør være begrenset til å inneholde hovedretningslinjene for forbundet. Mer detaljerte bestemmelser bør komme i de følgende punkter.

Resten av pkt. 1 er derfor flyttet til pkt. 6 der det naturlig passer inn.

Pkt. 2: I tidligere vedtekter er det ikke sagt noe om forbundsledelsens myndighetsområde. Det er derfor tatt inn her.

Pkt. 3: Begrepet ansatt tillitsvalgt er selvmotsigende og uheldig. Det er derfor foreslått fjernet også andre steder i vedtektene.

Pkt. 4: Ansettelse og reoppnevning av RVO er tatt inn her.

Pkt. 6: Er tidligere pkt. 5 og i tillegg det som er flyttet fra pkt. 1.

Pkt. 7: Noe omskrevet tidligere pkt. 6. I tillegg er det tatt med å behandle oppgjørsform.

Tidligere pkt. 7 og 8 går ut, da de er overflødige.

Pkt. 9: Skille mellom behandlingen av ansatte og valgte. Ansatte behandles i henhold til arbeidsmiljøloven. Videre er det nødvendige redaksjonelle endringer.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 12 Hovedkontor, firmategning og forvaltning

1. Forbundet har sitt hovedkontor i Oslo.

2. Forbundsstyret bestemmer hvem som skal forplikte forbundet.

3. Forbundet skal helst anbringe sine midler i bank-, stats-, kommune-, hypotek- eller kredittforeningsobligasjoner. Dessuten kan midler nyttes til kjøp av fast eiendom og tegning av aksjer i foretak som forbundet har interesse av å være medeier i.

4. Alle rentebærende verdipapirer som tilhører forbundet skal oppbevares i bankdepot.

5. Forbundsstyret må til enhver tid påse at forbundets midler anbringes slik at de i påkommende tilfelle kan realiseres hurtig.

FORSLAG NR.: 64 Fra vedtektskomiteen:

3. Forbundet skal helst anbringe sine midler i bank-, stats-, kommune-, hypotek- eller kredittforeningsobligasjoner. Dessuten kan midler nyttes til kjøp av fast eiendom, andeler i fond og tegning av aksjer i foretak som forbundet har interesse av å være medeier i.

Begrunnelse: Det er tilføyd at forbundets midler kan nyttes til kjøp av andeler i fond.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 13 Revisjonen

1. Revisjonen av regnskapene i forbundet utføres av LOs revisjonskontor.

Ekstern revisjon utføres av det revisjonskontor som LO gjør vedtak om.

2. Revisjonen skal utføre sine oppdrag kritisk og tallmessig i samsvar med god revisjonsskikk og for øvrig etter instruks utarbeidet av revisjonsutvalget og godkjent av representantskapet i LO.

Revisjonen plikter å påse at regnskapene føres og gjøres opp overensstemmende med grunnsetningene for en ordentlig regnskapsførsel. Revisjonen av alle regnskaper skal foregå kontinuerlig. Kontroll av kassa-beholdning, bank- og girokonti skal finne sted uanmeldt til ubestemte tider og minst 4 ganger om året. Videre skal revisjonen minst en gang hvert år kontrollere tilstedeværelsen av verdipapirer, utestående fordringer, andre eiendeler og gjeld. Enhver verdikontroll og revisjonsantegning skal føres inn i en autorisert revisjonsprotokoll og forelegges kontrollnemnda og forbundsstyret. Etter at disse instanser er gjort kjent med revisjonsprotokollen, skal den undertegnes av forbundets leder.

3. Alle regnskaper skal undertegnes av den revisor som har den daglige revisjon og kontrollnemnda.

4. Desisjon av forbundets regnskaper blir foretatt av landsmøtet etter at foreløpig desisjon er avgitt av landsstyret.

5. En av de fast tilsatte revisorer ved revisjonskontoret plikter å være til stede på de møter hvor desisjonen foregår.

6. Kontrollnemnda har i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som blir gjort er i samsvar med forbundets vedtekter og vedtak. Kontrollnemnda har for øvrig å foreta en kritisk revisjon av forbundets disposisjoner og en tallmessig revisjon i den utstrekning den selv finner det nødvendig. Nemnda kan innkalle de faste revisorer til sine møter.

FORSLAG NR.: 65 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Pkt. 4: Hva betyr desisjon - kan dette skrives på norsk?

Begrunnelse: Folk skal skjønne hva som står....

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 66 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland: Nytt pkt. 6 b: På bakgrunn av innholdet i pkt. 6 A så presiseres det at det ikke er noen hindringer for at kontrollkomiteen kan utøve sin rolle helt uhindret. Det vil si at de møter i de fora de selv finner ønskelig.

Begrunnelse:

Skal kontrollkomiteen utføre den oppgaven de er pålagt i § 13, pkt. 6, så må de ha denne handlefriheten beskrevet i vedtektene.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 67 Fra vedtektskomiteen:

4. Forbundets regnskap behandles av landsmøtet etter foreløpig behandling av landsstyret.

5. Revisor eller den han/hun utpeker plikter å være tilstede under endelig behandling av regnskapet på landsmøtet.

6. Kontrollkomiteen har i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som blir gjort er i samsvar med forbundets vedtekter og vedtak. Kontrollkomiteen har for øvrig å foreta en kritisk revisjon av forbundets disposisjoner og en tallmessig revisjon i den utstrekning den selv finner det nødvendig. Komiteen kan innkalle de faste revisorer til sine møter.

Jf. Normalinstruks for kontrollkomiteer, bilag til vedtektene.

Begrunnelse:

Pkt. 4: Omskriving som forklarer begrepet desisjon.

Pkt. 5: Omskriving. Revisor behøver ikke å være tilstede både på forbunds- og landsstyremøter som foretar foreløpig behandling, men på landsmøtet der den endelige behandlingen foregår.

Pkt. 6: Nemnd er byttet med komite.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§14 Tariffkrav og tariffrevisjoner

Setter forbundsstyret frem krav o

m ny tariffavtale må kravet godkjennes av sekretariatet i LO på forhånd.

2. Plassoppsigelse kan foretas når sekretariatet i LO har gitt godkjenning etter pkt. 1.
3. Fører ikke forhandlinger eller mekling frem og forbundet vil sette arbeidsstans i verk, må godkjenning fra sekretariatet i LO innhentes.
4. Om en tariffbevegelse omfatter flere forbund eller fag, har forbundet plikt til å overlate ledelsen av forhandlingene til forhandlingsutvalget i samsvar med LOs vedtekter § 14. pkt. 5.
5. Avdelinger tilsluttet forbundet kan ikke fremme krav om opprettelse av tariffavtale, eller si opp tariffavtale uten forbundets godkjenning.
6. Vil en avdeling fremme krav om endringer i lønns- og arbeidsvilkår, skal saken først forberedes av avdelingen, hvoretter forslaget blir å sende forbundet.
7. Vil en avdeling si opp tariffavtalen, eller vil den stille krav om ny tariffavtale, plikter den å sende forbundet opplysning om hvor mange arbeidere som omfattes av avtalen, hvor mange som er organisert, om lønns- og arbeidsvilkårene, om overtidarbeid og om det er inngått akkordavtale som ikke går frem av avtalen. Melding om dette må sendes forbundsstyret innen 2 måneder før avtalen kan sies opp når det gjelder endringer i den avtale som gjelder.
8. En avdeling kan ikke på egen hånd gå til plassoppsigelse.
9. En avdeling kan ikke på egen hånd iverksette arbeidsstans.

FORSLAG NR.: 68 Fra vedtektskomiteen:

Pkt. 5, tilføy: For øvrig gjelder vedtekter for avdelingene § 7.

Pkt. 6, 7, 8 og 9 går ut, det står i avdelingenes vedtektene § 7.

Begrunnelse:

Forenkling. Disse bestemmelsene har tidligere stått både under forbundets

og avdelingenes vedtekter. Ved å bruke henvisning unngår en at ordlyden over tid blir ulik ved at endringer kommer inn bare på ett av stedene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 15 Avstemning over tarifforslag

1. Tarifforslag skal som regel legges frem for de medlemmer interessetvisten gjelder. Avstemningsresultatet skal gi et fullgyldig uttrykk for viljen hos medlemmene. Avstemningsfristen skal gi alle en mulighet til å avgi stemme.
2. Har flertallet av de medlemmene som har deltatt i avstemningen stemt for forslaget er det vedtatt. Har flertallet stemt imot, er det forkastet. Ved stemmelikhet tar forbundsstyret avgjørelsen.
3. Omfatter en tariffavtale også andre forbund, forholdes som bestemt i LOs vedtekter § 15. pkt. 5-10.

FORSLAG NR.: 69 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

Nytt pkt. 4:

Arbeidsgivere som ikke er part i NHO eller annen arbeidsgiversammenslutning, får ved opprettelse av avtale og etter hver hovedtariffrevisjon, tilsendt NAFs infofolder, overenskomsten og hovedavtalen for vedkommende bransje, samt informasjon om LO/NHO-ordningene.

Begrunnelse:

Erfaringsvis oppstår svikt i meldingssystemet til arbeidsgivere som ikke har en større arbeidsgiverorganisasjon i ryggen. Eksempelvis «Renhold på land i egen regi», alene-arbeidsplasser, direkteavtaler med forbund/avdeling, uformelle avtaler («vi følger overenskomsten») osv. For å sikre informasjon om tariffavtale og Hovedavtale og at etterbetaling blir korrekt, er det viktig at forbundet følger dette systematisk og kontrollerbart opp.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 70 Fra vedtektskomiteen:

1. Tarifforslag skal som regel legges frem for de medlemmer interessetvisten gjelder. Avstemningsresultatet skal gi et fullgyldig uttrykk for viljen hos medlemmene. Avstemningsfristen skal gi alle en mulighet til å avgi stemme.
2. Har flertallet av de medlemmer som interessetvisten gjelder stemt for forslaget, er det vedtatt. Har flertallet stemt mot, er det forkastet.
3. Blir ikke vilkåret i pkt. 2 fylt, er avstemningen ikke bindende med mindre 2/3 eller mer av de medlemmer interessetvisten gjelder har deltatt i avstemningen.
4. Har mindre enn 2/3 tatt del i avstemningen, og vilkåret etter pkt. 2 ikke er fylt, er avstemningen rådgivende. LOs sekretariatet tar endelig avgjørelse etter at forbundsstyret er hørt.
5. Omfatter en tariffavtale også andre forbund, forholdes som bestemt i LOs vedtekter § 14. pkt. 5-10.

6. Ved avstemninger må § 8.7 i avdelingenes vedtekter vedlegges avstemningsmateriellet.

Begrunnelse:

Hele § 15 er skrevet om for å være i samsvar med LOs vedtekter. I tidligere pkt. 3, som nå er pkt. 5, var det feil henvisning. Pkt. 6: Er flyttet fra § 27.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 16 Arbeidsstans

1. Når samtykke til å iverksette arbeidsstans foreligger eller om lockout er varslet, velger alle avdelinger som berøres av arbeidsstansen en streike- eller lockoutnemnd. Avdelingen fordeler konfliktstønaden og øver den kontroll som er nødvendig under arbeidsstansen.
2. Så lenge arbeidsstansen varer må ingen ta arbeid i bedrifter som omfattes av arbeidsstansen, eller i bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjon. Tar medlemmene annet arbeid må de gi melding om det til avdelingen. Så lenge medlemmene har slikt arbeid faller stønaden bort.
3. Arbeidsstansen kan ikke heves før avdelingen som er interessert i den har uttalt seg. Avdelingen kan heller ikke heve arbeidsstansen før forbundsstyrets samtykke er gitt.
4. Bare de medlemmer som interesselvisten gjelder, har stemmerett i spørsmålet om iverksetting, avslutning eller fortsettning av arbeidsstans.
5. Ved alle avstemninger følges reglene i § 15 i disse vedtekter og for øvrig avstemningsreglene i avdelingenes vedtekter § 8.

FORSLAG NR.: 71 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

Pkt. 2, endre tekst til:

Hvis arbeideren fyller den stilling han går ut av med annet lønnet arbeid faller stønaden bort.

Begrunnelse: Klarere tekst.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 73.

FORSLAG NR.: 72 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Pkt. 2:

Hvis arbeideren fyller den stilling han går ut av med annet lønnet arbeid, faller stønaden bort.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 73.

FORSLAG NR.: 73 Fra vedtektskomiteen:

1. Når samtykke til å iverksette arbeidsstans foreligger eller om lockout er varslet, velger alle avdelinger som berøres av arbeidsstansen en streike- el-

ler lockoutkomite. Avdelingen fordeler konfliktstønaden og øver den kontroll som er nødvendig under arbeidsstansen.

2. Så lenge arbeidsstansen varer må ingen ta arbeid i bedrifter som omfattes av arbeidsstansen, eller i bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjon. Den som gjør det er blokade- eller streikebryter. Melding om det sendes straks til forbundsstyret.
3. Forbundsstyret treffer avgjørelse i hvert enkelt tilfelle om navnene på streike- eller blokadebryterne skal offentliggjøres.
4. Tar medlemmene annet arbeid må de gi melding om det til avdelingen. Så lenge medlemmene har slikt arbeid faller stønaden bort.
5. Ingen organisert arbeider må søke arbeid etter endt lovlig streik eller lockout, før alle medlemmer som var med i arbeidsstansen har fått igjen arbeidet sitt. De som tar arbeid i strid med dette, rammes av bestemmelsen i pkt. 2 i denne paragraf, om ikke forbundsstyret finner grunn til å gjøre unntak.
6. Bare de medlemmer som interesselvisten gjelder, har stemmerett i spørsmålet om iverksetting, avslutning eller fortsettning av arbeidsstans.
7. Ved alle avstemninger følges reglene i § 15 i disse vedtekter og for øvrig avstemningsreglene i avdelingenes vedtekter § 8.
8. Arbeidsstansen kan ikke heves før avdelingen som er berørt har uttalt seg. Avdelingen kan heller ikke heve arbeidsstansen før forbundsstyrets samtykke er gitt.

Begrunnelse:

Her er det tatt inn flere punkt fra avdelingenes vedtekter § 9, slik at vi der kan bruke henvisning og unngå at det samme omtales på to forskjellige steder.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 17 Stønad under arbeidsstans

1. Arbeidsstans satt i verk på den måten som er fastsatt i disse vedtektene gir alle medlemmer som omfattes av arbeidsstansen rett til stønad etter disse satser etter at konflikten har vart i 1 uke.
Forbundsstyret kan sette andre satser og gi stønad fra første dag i spesielle tilfeller. Stønaden skal ikke i noe tilfelle overstige ordinær lønn. Grunnsetts kr 1000,- pr. uke. Forsørgertillegg kr 200,- for hver person som medlemmet er forsørger for. Satsene indeksreguleres.
2. For å få rett til stønad må det enkelte medlem ha vært i arbeid på det tidspunkt da arbeidsstansen inntrådte og ha betalt kontingent til forbund tilsluttet LO i minst 2 måneder før arbeidsstansen ble satt i verk. I særlige tilfeller kan forbundsstyret fatte vedtak om kortere medlemskap enn 2 måneder for å få rett til stønad.
3. Medlemmer som var syke da arbeidsstansen ble satt i verk har krav på stønad fra den dagen de blir friskmeldt mot å legge frem legeattest om det. Medlemmer som er utskrevet til militærtjeneste da arbeidsstansen ble satt i verk får stønad fra den dagen de blir dimittert. Se pkt. 2 foran.

4. Senest 1 måned etter at arbeidsstansen er hevet sender avdelingen fullstendig og revidert regnskap over de utbetalinger arbeidsstansen har ført med seg.

FORSLAG NR.: 74 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Pkt. 1: Grunnsats økes fra kr 1000,00 til kr 1500,00 pr. uke.

Forsørgertillegget økes fra kr 200,- til kr 300,- for hver person man forsørger pr. uke.

Satsene bør være gjenstand for revurdering.

Begrunnelse:

Satsene har stått stille i mange år, og ved å øke satsene vil dette kunne brukes som medlemsfordel ved verving.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 76.

FORSLAG NR.: 75 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Pkt. 1, etter 2. setning tilføyes:

Medlemmer som gjennom permittering rammes av andres streik gis stønad fra første dag og ut karenstiden før dagpenger for arbeidsledighet gis.

Begrunnelse:

Hovedavtalen LO/NHO fraviker varslingsfristen i slike tilfeller og Lov om lønnsplikt under permittering fritar arbeidsgiver for lønnsplikt. Medlemmer som rammes av andres streik vil derfor tape 3 dagers lønn uten at kampen gjelder deres egen lønns- og arbeidssituasjon. Fra 4. dag vil de motta dagpenger for arbeidsledigheten.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 76 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Pkt. 1 satser: Grunnsatsen økes til kr 1.500,-. Forsørgertillegget økes til kr 300,-.

Begrunnelse:

Beløpene vil bringe streikestøtten nærmere dagens reelle lønnsnivå.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 77 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Grunnsats kr 1000,- pr. uke. Endres til 2.8 % av G beløpet (1200).

Forsørgertillegg kr 200. Endres til 0.7 % av G beløpet (300).

Begrunnelse: Regulering etter G beløpet er en bedre formulering enn indeksregulering.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 76.

FORSLAG NR.: 78 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8 Sør-Trøndelag:

Pkt. 1, 1. avsnitt: Arbeidsstans satt iverk på den måten som er fastsatt i disse vedtektene gir alle medlemmer som omfattes av arbeidsstansen rett til stønad fra konflikten første dag.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 79 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

Øke grunnsatsen fra kr 1000,- til kr 2000,- pr. uke.

Forsørgertillegget økes fra kr 200,- til kr 400,- pr. person man forsørger pr. uke.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 76.

FORSLAG NR.: 80 Fra vedtektskomiteen:

4. Avdelingen sender inn til forbundet fullstendig og revidert regnskap over de utbetalinger arbeidsstansen har ført med seg, senest en måned etter at arbeidsstansen er hevet.

Begrunnelse:

Presisering av hvor det skal sendes.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 18 Særorganisasjoner etc.

Ingen særorganisasjoner, celler eller grupper, eller aksjonsutvalg må dannes, som har til hensikt å sette ut av funksjon de regulært opprettede og valgte instanser innen fagorganisasjonen, eller fremme formål som ligger ved siden av fagorganisasjonen.

§ 19 Kontingent

1. Kontingenten er 1,6% av brutto arbeidslønn, lønn under sykdom, militærtjeneste og av ferielønn. Dersom ferielønn ikke tas med i grunnlaget, skal satsen være 1,7%. Med brutto arbeidslønn forstås den opptjente lønn som legges til grunn for beregning av ferielønn. Kontingenten skal dog være minst kr 50,- pr. måned.
2. I ledighetsperioder og perioder fra den dato lønn under sykdom opphører, er medlemmet fritatt for å betale kontingent. Dersom en periode som foran nevnt overskrider 3 måneder, skal medlemmene betale kr 50,- pr. måned inntil vedkommende kommer i lønnet arbeid, eller innvilges hvilende rett etter vedtektenes bestemmelser om dette.
3. De som ikke oppbeholder lønn fra sin arbeidsgiver under obligatorisk førstegangstjeneste/siviltjeneste i det militære, fritas for å betale kontingent. Det samme gjelder de som går skole. Medlemmer som går skole og er fritatt fra å betale kontingent, betaler den til enhver tid gjeldende årspremie for forsikringer.
4. I landsmøteperioden avsettes det i gjennomsnitt fra 2 - 4% av forbundets totale kontingentandel til Kampfondet.

5 Ekstraordinær kontingent kan utskrives av landsmøtet, landsstyret og forbundsstyret.

Merknad til pkt. 1:

Arbeidstakere ansatt i norske firmaer med oppdrag utenfor Norges grenser, betaler kontingent til forbundet etter reglene i denne paragraf.

FORSLAG NR.: 81 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund - avd. 1 Buskerud og Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 11 Øst/Vestfold:

Pkt. 1: Satsen for minstekontingent økes til kr 70,- pr. måned.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 82 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:

Pkt. 1: Minimumskontingenten stiger til kr 100,-.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 83 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:

Pkt. 1: Tak på kontingenten

Tak bør settes på 7G som i dag er kr 45 370,- årslønn kr 317 590,-. Dette gir en maksimum kontingent i dag på kr 5081,- pr. år.

Minstekontingent er nå kr 50,- pr. måned. Dette bør gå opp til kr 100,- pr. måned.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 84 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:

Pkt. 1: siste setning endres til:

Kontingenten skal dog minst dekke forsikringsdelen.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 85 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 12 Telemark:

Satsen for minstekontingent økes til kr 70,- pr. måned.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 86 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Pkt. 1, ny tekst: Kontingenten er 1,65% osv.... 0,5 % fordeles til bransjerådene og til klubber/grupper gjennom fylkesavdelingene etter antall betalende medlemmer.

Begrunnelse:

For å styrke grunnorganisasjonen bør kontingenten økes litt, men da skal økningen øremerkes slik at medlemmene mer konkret ser at de får noe tilbake. Samtidig bør minstekontingenten økes for å unngå krav om et øvre tak fra høyinntektsgruppene. Ca. kr 60,- pr. måned.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 87 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Pkt. 1 ny tekst: Kontingenten er 1,7 % av brutto arbeidslønn, lønn under sykdom og militærtjeneste. Det trekkes ikke av ferielønn. Kontingenten skal dog være minst kr 50,- pr. måned.

Begrunnelse:

Det oppfattes som rettferdig at kontingenten trekkes av lønn. Feriepenger er en opparbeidet gode/rettighet, og dette kan medføre at vi opprettholder medlemstallet.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 88 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Tak på kontingent: Samlet kontingent pr. år bør ikke utgjøre mer enn 1,6 % av 6G (grunnbeløp i folketrygden).

Begrunnelse:

Medlemsfordelene for de som tjener mer enn 6G blir relativt sett svekket i forhold til de som tjener mindre. Eks. forsikringspremier blir høy i forhold til å kjøpe tilsvarende på det private marked.

Høy kontingent, høy terskel for å melde seg inn.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres (5 -1). Styrets innstilling: Kan ikke tiltres (13-1).

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 89 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus: Forslag fra anleggsgruppen i avd. 2.

Ny tekst: Kontingenten er 1,6 % av brutto arbeidslønn, lønn under sykdom og militærtjeneste.

Kontingenttrekk begrenses oppad til 6G (den til enhver tid gjeldende G er lagt til grunn).

Minstekontingenten skal være minimum kr 150,- pr. måned for yrkesaktive medlemmer. De som er på trygd betaler en kontingent på kr 90,- pr. måned.

Begrunnelse:

Med et kontingenttak på 6G, så vil det etter dagens G utgjøre et trekk på årsbasis på kr 4355,- og dette mener vi er nok å betale, sett i forhold til medlemsfordeler og skattefradrag.

Når det gjelder minstekontingenten så ser vi ingen grunn til å måtte subsidi-

diere forsikringer for denne gruppen. Forbundet har mange medlemmer med hvilende rett som vi heller må ivareta.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres (11-3).

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 90 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Ny tekst: Kontingenten er 1,5 % av brutto arbeidslønn, lønn under sykdom og militærtjeneste.

Minstekontingenten skal være minimum kr 150,- pr. måned for yrkesaktive medlemmer. De som er på arbeidsledighetstrygd betaler en kontingent på kr 90,-pr. måned, etter tredje måned på trygd.

Begrunnelse:

Vi har i dag problemer med å få organisert de høytlønte gruppene i forbundet, nettopp på grunn av for høy kontingent. Ved å sette ned kontingenten så vil vi ha større mulighet til å rekruttere også disse gruppene. Når det gjelder minstekontingent, så vet vi at det beløp som ligger til grunn i dag ikke engang dekker utgiftene til forsikring.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 91 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Pkt. 1, ny tekst:

Kontingenten er 1,6 % av brutto ordinær arbeidslønn, lønn under sykdom og militærtjeneste, og av ferielønn. Dersom ferielønn ikke tas med i grunnlaget, skal satsen være 1,7 % Med brutto ordinær arbeidslønn forstås den lønn som tjenes opp i normal ukentlig arbeidstid, uavhengig av lønnsform. Kontingenten skal dog være minst kr 75,- pr. måned.

Begrunnelse:

I vervearbeidet møter vi stadig argumentet om at kontingenten er for høy. I statlig sektor er dette også et verveargument for våre konkurrenter i gule organisasjoner. Ved å begrense kontingentgrunnlaget til lønn tjent opp innenfor den normale arbeidstid (fra 37,5 til 33,6 timer pr. uke) vil det legges et tak på kontingenten som oppfattes som rettferdig.

Minstekontingenten må heves slik at den dekker forsikringskostnadene for de obligatoriske forsikringene som er innbefattet i kontingenten.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 92 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: Fra pkt. 1:

1. Kontingenten er 1,65 % av brutto arbeidslønn (inkl. ferielønn, tariffmessige tillegg) og lønn under sykdom (arbeidsgiverperioden og sykepengeperioden).

«Dersom ferielønn osv» utgår.

«Med brutto arbeidslønn osv» utgår.

Kontingenten skal dog være minst kr 60,- pr. måned.

All annen tekst i § 19 pkt. 1 t.o.m. pkt. 2 utgår.

2. De som ikke oppebærer lønn fra sin arbeidsgiver under skolegang, obligatorisk førstegangstjeneste/siviltjeneste i det militære, fritas for å betale kontingent.
3. Representantskapet skal ved behandling av budsjett, beretning og regnskap avsette en forsvarlig andel til kampfondet.
4. Ekstraordinær kontingent skal i aktuelle tilfelle utskrives av landsstyret.
5. Elever og studenter skal betale den til en hver tid gjeldende LO kontingent for elever og studenter.

Begrunnelse:

Ungdom i utdanning har lite skader og er billig, men viktige medlemmer for LO. Derfor bør de også ha den rimeligste kontingent.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 93 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark: Pkt. 1, tilføyelse: Mellom første komma og «lønn under sykdom» i første setning: ...unntatt ferielønn... Endring/tilføyelse mellom «lønn under sykdom» og «militærtjeneste»: Komma fjernes og erstattes med: og lønn under. .. Deretter nytt punktum etter ordet «militærtjeneste. Ordene «og av ferielønn» i slutten av setningen fjernes.

2. setning fjernes, ny siste setning: Minstekontingenten fastsettes av forbundsstyret, og skal minst være den til enhver tid gjeldende forsikringspremie.

Begrunnelse:

Ferielønn er avsatt midler av arbeidslønn til bruk i ferien, og bør derfor være unntatt fra kontingenttrekk på lik linje med skatt etc.

Minstekontingenten må ikke være lavere enn forsikringspremiene.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 94 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Pkt. 1: Kontingenten er 1,6 % av brutto arbeidslønn, lønn under sykdom, militærtjeneste og av ferielønn. Dersom ferielønn ikke er med i grunnlaget skal satsen være 1,7 %. rbeidslønn/årslønn utover 9G skal ikke være med i beregningsgrunnlaget. Med brutto arbeidslønn osv.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 95 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:

Tak på kontingent. Denne saken var oppe til debatt på siste landsmøte. Det ble vedtatt at saken utredes og tas opp til ny behandling på landsmøtet i 1999.

Avd. 36 - Oppland, mener at det ikke har fremkommet noe godt og velbegrunnet forslag på hvorfor vi skal innføre tak på kontingenten. Dagens ord-

ning med prosent kontingent er tuftet på det samme prinsipp som vår bevegelse forfekter i alle andre sammenhenger. Nemlig solidaritet. Alle har like rettigheter, men også like plikter. Og bidra til fellesskapet etter evner og midler. Innfører vi et slikt tak på kontingenten, sier vi samtidig farvel til vårt eldste og beste slagord. Nemlig SOLIDARITET.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 96 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland: Siste setning i pkt. 1 forandres til: Kontingent skal dog være minst kr 100,- pr. mnd.

Begrunnelse:

Dagens 50-lapp er en ren utgift for avdeling og forbund.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 97 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark: Pkt. 2 : Ordlyden « kr 50,- pr. måned» fjernes og erstattes med følgende ordlyd: ...den til enhver tid gjeldende forsikringspremie pr. måned.

Begrunnelse:

som til pkt. 1.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 98 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms: Pkt. 2: Ordlyden «kr 50,- pr. måned» tas bort og erstattes med flg. ordlyd: Den til enhver tid gjeldende forsikringspremie pr. måned.

Begrunnelse:

Minstekontingenten må ikke være lavere enn forsikringspremien.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 99 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Pkt. 3, tilføyes: Medlemmer med hvilende rett betaler årspremie for forsikringene, gjort gjeldende fra år 2000.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100.

FORSLAG NR.: 100 Fra vedtektskomiteen:

1. Kontingenten er 1,5 % av brutto arbeidslønn, lønn under sykdom og militærtjeneste. Med brutto arbeidslønn forstås all lønn som legges til grunn for beregning av ferielønn. Det trekkes ikke kontingent av ferielønn.
2. Medlemmene, også de som får hvilende rett etter 1. januar 2000, betaler premie for LO favør Kollektiv Hjem etter de til en hver tid gjeldende satser. Fra fylte 75 år er denne forsikringen gratis.
3. I ledighetsperioder og perioder fra den dato lønn under sykdom opphører, er medlemmet fritatt for å betale kontingent. Forsikringspremie betales i henhold til pkt. 2.

4. De som ikke oppbærer lønn fra sin arbeidsgiver under obligatorisk førstegangstjeneste eller siviltjeneste, og de som går skole, fritas for å betale kontingent. Forsikringspremie betales i henhold til pkt. 2.
5. Tidligere pkt. 4 blir pkt. 5.
6. Tidligere pkt. 5 blir pkt. 6.
7. Arbeidstakere ansatt i norske firmaer med oppdrag utenfor Norges grenser, betaler kontingent til forbundet etter reglene i punkt 1 og forsikringspremie etter reglene i punkt 2.
8. Betaling av premie for LO favør Kollektiv Hjem for de med hvilende rett trer i kraft fra 1. januar 2000. Bestemmelsen skal ikke ha tilbakevirkende kraft.

Begrunnelse

Punktene 1, 2, 3, 4 og 8 har i vesentlig grad nytt innhold.

Den største endringen er at premien for Kollektiv Hjemforsikring skilles ut fra kontingenten. Prisen på Kollektiv Hjemforsikring kan variere stort i løpet av en 4 års periode, noe som gjør det vanskelig å beregne hvor stor del av kontingentpengene som går til forsikring. Forbundets utgifter blir derfor mer uforutsigbare.

Forbundet er kommet i et skjæringspunkt når det gjelder inntekter i forhold til utgifter, og trenger derfor å styrke og stabilisere inntektene. Ved å skille premien for Kollektiv Hjem fra kontingenten vil alle til enhver tid betale det forsikringen koster, og det vil være mulighet for justering i perioden.

Kollektiv Hjem er en svært billig innboforsikring, (ca bare en tredjedel av hva en slik forsikring vil koste som individuell forsikring), og det er rettferdig at alle betaler det forsikringen til enhver tid koster. Flere fagforbund har valgt denne modellen. Premien til Kollektiv Hjemforsikring kan også gå ned i perioden, og dette vil da komme medlemmene direkte til gode. Samtidig settes prosentandelen til kontingent ned, noe som vil komme enkelte grupper av våre medlemmer til gode.

For 1999 vil Kollektiv Hjemforsikring koste kr 576,- pr. år. Dette tilsier en trekk/innbetaling pr. mnd. på kr 48,- . Premien fastsettes/justeres pr. 1.1 hvert år og gjelder for hele året.

En annen stor endring i forslaget er at de som innvilges hvilende rett skal betale sin andel av det Kollektiv Hjemforsikring koster for forbundet. Den nye ordningen skal ikke ha tilbakevirkende kraft. Det vil si at det tar ca 12 - 13 år før alle med hvilende rett betaler for forsikringen.

Forslaget har bakgrunn i at det gjennom AFP nå er mulig å gå av fra fylte 62 år. Som følge av dette får forbundet mange flere med hvilende rett i tiden som kommer. Da ordningen ble innført, var situasjonen for pensjonister en helt annen. Mange hadde ikke opparbeidet noen form for tilleggspensjon, og en ordning med gratis forsikring kom godt med. I dag har de aller fleste en god pensjon når de trekker seg tilbake. Fra fylte 75 år vil likevel Kollektiv Hjemforsikring fortsatt være gratis for medlemmene.

Forbundsstyrets innstilling: Tiltres

Landsstyrets innstilling:

Forslag fremmet av Jens Tveit Aga: «*Forbundet beholder dagens ordning med 1,6 %. De som får hvilende rett etter 1. januar år 2000 skal betale for LO favør Kollektiv hjem*», ble vedtatt med 14 mot 13 stemmer.

§ 20 Kontingentens innbetaling.

1. Den inntrukne kontingent forbundet mottar fra arbeidsgiver og avdelinger, gjøres opp med 12% til fylkesavdelingene kvartalsvis. Fordelingen til avdelingene skjer etter en beregningsmodell som er vedtatt av landsstyret. Følgende hovedelementer er tatt med i beregningsmodellen for tilbakeføring av midler til fylkesavdelingene:
  - a) en grunnstønad,
  - b) hensyn til geografiske forhold,
  - c) medlemstall og struktur.
2. Ved oppgjør fra forbundet til avdelingene, og fra avdelingene til forbundet, skal de til enhver tid gyldige oppgjørsskjema og kontingentlister nyttes.
3. Avdelingene skal sende fortegnelse over medlemsbevegelsen når endringer skjer.
4. Dersom det oppstår uregelmessigheter av vesentlig betydning ved oppgjøret fra avdelingene til forbundet, skal dette forelegges forbundsstyret som avgjør eventuelle forføyninger.
5. Ekstraordinær kontingent skal innbetales av avdelingen til de tider som er fastsatt av forbundsstyret eller landsstyret.

Merknad til pkt. 1:

For avdelinger ved bergverk og avdeling 220 som ikke mottar tilskudd fra forbundet, skal fordelingen være 15% til avdelingen og 85% til forbundet. Avdelingene kan gis tilskudd til lønn- og arbeidsgiveravgift for avdelingens ansatte.

FORSLAG NR.: 101 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Endring: 12 % økes til 15 %.

Ny tekst: Avdelingen kan søke om tilskudd til drift o.l. etter nærmere spesifisert søknad til forbundet.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 102 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23 Nord-Trøndelag:

Pkt 1: Den inntrukne kontingent forbundet mottar fra arbeidsgiver, gjøres opp med 15 % til avdelingene i løpet av den 1., måneden etter kvartalets utløp. Forandring: fra 12 % til 15 %.

Begrunnelse:

12 % har stått fast i flere perioder, arbeidsmengden og utgiftsiden har siden 12 % ble innført forandret seg radikalt. For at vi i fremtiden skal drive avdelingen forsvarlig finner vi det helt nødvendig å tilføre avdelingene mer økonomiske midler.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 103 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

Fra pkt. 1:

1) .... gjøres opp med.

0–1000 medl. 25 % tilbakeført pr. medl.

1001–2000 medl. 20 % tilbakeført pr. medl.

2001–3000 medl. 15 % tilbakeført pr. medl.

3001 og oppover 12 % tilbakeført pr. medl.

til fylkesavdelingen kvartalsvis. Fordelingen osv. strykes.

Begrunnelse:

Det er pr. i dag slik at avdelingskontorene får igjen ca. 12 % pr. medlem fra forbundet til drift av avdelingen. For mindre avdelinger er det umulig å drive fornuftig med så lite driftsmidler. På sikt vil dette ramme medlemmene ved de minste avdelingene. Det vil med andre ord si at de indirekte står i fare for å bli annenrangs medlemmer, selv om de betaler det samme som andre medlemmer.

d) Kontingent til LO i og LO-sentrene.

Begrunnelse:

Avdelingene/klubbene er pålagt å være medlem i de lokale LO-iene. Forbundet må dekke denne kontingenten.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 104 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: Pkt. 1c, tilføyes: ....., herunder medlemmer med hvilende rett.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 105 Fra vedtektskomiteen:

2. Nytt pkt. 2. Avdelingene kan gis tilskudd til lønn- og arbeidsgiveravgift for avdelingens ansatte.

3. Nytt pkt. 3. For avdelinger ved bergverk og avdeling 220 som ikke mottar tilskudd fra forbundet, skal fordelingen være 15 % til avdelingen og 85 % til forbundet.

4. Tidligere pkt. 2 blir pkt. 4 osv. til det siste punktet ,7.

Begrunnelse: Merknaden er innarbeidet som nye pkt. 2 og 3.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 21 Forbundets gullnål - forbundets diplom - LO-merke

1. Medlemmer med 25 års sammenhengende medlemskap i forbund tilsluttet LO har rett til forbundets gullnål.
2. Medlemmer med langt medlemskap, og som har vært særlig aktive og dyktige i faglig arbeid, kan tildeles forbundets diplom etter følgende retningslinjer:
  - a) vedkommende medlem må ha innehatt tillitsverv i sammenlagt 20 år i forbundets/fagbevegelsens organer,
  - b) forslag om slik tildeling kan fremmes av grunnorganisasjonene eller fra forbundets administrasjon/forbundsstyret,
  - c) forbundsstyret/landsstyret avgjør tildelingen etter forslag fra administrasjonen,
  - d) denne ordning avløser den tidligere ordning om æresmedlemskap, slik at de som tidligere har oppnådd æresmedlemskap ikke kan tildeles diplom.
3. LO-merket tildeles medlemmer som har 40 års sammenhengende medlemskap i forbund tilsluttet LO.

FORSLAG NR.: 106 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus
Pkt. 2: Diplom erstattes av gull armbåndsur.

Begrunnelse:

Etter 25 års aktivt og dyktig arbeide som tillitsvalgt er dette vel fortjent. Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres (12-2).

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 107 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Pkt. 2: Diplom erstattes med gull armbåndsur.

Begrunnelse:

Etter 20 års aktivt og dyktig arbeide som tillitsvalgt er dette vel fortjent.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 108 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:
Endring i pkt 3: LO-merket tildeles medlemmer som har 30 års sammenhengende medlemskap i forbund tilsluttet LO.

Begrunnelse:

Medlemmenes yrkesaktive periode er kraftig redusert. Det må være slik at LOs medlemmer får mulighet for å få LO merket før oppnådd pensjonsalder.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 109 Fra vedtektskomiteen:
2.c forbundsstyret avgjør tildelingen etter forslag fra administrasjonen.

Begrunnelse:

Klargjør at dette er forbundsstyrets myndighetsområde.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 22 Overflytting av medlemsbok

1. Medlemmer kan overflyttes fra en avdeling innen forbundet til en annen, og fra et forbund innen LO til et annet. I slike tilfeller må medlemmet fylle vilkårene for overflytting i LOs vedtekter.
2. Overflytting av medlemmer fra en avdeling til en annen innen samme forbund skjer på den måten at avdelingens leder eller kasserer i medlemsboken gir bekreftelse på at medlemmet har oppfylt sine plikter. I tilfelle medlemmet skal overføres til annet forbund, skal medlemsboka innsendes til forbundet, som foretar overføringen.
3. Ved overføring får medlemmet alle rettigheter, som bestemt i Norsk Arbeidsmandsforbunds vedtekter, i forhold til sitt medlemskap i tidligere forbund.
4. Overflytting skal finne sted innen 2 måneder etter at medlemmet har tatt arbeid innenfor et annet forbunds virkeområde.

Merknad til pkt. 2:

Medlemmer innen private anlegg som skifter arbeidsplass over fylkesgrensene kan opprettholde sitt medlemskap i fylkesavdelingene i hjemfylket. Ved ny organisering og overføring fra andre forbund, blir medlemmene tilsluttet den avdeling som har organisasjonsretten i området. Ved flytting til arbeidsplasser i andre fylker kan medlemmene overføres til hjemfylkets avdeling. Forbundsstyret utarbeider regler om hvor mye kontingent avdelingene skal betale for sine «gjestemedlemmer» til en avdeling som har organisasjonsretten i området. Merknaden anses som en prøveordning i landsmøteperioden.

FORSLAG NR.: 110 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Overskrift: Endres medlemsbok til medlemskap.

Pkt. 2: Medlemsbok endres til medlemsbevis.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 117.

FORSLAG NR.: 111 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Pkt. 1: Medlemmer ..... osv.

Ny setning: Ved overflyttingen skal medlemmets ønske om valg av avdeling tillegges størst vekt.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 117.

FORSLAG NR.: 112 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:
Nytt pkt. 2: Medlemmer ansatt i bedrifter tilmeldt LBA skal til enhver tid være medlemmer i den avdelingen hvor de er bosatt.

Begrunnelse:

Prøveperioden har vist at intensjonene i forslagene ikke er oppfylt. Ordningen er for tungvint i praksis.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 117.

FORSLAG NR.: 113 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Begrepet «medlemsbok» - redigeres ut av vedtektene.

Begrunnelse: Medlemsbøkene er gått ut av bruk for nye medlemmer.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 117.

FORSLAG NR.: 114 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark:

Ordet «Medlemsbok» i kapiteltittelen erstattes med ordet medlemskap.

Pkt. 2: Nåværende tekst utgår, og erstattes med følgende ny tekst:

Overflytting av medlemmer mellom avdelingene skjer ved at den overførende avdeling oversender

ajourført medlemsbilde som bekrefter medlemskapet og eventuelle frivillige forsikringsordninger. Dersom medlemmet skal overføres til et annet forbundet, sendes lignende

medlemsbilde til forbundet som foretar overføringen.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 117.

FORSLAG NR.: 115 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Merknaden til pkt 2 strykes.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 117.

FORSLAG NR.: 116 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms:

Ordet «medlemsbok» i teksten erstattes med medlemskap.

Pkt. 2:

Nåværende tekst utgår, og erstattes med flg. tekst: Overflytting av medlemmer mellom avdelingene skjer ved at den overførende avdeling oversender medlemsbilde som bekrefter medlemsskapet og eventuelle frivillige forsikringsordninger. Det samme gjelder for overføring til annet forbund. Overføringen skjer også da ved at medlemsbildet blir sendt forbundet som da foretar overføringen.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 117.

FORSLAG NR.: 117 Fra vedtektskomiteen:

Ny overskrift: § 22. Overføring av medlemskap

1. Medlemmer kan overføres fra en avdeling til en annen innen forbundet.
2. Medlemmer innen private anlegg som skifter arbeidsplass over fylkesgrensene kan opprettholde sitt medlemskap i avdelingen i hjemfylket. Ved nyorganisering og overføring fra andre forbund, blir medlemmene tilsluttet avdelingen som geografisk dekker arbeidsplassen. Ved flytting til ar-

beidsplasser i andre fylker kan medlemmene etter eget ønske overføres til hjemfylkets avdeling.

3. I de tilfellene en avdeling har medlemmer som har sin arbeidsplass i en annen avdelings område, skal avdelingen betale gjestekontingent etter regler som er fastsatt av forbundsstyret.
4. Medlemmer kan overføres fra ett forbund til et annet innen LO. I slike tilfeller må medlemmet fylle de vilkår LOs vedtekter fastsetter for overføring. Avdelingen sender melding til forbundskontoret som foretar overføringen.
5. Ved overføring etter pkt. 4 får medlemmet straks alle rettigheter i det nye forbundet, i henhold til sitt medlemskap i tidligere forbund og det nye forbunds vedtekter.
6. Overføring skal finne sted innen 2 måneder etter at medlemmet har tatt arbeid innenfor et annet forbunds virkeområde.

Tidligere merknad til pkt 2 har blitt punkt 2 og 3

Begrunnelse:

Redaksjonell opprydding. Medlemsbok er erstattet med medlemskap. Merknad er innarbeidet i punktene 2 og 3.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 23 Overflytting av medlemsbok innen Skandinavia

Medlemmer av Landsorganisasjonen i Sverige, Danmark og Norge skal ved flytting mellom de respektive land ha adgang til overføring av medlemskap etter følgende regler:

1. Overføring kan foretas direkte fra det forbund medlemmet er tilsluttet til det forbund som medlemmet, etter sitt yrke og etter sine kvalifikasjoner, skal tilhøre i henhold til vedkommende forbunds og LOs egne bestemmelser om opptaking.
2. Før opptakelse kan skje må medlemmet ha erholdt arbeid på det sted opptaking søkes, og medlemsboken må være i kontingentmessig orden og anmeldt fra den organisasjon vedkommende har stått tilsluttet.
3. Medlemmer er underlagt vedtektene i den organisasjon de til enhver tid står tilsluttet.
4. Med overføring av medlemskap følger også rettigheter i de forskjellige kasser, såfremt det er tilsvarende sådanne i begge organisasjoner. Overflyttede medlemmer har i disse tilfeller like rettigheter med andre medlemmer, og for så vidt medlemskapets varighet har betydning for størrelsen av understøttelsen, skal det regnes med samlet uavbrutt medlemskap i de forbund som er tilsluttet de respektive landsorganisasjoner.
5. Når et medlem overføres til et forbund som ikke har tilsvarende kasse, hviler medlemmets rettigheter i angjeldende kasse, men trer i kraft igjen hvis medlemmet senere kommer tilbake igjen til samme forbund eller et annet forbund med tilsvarende kasse.
6. Ved beregning av rettigheter kan bare telles med kontingent og medlemskap i de forbund som har angjeldende kasse.

7. Intet forbund har forpliktelser utover de kasser de selv har, eller utover deres egne vedtekter.

FORSLAG NR.: 118 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark: Ordet «medlemsbok» i kapittel tittelen erstattes med ordet medlemskap.

Pkt. 2:

Ordet «medlemsboken» i første setning etter komma, endres til ordet medlemskapet.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 119.

FORSLAG NR.: 119 Fra vedtektskomiteen:

Ny overskrift: **§ 23. Overføring av medlemskap innen Skandinavia**

1. Overføring kan foretas direkte fra det forbund medlemmet er tilsluttet til det forbund som medlemmet skal tilhøre i henhold til vedkommende forbunds og LOs bestemmelser om opptaking.
2. Før opptakelse kan skje, må medlemmet ha arbeid på det sted opptaking søkes, og medlemskap må bekreftes å være i orden fra den organisasjon vedkommende har stått tilsluttet.
4. Med overføring av medlemskap følger rettigheter i de forskjellige kasser, såfremt det er tilsvarende i begge organisasjoner. Overflyttede medlemmer har i slike tilfeller like rettigheter med andre medlemmer, og for så vidt medlemskapets varighet har betydning for størrelsen av understøttelsen, skal det regnes med samlet uavbrutt medlemskap i de forbund som er tilsluttet de respektive landsorganisasjoner.
5. Når et medlem overføres til et forbund som ikke har tilsvarende kasse, hviler medlemmets rettigheter i angjeldende kasse, men trer i kraft igjen hvis medlemmet kommer tilbake til samme forbund eller et annet forbund med tilsvarende kasse.

Begrunnelse:

Redaksjonell opprydding og språkforbedring, medlemsbok er erstattet med medlemskap.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 24 Medlemskap for utlendinger

1. Medlemmer fra utenlandske forbund som forbundet har gjensidig overenskomst med, og som har hatt sin medlemsbok i orden i minst 3 måneder, opptas i forbundet om vilkårene ellers er til stede, med fulle rettigheter regnet fra den tid medlemmet ble organisert.
2. Et medlem fra utenlandsk organisasjon som forbundet ikke har gjensidig overenskomst med, og som har sin medlemsbok i orden, kan opptas som medlem.
Medlemmets rettigheter blir regnet fra den dag det blir opptatt i forbundet.
3. For utenlandske lønnstakere som blir overflyttet til forbundet, skal det utskrives ny medlemsbok.

FORSLAG NR.: 120 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark: Pkt. 3:

Ordene «utskrives» og «ny medlemsbok» erstattes henholdsvis med ordene ... utstedes... og ... medlemsbevis.

Begrunnelse til §§ 22, 23 og 24: Medlemsboka er utgått.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 121.

FORSLAG NR.: 121 Fra vedtektskomiteen:

Ny overskrift: § 24 Medlemskap for utenlandske statsborgere

1. Medlemmer fra utenlandske forbund som forbundet har gjensidig overenskomst med, og som har hatt sitt medlemskap i orden i minst 3 måneder, opptas i forbundet om vilkårene ellers er til stede, med fulle rettigheter regnet fra den tid medlemmet ble organisert.
2. Et medlem fra utenlandsk organisasjon som forbundet ikke har gjensidig overenskomst med, og som har sin medlemskap i orden, kan opptas som medlem. Medlemmets rettigheter blir regnet fra den dag det blir opptatt i forbundet.

Tidligere punkt 3 går ut, medlemsbok er ikke lenger i bruk.

Begrunnelse:

Redaksjonell opprydding og språkforbedring.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 25 Hvilende rett (Innvilges av forbundsstyret).

1. Medlemmer som går av etter oppnådd pensjonsalder får etter søknad hvilende rett.
2. Medlemmer som innvilges syke- eller uførepensjon, eller ved bedriftsinnskrenkning, eller av andre grunner får innvilget førtidspensjon, får etter søknad hvilende rett.
3. Alle søknader om hvilende rett, unntatt de under pkt. 1, skal være vedlagt gyldig attestasjon.
4. Ved utreise for å ta lønnet arbeid i utlandet, kan hvilende rett ikke innvilges.

FORSLAG NR.: 122 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus: Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Pkt. 1. Strykkes. Nytt pkt 1: Medlemmer som går av etter oppnådd pensjonsalder får hvilende rett.

Pkt. 3: ..... unntatt de under pkt 1, strykes. Nytt pkt 3: Alle søknader om hvilende rett skal være vedlagt gyldig attestasjon.

Begrunnelse:

De som går av etter oppnådd pensjonsalder skal ikke behøve å søke om hvilende rett. Dette skal være en automatisk rett.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 123 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Pkt. 1: Medlemmer .....får hvilende rett. (etter søknad strykes).
2. Medlemmer som innvilges 100% AFP, syke- eller uførepensjon, eller ... osv.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 124 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark:

Pkt. 2: Foran «medlemmer» tilføyes: ...Heltidsansatte - og mellom «innvilges» og «syke- eller»... tilføyes: ...100%.. Ny 2. setning:

Av samme grunn innvilges deltidsansatte etter søknad hvilende rett ved minst 50%.

Begrunnelse:

For å få en mer konkret ordlyd og for å få bedre samsvar mellom hel- og deltidsansatte medlemmer.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 125 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms:

Pkt. 2: Foran «Medlemmer» tilføyes heltidsansatte- og mellom «innvilges» og «syke- eller», tilføyes 100%. Ny 2. setning:

Av samme grunn innvilges deltidsansatte etter søknad hvilende rett ved minst 50%.

Begrunnelse:

For å få en korrekt ordlyd og for å få bedre samsvar mellom hel- og deltidsansatte medlemmer.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 126 Fra vedtektskomiteen:

Nytt pkt. 5. Alle medlemmer som er innvilget hvilende rett før 1. januar 2000 har gratis Kollektiv Hjemforsikring, så sant de har vært med i ordningen i 10 år. Inntil 10 års-grensen er nådd, betales den til enhver tid gjeldende premie.

Begrunnelse:

De som allerede har fått innvilget hvilende rett etter tidligere ordning, skal ikke påføres utgifter ved denne omleggingen.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 26 Kampfondet

A.

1. Forbundet har plikt på seg til å opparbeide et kampfond som svarer til minst kr 800,- pr. yrkesaktiv medlem. Beløpet justeres i forhold til prisstigning.
2. Kampfondets midler skal anbringes slik at de hurtig kan nyttes til stønad når situasjonen krever det.

B.

Solidaritetsfondet

1. Landsstyret/forbundsstyret kan bruke kr 13,- pr. betalende medlem pr. år til solidaritetsarbeid.

FORSLAG NR.: 127 Fra vedtektskomiteen:

Ny overskrift: § 26. Kampfondet og solidaritetsfondet

1. Forbundet har plikt til å opparbeide et kampfond som svarer til minst kr 1 500,- pr. yrkesaktiv medlem. Beløpet justeres i forhold til prisstigning. Jf. § 19.4

2. Kampfondets midler skal anbringes slik at de hurtig kan nyttes til stønad når situasjonen krever det.

3. Landsstyret/forbundsstyret kan bruke inntil kr 13,- pr. betalende medlem pr. år til solidaritetsarbeid.

Begrunnelse:

Redaksjonell opprydding der overskriften endres til å omfatte både kampfondet og solidaritetsfondet. Da unngår en inndeling i A og B. Justering av beløpet i pkt. 1.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 128 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

Pkt. 1: B. Solidaritetsfondet

Representantskapet/landsstyret kan bruke inntil kr 20,00 pr. betalende medlem pr. år til solidaritetsarbeid. Det inviteres til samarbeid med aktuell tariffpart i det enkelte konkrete solidaritetsprosjekt.

Begrunnelse:

Beløpet bør økes da det er viktig å aktivisere solidaritetsarbeidet til konkrete prosjekter som gjøres mer synlig og resultat rettet ved at mer midler kan brukes. Videre bør det være en positiv samarbeidsutfordring og motivere arbeidsgiverne til deltakelse.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

§ 27 Uravstemning

1. Forbundsstyret kan gjøre vedtak om uravstemning i viktige saker. Forbundsstyret avgjør etter hvilke regler uravstemningen skal foregå.
2. Avstemningen kan holdes blant alle avdelinger, eller blant bestemte avdelinger.
3. Avstemningen skal være hemmelig og ordnes slik at alle medlemmene kan avgi stemme.
4. Avdelinger sender inn stemmeresultater til forbundsstyret. Avdelingene oppbevarer stemmesedlene inntil det samlede avstemningsresultat er helt klart.
5. Avdelingsstyret eller stemmestyret har taushetsplikt med hensyn til resultatet av avstemningen.

6. Bortsett fra de saker som er nevnt i § 15 kreves at minst 1/3 av de medlemmene saken gjelder har deltatt i avstemningen for at resultatet skal være avgjørende. I motsatt fall er avstemningen rådgivende for forbundsstyret.
7. Ved avstemninger må § 8.7 i avdelingenes vedtekter vedlegges avstemningsmateriellet.

FORSLAG NR.: 129 Fra vedtektskomiteen:
Punkt 7 flyttes til § 15 der det naturlig hører til.
Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 28 Utelukking av avdelinger og enkeltmedlemmer.

1. Avdelinger som setter seg utover forbundets og fagorganisasjonens vedtekter eller vedtak kan utelukkes fra medlemskap etter vedtak av landsstyret. Slike vedtak kan innen en måned etter at avdelingen har fått skriftlig melding om det, påankes til landsmøtet uten at klagen har oppsettende virkning.
2. Enkeltmedlemmer kan utelukkes etter vedtak av forbundsstyret. Slikt vedtak kan innen en måned etter at medlemmet har fått skriftlig melding om det, påankes til landsstyret uten at klagen har oppsettende virkning. Medlemmet har også rett til å påanke saken til landsmøtet.

FORSLAG NR.: 130 Fra vedtektskomiteen:
2. Tilføy: Jf. avdelingenes vedtekter §11.
Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 29 Oppløsning av avdeling.

Om en avdeling oppløses, tilfaller alltid avdelingens aktiva forbundskassen om ikke forbundsstyret gjør vedtak om noe annet.

§ 30 Suspensjon fra tillitsverv og avskjed av funksjonærer

1. Tillitsvalgt i forbundet kan suspenderes fra sine tillitsverv av forbundsstyret eller av landsstyret. Suspensjonen kan skje med tap eller bibehold av lønn. Vedtaket om suspensjon må legges frem for landsmøtet til endelig avgjørelse. Den suspenderte har i slike tilfelle talerett på landsmøtet.
2. Funksjonærer og ansatte tillitsvalgte kan sies opp av forbundsstyret med de frister som er avtalt. De kan avskjediges av forbundsstyret om det mener å ha rettslig grunnlag for det.
3. I tilfelle av suspensjon eller avskjed har landsstyret eller forbundsstyret alltid fullmakt til å treffe en midlertidig ordning med tilsetning av nye tillitsvalgte eller funksjonærer inntil saken er endelig avgjort.

FORSLAG NR.: 131 Fra vedtektskomiteen:
Ny overskrift: § 30. Suspensjon, oppsigelse, avskjed

1. som før
2. Ansatte sekretærer ved forbundskontoret kan sies opp eller avskjediges av forbundsstyret i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser.
3. I tilfelle suspensjon eller avskjed har landsstyret eller forbundsstyret fullmakt til å treffe en midlertidig ordning med tilsetning inntil saken er endelig avgjort.

Begrunnelse:

Overskriften endres for å være mer i samsvar med nytt innhold.

Pkt. 2: Korrekt og enklest å henvise til arbeidsmiljølovens regler for de ansatte. Ansettelse av funksjonærer håndteres i dag av forbundsledelsen, da er det naturlig at eventuelle oppsigelser også hører til deres arbeidsoppgaver.

Pkt. 3: Språklig forenkling.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 31 Avgjørelse av tvister.

Tolking av disse vedtekter og tvister om hvordan de skal forstås kan ikke prøves ved de sivile domstoler. De blir avgjort av forbundsstyret med rett til å klage til landsstyret eller førstkommande landsmøte. På samme måten avgjøres organisasjonsmessige tvistespørsmål som ikke direkte er løst i vedtektenes.

§ 32 Kollektiv hjemforsikring

Alle medlemmer som innvilges hvilende rett har gratis forsikring så sant de har vært med i ordningen i minst 10 år.
Inntil 10-års grensen er nådd betales den til enhver tid gjeldende årspremie.

FORSLAG NR.: 132 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund - avd. 1 Buskerud og fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 11 Øst/Vestfold:

Ny tekst: Medlemmer som innvilges hvilende rett etter 1.1. 2000, betaler den til enhver tid gjeldende årspremie for Kollektiv hjemforsikring.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100 og nr. 134.

FORSLAG NR.: 133 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:

1. avsnitt endres til: ....., har vært med i ordningen i minst 15 år.
avsnitt redigeres tilsvarende.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 100 og nr. 134.

FORSLAG NR.: 134 Fra vedtektskomiteen:

§ 32, går ut, jfr. § 25 Hvilede rett. Og det foretas redaksjonell endring av de resterende paragrafene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 33 «Arbeidsmanden» .

1. Det utgis 10 nr. pr. år.
2. Forbundets leder er ansvarlig redaktør for «Arbeidsmanden». Bladet skal inneholde stoff av agitatorisk, opplysende og fagmessig art.
3. «Arbeidsmanden» sendes gratis til alle forbundets medlemmer.

§ 34 Oppøsning av forbundet

Oppøsning av forbundet kan bare skje etter vedtak av landsmøtet med 2/3 flertall.

Avdelingenes vedtekter

§ 1 Oppgaver

Avdelingen har som oppgave:

1. å arbeide for det formål og etter de kjente skriftlige retningslinjer som går frem av vedtektene for Norsk Arbeidsmandsforbund, og av vedtektene for Landsorganisasjonen i Norge.
2. å søke og organisere alle lønnstakere som kommer inn under avdelingens organisasjonsområde.
3. å ivareta medlemmenes interesse på arbeidsplassen.
4. å påse at det blir dannet utvalg for tillitsvalgte ved de enkelte arbeidsplasser.
5. å behandle spørsmål om opptaking, overføring eller utelukkning av medlemmer .
6. å samle inn lønnsstatistikk til bruk for forbundet.
7. å utbetale stønad under streik eller lockout.
8. å bistå medlemmene eller deres etterlatte ved utbetaling av stønad i samsvar med gjeldende forsikringsrettigheter.
9. å sende til forbundet og den samorganisasjonen som avdelingen hører inn under, de opplysninger det blir bedt om, så sant dette er mulig å skaffe.
10. å slutte seg til det faglige utvalg på stedet i samsvar med vedtektene for faglige samorganisasjoner.
11. å virke for fremme av opplysningsarbeidet blant medlemmene.
12. å utføre andre oppdrag som blir gitt av forbundet og samorganisasjonen.
13. å arbeide for et bedre miljø for medlemmene.
14. å arbeide for aktuelle forbruker- og samfunnsspørsmål.

FORSLAG NR.: 135 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark: Pkt. 9 og 12: Ordet «samorganisasjonen» erstattes med :...LOs lokalorganisasjoner.

Begrunnelse:

For å komme ajour med LOs vedtekter.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 141.

FORSLAG NR.: 136 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms: Pkt. 9 og 12:

Ordet «samorganisasjonen» erstattes med: ...LOs lokalorganisasjoner.

Begrunnelse: For å komme ajour med LOs vedtekter.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 141

FORSLAG NR.: 137 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: Fra pkt. 9: å sende til forbundet og de LO-iene som avdelingen .... osv.
10. å slutte seg til de lokale LO-iene som fungerer i samsvar med vedtektene/retningslinjene.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 141

FORSLAG NR.: 138 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8 Sør-Trøndelag:

Nytt pkt.: Avdelingen har som oppgave:

å påse at det drives et aktivt ungdomsarbeid gjennom sitt ungdomsutvalg både ovenfor unge medlemmer, uorganisert ungdom og ungdom under utdanning.

Begrunnelse:

Ungdomsarbeidet bør prioriteres som en viktig oppgave for avdelingene. Derfor bør dette legges inn som en viktig oppgave i avdelingenes vedtekter.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 139 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt.: å ha et aktivt faglig politisk samarbeide med lokale og sentrale politiske organer.

Begrunnelse:

Historien har vist hva dette har betydd for oss i fagbevegelsen.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 140 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt.: å slutte seg til de sentrene som lokale LO-avdelinger oppretter i samsvar med LO-vedtekter og retningslinjer.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 141

FORSLAG NR.: 141 Fra vedtektskomiteen:

1. å arbeide for det formål og de retningslinjer som går fram av forbundets vedtekter og handlingsprogram.
3. som før
4. å forvalte avdelingens midler på en slik måte at de i påkommende tilfeller kan realiseres raskt.
5. å påse at det dannes utvalg for tillitsvalgte ved de enkelte arbeidsplasser. Tidligere pkt. 5 blir pkt. 6.

Tidligere pkt. 6 strykes.

7. som før.
8. å bistå medlemmene eller deres etterlatte ved utbetaling fra gjeldende forsikringsordninger.
9. å sende til forbundet og LOs lokalorganisasjon de opplysninger det blir bedt om, så sant dette er mulig å skaffe.
10. å slutte seg til LOs lokalorganisasjoner.
12. å utføre andre oppdrag som blir gitt av forbundet og LOs lokalorganisasjon.

13. og 14. som før.

Begrunnelse:

Pkt. 1: Enklere tekst,.

Pkt. 4: Avverge at avdelingens midler plasseres slik at de ikke kan realiseres. Tilsvarende i forbundets vedtekter.

Pkt. 5: Omformulering.

Pkt. 8: Omformulering.

Pkt. 9, 10 og 12: Samorg. heter nå LOs lokalorganisasjon.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

§ 2 Medlemskap

1. Med de unntak som er nevnt i forbundets vedtekter § 3. pkt. 2, kan alle lønnstakere som godtgjør at de har arbeid i en av de arbeidsgrener som hører inn under avdelingens organisasjonsområde bli medlem av avdelingen. Blir de opptatt er de dermed medlemmer av forbundet.
2. Vilkårene for medlemskap er for øvrig at medlemmer godtar avdelingens, forbundets og LOs vedtekter og vedtak i samsvar med disse.
3. Om en gir uriktige opplysninger, eller unnlater å gi opplysninger av betydning for medlemskapet når en blir tatt inn som medlem og på den måten villeder avdelingen, kan medlemskapet bli omgjort uten at en har krav på å få tilbake kontingent og avgift som er betalt. Før omgjøring av slikt medlemskap skjer må vedkommende få mulighet til å forklare seg.
4. Blir det strid om et medlem har rett til å bli tatt opp, eller bli stående i avdelingen, treffer medlemsmøte avgjørelse i saken. Avgjørelsen kan påklages til forbundsstyret.
5. Streike- eller blokadebrytere kan under ingen omstendighet bli medlem før vedkommende har ordnet sitt mellomværende med det forbund som saken hører inn under.
6. Nyinnmeldte skal ha vedtekter, medlemsbevis, overenskomster og forsikringsvilkår.

FORSLAG NR.: 142 Fra vedtektskomiteen:

1. Med de unntak som er nevnt i forbundets vedtekter § 3 pkt. 2, kan alle lønnstakere som har arbeid innenfor et av forbundets organisasjonsområde bli medlem av avdelingen. Blir de opptatt er de dermed medlemmer av forbundet.

2. «i samsvar med disse» strykes.

3. som før.

4. Blir det strid om et medlem har rett til å bli tatt opp, eller bli stående i avdelingen, treffer avdelingsstyret avgjørelse i saken. Avgjørelsen kan påklages til forbundsstyret.

5. som før.

6. Nyinnmeldte skal ha vedtekter, medlemsbevis, overenskomster, forsikringstilbud og- vilkår.

Begrunnelse:

Pkt. 1: Omformulering.

Pkt. 2: Unødvendig.

Pkt. 4: Det var uklart hvilken type møte som kunne fatte beslutning.

Pkt. 6: Tilføyelse av forsikringstilbud.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 3 Medlemskontingent

1. Medlemskontingenten betales i samsvar med forbundets vedtekter.
2. Når arbeidsgiver trekker kontingent plikter alle medlemmene å være med på dette.
3. Skylder et medlem kontingent for mer enn 3 måneder tapes alle rettigheter i forbundet, herunder også forsikringsrettigheter i Kollektiv hjemforsikring og Grunnforsikringen i Samvirke. Avdelingen plikter å sende ut strykevarsel.

FORSLAG NR.: 143 Fra vedtektskomiteen:

3. Skylder et medlem kontingent for mer enn 3 måneder, tapes alle rettigheter i forbundet, herunder også forsikringsrettigheter i LO favør Kollektiv hjem og LO favør Grunnforsikring. Avdelingen plikter å sende ut strykevarsel.

Begrunnelse:

LO favør er riktig navn.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 4 Årsmøter, representantskapsmøter og medlemsmøter

1. Ordinært årsmøte bør holdes senest innen utgangen av mai måned. Årsmøtet blir kunngjort med minst 14 dagers varsel. Dagsorden skal gå frem av kunngjøringen. Andre saker enn de som er ført opp, kan ikke tas til behandling. På årsmøtet skal foretas valg og behandling av regnskap. Fylkesavdelinger som finner det hensiktsmessig å fravike hovedreglen om årsmøtet hvert år, kan søke forbundsstyret om dette.
2. Valg av styre skal foregå på årsmøtet. I avdelinger med flere overenskomstområder velges styret etter gruppevis fordeling etter innstilling fra gruppen. Funksjonstiden for styret er to år. I avdelinger med representantskap velges leder, sekretær og halvparten av styremedlemmene det ene år. Nestleder og resten av styremedlemmene velges det annet år. Avdelingen bør velge ungdomskontakt.

3. Dersom noen av representantene under valg forlanger det skal det være skriftlig avstemning. For å bli valgt må en ha fått absolutt flertall. Oppnås ikke dette ved første gangs avstemning, foretas bundet valg mellom de to som har fått flest stemmer.
4. Årsmøtet velger 2 revisorer/kontrollkomite til å føre kontroll med avdelingens regnskaper. Funksjonstiden er to år, likevel slik at en står på valg ved hvert årsmøte. Første gang avgjøres funksjonstiden ved loddtrekning. Ved dødsfall eller ved annen avgang velges ny revisor for resten av funksjonstiden. Valget foregår på første medlemsmøte/representantskapsmøte. Avdelinger med mer enn 150 medlemmer skal benytte fagrevisor.
Kontrollkomiteens oppgaver - se forbundets vedtekter § 13. pkt. 6.
5. Et medlem kan ikke nekte tillitsverv som avdelingen eller forbundet velger det til.
6. Medlemmer som ønsker saker tatt opp i avdelingsmøtet skal sende forslag om det til styret.
7. Ekstraordinært årsmøte skal innkalles når styret, eller når minst 25% av medlemmene forlanger det. Forbundsstyret kan også forlange innkalt til ekstraordinært årsmøte. På det ekstraordinære årsmøtet kan bare behandles de saker som har vært foranledningen til innkallingen. Slikt årsmøte kan innkalles med 2 dagers varsel.
8. Leder/distriktsssekretær skal i samarbeid med styret og tillitsvalgt i grupper og klubber legge opp til hensiktsmessig, aktiviserende møtevirksomhet innen avdelingens organer. Dagsorden bestemmes av styret og skal kunngjøres på forhånd. Forslag som er kommet inn fra medlemmer i samsvar med pkt. 6 i denne paragraf, skal føres opp på dagsorden.
9. På ordinært eller ekstraordinært årsmøte, samt medlemsmøter blir alle saker med unntak av dem som etter vedtektene krever absolutt flertall avgjort ved simpelt flertall.
Når 1/5 av de som har møtt frem forlanger det, skal det holdes skriftlig avstemning.
I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet. Når avstemningen gjelder tarifforslag skal den være skriftlig. For øvrig vises til forbundets vedtekter § 27. pkt. 4.
Medlemmer med hvilende rett har ikke stemmerett i saker vedrørende lønns- og arbeidsforhold.
10. De som er medlemmer i andre forbund kan delta i avdelingens møter, såfremt de etter LOs vedtekter har rett til å opprettholde sitt medlemskap i et annet forbund. De har talerett, men ikke stemmerett.
I tariffspørsmål har slike medlemmer også stemmerett om saken gjelder deres egne lønns- og arbeidsvilkår.
11. Det ytes stønad til barnepass i forbindelse med møter o.l. som avdelingen innkaller til.

FORSLAG NR.: 144 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund - avd. 1 Buskerud og fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 11 Øst/Vestfold:

Pkt. 2: Siste setning i pkt. 2, utgår, se forslag i § 5, nytt punkt.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 145 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Pkt. 2: Avdelingen skal velge ungdomskontakter (ikke bør) og at leder i utvalget tiltrer styret med fulle rettigheter.
Begrunnelse: Skal vi fungere som organisasjon må vi få med ungdommen, og skal de være med, må de ha fulle rettigheter.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 146 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Pkt. 2, nye setninger etter 1. setning: Årsmøtet velger en valgkomite med representanter fra alle grupper. Styret tiltrer valgkomiteen med ett medlem.
Begrunnelse:
Innfører en vedtektsbestemmelse som bringer valgprosedyren i avdelingens årsmøter på linje med vårt eget forbund og andre organisasjoner. Det er vanlig at det velges en valgkomite i årsmøtene. At styret tiltrer valgkomiteen praktiseres forskjellig. Andre organisasjoner inklusive forbundet praktiserer dette. Valgkomiteen i vårt eget årsmøte består av valgte representanter og styrets representanter.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 147 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:
Pkt. 2: Avdelingene skal velge ungdomskontakt/utvalg. Ungdomskontakten eller lederen i utvalget tiltrer styret med fulle rettigheter.

Begrunnelse:
Mener vi noe med at vi må få med ungdommen, så må vi slippe dem til der ting bestemmes.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 148 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
Ungdomsutvalget i avd. 4 - Nordland foreslår: Det velges et ungdomsutvalg i hver avdeling

Begrunnelse: I handlingsprogrammet er det programfestet at alle avdelinger skal danne ungdomsutvalg/kontakt. Vi mener at hvis ungdomsarbeidet blir vedtektsfestet vil avdelingene ta ungdomsarbeidet mer på alvor.
Forslaget tiltres med følgende formulering:
Pkt. 2, tilføyes ny siste setning: Avdelingen velger ungdomsutvalg. Siste setning: Avdelingen bør velge ungdomskontakt, strykes.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 149 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 12 Telemark:
Pkt. 2 : Siste setning utgår. (Se forslag § 5, nytt punkt).
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 150 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Pkt. 2: Valg av .....osv ....etter innstilling fra gruppen.
Ny setning: Årsmøte, representantskapet og styrets sammensetning skal sammensettes i forhold til innbetalt kontingent fra enkelte faggrupper, og ikke i forhold til medlemstall.
Funksjonstiden ... osv.
Begrunnelse:

Noen faggrupper har mange medlemmer som er deltidsansatte, og de vil da få en forholdsvis høy representasjon i forhold til de som er heltidsarbeidende.
Strykkes: Avdelingen bør velge ungdomskontakt.

Avdelingen velger studieutvalg, ungdomsutvalg, miljøråd og likestillingsutvalg. Utvalgene skal bestå av minst 3 medlemmer med 2 vararepresentanter. Årsmøtet velger leder, nestleder og sekretær i utvalgene. Lederne skal være fast medlem i avdelingens styret.

Begrunnelse:

Ved å gi utvalgslederne fast plass i styret, vil utvalgene få økt status, ansvar og aktivitet.

Ungdomsutvalgenes representanter bør være under 30 år og det må tas hensyn til kjønn og geografi.

Begrunnelse:

«Et forbund uten ungdom er et forbund uten framtid».

4. Siste avsnitt: «kontrollkomiteens oppgaver»: Ny tilføyning etter siste setning:

I tillegg bør kontrollkomiteen følge opp avdelingens vedtak på årsmøte, og vedtak fattet av avdelingens styre. Kontrollkomiteen står kun ansvarlig ovenfor årsmøtet i avdelingen. Kontrollkomiteens medlemmer har møterett til avdelingens styremøter.

Begrunnelse:

Det er viktig for kontrollkomiteens medlemmer å være oppdatert om styrets vedtak.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 151 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Pkt. 2, siste setning skal lyde: Avdelingene skal velge ungdomsutvalg, ungdomsutvalgets leder tiltrer styret. Lederen må også ha en vararepresentant, som tiltrer i lederens fravær.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 152 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Pkt 4: Siste avsnitt, «kontrollkomiteens oppgaver» : Ny tilføyning etter siste setning:

I tillegg bør kontrollkomiteen følge opp avdelingens vedtak på årsmøtet, og vedtak fattet av avdelingens styre. Kontrollkomiteen står kun ansvarlig ovenfor årsmøtet i avdelingen. Kontrollkomiteens medlemmer har møterett til avdelingens styremøter.

Begrunnelse:

Det er viktig for kontrollkomiteens medlemmer å være oppdatert om styrets vedtak.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 153 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark:
Pkt. 5: Punktum ved setningsslutt erstattes med komma hvoretter følgende tekst tilføyes: ...med mindre medlemmet ikke har gitt klart uttrykk for dette forut for valget.

Begrunnelse:

Tolkningen av nåværende ordlyd kan oppfattes som et tvangsmiddel, og som i tillegg er umulig å etterleve.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 154 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms:
Pkt. 5: Punktum ved setningsslutt erstattes med komma hvoretter følgende tekst tilføyes:

Med mindre medlemmet ikke har gitt klart uttrykk for dette forut for valget.

Begrunnelse: Tolkningen av nåværende ordlyd kan oppfattes som et tvangsmiddel, og som i tillegg er umulig å etterleve.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 155 Fra vedtektskomiteen:

1. Ordinært årsmøte holdes innen utgangen av mai måned. Fylkesavdelinger som ønsker å fravike regelen om årsmøte hvert år, kan søke forbundsstyret om dette.

Årsmøtet skal kunngjøres med minst 14 dagers varsel. Dagsorden skal gå frem av kunngjøringen, andre saker enn de som er ført opp kan ikke behandles. Årsmøtet skal behandle avdelingens beretning, regnskap og budsjett og foreta valg.

2. Avdelinger med minst 150 medlemmer bør danne representantskap.

3. Tidligere pkt. 2 blir pkt.3, untatt siste setning som går til pkt.4.

4. Årsmøtet velger ungdomskontakt, et studieutvalg på minst 3 medlemmer og miljøutvalg. Årsmøtet velger representanter til LOs lokale organisasjoner.

5. Dersom avdelingen i samarbeid med en annen avdeling har for eksempel felles studieutvalg, velger årsmøtet medlemmer til dette utvalget.

6. Årsmøtet velger en kontrollkomite på 2 medlemmer og 2 vararepresentanter. Kontrollkomiteens oppgaver - se forbundets vedtekter § 13. pkt. 6. Avdelingene skal benytte fagrevisor.
  7. Dersom en av representantene under valg forlanger det, skal det være skriftlig avstemning. For å bli valgt må en ha fått absolutt flertall. Oppnås ikke dette ved første gangs avstemning, foretas bundet valg mellom de to som har fått flest stemmer.
  8. Tidligere pkt. 5 blir pkt. 8.
  9. Tidligere pkt. 7 blir pkt. 9.
  10. Leder/distriktssekretær skal i samarbeid med styret og tillitsvalgte i grupper og klubber legge opp til hensiktsmessig, aktiviserende møtevirksomhet i avdelingens organer. Dagsorden bestemmes av styret og skal kunngjøres på forhånd. Forslag som er kommet inn fra medlemmer i samsvar med pkt. 8 i denne paragraf, skal føres opp på dagsorden.
  11. Tidligere pkt. 6 flyttes til pkt. 11 og skrives om slik: Medlemmer som ønsker saker tatt opp på møter i avdelingens organer sender forslag om det til styret.
  12. På ordinært eller ekstraordinært årsmøte, samt medlemsmøter blir alle saker med unntak av dem som etter vedtektene krever absolutt flertall, avgjort ved simpelt flertall. Når 1/5 av de som har møtt fram forlanger det, skal det holdes skriftlig avstemning. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.
På årsmøtet har avdelingsstyrets medlemmer ikke stemmerett i saker som angår ansvarsfrihet for de vedtak de har vært med på som medlemmer av avdelingsstyret.
Medlemmer med hvilende rett har ikke stemmerett i saker vedrørende lønns- og arbeidsforhold. Ved avstemning over tarifforslag vises det til forbundets vedtekter § 15 og avdelingens vedtekter § 8.
  13. Tidligere pkt. 10 blir pkt. 13.
  14. Tidligere pkt. 11 blir pkt. 14.
- Begrunnelse:
Endringene dreier seg vesentlig om redaksjonelle endringer for å få bestemmelsene i naturlig rekkefølge og sammenheng.

- Pkt. 1: Redaksjonell opprydding.
Pkt. 2: Flyttet fra forbundets vedtekter § 3, hører naturlig hjemme her.
Pkt. 4: Presisering av hva som skal velges.
Pkt. 5: For å ivareta de avdelingene som har felles utvalg med andre avdelinger.
Pkt. 6: Omskriving av tidligere pkt. 4.
Pkt. 7: Tidligere pkt 3.
Pkt. 10: Omformulering.
Pkt. 11: Tidligere pkt. 6.
Pkt. 12: Tilføyd begrensning av stemmerett på lik linje med forbundets vedtekter.

Landsstyrets innstilling: Tiltres med følgende endring i pkt. 6:

6. *Årsmøtet velger en kontrollkomite på 2 medlemmer og 2 vararepresentanter. Kontrollkomiteen har i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som blir gjort er i samsvar med avdelingens vedtekter og vedtak. Se for øvrig LOs normalinstruks for kontrollkomiteer, vedlegg til vedtektene. Avdelingene skal benytte fagrevisor.*

§ 5 Styret

1. Avdelingens styre skal bestå av minst 5 medlemmer med vararepresentanter.
Distriktssekretæren tiltrer styret med fulle rettigheter, jf. dog § 12. pkt. 9, siste setning.
2. Styret leder avdelingen i samsvar med vedtektene, landsmøtets og årsmøtets vedtak.
3. Lederen er den ansvarlige leder av avdelingen. I avdelinger med tilsatt distriktssekretær er den daglige ledelse tillagt denne i samråd med lederen.
4. Nestlederen skal fungere som leder dersom lederen har forfall.
5. Sekretæren fører protokoll og besørger korrespondansen i samråd med lederen. I avdelinger med tilsatt distriktssekretær besørger denne korrespondansen i samråd med lederen.
6. Kassereren/distriktssekretæren er ansvarlig for føringen av regnskapene for avdelingen etter regler som er fastsatt av forbundsstyret.
7. Avdelingen velger et studieutvalg på minst 3 medlemmer. Utvalgets leder bør være medlem av styret, eller tiltre styret uten stemmerett.
8. Styret er vedtaksført når over halvparten av styremedlemmene er til stede. Er det stemmelikhet, gjør lederens stemme utslaget.
9. Styret har til enhver tid rett til å kreve lagt frem for seg regnskapene. Forbundsstyret kan videre kreve at regnskapene gjennomgås av LOs revisjonskontor.
10. Styret utarbeider stillingsinstruks for distriktssekretæren i samsvar med vedtektene.
11. Uteblir et styremedlem eller medlem av utvalg og råd 2 ganger uten gyldig forfall, tar vararepresentanten over vervet. I de tilfeller hvor dette inntreffer, oppnevner avdelingsstyret ny vararepresentant.

FORSLAG NR.: 156 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund - avd. 1
Buskerud: og Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 11
Øst/Vestfold:

Nytt pkt. 8: Avdelingen velger ungdomsutvalg på minst 3 medlemmer. Utvalgets leder bør være medlem av styret, eller tiltre styret med tale- og forslagsrett.

De øvrige punktene forskyves.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155 og 164.

FORSLAG NR.: 157 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 12 Telemark: Nytt pkt 8: Avdelingen velger ungdomsutvalg på minst 3 medlemmer. Utvalgets leder bør være medlem av styret, eller tiltre styret med tale- og forslagsrett.

De øvrige punktene forskyves.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155 og 164.

FORSLAG NR.: 158 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark: Nytt pkt. 8:

Hvor det er valgt ungdomskontakt, tiltre denne styret uten stemmerett, med mindre valget ikke er foretatt blant styrets faste medlemmer.

De øvrige punktene fra og med nåværende pkt. 8 forskyves og omnummereres tilsvarende.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155 og 164.

FORSLAG NR.: 159 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms: Nytt pkt. 8:

Hvor det er valgt ungdomskontakt, tiltre denne styret uten stemmerett, med mindre valget ikke er foretatt blant styrets faste medlemmer.

De øvrige punktene fra og med nåværende pkt. 8 forskyves og omnummereres tilsvarende.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155 og 164.

FORSLAG NR.: 160 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Pkt. 10: Må endres.

Begrunnelse: I og med at det fulle arbeidsgiveransvaret blir lagt til forbundsstyret, vil stillingsinstruks også komme inn under forbundsstyrets ansvarsområde.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 161 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland: Nytt pkt. 10.:

Styret utarbeider stillingsinstruks for de ansatte på avdelingskontoret. Styret har også ansvaret for at det finnes godkjente arbeidsavtaler for de ansatte. Styret har også ansvaret for at internkontroll og HMS er på plass.

Landsstyrets innstilling: Tiltres, men ordlyden endres slik:

I samarbeid med forbundsstyret utarbeider styret stillingsinstruks for de ansatte på avdelingskontoret. Styret har også ansvar for at de ansatte har arbeidsavtaler og at internkontroll og HMS er på plass.

FORSLAG NR.: 162 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Nytt pkt. 12 tilføyes: Regionalt verneombud for fylket/regionen tiltre styret med tale- og forslagsrett.

Begrunnelse:

Forslaget vil bringe vedtektene i tråd med praksis.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 163 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland: Nytt pkt. 12: Det skal velges miljøråd i alle avdelinger.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 155.

FORSLAG NR.: 164 Fra vedtektskomiteen:

1. som før.

2. Styret leder avdelingen i samsvar med vedtektene, landsmøtets og årsmøtets vedtak. Lederen er ansvarlig leder av avdelingen.

3. I avdelinger med tilsatt distriktssekretær er den daglige ledelse tillagt denne, i samråd med lederen. I avdelinger med mer enn en distriktssekretær fastsetter styret hvem som har ansvar for daglig ledelse.

4. som før.

5. Tidligere pkt. 5 strykes og tidligere pkt. 6 blir pkt. 5.

6. Ungdomskontakt og utvalgsledere tiltre styret dersom de ikke er medlemmer av styret.

7. Styret er vedtaksført når halvparten av styremedlemmene er til stede. Er det stemmelikhet, gjør lederens stemme utslaget.

8. Styret kan til enhver tid kreve avdelingens regnskap framlagt. Forbundsstyret kan videre kreve at regnskapet gjennomgås av LOs revisjonskontor.

9. Styret kan ikke fatte vedtak om plassering av avdelingens midler på en slik måte at disse i ettertid ikke er tilgjengelig for avdelingen.

10. Tidligere pkt. 10 går ut, tidligere pkt. 11 blir pkt. 10.

Begrunnelse:

Endringene er vesentlig redaksjonelle.

Pkt. 2: Viktig å presisere at den valgte lederen er øverste ansvarlige i avdelingen.

Pkt. 3: Nødvendig tilføyelse.

Tidligere pkt 5: Unødvendig å ha med i vedtektene.

Pkt. 6. Omformulering av tidligere pkt. 7, der første del er flyttet til § 4.

Pkt. 7. Tidligere pkt. 8, halvparten i stedet for over halvparten.

Pkt. 8: Tidligere pkt. 9, omformulert.

Pkt. 9: Nytt: Sikre at ikke avdelingens midler bindes opp slik at de ikke kan tilbakeføres.

Tidligere pkt. 10 går ut. Etter landsmøtet bør forbundsstyret ha en gjennomgang av og fornye instruks for de ansatte i avdelingene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres med unntak av det å fjerne tidligere pkt 10. Det vises til innstilling på forslag nr. 161.

§ 6 Avdelinger med flere overenskomstområder

Avdelinger med representantskap bør ha følgende organer:

1. Representantskap, styre, arbeidsutvalg, gruppestyrer og klubbstyrer.
Representantskapet er avdelingens høyeste myndighet mellom årsmøtene. Representantskapet skal bestå av minst 40 representanter.
2. Representantskapet skal bestå av avdelingens styre og representanter fra alle overenskomstområder i avdelingen. Om det blant avdelingens medlemmer finnes noen som ikke sorterer under noe bestemt overenskomstområde, kan avdelingens styre bestemme en passende representasjon for disse til representantskapet.
3. Arbeidsutvalget består av leder, nestleder, sekretær og distriktssekretær. Arbeidsutvalget fungerer som avdelingens miljøutvalg, hvor særskilt utvalg ikke er valgt.
4. Avdelingen inndeles i grupper etter overenskomstområder. Et overenskomstområde kan igjen deles opp i selvstendige grupper når det er fordelaktig. Til eventuelle gruppemøter skal klubbene som kommer inn under overenskomstområdet, velge representanter i det antall avdelingens styre bestemmer, og slik at hver klubb er representert med minst 1 representant, dersom det er mulig.
5. Omfatter en gruppe flere arbeidsplasser kan det opprettes klubber på de enkelte arbeidsplasser. Arbeidsplassenes tillitsvalgte fungerer som klubbstyre. Lederen i utvalget for tillitsvalgte på arbeidsplassen skal være klubbleder. Det kan også opprettes klubber innen et bestemt geografisk område.
6. Fordelingen av representanter til representantskapet skal skje forholdsvis mellom overenskomstområdene, slik at alle grupper får minst en representant. Valgmåte og fordeling avgjøres av styret og tilpasses forholdene i den enkelte avdeling.
Representantene med vararepresentanter velges for 2 år om gangen. Avdelingsstyret kommer i tillegg til representantskapet.
Representantskapets medlemmer har møteplikt til såvel representantskapsmøte som til årsmøter og medlemsmøter. Uteblir et medlem av representantskapet to ganger etter hverandre uten at forfall er meldt, uttrer vedkommende av representantskapet og vararepresentanten rykker opp i medlemmets sted.
7. Før årsmøtet i avdelingen holdes skal det foreligge beretning og regnskap for året, stensilert eller trykt. Beretning og regnskapsutdrag sendes sammen med dagsordenen for årsmøtet ut til klubbene for behandling. Møtet som behandler dette bør være klubbårs møte. På årsmøtet har alle medlemmer adgang med tale- og forslagsrett. Kun de valgte representanter, styrer og lederen i studieutvalget har stemmerett.
8. Når avdelingen ansetter distriktssekretær etter innstilling fra forbundet skal denne arbeide etter instruks godkjent av forbundsstyret. Det opprettes kontor som bør plasseres på et sentralt sted i distriktet. På enkelte dager i uken skal det være faste kontortider hvor distriktssekretæren skal

kunne treffes. Distriktssekretæren er ansvarlig for regnskapsførselen i avdelingen. Det er en forutsetning at distriktssekretæren skal besøke avdelingens forskjellige arbeidsplasser så ofte det lar seg gjøre. Distriktssekretæren skal være arbeidsplassens tillitsvalgte behjelpelig med råd og veiledning, og likeledes hjelpe til med forhandlinger der dette anses ønskelig. Distriktssekretæren skal i størst mulig utstrekning delta på møter som holdes i gruppene og klubbene. Distriktssekretæren skal drive agitasjon for å få flest mulig organisert. Distriktssekretæren skal videre være forbundet behjelpelig med å få opprettet tariffavtaler, der det viser seg nødvendig. Distriktssekretæren skal i samarbeid med studieutvalget og forbundet drive kursvirksomhet og være behjelpelig med å få i gang lokalt studiearbeid i alle grupper og klubber.

9. Begrensning av biverv: Distriktssekretæren kan ikke uten styrets og forbundets godkjennelse ta lønnet bistilling i tillegg til stillingen som distriktssekretær.

FORSLAG NR.: 165 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Pkt. 6, 2. avsnitt endres:

Representantene med vararepresentanter velges for 1 år om gangen. Avdelingsstyret kommer i osv.

Begrunnelse:

Forslaget vil bringe vedtektene i tråd med praksis.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 166 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Teksten omformes slik at DS får fullmakt og ansvar som forbundets representant. DS skal være forbundets forlengede arm i distriktene.

Begrunnelse:

En slik fullmakt vil kunne avlaste forbundets saksbehandlere og gi bedre kontakt mellom de medlemmer saken gjelder og ansvarlig og ansvarlig forbundsrepresentant i forhandlingene.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 167 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark:

Pkt. 7, siste setning:

Etter ordet «styrer» tilføyes nytt komma, ordet «og» utgår og mellom ordet «studieutvalget» og ordet «har» tilføyes :... og hvor det er valgt ungdomskontakt, ...

Begrunnelse:

Til §§ 5 og 6, ungdomsarbeidet er prioritert i forbundet, noe som bør gjenspeiles i vedtektene.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 170

FORSLAG NR.: 168 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms:

Pkt. 7, siste setning:

Etter ordet «styrer» tilføyes nytt komma, ordet «og» utgår og mellom ordet «studieutvalget» og ordet «har» tilføyes:...og hvor det er valgt ungdomskon-
takt,....

Begrunnelse:

Til §§ 5 og 6, ungdomsarbeidet er prioritert i forbundet, noe som bør gjen-
speiles i vedtektene.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 170

FORSLAG NR.: 169 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og
Fjordane:

Forslag fra klubb 3. Ytre Sogn

Pkt. 8, ny 1. setning: - Ved tilsetting av distriktssekretær skal klubbene ute i
avdelingene ha innstillingsrett og uttalerett på de aktuelle søkerne som avde-
lingsstyret har innstilt. Dette før avdelingen ansetter ny distriktssekretær et-
ter innstilling fra forbundet. Distriktssekretæren arbeider etter osv. Styret i
Avd. 22 støtter ikke forslaget.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 170 Fra vedtektskomiteen:

1. Avdelinger med representantskap bør ha følgende organer: Represen-
tantskap, styre, arbeidsutvalg, gruppestyrer og klubbstyrer.
2. Representantskapet er avdelingens høyeste myndighet mellom årsmøte-
ne. Representantskapet skal bestå av minst 40 representanter.
3. Representantskapet skal bestå av avdelingens styre og representanter fra
alle overenskomstområder i avdelingen. For medlemmer som ikke tilhø-
rer ett bestemt overenskomstområde, kan avdelingsstyret bestemme en
passende representasjon til representantskapet.
4. Tidligere pkt. 3 blir pkt. 4, siste setning strykes, jf. § 4.
Tidligere pkt. 4, 5 og 6 blir pkt. 5, 6 og 7.
8. Før årsmøtet i avdelingen holdes skal det foreligge beretning og regn-
skap for året. Beretning og regnskap sendes sammen med dagsorden for
årsmøtet ut til klubbene for behandling.
9. Når avdelingen ansetter distriktssekretær etter innstilling fra forbundet,
skal denne arbeide etter instruks godkjent av forbundsstyret.
10. Distriktssekretæren kan ikke uten styrets og forbundsstyrets godkjen-
ning ha lønnet bistilling, eller drive næringsvirksomhet som kan være i
strid med forbundets interesser.

Begrunnelse:

Pkt. 1, 2 og 3: Redigering, to punkt har blitt tre.

Pkt. 8 er tidligere pkt. 7., teksten er forenklet.

Pkt. 9 er tidligere pkt. 8. Første setning som før, resten går ut og tas med i
instruks for distriktssekretærer. Den detaljerte opplistingen av arbeidsoppgaver
er det mer naturlig å ha med i instruks, stillingsbeskrivelse eller retningslinjer.

Pkt. 10 er tidligere pkt. 9, noe omformulert.

Landsstyrets innstilling: Tiltres, men tilføyes et eget punkt som lyder:

*-På representantskapsmøtet har alle medlemmer adgang med tale- og forslags-
rett. Kun de valgte representanter, styret, lederen i studieutvalget og ungdoms-
kontakten har stemmerett.*

§ 7 Tariffkrav - Tariffrevisjoner

1. Avdelingen kan ikke overfor arbeidsgiverne fremme krav om ny tariffav-
tale, opprette eller si opp tariffavtalen uten forbundets godkjenning.
2. Vil en avdeling fremme krav om endringer i lønns- og arbeidsvilkår skal
saken først forberedes av avdelingen, hvoretter forslaget blir å sende for-
bundet.
3. Vil en avdeling si opp tariffavtalen, eller vil den stille krav om ny tariffav-
tale, plikter den å sende forbundet opplysninger om hvor mange arbeide-
re som omfattes av avtalen, hvor mange som er organisert, om lønns- og
arbeidsvilkårene, om overtidarbeid, om det er inngått akkordavtale som
ikke går frem av tariffavtalen.
Melding om dette må sendes forbundsstyret innen 2 måneder før avtalen
kan sies opp når det gjelder endring i tariffavtalen.
4. Avdelingen kan aldri på egen hånd gå til plassoppsigelse.
5. Avdelingen kan aldri på egen hånd iverksette arbeidsstans.

FORSLAG NR.: 171 Fra vedtektskomiteen:

1. Avdelinger tilsluttet forbundet kan ikke fremme krav om opprettelse av
tariffavtale, eller si opp tariffavtale uten forbundets godkjenning.
2. som før
3. Ved opprettelse og oppsigelse av tariffavtaler sender avdelingene inn opp-
lysninger på fastlagte skjemaer til forbundet. Ved endring i tariffavtalen
må det sendes melding om dette senest 2 måneder før avtalen kan sies
opp.
4. Avdelingen kan ikke på egen hånd gå til plassoppsigelse eller iverksette
arbeidsstans.

Begrunnelse:

Pkt. 1: Omformulering.

Pkt. 3: Enklere språk, de detaljerte opplysningene behøver ikke stå i vedtek-
tene. Det er nok med henvisning til skjemaer.

Tidligere pkt. 5 er tatt med i pkt. 4.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 8 Avstemningsregler

1. Ved avstemning over ny tariffavtale skal stemmesedlene forsegles og opp-
bevares av styret eller stemmestyret i avdelingen (om slikt er valgt), inntil
avstemningen innen tariffområdet er avsluttet for alle som skal delta i
den.

2. Styret eller stemmestyret foretar deretter opptellingen og fører resultatet inn i protokollen. Stemmeresultatet sendes til forbundet. Avdelingen oppbevarer stemmesedlene inntil det samlede avstemningsresultatet er helt klart. Resultatet må ikke i noen form offentliggjøres før forbundet har gjort vedtak om det.
3. Rett og plikt til å delta i avstemning om ny tariffavtale har alle medlemmer ved bedrifter som tariffavtalen gjelder.
4. I avdelinger, der medlemmene stadig skifter arbeidsplass, har alle medlemmene rett til å delta i avstemningen.
5. Når en avdeling får seg forelagt en landsomfattende tariffavtale som bestemmer lønns- og arbeidsvilkår for hele faget, har alle medlemmer rett til å delta i avstemningen.
6. Medlemmer som deltar i streik, og som uten gyldig grunn lar være å stemme over nytt fremlagt forslag til ny overenskomst, mister retten til fortsatt stønad.
7. Medlemmer som under arbeidsstans uten gyldig grunn lar være å stemme over forslaget til ny overenskomst mister retten til fortsatt stønad. Tvister mellom en avdeling og medlemmene om denne bestemmelse avgjøres av forbundsstyret.
8. For øvrig gjelder § 15 i forbundets vedtekter.
9. Bli det tvist mellom en avdeling og forbundet om bruken av avstemningsreglene, avgjør LOs sekretariat tvisten. Unntak herfra er bestemmelsen i pkt. 7, 2. setning i denne paragraf.

FORSLAG NR.: 172 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Pkt. 4: Ordet rett blir utskiftet med plikt.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 177

FORSLAG NR.: 173 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Pkt. 6: Medlemmer som uten gyldig grunn lar være å stemme over ny overenskomst mister retten til stønad.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 177

FORSLAG NR.: 174 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Pkt. 6 endres til: Medlemmer som uten gyldig grunn lar være å stemme over forslag til ny overenskomst mister retten til stønad.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 177

FORSLAG NR.: 175 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Pkt. 7: Utgår.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 177

FORSLAG NR.: 176 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Pkt. 7 pkt.: Strykes.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 177

FORSLAG NR.: 177 Fra vedtektskomiteen:

1. Ved avstemning over ny tariffavtale har alle medlemmer tariffavtalen gjelder for rett og plikt til å delta i avstemningen. Avdelingen er ansvarlig for å gi medlemmene mulighet til å stemme.
2. Stemmesedlene skal forsegles og oppbevares av styret eller stemmestyret i avdelingen (om slikt er valgt), inntil avstemningen innen tariffområdet er avsluttet for alle som skal delta i den.
3. Styret eller stemmestyret foretar deretter opptellingen og fører resultatet inn i protokollen. Stemmeresultatet sendes til forbundet. Avdelingen oppbevarer stemmesedlene inntil det samlede avstemningsresultatet er helt klart. Resultatet må ikke i noen form offentliggjøres før forbundet har gjort vedtak om det.
4. Medlemmer som under arbeidsstans og ved 2. gangs avstemning uten gyldig grunn lar være å stemme over forslaget til ny overenskomst, mister retten til fortsatt stønad. Tvister mellom en avdeling og medlemmene om denne bestemmelse avgjøres av forbundsstyret.
5. For øvrig gjelder § 15 i forbundets vedtekter.
6. Bli det tvist mellom en avdeling og forbundet om bruken av avstemningsreglene, avgjør LOs sekretariat tvisten.

Begrunnelse:

Redigering og forenkling av hele § 8. Der de samme punktene er brukt i forbundets vedtekter bruker vi henvisning i stedet for å gjenta det samme.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 9 Arbeidsstans

1. Om det forbund avdelingen er tilsluttet, har vedtatt å sette arbeidsstans i verk, eller lockout er varslet, velger alle avdelinger som berøres av arbeidsstansen en streike- eller lockoutnemnd. Avdelingen fordeler konfliktstønad og øver den kontroll som er nødvendig under arbeidsstansen.
2. Så lenge arbeidsstansen varer, må ingen ta arbeid i bedrifter som omfattes av stansen eller i bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjon. Den som gjør det er blokade- eller streikebryter.
Melding om det sendes straks til forbundsstyret.
3. Forbundsstyret treffer avgjørelse i hvert enkelt tilfelle om navnene på streike- eller blokadebryterne skal offentliggjøres.
4. Tar medlemmene annet arbeid må de gi melding om det til avdelingen. Så lenge medlemmene har slikt arbeid, faller stønaden under arbeidsstansen bort.
5. Ingen organisert arbeider må søke arbeid etter endt lovlig streik eller lockout, før alle medlemmer som var med i arbeidsstansen har fått igjen arbeidet sitt. De som tar arbeid i strid med dette, rammes av bestemmelsen i pkt. 2 i denne paragraf, om ikke forbundsstyret finner grunn til å gjøre unntak.

6. Arbeidsstansen kan ikke heves før avdelingen som er interessert i den, har uttalt seg. Avdelingen kan heller ikke heve arbeidsstansen før forbundsstyrets samtykke er gitt.
7. Bare de medlemmer som interesseløst gjelder har stemmerett i spørsmål om iverksetting, avslutning eller fortsettelsen av en arbeidsstans.
8. Ved alle avstemninger følges reglene i § 8 i disse vedtekter og for øvrig avstemningsreglene i forbundets vedtekter § 15.

FORSLAG NR.: 178 Fra vedtektskomiteen:

1. Har forbundet varslet at arbeidsstans kan bli satt i verk, eller lockout er varslet, må avdelingen straks velge en streike- eller lockoutkomite. For øvrig gjelder forbundets vedtekter § 16. Resten av de tidligere punktene går ut. De står nå i forbundets vedtekter § 16.

Begrunnelse:

Redigering og forenkling.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 10 Avdelingens plikter overfor forbundet og LO

1. Avdelingens vedtekter må ikke inneholde noe som strider mot forbundets og LOs vedtekter, formål eller lovlig vedtak.
2. Ingen særorganisasjoner, celler eller grupper eller aksjonsutvalg må dannes, som har til hensikt å sette ut av funksjon regulært opprettede og valgte instanser innen fagorganisasjonen, eller fremme formål som ligger ved siden av fagorganisasjonen.

§ 11 Utelukkning av medlemmer.

1. Om noen har opptrådt som streike- eller blokadebryter skal vedkommende straks utelukkes som medlem i avdelingen.
2. Medlem som handler i strid med klubbens, avdelingens, forbundets eller LOs vedtekter, kan utelukkes etter vedtak i medlemsmøte.
3. Medlemmer som handler uhederlig eller ukollegialt kan utelukkes etter vedtak i medlemsmøte med 2/3 flertall.
4. Medlemmer som står tilsluttet, eller representerer et politisk parti som har nazistisk eller fascistisk program, eller formål som er beslektet med et slikt program, kan utelukkes av avdelingsstyret.
5. Om en slik sak som er nevnt i pkt. 1, 2 og 3 står på dagsordenen, har styret i avdelingen plikt til å varsle medlemmet, slik at vedkommende kan være til stede på møte og forsvare seg.
6. Den som blir utelukket etter dette vedtak kan klage til forbundsstyret, som tar endelig avgjørelse. Slik klage må være kommet inn til forbundsstyret innen 2 måneder etter at vedtaket er gjort. Slik klage har ikke oppsettende virkning.

§ 12 Suspensjon fra tillitsverv, oppsigelser og avskjed av funksjonærer

1. Så fremt et medlem av styret gjør seg skyldig i straffbar eller usolidarisk handling kan styret med alminnelig flertall suspendere vedkommende fra tillitsvervet.
2. Slik suspensjon skal straks innberettes til forbundsstyret til godkjenning inntil medlemsmøte blir holdt.
3. Godkjenner forbundsstyret suspensjonen velger styret seg imellom, inntil medlemsmøte kan holdes, en av styrets medlemmer til å utføre de plikter som pålå den suspenderte.
4. Saken forelegges for første medlemsmøte til behandling.
5. Blir suspensjonen fra tillitsvervet stadfestet på medlemsmøtet, foretar også dette valg av ny tillitsvalgt i stedet for den suspenderte.
6. Har den suspenderte lønn som tillitsvalgt kan suspensjonen skje med eller uten bibehold av lønnen.
7. Den suspenderte kan innen en måned etter at vedkommende har fått varsel om suspensjonen påklage denne til forbundsstyret, som kan pålegge avdelingen å holde medlemsmøte til behandling av saken.
8. Når suspensjonssaken er endelig avgjort, kan avdelingen ta opp spørsmålet om utelukkning av den suspenderte.
9. Funksjonærer i avdelingen kan sies opp av styret med de frister som er fastsatt i tilsetningsvilkårene. De kan avskjediges av styret om det mener å ha rettslig grunnlag for det. Vedkommende funksjonær har i slike saker bare talerett.

FORSLAG NR.: 179 Fra vedtektskomiteen:

Ny overskrift: §12 Suspensjon, oppsigelse/avskjed

8. Når suspensjonen er endelig avgjort, kan avdelingen ta opp spørsmålet om utelukkning av den suspenderte.
9. Ansatte i avdelingen kan sies opp eller avskjediges av styret i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Begrunnelse:

Pkt. 8: Suspensjonssaken er byttet til suspensjon.

Pkt. 9: Enklere å henvise til Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 13 Oppløsning av avdelingen

1. Avdelingen kan ikke oppløses, deles eller overføres til andre avdelinger uten forbundsstyrets godkjenning.
2. Om avdelingen oppløses tilfaller alltid avdelingens aktiva forbundskassen.

FORSLAG NR.: 180 Fra vedtektskomiteen:

2. Om avdelingen oppløses tilfaller alltid avdelingens aktiva forbundskassen. For øvrig vises til forbundets vedtekter § 29.

Begrunnelse:

Tilføyer henvisning til den § i forbundets vedtekter som omhandler samme tema.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 14 Tolkning av disse vedtekter

Tolkning av disse vedtekter og tvister og hvordan de skal forstås kan ikke prøves ved de sivile domstoler. De blir avgjort av forbundsstyret med rett til å klage til landsstyret eller førstkommende landsmøte. På samme måte avgjøres organisasjonsmessige tvistesporsmål som ikke direkte er løst i vedtektene.

FORSLAG NR.: 181 Fra vedtektskomiteen:

Tolkning av disse vedtekter og tvister og hvordan de skal forstås kan ikke prøves ved de sivile domstoler. De blir avgjort av forbundsstyret med rett til å klage til landsstyret eller førstkommende landsmøte. På samme måte avgjøres organisasjonsmessige tvistesporsmål som ikke direkte er løst i vedtektene.

Begrunnelse:

Redaksjonell korrigerings, og er byttet til om.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

§ 15 Særvedtektene

Om avdelingen finner det nødvendig har den rett til å gjøre vedtak om tillegg til disse vedtekter for sin lokale virksomhet. De skal legges frem for forbundsstyret og godkjennes av det.

FORSLAG NR.: 182 Fra vedtektskomiteen:

Ny overskrift: § 15. Særvedtekter.

En avdeling kan ha vedtekter for sin lokale virksomhet i tillegg til disse. Slike vedtekter skal godkjennes av forbundsstyret.

Begrunnelse: Enklere språk.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

Del III

Valg av representanter til Landsorganisasjonens kongress

A. Valg av forbundets representanter og vararepresentanter til LOs kongress skal foretas på forbundets ordinære landsmøte som særskilt valg. Hvis tiden mellom landsmøtet og kongressen er lang, kan landsmøte gi fullmakt til landsstyret.

Det skal så langt som råd er tas omsyn til at de forskjellige landsdeler, yrkesgrupper og kjønn blir representert.

B. Valgene må være gjennomført så tidlig at sekretariatet får melding fra

forbundet om hvem som er valgt sammen med de nødvendige fullmakter minst 14 dager før kongressen tar til.

C. I spesielle tilfeller kan sekretariatet, etter søknad fra vedkommende forbund, gjøre unntak fra foranstående bestemmelser.

Del IV

Vedtektenes ikrafttreden

Disse vedtekter trer i kraft fra 1. januar 2000 og eldre vedtekter fra samme dato er trådt ut av kraft.

Vedtektenes opphevelse og forandring

Disse vedtekter kan bare oppheves eller forandres på et ordinært landsmøte.

Del V

LOs Normalinstruks for kontrollkomiteer

Her tas inn normalinstruksen for kontrollkomiteer.

Del VI

Forbundets forsikringer

Her tas inn en oversikt over de gjeldende forsikringsordninger i forbundet etter landsmøtet

Del V

Forskuddsrettighetene i FSK

Her tas inn gjeldende rettigheter for medlemmene i Fagorganisasjonenes Stønadskasse.

Jens Haverstads innledning

Hovedkasserer Jens Haverstad fikk ordet, og holdt følgende innledning:

- I forkant av dette landsmøte satte forbundsstyret ned en komite som fikk i oppdrag å gjennomgå vedtektene. Hensikten var å komme frem til forslag som kunne forenkle vedtektene, og foreta redaksjonelle endringer. Det er et stort behov for dette da vedtektene våre bærer tydelig preg av at mange forslag har kommet til etter hvert, uten at det har vært foretatt en skikkelig opprydding. Komiteen skulle også komme med forslag til endringer.

Komiteen har bestått av *Wenche Iversen*, distriktssekretær i avd 11 Øst/Vestfold, *Endre Øygarden*, medlem av forbundsstyret og leder i avd 12 Telemark, *Kjell Borglund*, medlem av forbundsstyret og leder i avd 36

Oppland. Fra forbundet deltok *Kirsti Kolaas*, som også har vært sekretær for komiteen, og undertegnede som leder.

Jeg har ikke tenkt å kommentere alle de forslag som komiteen har fremmet, da det er en forklaring og begrunnelse knyttet til alle forslagene, men det er noen forslag jeg vil kommentere.

Før jeg går på forslagene, vil jeg gjerne få informere om en endring i regnskapsloven som gjør at forbundet må tilpasse sine vedtekter i forhold til loven. Disse endringene har dessverre kommet forbundet i hende så sent at de ikke foreligger i det utsendte forslagsheftet. Den nye regnskapsloven sier at regnskapet og årsberetning for foregående år skal fastsettes senest innen utgangen av juni måned. Dette betyr i praksis at landsstyret skal godkjenne regnskapet.

I dagens vedtekter er det landsmøtet som foretar den endelige godkjenning av regnskapet, mens landsstyret foretar en foreløpig godkjenning.

LOs revisjonsutvalg har kommet med forslag til tekst til endringer for å få dette tilpasset vedtektene. Forslagene til endringer er forelagt forbundsstyret og landsstyret, som har følgende innstilling til Landsmøtet: «Det nye forbundsstyret gis fullmakt til å godkjenne nødvendige endringer i vedtektene som følge av bestemmelsene i regnskapsloven og i tråd med anbefalingene fra LOs revisjonsutvalg.» Mer utfyllende informasjon om den nye regnskapsloven skal være utdelt til landsmøtets delegater.

§ 1 Forbundets virkeområde

Det er her gjort en forenkling av innholdet, i stedet for en detaljoppramsing, er det foretatt en samling av begrepene.

§ 2 Formål

På landsmøtet i 1995 ble det gjort vedtak om å utarbeide ny og forenklet ordlyd. Dette er gjort og resultatet foreligger nå som forslag til landsmøtet.

§ 3 Medlemsskap

Det var her behov for en endring i forhold til det nye medlemskortet LO favør kortet. Jeg håper alle nå har fått kortet, og at alle vil benytte seg av de fordeler som ligger i det.

§ 4 Forbundets oppbygging

Her foreslår komiteen at en illustrerer forbundets oppbygging i form av et organisasjonskart, dette vil gjøre det lettere å forstå oppbyggingen.

§ 5 Landsmøtet

Viser til Landsstyrets innstilling og henvisning til forslag nr 27 om at RVO ikke skal ha møterett på landsmøtet. Dette er imot komiteen og administrasjonens innstilling. Et forslag som ble vedtatt i 1995, og som således ikke har vært satt ut i livet før på dette landsmøte, burde kunne få en mulighet til å prøves.

§ 6 Landsmøtets myndighetsområde

Her ligger det inne forslag som tar hensyn til AFP ordningen, og det er også inntatt begrensninger på hva valgte og ansatte sekretærer kan ha av lønnede bistillinger. Dette er også i tråd med de begrensninger som distriktssekretærene er underlagt. Merknad 2 er tatt inn som nytt pkt 13 i vedtektskomiteens forslag. Dette er gjort for at vedtektene skal tilpasses AFP også for de valgte i forbundet. De ansatte er i henhold til sine avtaler i dag tilmeldt AFP ordningen. På grunn av de gamle vedtektenes ordlyd er ikke de valgte tilmeldt AFP. Denne endringen i vedtektene innebærer også at pensjonsalderen for de landsmøtevalgte i forbundet vil bli 62 år.

§ 11 Forbundsstyrets myndighetsområde.

Som dere ser er reoppnevning av regionale verneombud tatt inn her. Det har sammenheng med at det i de nye forskriftene for rvo ikke lenger står at utnevnelsen gjelder for landsmøteperioden, men gjelder 4 år fra utnevnelsen. Det vil derfor praktisk være en fornuftig ordning at forbundsstyret tillegges denne myndighet.

§ 13 Revisjon

Pkt 4. Her har komiteen foreslått å ta vekk ordet desisjon da dette ikke er et ord som så mange kjenner til. I tillegg må ordlyden tilpasses ny regnskapslov. Komiteen foreslår også at forbundet ved revisjon av vedtektene etter landsmøtet, bruker samme begrep om desisjon/behandling som er foreslått fra LOs revisjonsutvalg, å fastsette regnskapet.

§ 19 Kontingent

Det er under denne paragrafen komiteen har kommet med forslag som innebærer den største endringen av vedtektene for neste 4 års periode. Forslaget har i seg endringer som vedtektskomiteen mener er helt nødvendige for å kunne sikre forbundets fremtidige økonomiske drift og omfang som i dag.

Alle husker fra fremleggelsen av regnskapet den økningen i utgifter som forbundet har hatt til Kollektiv Hjemforsikring i denne 4 års perioden. Vi nå har bak oss vel 4 millioner, i tillegg kommer den andel som forbundet har kunnet nyte godt av når fondet ble tappet med 200 millioner kroner. Hva som gjør at vi som medlemmer nå tar mer ut av Kollektiv Hjem forsikring enn tidligere, er ikke så godt å fastslå helt sikkert, men en økning i skader fra medlemmene og utbetaling fra forsikringen medfører automatisk en premieøkning. La oss håpe at årsaken er at flere av medlemmene nå er klar over at de har en slik forsikring, og at de også derfor bruker forsikringen.

Når forbundet bruker så stor del av inntektene til forsikring, i underkant av 20 millioner kroner, vil dette gå utover økonomien for det vi egentlig som forbund skal bedrive: nemlig faglig arbeid. Nettopp på den bakgrunn er det flere forbund som har gjennomført en deling av kontingent og forsikring. Jeg vet også positivt at andre forbund arbeider for å innføre samme modell.

Delegatene på landsmøtet skal være helt sikre på at komiteen har vurdert

og diskutert dette svært grundig før det munnet ut i et forslag til landsmøtet. Komiteen har ved å fremme dette forslaget tatt ansvar for at forbundet skal være sikret økonomisk også neste landsmøteperiode. Komiteen håper derfor at også landsmøtet tar dette ansvaret.

Forslag 100 inneholder også forslag til endringer i prosenttrekket til 1,5%. Videre er det forslag om at ferielønn skal være fritatt for kontingenttrekk. Trekk av kontingent på ferielønn er et stadig tilbakevendende tema da svært mange av medlemmene ønsker at ferielønn skal være trekkfri. Komiteen mener å ha imøtekommet hovedtyngden av medlemmene ved disse 2 forslagene til endring.

Komiteen, og undertegnede som hovedkasserer, må advare landsmøtet sterkt mot å gjøre vedtak som svekker forbundets inntekter, dvs. blant annet å gå inn for noen av forslagene om tak på kontingent, uten at dette er satt i en total sammenheng.

Forslaget om at de med hvilende rett skal betale det Kollektiv Hjemforsikring koster etter år 2000, uten tilbakevirkende kraft, er også blitt svært grundig behandlet i komiteen. Når så komiteen har funnet å fremme dette forslaget for landsmøtet, så har dette en klar sammenheng med at vi i årene fremover vil få mange nye og yngre medlemmer med hvilende rett. Dette har sammenheng med at vi nå har AFP ordning fra fylte 62 år. Det er statistisk sett 12 til 13 år frem i tid før alle pensjonister er omfattet av forslaget.

Komiteen vil sterkt advare landsmøtet mot å dele opp forslaget og vedta det som kan virke mest behagelig, det vil si forslaget om å gå ned til 1,5% kontingenttrekk, og ta vekk kontingent trekk på ferielønn.

Som dere ser av innstillingene til forslag nr 100 har forbundsstyret gått inn for forslaget, mens landsstyret har støttet et motforslag fra landsstyremedlem Jens Tveit Aga med minst mulig margin, 14 - 13.

Jeg vil henviser til forslag nr 223 som går ut på å innføre obligatorisk Toppsikring for medlemmene. Forslaget tiltres av landsstyret, men dette forslaget kan ikke vedtas av landsmøtet dersom ikke forslaget om å dele forsikring og kontingent får flertall. Å vedta dette forslaget vil kunne sette forbundet i en svært vanskelig situasjon. Komiteen håper, som jeg også tidligere har sagt, at forslagene må sees i sammenheng og ikke enkeltvis.

§ 25 Hvilende rett.

Paragrafen er tilpasset forslag nr 100 i komiteens forslag.

Avdelingenes vedtekter

§ 1 Oppgaver.

Nytt pkt 4 som er i samvar med forbundets vedtekter om å plassere midler på en slik måte at de raskt kan realiseres.

§ 4 Årsmøter, representantskapsmøter og medlemsmøter.

Komiteens forslag tiltres av landsstyret med en endring som presiserer enda mer kontrollkomiteens arbeid og ansvar.

§ 5 Styret.

Nytt pkt 9 legger begrensninger på muligheten styret har til å plassere avdelingens midler på en slik måte at de valgte/ besluttede organer på et senere tidspunkt er fratatt muligheten til å tilbakeføre midlene til avdeling/ forbund.

Under del 7 - FORSKUDDSRETTIGHETENE I FSK - er det stor mulighet for at dette fondet er avvirket når de nye vedtektene skal skrives. Fellesutvalget har gjort beslutning om å oppløse fondet og at midlene blir overført de respektive forbund. Den endelige beslutningen ligger i LOs sekretariat. Vårt eget forbundsstyre har også behandlet forslaget, og har gått inn for en oppløsning av fondet. En ting som er viktig å få med, er at ingen som har rettigheter i fondet vil tape disse, men forbundet betaler ut dette for ettertid.

Jeg ønsker landsmøtet lykke til med behandlingen av vedtektene, med visshet om at landsmøtet vil gjøre vedtak som er til beste for medlemmene og forbundet vårt i kommende landsmøteperiode. Takk for oppmerksomheten!

Generell debatt

Dirigenten redegjorde for behandlingsmåten og ba om at de som ønsket ordet tegnet seg på talerlisten i pausen.

Møtet ble hevet kl. 09.40 og satt igjen kl. 10.00. Dirigenten opplyste at det foreløpig var inntegnet 11 talere og ga ordet til første taler.

Anton Halvorsen kommenterte forslaget om de regionale verneombud. Han hadde bladd gjennom årganger av Arbeidsmanden fra 80-tallet og merket seg det som ble skrevet etter at forbundet hadde fått gjennomslag for ordningen med regionale verneombud. Her ble det signalisert at forbundet hadde fått en ny viktig type tillitsvalgte. Det sto også at av hensyn til arbeidsgiversiden skulle disse være tilbakeholdne med annen type faglig virksomhet. Og hvordan hadde utviklingen vært? - Det tok 14 år før de regionale fikk mulighet til å møte på landsmøtet - og nå foreslås å oppheve dette vedtaket fra 1995 og at de regionale verneombudene skal miste denne muligheten. Begrunnelsen er forbundets økonomi og at de regionale verneombudene ikke skal ha særrettigheter.

Halvorsen antok at utgiften beløp seg til omtrent en halv prosent av landsmøtekostnadene. Hvis viljen var tilstede burde ikke det være til hinder for de regionale møterett.

Når det gjaldt særrettigheter, pekte han på at de regionale verneombude-

ne har spesielle oppgaver, de jobber ofte med uorganiserte bedrifter og de fleste har mer enn ett fylke som arbeidsområde. Han var ikke sikker på om alle distrikter ville være særlig villig til å la dem slippe inn på representasjonskvoten. Selv om han nærmet seg pensjonsalder, hadde han ikke av den grunn mistet interessen for hva som skjer med de regionale verneombudene, særlig siden han kjente godt til deres situasjon og oppgaver. Han mente de var noen av de beste ressursene forbundet har, og at smålige økonomiske hensyn ikke måtte telle mer enn verdien av at de regionale verneombudene får møte på landsmøtet og får føle at de blir akseptert.

Kjell G. Ludvigsen, landsstyret, ville først berømme vedtektskomiteen for godt arbeid. Så gikk han over til to forhold som han ville ta opp. Det første gjaldt det som Anton Halvorsen nettopp hadde vært inne på, om de regionale verneombudene. For 4 år siden gjorde landsmøtet, med liten debatt og stort flertall, vedtak om at de skal få møte på landsmøtet. Ordningen har knapt nok fått tid til å fungere i praksis før det kommer forslag om å ta den bort igjen. Vi får stadig vekk høre ute at forbundet er heldig som har regionale verneombud som representerer oss, og driver informasjon og verving for forbundet. Han håpet at «festtalen» fikk fortsette også i virkeligheten etterpå, og at det fortsatt blir plass til de regionale verneombudene.

Den andre saken han ville ta opp, gjaldt kontingentforslaget. Det er blitt sagt at vi må få et tak på kontingenten, av hensyn til dem som tjener godt. Nå er det da kommet et forslag om at de som tjener best skal få litt mindre kontingent, mens de som tjener minst til gjengjeld skal betale litt mer. Det er ikke store beløpene det er snakk om, Men Ludvigsen var opptatt av symbolikken: - På skjermen ved siden av her står det «solidaritet i praksis». Hvilken signaleffekt har dette forslaget i den forbindelse, spurte han. Han støttet forslaget fra Jens Tveit Aga om å beholde kontingenten som den er.

Richard A. Rasmussen, avd. 6 Hordaland, sa at han tilhørte gruppen Renhold. Han var klubbleder og hadde vært det i to år i en avdeling med 400 medlemmer. Han hadde det siste året også vært leder av ungdomsutvalget i avdelingen, men var relativt fersk i gamet. Han mente det var viktig å sette ungdomsarbeidet i fokus, noe man hadde gjort i hans avdeling ved å velge ham til verv og landsmøtorepresentasjon hvor beslutningene ble tatt. Det viser at de tar ungdomsarbeidet på alvor.

Han henviste til forslag 39 om etablering av et sentralt ungdomsutvalg og sa at NAF hadde lange og gode tradisjoner når det gjaldt rekrutteringsarbeid. Å dyrke særgruppers interesser for å styrke fellesskapet er en farbar vei, sa Rasmussen som mente at særgruppen ungdom ville sørge for at forbundet var liv laga også i fremtiden.

Han sa at det var tøft for ham å stå på talersolen - så lite rutinert som han var, men det han ville henvise til var særlig forslag 39. - Sett ikke ungdom opp mot eldre. Dette kan sees på som en fadderordning for ungdom i forbundet, og jeg vil advare mot å stemme mot dette forslaget.

Kåre Karlsen, avd. 2 Oslo/Akershus, viste til forslag 24 fra avd. 4 om forbundets oppbygging. Her står det nevnt «forbundsledelsen». Hva mener forslagsstilleren at «forbundsledelsen» innebærer i denne sammenheng?

John Thue, avd. 2 Oslo/Akershus viste til forslag 15 om en generell opprustning i forbundet - noe forbundslederen også hadde vært inne på i sin innledning. Forslag 16 var ikke dekkende for innholdet i forslag 15. Læreinstitusjonene er nedslitte, lærebøkene er foreldede og lærerkreftene er ikke tilstrekkelig oppgradert i dagens utdanningsinstitusjoner. Vi opplever at vi som har unger ofte finner at de går lei, de henger ikke med. Men samtidig vet vi at disse unge, med de mest oppdaterte lærekrefter og lærerredskaper, vil kunne bli de beste i arbeidslivet senere. Vi må sette inn ressurser for å styrke hele læreverket, sa Thue, som også sa at det var snakk om å skape et A-lag av fagarbeidere i Norge. Det ville gjøre Norge i stand til å konkurrere internasjonalt.

Heidi Kristiansen, avd. 4 Nordland, viste til Handlingsprogrammet 95-99 hvor det het at ungdomsarbeidet skal prioriteres og at det skal opprettes ungdomsutvalg/ungdomskontakter i alle avdelingene i forbundet. Det vi som sitter i utvalgene savner, er et sentralt organ som vi kan henvende oss til. Hva skal et slikt ungdomsutvalg gjøre? Det kan ha mange arbeidsoppgaver. For det første kan det veilede, samordne, kurse og inspirere oss i vårt arbeid. Ungdomskontaktene trenger stadig skoling. NAF er en gammel, eller skal jeg heller si en erfaren, organisasjon. Det er kanskje ikke tradisjon i forbundet å prioritere ungdomsarbeid, men vi trenger tips og råd fra eldre om vi skal få fart på ungdomsarbeidet. NAF med ungdom har en fremtid mens et NAF uten ungdom ikke har noen fremtid.

Til slutt takket hun *Erna Dynge* i forbundet for hennes innsats for ungdomsarbeidet. Takk Erna! Jeg tiltrådte som leder av ungdomsutvalget i avd. 4 Nordland for ett år siden, sa hun, og ville takke avdelingen for at den prioriterte ungdomsarbeidet så høyt. Hun håpet at forbundet kunne bidra til å følge den samme prioriteringen. Forslag 39 fremmet av avdeling 4 Nordland var et forslag som må tiltres. Et forbund med ungdom har en fremtid, et forbund uten ungdom, har ingen fremtid, sa Heidi Kristiansen.

Jan Morten Langolf, avd. 23 Nord-Trøndelag, var heller ikke lei jobben etter ett år som ungdomskontakt og leder for et ungdomsutvalg. Ungdomsarbeid er en viktig og interessant oppgave, og det er vel ingen i forsamlingen uenig i. Men det som skjedde var at han kjente seg veldig aleine i dette arbeidet. Han savnet en plass å henvende seg til for råd, hjelp og støtte, for å komme videre i ungdomsarbeidet. Han ville derfor på det sterkeste støtte forslaget om et sentralt ungdomsutvalg. Han ville takke avdelinga som hadde sagt at ungdomskontakten måtte være med, og som hadde valgt ham til landsmøtet. Her hadde han fått anledning til å møte alle andre ungdomskontakter, og han fikk se entusiasme og glød når de fikk komme sammen. Ungdoms-

arbeidet er kommet godt i gang den siste perioden, men han ville oppfordre landsmøtet om å hjelpe til å komme videre i dette arbeidet.

Jens Tveit Aga, landsstyret, sa at under diskusjonen om ungdom i landsstyret var spørsmålet reist om kor gammel ein kunne vere. Då sa leiaren at det måtte vel kunne gå inntil 65 år. Aga håpa dermed at han var inne i sin siste periode i ungdomsutval og som leiar. Han syntes det var flott med aktivitet på dette området. Sjølv jobba han også aktivt med lærlingar. Det må vere balansegang i dette, sa Aga, og så får vi sjå på økonomien. Det skal pengar til å drive alle desse utvala. Nokon må betale, og det skjer gjennom kontingenten. Forbundsleiinga vart pålagt av førre landsmøte å utgreie kontingenten, og det har dei gjort som dei skulle.

Kontingentordninga som i si tid vart innført gjekk på prosent. Det var ein fenomenal solidaritet i den, og all ære til dei høgtlønte i forbundet - om det kan seiast at vi har slike - som aksepterte den. Ute kan det vere eit problem for nokre, sjølv sagt. Men dei samanliknar ikkje med LO, dei samanliknar med satsar på 0,7 og 0,8 prosent. Det går litt på kontingenten og litt på politikk for å sleppe å betale, og slike vil vi alltid finne. Når vi ser på dei utslaga forslaget får - kvifor endre på ordninga i det heile teke? Han ville holde på 1,6 prosent, som er godt innarbeida i systemet. Men så er det dette med feriepenger. I staten er det månadsløn, og feriepengane er lagt på den. Vi må ha ein debatt om feriepengane i høve til kontingenten.

Når det gjeld minstekontingenten viste han til forslaga 81-85, med ulike forslag om økning. Alle er vi avhengige av kontingenten. Når det blir fremma forslag som gjeld økonomi, må du også vise kvar du vil ta pengane frå. Her gjeld det å vere edrueleg. Nokre seier forbundet får for mykje, ein større del av kontingenten må tilbake til avdelingane. Det ligg forslag om dette, men han ville tilrå landsmøtet å vere svært forsiktig her.

Sjølv hadde han gått fleire rundar om regionale verneombud, og ville derfor ikkje ta opp hansken no, men berre la debatten gå sin gang. Elles ville han minne om at det også har vore oppe spørsmål om representasjon for andre grupper, t.d. kontorpersonalet, som ikkje er organisert i Arbeidsmandsforbundet, men som gjer ein kjempejobb. Også dette er eit spørsmål om solidaritet.

Vegard Tokerud, avd. 1 Buskerud, sa at også han er ganske ny i organisasjonslivet. Han er leder av ungdomsutvalget i Buskerud, og et viktig satsningsområde er å verve nye, unge medlemmer. Ungdom har ofte problemer med å engasjere seg fullt ut i organisasjonslivet. De er ofte nyetablerte, har dårlig råd, småbarn og er usikre på hva de kan tillate seg i forhold til arbeidsgiver. Dette gjør det tungt å drive ungdomsarbeid ute i avdelingene. Han støttet derfor forslag 39 om å velge et sentralt ungdomsutvalg som skal støtte ungdomsutvalgene ute.

Det var reist spørsmål om kostnadene - disse trodde han ville bli dekket inn gjennom økt rekruttering.

Bjørn Sørli, avd. 11 Øst/Vestfold, syntes det var hyggelig å høre alle de staute ungdommene på talerstolen. Så litt om avdelingens forslag 27 om regionale verneombud, der Halvorsen hadde sagt det viktigste. Men også forbundsleder *Arnfinn Nilsen* har noen gullkorn av og til. Han viste til forslag nr. 100 om økonomi. Bevilgningene til landsmøtet er ganske formidable, og han hadde tolket lederen dit at det kan bli aktuelt å se på måten forbundet bruker penger på. Selv syntes han det var fornuftig å bruke penger på å la de regionale verneombudene delta på landsmøtet. Avd. 11 går inn for at de skal møte, sa han, og støttet forslag 100 fullt ut.

Erna Dynge, administrasjonen, syntes det var deilig å høre ungdom i huset igjen. Hun hadde ikke store motforestillinger mot et sentralt ungdomsutvalg, men hun viste til at det er ulike forslag som foreligger, og hun ville advare sterkt mot å ansette en egen ungdomskontakt i forbundet. Det er jo ungdomsarbeidet ute vi vil styrke. Om landsmøtet vedtar å opprette et ungdomsutvalg, bør det overlates til forbundsstyret å oppnevne utvalget.

Stig M. Borghund, avd. 36 Oppland, ville som leder av ungdomsutvalget i avdelingen støtte forslag nr. 39 fra Nordland. Det var positivt at ungdommen nå begynte å vise seg og han håpet at landsmøtet ville slutte opp om forslaget.

Han viste også til at avd. 36 hadde fremmet forslag 368. - Men som vi hørte, var Erna svært negativ til det, sa han og var skuffet over det og over at man kanskje ville ødelegge det som vi nå prøver å bygge opp: - Vi trenger absolutt en person sentralt i forbundet som kan gi oss drahjelp, og det håper jeg landsmøtet stiller seg positivt til, sa han og benyttet anledningen til å ta ke styret i avdeling 36 for kjempegodt samarbeid med ungdomsutvalget. Avdelingen hadde med 2 ungdommer på landsmøtet. Han håpet landsmøtet stilte seg mer positivt til ungdomsarbeidet enn han hadde inntrykk av at forbundet sentralt gjorde.

Under en kaffepause hadde han hørt Kjell Holst si at han kunne hypnotisere. Hans spesialitet var å få folk til å føle seg 20 år yngre.

- Jeg har en mistanke om at Holst har vært inne i forbundet og praktisert spesialiteten sin. Nå må han knipse litt med fingrene så de våkner.

Strek

Dirigenten refererte talerlisten der det nå gjensto 20 talere, og konstaterte at strek var satt.

Helge Haukeland, avd. 6 Hordaland, registrerte at forslag 27 vekker debatt også denne gang.

- Hvis det bare er hvert 4. år vi skal diskutere RVO, så har vi bomma. Det er den daglige nytten det dreier seg om, mente han. Ute i feltet møter de regionale verneombudene medlemmene. Det er også en annen gruppe, de kontoransatte, som daglig møter medlemmene. Det kunne kanskje være et ønske om landsmøtorepresentasjon også fra dem Haukeland mente en organisasjon

sjonsdebatt burde finne fram til de regionale verneombudenes plass. Forslaget var ikke ute etter dem som gruppe, men meningen var at de burde være representert via tillitsmannsapparatet. Og så burde ressursene styres mot ungdomsarbeidet.

Han satte fram følgende forslag:

«*Endringsforslag til Forslag 27 §5 pkt.3: Forbundets valgte og ansatte sekretærer, avdelingenes distriktssekretærer og tillitsvalgte for regionale verneombud og kontortilsette møter på landsmøtet med tale og forslagsrett.*»

Erik Meidell, avd. 7 Agder, sa han var blitt hypnotisert av Kjell Holst og mente et forbund uten ungdom er et forbund uten framtid. Landsmøtet burde unisont støtte forslag 39.

Han slo fast at de regionale verneombudene utfører et veldig viktig arbeid og har en vanskelig jobb med uorganiserte bedrifter - og selsagt må de sitte sentralt.

Sverre Valset, avd. 8, Sør Trøndelag, sa at selsagt bør de regionale verneombudene møte på landsmøtet, men da som valgte representanter. De gjør en utmerket jobb i mange avdelinger og han hadde såpass tillit til demokratiet i avdelingene at de ville velge verneombud til landsmøtet dersom man ønsket det. Man måtte imidlertid ikke komme i den situasjon at storparten av landsmøtet besto av lønnede tillitsvalgte. Hans avdeling støttet forslag 27.

Han bemerket ellers at det var mange fine ungdomsrepresentanter på dette landsmøtet.

- Alle er enige om at det skal drives ungdomsarbeid, men det komme alltid et «men» til. La oss fjerne det «men`et», så vi kan unngå den forgubbinga som jeg sjøl er en del av.

Bård Kristensen, landsstyret, sa at det hadde vært klare føringer for forbundets økonomi i hva man vedtok av kontingentordninger. Han var litt forundret over mangelen på engasjement i landsmøtet når det gjaldt forslag 100. Hva skal egentlig økonomien i forbundet bygge på? Den må jo bygge på solidaritet mellom høytlønte og lavtlønte i forbundet, slik Jens Tveit Aga hadde vært inne på. Han var ikke i tvil om at renholderne, hvis de tjente 3-400.000 kroner i året, ville ha gått inn for en solidarisk kontingentordning. De ville ha sluttet seg til forslaget fra Aga.

Da kontingentforslagene ble lagt frem i 95, bygget de på at de høytlønte gruppene skulle betale en kontingent tilpasset deres lønnsnivå. Det var noen som mente at man kunne fortsette å forfordle de høytlønte og samtidig beholde økonomien i forbundet. Det er små summer forslag 100 egentlig dreier seg om, men det viktigste er at man ikke rokker ved solidaritetsprinsippet for kontingentordningen. Dette spørsmålet har vært utredet i forbundet, og der ligger ikke mange føringer. Det ble heller ikke utvalgt bedt om, men vi har hatt en høring i avdelingen for å lodde stemningen. Hvordan engasjementet har vært i forbundet når det gjelder høringen, vet jeg egentlig ikke.

- Noen tall viser hvor meningsløs debatten har vært. Det mest radikale forslag i 95 ville ha gitt forbundet tap av inntekt på 20-21 millioner kroner, mens det minst radikale forslag ville gitt 500.000 kroner mindre til forbundet. Samtidig ville dette forslaget bare gi fordeler til en liten gruppe av forbundets medlemmer. Ved å støtte forslag 100 støtter vi ikke det solidariske prinsipp som gjelder i nåværende kontingentordning, sa Kristensen.

Dirigenten antydte at man skulle ta en 20 minutters kaffepauser etter neste taller og anså snart at det ikke var behov for å votere over akkurat dette forslaget.

Magne Berg, landsstyret, sa at det er kontingenten som er grunnlaget for økonomien i forbundet. Den prosentvise kontingenten ble innført for å få en rettferdig kontingentordning. Samtidig ville man nå - ettersom flere gikk av tidligere - få et problem med mange på hvilende rett. Han trodde ikke at dette ville skape noen problemer om disse selv betalte for Kollektiv Hjemforsikringen.

Etter hans mening var det feil å sette tak på kontingenten til forbundet og han støttet fullt ut Agas forslag. Ellers ville han bare nevnte at de regionale verneombudene som skulle være til stede på landsmøtet, burde vært valgt. Det kan ikke være riktig at ansatte tar opp så mange plasser i en ellers overfylt landsmøtesal. - De bør berettigede sin tilstedeværelse her ved å bli valgt, sa Berg til slutt.

Møtet ble hevet kl. 11.00 for en kaffepause og ble satt igjen 11.20.

Dirigenten opplyste at taletiden var blitt vurdert ved dirigentbordet. Det hadde gått bra så langt, så foreløpig ville det ikke bli gjort noe med den. Dermed gikk han videre på talelista.

Øystein Hagen, distriktssekretær, Agder, sa at det egentlig ikke var han som skulle stått der og si det kan nå kom til å si: - Jeg skulle ønske vi hadde like taleføre ungdomskontakter som dem som har vært framme her, sa han. Avd. 7 støttet forslag nr. 100, med unntak for pkt. 2. Forbundet har nå 6094 pensjonister som det betaler forsikringa for. Dette har vært gjort i alle år. Begrunnelsen for å endre på dette nå, er at det etter hvert vil bli flere pensjonister gjennom den pensjonsreform som fagbevegelsen har kjempet fram, og at det vil gå ut over forbundets økonomi. I tillegg sies det at det er flere som får tilleggs pensjon, og gode pensjonsinntekter.

Selv oppfattet han ikke situasjonen slik. Politisk er det sterke krefter som går inn for at pensjonen i allfall ikke skal bli romsligere i framtida. Folkestrygd fondet sliter, og det er de som vil ha høyere pensjonsalder. I hans avdeling var det f. eks 60 prosent av medlemmene som faller utenfor Statens Pensjonskasse. De har bare vanlig folketrygd å falle tilbake på. 35 % er renholdere, mange på halv tid og enda mindre. Går du på halv tid og bli ufør i 40-årsalderen, får du gjennom folketrygda halvparten av hel lønn. Det blir ikke mye å leve av.

Vedtektskomiteens forslag åpner muligheten for å overføre utgiftene for passive medlemmer til de yrkesaktive. Regner vi på dette ut fra dagens situasjon, vil dette koste hver yrkesaktiv 154 kroner i året, eller 13 kroner pr. måned. Det syntes han var en rimelig grei solidaritetsgave til dem som går av med pensjon. Han sa at Agder på denne bakgrunn har et nytt forslag til pkt. 2, som går ut på at utgiftene til hvilende medlemmer utlignes på de yrkesaktive. Han anbefalte dette forslaget:

« Forslag nr. 100. Vedtektenes §19 pkt.2, ny tekst: Medlemmene betaler premie for LO favor, Kollektiv Hjem.

Premie for medlemmer med hvilende rett utlignes på aktive medlemmer.»

Til forretningsordenen oppfordret han dirigentbordet om å opplyse hvilken avdeling talerne kom fra.

Kjell Sagstad, distriktssekretær Hordaland, syntes det var kjekt å se at så mange ungdommer deltok i debatten, og man skulle ikke tro at det var deres første landsmøte så sikre som de opptrådte.

Det var ellers et par punkter i forbindelse med kontingenten han konsentrerte seg om. Tak på kontingenten var et betent tema på forrige landsmøte. Han trodde det ville ha blitt vedtatt allerede da, men *Bård Kristensen* var våken og kom med utsettelsesforslag slik at saken kunne bli utredet mer i perioden. I utredningspapirene var inkludert konsekvensen av å innføre tak.

Han hadde registrert at den debatten man hadde ute i organisasjonen i forrige periode, hadde dalt betraktelig nå. Tak på kontingenten var ikke lenger det store temaet.

Det var mye snakk om å ta bort trekk fra feriepengene. Det hadde han regnet på, og det dreide seg ikke om så mange penger. På en inntekt på 300 000 kunne det dreie seg om 200 kroner. Han anbefalte landsmøtet å gå inn for innstillingen. Helst hadde han sett at ordningen ble slik den er, men dersom det ikke ble reist forslag om det, ville han anbefale innstillingen.

Han hadde også merket seg noe Aga sa, om at av og til gjør de kontoransatte en kjempejobb. Det måtte han trekke tilbake. De gjør alltid en kjempejobb.

Til ungdommen ville han bare si: Stå på, så skal vi se hva vi kan få til.

Eva Jenssen, landsstyret, visste ikke om hun skulle le eller gråte da forslag 100 kom opp i landsstyret. Hun representerte renhold, der det dreier seg om deltidsansatte og kvinnfolk.

Vil forbundet fortsatt ha dem som medlemmer? Da er det ikke motiverende at disse skal betale mer i kontingent enn folk ansatt i vei- og anlegg.

Det var også forslag om at også pensjonistene skulle betale for Kollektiv hjem, dermed ble det to onder å velge mellom. - Minstepensjonistene, det er også oss. Når en fra anlegg går av med tidlig pensjon, får han mer i pensjon enn de fra renhold får i lønn.

Av to onder ville hun satse på det minste, forslaget fra Aga.

Kristoffer Skjørestad, avd. 18. Rogaland, ville ta opp et tema mange allerede

hadde rettet oppmerksomheten på og forsterke noen synspunkter omkring den nåværende RVO-ordningen. Han syntes det var merkelig at det nå kom forslag om gjøre om det vedtaket som ble fattet i 1995. Hans avdeling hadde hatt veldig stor nytte av RVO. De regionale verneombudene var gode støttepillere også når det gjaldt verving av medlemmer innenfor nye grupper. Han ville stemme mot forslaget om at de kastes ut av landsmøtet.

Han tok så for seg kontingenten. Avdeling 18 hadde foreslått å innføre tak. Han hadde merket seg at mange talte varmt for ikke å innføre tak, men det var sterke argumenter for - bl.a. for å unngå medlemsflukt. Han var absolutt enig i solidaritetsprinsippet, men de tillitsvalgte ute sliter med en annen virkelighet.. Folk er ego-opptatt av den personlige økonomien.

Dersom forslaget om tak falt, ville han stemme for vedtektskomiteens forslag, men han ville spørre dirigenten om det ikke var mulig først å ta en prøvotering om tak.

Om ungdomskontakter sa han at hans avdeling har et ungdomsutvalg som gjør en god jobb. Det forutsetter entusiasme, men økonomien legger begrensninger. Han ba landsmøtet støtte ungdomsarbeidet. - Ungdommen er forbundets framtid.

Dirigenten sa at man skulle komme tilbake til hvordan landsmøtet skulle votere over kontingentforslagene senere og han trodde man skulle kunne komme frem til en fornuftig behandlingsmåte.

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at han støttet de regionale verneombudene og han syntes at det var argumentert glimrende for det.

Han ville fremme forslag 14 på nytt. Hvis vi fortsatt skal ha et fagligpolitisk samarbeid, må forslaget støttes. Vi vet at vi har oppnådd mye gjennom et slikt samarbeid. Slik Stortinget er sammensatt, er det ikke tilstrekkelig at man har samarbeid med Arbeiderpartiet. Man måtte også samarbeide med SV og Senterpartiet på Stortinget.

Man sto nå foran et kommunevalg og man sto i fare for å fjerne hele skattefordelen ved fagforeningskontingenten. - Dette må vi være med på å forhindre. Med en annen politisk sammensetning på Stortinget, ville vi kanskje kunne fått skattefritak for hele kontingenten, ikke bare deler av den, sa Klemetsen.

Ellers understreket han at veteranene i forbundet måtte få slippe å betale forsikringen til Kollektiv Hjem. Han ville også fremme forslag 59 på nytt. Hvis man stryker personal- i forslaget, vil det være i tråd med dagens ordning med en IT-ansvarlig i forbundet. Han ønsket også å fremme forslag 54 på nytt. Kontrollkomiteen er kanskje et av forbundets aller viktigste organer. Kontrollkomiteen må få anledning til å overvære forbundsstyrets møter. De må få være delaktig i debatten. Det er ikke alt som kan leses ut av protokoller.

Om forslag 24 hadde han det spørsmålet som også andre hadde stilt: - Hva menes med forbundsledelsen. Er dette leder, nestleder, hovedkasserer og

administrasjonssjef? Kan man ikke heller kalle det administrasjonen? spurte Klemetsen. Det visste man hva var. Han støttet videre forslag 39 fra avd. 2. Man kunne konstatere at det hadde vært mange flotte ungdommer oppe på talerstolen denne dagen. Disse ungdommene er vår fremtid, sa Klemetsen.

Åsmund Nilsen, landsstyret, viste til forslag 27. Han hadde sett på det som de regionale verneombudene hadde gjort de senere årene, og han var ikke i tvil om at de gjorde en god jobb. Dette er også noen av de billigste tillitsmennene vi har ute på arbeidsplassene. Det er de som i første rekke treffer ungdom, som deltar i kurs og konferanser, holder foredrag mv. Han viste til et nytt forslag som han ville fremme til forslag 27 pkt. 3.2. Han refererte forslaget som innebar at distriktssekretærene og de regionale verneombudene møter på landsmøtene med tale og forslagsrett:

«*Pkt. 3.2. Forbundets valgte og ansatte sekretærer, avdelingenes distriktssekretærer og regionale verneombud møter på landsmøtet med tale- og forslagsrett.*»

Per Ingebrigtsen, distriktssekretær Nordland, sa at man nå var kommet frem til det punkt på dagsorden som engasjerte de fleste delegatene - nemlig vedtektene. Han syntes ikke at de som hadde redigert forslagene og landsstyrets innstillinger denne gangen hadde gjort jobben sin. Tidligere var det slik at like forslag ble sett på samlet og at landsstyret - i uthevet skrift - skrev sin innstilling til sammenlignbare forslag. Ikke slik denne gangen. Landsstyret hadde tiltrådt forslag 21 fra Troms, mens et nesten likelydende forslag 22 fra Nordland var blitt avvist. Er dette redigert i det hele tatt? spurte Ingebrigtsen.

Lederen hadde i sin muntlige beretning - som dirigenten dessverre ikke tillot salen å kommentere - en åpning for organisatoriske endringer i forbundet slik at NAF kunne fremstå som en mer moderne og fremtidsrettet organisasjon. Etter å ha sittet en god stund i landsstyret, kunne han konstatere at landsstyret var blitt mer og mer et sandpåstrøingsorgan. Selv en ærverdig organisasjon som NAF må kunne tilpasse seg en ny tid. Nå ser det ut til at forslag til organisasjonsendringer skal ut på en ny ørkenvandring i landsmøteperioden, men etter hans mening burde forbundet starte arbeidet straks. Vi burde kunne vedta en mer strømlinjeformet organisasjon.

Vi har i vår avdeling redusert vårt representantskap, både for å gjøre det mer håndterlig og for å spare penger. Det har gått fint - uten store protester, sa Ingebrigtsen, som endelig viste til forslag 39 fra Nordland om et sentralt ungdomsutvalg i forbundet. Her bør landsstyret og forbundsledelsen tenke seg om før de avviser dette endelig. Kanskje skal dere ta en samtale her på landsmøtet, ellers risikerer dere at det kan bli et nederlag her på landsmøtet, sa Ingebrigtsen. Om forslag 100 fra Vedtektskomiteen sa han at Jens Tveit Aga hadde gitt en god begrunnelse for sitt forslag. Han var imidlertid uenig på et punkt. De gamle veteranene i forbundet burde slippe å betale for forsikringsordningen. Han kom på et dikt av en nordlandsk trubadur mens han

tenkte på forslaget. Det begynner med «Det er ei helvetes tid...», men avslutningen egner seg kanskje bedre for Rorbua enn for landsmøtet i NAF.

Det var en åpen strid i forbundet når det gjaldt kontingenten, mellom adelen eller de høytlønte - og der er kanskje jeg med - og de lavtlønte. - Det er to ting jeg aldri engasjerer meg i og det er kontingent og skatt, men det er nok av andre som gjør det, sa Ingebrigtsen. Han mente at det forbundet «tapte» på kontingentfritak for veteranene, kunne de ta igjen på annen måte. Han henviste til forslag 33 som setter begrensninger på ordningen - alt etter hvor lenge man har vært organisert. Ved fri forsikring for veteranene støtter vi det som står som skriften på veggen her på landsmøtet: «Solidaritet i praksis».

Det er slett ikke alle medlemmer i forbundet som har en god pensjon. Mange deltidsansatte har minstepensjon eller bare pensjon etter folketrygden. Øystein Hagen hadde vært inne på dette i sitt innlegg. Han trodde ikke at dette forsikringsfritaket ville være avgjørende for forbundets økonomi i tiden fremover. Han syntes vedtektskomiteen hadde gjort en god jobb, ikke minst når forslaget om opphevelse av fritaket ble gjort, men han advarte mot denne delen av forslaget.

Tore Andersen, avd. 3 Møre og Romsdal, refererte avdelingens forslag nr. 91 om kontingenten. Han syntes ikke det var riktig å ta bort det den enkelte har betalt for i et langt yrkesaktivt liv. Dette er et av de beste salgargumentene forbundet har. Sett i forhold til Olsen-utvalgets innstilling blir det en dobbelt solar plexus. Dette er en ordning andre ikke kan skilte med, la oss beholde den. Våre pensjonister har betalt for en vare som skal gi dem sikkerhet i alderdommen.

Når det gjaldt forslaget om å avgrense kontingenten til lønn opptjent innenfor den normale arbeidstida, viste han til at innenfor vei, som han kommer fra, er det vanskelig å konkurrere med bl.a. YS-forbund som argumenterer med lav kontingent. Sakte men sikkert plukker de opp medlemmer. Det er egoismen og pengepungen som bestemmer. Han ønsket å beholde veiarbeiderne i NAF, derfor dette forslaget. Han satte fram følgende forslag:

«*Kontingent §13. Endringsforslag til forslag 91:*

A. Beholde kontingenten som i dag.

B. De som organiserer seg etter år 2000 og blir pensjonerte, betaler den sum som forsikringen til enhver tid koster.»

Bjørn Tiller, distriktssekretær, Nord-Trøndelag, viste til at det var kommet mange og gode forslag om vedtektene. Dette viser at vedtektene er viktige for oss. Men - de fleste forslagene har konsekvenser i kroner og øre. Slik er virkeligheta. Når det gjaldt forslaget om ungdomsutvalg er det helt klart at alle ønsker å gjøre noe i forhold til ungdomsarbeidet, vi har bare ikke fått det helt til ennå. Han var sikker på at når det ble votert over dette, vil landsstyret gå på en smell og det vil bli bortimot et enstemmig vedtak om ungdomsutvalg.

Når det gjaldt regionale verneombud hadde han selv stemt imot i landsstyret at de skulle møte på landsmøtet. Det gikk på konsekvenser. Men om han i dag hadde hatt stemmerett på landsmøtet, ville han nok ha holdt fast på vedtaket i forrige landsmøte.

- La oss gi dette vedtaket en sjanse, så får vi heller se på konsekvensene og eventuelt ta det opp seinere, sa han.

Videre ønsket han obligatorisk toppforsikring gjennomført, det er en god og solidarisk ordning.

Nå hadde han vært gjennom de sakene der han regnet med solid flertall for sitt syn. Når det gjaldt forslag nr. 100 regnet han med kanskje å være i mindretall - foreløpig. Konsekvensene kommer her også, og han trodde ikke forbundets hovedkasserer hadde fremmet sitt forslag for å provosere landsmøtet. Det er heller ikke for moro skyld. Dette ha noe med hans hverdag å gjøre, med den rollen vi har satt han til å spille for oss. Det må budsjetteres og planlegges, både på kort og lang sikt. Forslaget er heller ikke fremmet for å få til en kontingentøkning, men kort og godt for å få til en ordning som er lettere å administrere.

Agas forslag var trygt og godt, å ha det slik vi alltid har hatt det. Men han ville likevel ikke skryte av det. Flertallsforslaget fra landsstyret oppfattet han som ansvarsfraskrivelse. Det er ikke villig til å ta debatten med landsmøtet. Han oppfordret landsmøtet til å tenke nøye over saken før votering.

Heidi Kristiansen, avd. 4 Nordland, hadde to korte kommentarer, en klargjøring og et spørsmål. Når det gjaldt lærlingekonferanser mente hun mange hadde vært stygge med seg sjøl. I ungdomsutvalgene har de kommet fram til betegnelser de synes er bra, det skal ikke hete gammel eller «gubber», det skal hete «litt mer erfaring», og de unge trenger hjelp til både det ene og det andre fra de mer erfarne.

Hun var enig med Erna i at det blir litt feil å ansette ungdomssekretær sentralt. Når vedkommende blir «mer erfaren» og kanskje 62 år, blir det ikke riktig når det er ungdommen vi skal rette oss mot. Men - hun hadde også et spørsmål til Erna: Hun mente at forbundsstyret skal utpeke det sentrale ungdomsutvalget - hvorfor det?

Jens-Petter Hermansen, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at ungdommen er forbundets framtid, og han var overrasket over landsstyrets avvisende holdning til forslag om å satse her - f. eks. forslaget fra avd. 4 om sentralt ungdomsutvalg. Trendforskere kan fortelle at ungdom blir stadig vanskeligere å organisere. Derfor er det viktig at NAF tar dette på alvor. Her må vi ikke forsove oss. Kostnadene trodde han forbundet ville få igjen med renter. Han understreket at avd. 2 støttet forslag 39 fra avd. 4.

Oddvar Lundheim, avd. 22 Sogn og Fjordane, sa at når han hadde lese gjennom heftet, fann han at ein del av tilrådingane fra landsstyret var tunne. Han tenkte då på formuleringa «kan ikke tiltres» utan noko meir grunnge-

ving: - Eg er ingen tankelesar, og vil gjerne vite kvifor, sa han. I nokre samanhengar er det vist til andre framlegg. Dette kunne også vore gjort fleire stader, t. d. kunne ein under forslaga 6, 7 og 8 vist til forslag 16.

Når det gjaldt regionale verneombod, ville kan ikke seie så mykje, men utan reservasjonar slutte seg til dei som skryter av den jobben dei gjer. I Sogn og Fjordane er det to stykker, og erfaringane er veldig gode.

Når det gjaldt kontingentframlegget, slo det han at om pensjonistane skal betale for forsikringsdelen, vil det bli ei dyr ordning om begge partar er organiserte. Kanskje det då ville løne seg å teikne individuell forsikring. Dette bør med i vurderinga om det no blir slik at pensjonistane skal betale.

Anders B. Rodal, nestleder, viste til at det er innkommet 182 forslag til vedtektene. Alle er opptatt av vedtektene. Selv om det er boka som blir minst lest, er den viktig. Den danner grunnlaget for vår virksomhet, og det er på landsmøtet den diskuteres. Han ville kommenterer noen av de forslagene som var kommet.

Formålsparagrafen er hellig, den utgjør selve grunnlaget. Forslaget, det var vel fra Kåre Karlsen, om å få inn videregående skole i denne, kunne han ikke slutte seg til. Det er mye som kunne tas inn i formålsparagrafen, men da ville den ta mer karakter av smørbrøddliste. Han mente paragrafen var fyldig nok som den er.

Forslag 100 har med penger å gjøre. Det fins dem som organiserer seg når de er 52 år, og går av når de er 62. Når det gjelder utgiftene, utgjør de 5,7 - 6 millioner kroner i året for forbundet om ikke pensjonistene selv skal betale. Selv hadde han ikke lang tid igjen til pensjonsalder, men syntes ikke det var riktig at lavtlønte på deltid skulle være med og betale hans pensjon. Utgiftene utgjør 40 kroner i måneden, ingen stor sum. Om minstekontingenten heves til 100 kroner vil det utgjøre 600 kroner året i økte utgifter, altså en betraktelig dyrere sak. Kollektiv hjemforsikring koster ca. 500 kroner i året, individuell forsikring gjennomsnittlig 1800 kroner. Det er altså en klar fordel fagorganiserte her får.

Når det gjelder de regionale verneombudene kan de legge sin årlige konferanse til landsmøtet, det vil ikke koste 5 øre. Det er viktig å ha folk ute som gjør en god jobb. Han anså dem også som organisasjonsarbeidere, selv om de er valgt etter arbeidsmiljøloven.

Til forslag om forbundsledelsen - hvem er forbundsledelsen? - Det er de fire der borte, sa han, og pekte mot bordet til forbundsledelsen. Han mente det ikke blir noen stor sorg om flere skal med der.

Når det var snakk om eldre og ungdom, er det en kjensgjerning av folk i dag har en kortere tid som yrkesaktiv. De går lengre på skole og blir tidligere pensjonert.

- Jeg føler egentlig at hvis landsstyrets forslag faller, vil jeg ikke bli spesielt skuffet, sa Rodal.

Men han var enig med Heidi i at forslaget om å ansette egen ungdomssekretær ikke var spesielt lurt. Han mente han hadde såpass følelse for stem-

ningen at han visste omtrent hvordan det ville gå, men trodde han hadde resten av landsstyret med seg i at man alltid må regne med at noen av landsstyrets forslag vil falle.

Dirigenten konstaterte at den generelle debatt dermed var avsluttet, en debatt som hadde vært særdeles fin og spenstig. Nå trengte dirigenten en liten pause for å tilrettelegge den videre behandlingen og møtet ble hevet kl. 12.20.

Møtet ble satt igjen kl. 12.40. *Dirigenten* sa at før man kunne begynne vøteringen, trengte man et tellekorps og ba dem som satt nærmest midtgangen om å reise seg. Han utnevnte dem deretter til tellekorps - minus de som satt ved bord uten stemmerett. De to fremste i landsstyret skulle ha ansvaret for å rapportere om landsstyrets vøteringer. Dette ble enstemmig vedtatt.

Han refererte så en permisjonssøknad fra Odd R. Kristiansen fra kl. 18.00 8. juni til kl. 18.00 9. juni for avleggelse av eksamen - fagbrev i steinfaget. Denne ble innvilget.

Dirigenten foreslo at landsmøtet først behandlet forslagene 49, 50, 51 og 52 som gjaldt valg av tariffrådene. Disse har til nå vært foretatt av landsmøtet, men det forelå forslag om å overføre denne myndigheten til landsstyret.

Kjell Holst, forbundssekretær, sa at han ville appellere så godt han kunne for at man fulgte innstillingen fra landsstyret i dette spørsmålet. Det er en høy turnover i forbundet på mange tariffområder. Gjennomtrekken av tillitsvalgte er så stor at man vil få problemer med å ha folk i posisjon til å sitte i tariffrådene når de skal i arbeid. Hvis landsmøtet fortsatt velger å nedsette tariffrådene, risikerer man allerede i år 2000 å sitte igjen med folk som ikke er i posisjon i sine organisasjonsledd. - Vi trenger å ha folk i posisjon i tariffrådene, folk som vet hvor skoen trykker og som kjenner budskapene ute blant medlemmene, sa Holst.

I vakt var det bare 2 av 6 tillitsvalgte i 1998. Resten var rykket opp som vararepresentanter og lignende. I Private anlegg har situasjonen vært omtrent den samme. I Renhold har utskiftningen av tillitsvalgte hatt et mindre omfang. Innen Bergverk, maskin, Statens Vegvesen og Kystverket er det en helt annen stabilitet i tillitsvalgtapparatet. Vi risikerer at mens det på den andre siden av bordet sitter folk med personalansvar, sitter vi med folk som ikke er i nødvendig sentrale posisjoner. Han anbefalte derfor landsstyrets innstilling.

Gudmund Selvåg, landsstyret, sa at det var en voldsom salve Holst hadde kommet med. Det er jo merkelig at man her skal legge en myndighet fra landsmøtet - forbundets øverste organ - til en rent sandpåstrøingsorgan som landsstyret - slik flere har vært inne på i debatten og som enkelte forslag også beskriver. Er det dette sandpåstrøingsorganet som skal bestemme hva som i fremtiden skal være prisen på vår arbeidskraft?

Selvåg benyttet ellers anledningen til å takke de tre tillitsvalgte innenfor bruvakt for en fantastisk jobb i tariffrådet for denne tariffavtalen. De hadde sittet fra 1986. I tariffrådene trenger man først og fremst folk som kjenner tariffavtalene. Der er ikke her man skal skolere tillitsvalgte i forbundet. Stabilitet er bra i tariffrådene. Det er det viktigste - ikke hvilke posisjoner de ellers har i avdelingen/forbundet.

Resultatet av en overføring av myndighet fra landsmøtet til landsstyret ville kunne gi enda større utskiftninger i tariffrådene i perioden. Det sies at avdelingene skal innstille på medlemmer, men da vil det også bli slik at små grupperinger kan falle utenfor. Her på landsmøtene kan alle avdelinger og grupper arbeide for å påvirke valgene. Det er i det hele tatt ulogisk å legge så viktige oppgaver til et sandpåstrøingsorgan. Han mente ellers at selv om man vedtok vedtektsendring nå, risikerte man å måtte gjøre en ny endring neste gang - etter at vedtektskomiteen hadde utredet organisasjonsendringer. En vedtatt ordning burde ha anledning til å fungere en tid. Gjeldende ordning var vedtatt i 1995 og burde prøves skikkelig før den ble endret.

Han ville benyttet anledningen til å takke dem som hadde sittet i tariffrådene for et godt samarbeid når det gjaldt tariffavtalen bruvakt. De hadde gjort en kjempejobb. Han viste ellers til at forslag 36 og forslagene som berørte landsstyrets myndighetsområde hørte sammen. Han fremsatte følgende forslag:

«*Forslag 36 - eventuell endring av § 6.6. Oversendes komite som skal utrede forbundets organisasjon i landsmøteperioden.*»

Dirigenten konstaterte at det dermed var framsatt utsettelsesforslag og foreslo at det ble tatt opp til vøtering med en gang.

Vøtering

Tellekorps måtte i sving. Det førte til mye trengsel og dirigenten foreslo en mer praktisk gjennomføring neste gang. Det var dessuten blitt en feil i avstemningen slik at den måtte tas om igjen. Det ble først prøvd med pro og kontra-vøtering, men det viste seg at tellekorps måtte i sving igjen.

Resultatet ble at Selvågs forslag ble vedtatt med 148 stemmer.

Dirigenten formidlet en beskjed til alle ungdomsutvalg-representanter, de skulle samle seg utenfor kl. 14.45 for å bli tatt bilde av.

Han henstilte til gjestene om å gi beskjed dersom det var noen av utfluktene de ikke skulle delta i. Dermed var det klart for lunsjpause og formiddagsmøtet ble hevet kl. 13.10.

Ettermiddagsmøtet mandag 7. juni

Møtet satt kl. 15.00 med *Jan Klemetsen* som dirigent
Møtet ble innledet med allsang - «De unge slekter» - med *Sven Pettersen* som forsanger. *Bente Jørgensen* leste protokollen fra formiddagsmøtet. Protokollen ble enstemmig godkjent.

Dirigenten framviste voggen som *Trygve Kolden* hadde laget. Den skulle loddes ut til inntekt for vanskeligstilte barn på Balkan. *Dirigenten* oppfordret til å kjøpe lodd, og de regionale verneombudene fikk ansvaret for lodd-salget! Applaus for *Trygve*.

Dirigenten opplyste at valgkomiteens medlemmer skulle møtes på rom 307 umiddelbart.

Dirigentbordet hadde lært av problemene i forbindelse med formiddagens votering, og hadde tenkt å prøve et annet opplegg: Den som sitter ytterst på hver benk teller opp stemmene på sin benk. De ropes opp fra dirigentbordet, som så teller opp de avgitte stemmer.
Landsmøtet ga sin tilslutning til denne framgangsmåten.

Dirigenten viste til at det kunne bli knapt med tid, og at den generelle debatten nå var unnagjort. Han oppfordret delegatene til å fatte seg i korthet, og foreslo 5 minutters taletid. *Landsmøtet* sluttet seg til dette. Dermed gikk *landsmøtet* videre med voteringen på vedtektene.

Debatt og voteringer

§ 1

Forslagene nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 og 8 og landsstyrets innstilling til forslag nr. 8.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag nr 9 og landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Forslagene 10, 11 og 12, landsstyrets innstilling viser til innstilling til forslag nr. 16.

Forslagene nr. 11, 12, 13 og 14 og landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Forslag nr. 15, landsstyrets innstilling viser til innstilling til forslag 16.

Forslag 16

John Thue, avd. 2 Oslo og Akershus, satte fram følgende endringsforslag:

«Endre punkt 16 i § 2: Arbeide for generell opprustning av læreinstitusjoner. Dette gjennom en materiell og menneskelig satsing i skoleverket, styrking av

mulighetene til å ta fagbrev, gjennomgå praksisopplæring og ta etterutdanning.»

- Vi synes dette er mer dekkende, sa han.

Thues forslag ble satt opp mot landsstyrets innstilling til forslag 16. Landsstyrets innstilling ble vedtatt med overveldende flertall.

§ 3

Forslag 17 med landsstyrets innstilling (tiltres ikke).

Forslag 18 med landsstyrets innstilling (tiltres).

Forslag 19 med landsstyrets innstilling (viser til forslag 23).

Forslag 20

Sven Pettersen, avd. 13 Hedmark, mente det skulle mot til å ta opp forslag om radikale endringer i egen organisasjon, det kunne være som å rokke ved arvesølvet. Men *Hedmark* hadde dristet seg til det - og forslaget måtte sees i sammenheng med forslagene 21 og 22 og andre forslag. - Det må også sees i sammenheng med forslag 221 der vi forslår å gå enda lenger med LO Favor og få en mer omfattende pakke forsikringsordninger, sa *Pettersen*. Noe som måtte ses i forhold til den utviklingen vi kan vente. Da må vi vurdere om vi skal møte den med best mulige kollektive ordninger eller overlate til medlemmene å sørge for individuelle ordninger.

Handlingsprogrammet måtte også sees i denne sammenheng.

- Vi i *Hedmark* er ikke så utopiske at vi tror dette uten videre går igjennom på *landsmøtet*. Men vi har lagt ned mye arbeid og vurdering i forbindelse med forslag 20 og ser gjerne at det blir et incitament i den debatten vi må ha om organisasjonen. Et hovedpunkt er at vi skal jobbe mest mulig effektivt for våre medlemmer med en best mulig tilpasset organisasjon der LO-medlemskapet er det viktigste.

Pettersen syntes de olympiske ringer kunne være et godt symbol der hensikten er at ringene etter hvert skal smelte sammen i LO. Et annet hovedpunkt er medlemspleien som bør utvides i framtida, 24 timers service, og bidra til å utvikle et sterkere fellesskap. Bl.a. er det viktig med utbygging av LOs lokalkontorer med henblikk på mest mulig nærhet til medlemmene.

Og et tredje hovedpunkt er ny teknologi som etter hvert blir mer og mer viktig i kommunikasjon med medlemmene. Med mer fritid trodde han det ville bli vanskeligere å få medlemmene til å ta tillitsverv, derfor måtte det utvikles nye former for kommunikasjon.

LO-PCene var et tilbud i pakt med framtida.

- Vi trodde kanskje vårt forslag var for radikalt, sa *Pettersen*, men han hadde merket seg signalene fra forbundslederen både i fagbladet og i åpningstalen på *landsmøtet* der han uttrykte frimodige tanker om et forbundsløst LO. Derfor er det viktig å holde vår egen organisasjonsdebatt stadig i ånde. Utviklingen går raskt og vedtak fatta på dette *landsmøtet* kan være foreldet om 4 år.

Forslaget fra Hedmark måtte ikke oppfattes som om de ville legge ned forbunds- og landsstyret. Det var ikke meningen, men man ønsket å stimulere til debatt.

På vegne avdelingen forslø han at forslag 20 ble behandlet etter samme innstilling som til forslag 22.

Dirigenten Jan Klemetsen sa at alle forslag under § 4 ble behandlet under ett. Dette ble enstemmig vedtatt. Dette gjaldt forslagene 20, 21, 22, 23 og 24.

Ronald Breivik, avd. 4 Nordland, fremsatte forslag om en tilføyelse til forslag 21 slik:

Endring av forbundets organer og hvilke grupper som skal møte på landsmøtene utredet i landsmøteperioden.

Dirigenten hadde forstått det slik at forslag 20 ikke ville bli reist på nytt, men at man bare henviste til forslag 21.

Breiviks tilleggsforslag/endring ble tatt opp til votering og falt.

Sven Pettersen, avd. 13, ba om ordet og etterlyste votering på forslag 20. Han ønsket at det i innstillingen skulle tilføyes:

Endring av forbundets vedtekter utredet i landsmøteperioden.

Den andre dirigenten *Jens Tveit Aga* grep her inn og ville hjelpe dirigent Klemetsen. Han sa at Pettersen ønsket en tilleggsinnstilling på forslag 20 - slik det var formulert i landsstyrets innstilling til forslag 21.

Votering: Sven Pettersens forslag ble vedtatt.

Forslag 24, tiltrådt av landsstyret, ble enstemmig vedtatt.

Forslag 21

Jens Haverstad etterlyste votering over forslag 21. Det var bare tillegget som var behandlet.

Forslag 21 ble tatt opp til votering og enstemmig vedtatt.

§ 5

Dirigenten gikk så over til votering over § 5 -Landsmøtet.

Forslag 25.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslagene 26, 27 og 28 med landsstyrets innstilling til 27.

Ole Kristoffersen, avd. 2 Oslo/Akershus, sa det var snakket mye i løpet av da-

gen om de regionale verneombudene og om de fortsatt skal være med på landsmøtene. Han mente de fortsatt måtte ha møterett.

Kjell G. Ludvigsen, avd. 11 Østfold/Vestfold, ville som foregående talere oppfordre til å støtte den opprinnelige teksten fra vedtektskomiteen, om at de regionale verneombudene møter på landsmøtet med tale- og forslagsrett.

Gudmund Selvåg, landsstyret, opplyste at han var en av de 6 i mindretallet. Han mente at forbundet ikke kan drive med å endre landsmøtevedtak allerede på neste landsmøte. La dem beholde møteretten i allfall en periode til. Han ville også ta opp rettighetene til en annen gruppe som faller utenfor, de kontoransatte i avdelingene. De gjør en kjempejobb, og bør inviteres til landsmøtet. Han fremmet følgende tilleggsforslag til §5.3:

«De ansattes tillitsvalgte inviteres til landsmøtet med tale- og forslagsrett».

Bård Kristensen, landsstyret, mente dette siste forslaget viste at vi må være meget restriktive med hensyn til hvem som inviteres til landsmøtet. Regionale verneombud, kontoransatte - hva slags forum blir landsmøtet til slutt? Det skal være medlemmenes forum, gjennom de valgte representantene. La RVO-ene velges på vanlig måte som alle andre. Han ville tilbake til ordningen før 1995.

Dirigenten trengte 2 minutter til å gå gjennom forslagene, og ba folk holde seg i salen imens.

Kristoffer Skjørestad, avd. 18 Rogaland, fremsatte følgende forslag til vedtektene §5.4:

«I tillegg til de personlige varamedlemmene velges det 3 vararepresentanter som en kan supplere med hvis både representant og vararepresentant plutselig skulle bli forhindret fra å møte».

Tor Øyvind Ljosland, landsstyret, avd. 7 Agder, syntes det var merkelig å velge inn RVO-ene på landsmøtet i 1995, for så å kaste dem ut igjen i 1999: - La oss vise litt folkeskikk, la dem få prøve seg på neste landsmøte også i hvert fall, sa han.

Distriktssekretær *Sven Pettersen*, avd. 13, tok opp forslag 31 fra Hedmark, og ville at landsstyrets innstilling skulle vise til dette forslaget.

Arne Vassvik, avd. 3 Møre og Romsdal, fikk ordet til forretningsordenen. Han viste til at alle beslutninger avgjøres med alminnelig flertall, og at det ikke var votert over forslag 21.

Dirigenten sa at når et forslag ikke blir tatt opp på nytt under voteringen, ansees landsstyrets innstilling for vedtatt.

Møtet ble hevet for en kort pause kl. 15.40 og satt igjen kl. 16.00 med Jens Tveit Aga som dirigent.

Bård Kristensen, landsstyret, fikk ordet til forretningsorden og sa at det under dette landsmøtet hadde utviklet seg en merkelig form for votering. Han foreslo at dirigentene tok opp ett og ett forslag og refererte landsstyrets innstillinger, slik vi har hatt som praksis i forbundet. Ellers blir det en umulig oppgave for delegatene å følge med i hva som blir vedtatt. - Den gamle praksisen var meget ryddigere og jeg ber om at denne blir fulgt.

Innlegget ble etterfulgt av applaus fra salen, noe dirigenten takket for.

Dirigent Aga ba forsamlingen ta det med litt ro slik at man kunne få gjennomført en skikkelig votering. Det var fremmet 6 forslag under dette punktet. Han foreslo at man først tok opp til behandling forslag 27. Så fikk man se hvordan det gikk med det i voteringen. Han viste også til et forslag til omformulering på forslag 31. - Har jeg tillatelse til å få prøvd denne fremgangsmåten ved denne voteringen? spurte Aga. Forsamlingen godtok dette stiltiende.

Dirigenten tok opp forslag 27 med landsstyrets innstilling. Forslaget falt. Det ble for sikkerhets skyld votert over to ganger, med samme resultat.

Forslag 31.
Her vises til landsstyrets innstilling til forslag 21 - samme ordlyd.
Dette ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag til § 5.3.
Selvågs forslag om at ansatte skulle møte med tale og forslagsrett på landsmøtet falt mot et overveldende flertall.

Forslag 34 med landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

§ 6

Dirigenten refererte så landsstyrets innstillinger til forslagene 35, 36 og 37.

Sven Pettersen hadde bedt om ordet til forslag 35. Han sa at han ikke ville bli oppfattet som noen møteplager, men han ønsket at det også i innstillingen til dette forslaget ble henvist til landsstyrets innstilling til forslag 21 - og satte fram forslag om det.

Øystein Hagen, distriktssekretær Agder, fikk ordet til forretningsordenen og sa at han ikke skjønnte noen ting. Etter hans mening hadde man tidligere vedtatt å utsette behandlingen av § 6.6 - tariffrådene. Var ikke dette tilfelle?

Dirigenten repliserte at man nå behandlet forslagene 37-43.

En representant pekte på at forslagene 35 og 36 er likelydende.

Dirigenten sa at man hadde vedtatt §5.4, men han hadde unnlatt å behandle forslag til dette punktet fra Skjørestad. Feilen ble rettet opp nå. Ved voteringen ble Skjørestads forslag til §5.4 ble vedtatt.

Hovedkasserer *Jens Haverstad* sa at han var blitt bedt om å redegjøre for forslag 44, nytt pkt. 3, om at forbundets valgte skal ha en pensjonsalder på 62 år. Han kunne opplyse at de to i forbundet dette berørte, *Anders Bjarne Rodal* og *Kjell Holst*, ville fortsette etter den gamle ordningen med 65 år med mulighet til å slutte tidligere. De blir ikke arbeidsløse på dette landsmøtet selv om de ikke gjenvelges, sa hovedkassereren.

Distriktssekretær *Ole Jarl Madland*, Rogaland, takket hovedkassereren for redegjørelsen. Han mente likevel det burde tilføyes at de hadde mulighet til å stå til fylte 65 år. Han fremsatte følgende forslag:

§ 6. *Merknad: De som går på gammel pensjonsordning har mulighet til å arbeide til de er 65 år.*

Vegard Tokerud, avd. 1 Buskerud, foreslo at forslag 39 tiltredes.

Sven Pettersens forslag om tilleggsinnstilling til forslag 35 ble vedtatt (*viser til innstilling forslag 21*).

Forslaget fra *Ole Jarl Madland* ble vedtatt.

Forslag 39
Forslaget ble satt opp mot landsstyrets innstilling og ble vedtatt.
Det vakte applaus.

Forslag 44 med landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

§ 8

Forslagene 45, 46 og 47.
Landsstyrets innstillinger enstemmig vedtatt.

Dirigenten foreslo en halv times kaffepause og møtet ble hevet kl. 16.20. Møtet satt igjen kl. 16.50. *Dirigenten* ga beskjed om at de som ikke hadde levert skjema for påmelding til landsmøtefesten, måtte gjøre det snarest av hensyn til registreringen. Han gikk så over til dagsordens pkt. 4 - forbundets handlingsprogram.

Dagsorden pkt. 4 - Forbundets handlingsprogram

Innsendte forslag og innstillinger

Til behandling under dette punkt på dagsordenen forelå følgende innsendte forslag og innstillinger:

Handlingsprogrammet

Landsstyret reviderer Handlingsprogrammet i takt med utviklingen i perioden. Forbundsstyret og avdelingene lager og evaluerer årlige prioriteringsplaner for gjennomføring av Handlingsprogrammet.

B. Egen organisasjon .

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

B-1 - et nært samarbeid med andre forbund i de respektive karteller, også med tanke på evt. sammenslåing,

FORSLAG NR.: 252 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

I stedet for: B-1, B-2 osv.:

Forbundet vil arbeide for et nærmere samarbeid mot andre forbund/karteller og avdelinger med tanke på eventuell sammenslåing og at forbundsgrensene ikke skal hindre LO-medlemskap.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt.

FORSLAG NR.: 253 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

B-1. Kommentartil B-1. Ønsker vi endret slik at det lyder som følger:

Et nært samarbeid med andre forbund og karteller.

Begrunnelse:

Vi er imot større enheter, da dette vil medføre at medlemmer i vårt forbund vil miste sin tilhørighet, der hvor de i dag hører hjemme. Det vil være vanskelig for det enkelte medlem og gruppe å føle tilhørighet i et stort forbund som skal favne alle. En slik organisasjon vil kun gagne enkelte større grupper. Vi frykter at enkelte saker vil forsvinne i en stor organisasjon. Dette vil på sikt svekke LO som «paraplyorganisasjon».

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

- B-2 - at ikke forbundsgrensene skal hindre LO-medlemskap,
- B-3 - i samråd med avdelingene, å vurdere avdelingsstrukturen også ut fra andre kriterier enn fylkesgrenser,
- B-4 - å inngå samarbeid med andre fagforbund om samarbeid på lokalplanet, spesielt når det gjelder medlemsverving og aktivitetsfremmende tiltak,
- B-5 - å åpne mulighetene for ansettelse/valg av organisasjonsarbeider i tillegg til forretningsfører der samarbeid med andre forbund, endring av avdelingsgrenser, stort medlemspotensiale eller andre forhold tilsier dette,
- B-6 - at nye virksomheter innen forbundets organisasjonsområder organiseres i fylkesavdelingene.

FORSLAG NR.: 254 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
Nytt pkt.:

- styrke beredskapen mot enhver trussel mot det enkelte medlems stillingsvern.

Begrunnelse:

Ikke ukjent går aktiviteten i næringslivet i konjekturner. Mot slutten av åttitallet opplevde vi den mest dramatiske nedgangen i nyere tid. Vi opplevde også en landsorganisasjon uten en beredskap for å møte en slik situasjon. Utallige arbeidstakere mistet jobben uten en gang å få sjansen til å forhandle. Det viktigste en arbeidstakerorganisasjon beskjeftiger seg med, er nemlig å sikre arbeidstakernes stillingsvern. Stillingsvernet er og blir plattformen for all faglig aktivitet.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag

FORSLAG NR.: 255 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Nytt pkt.: Jobbe for et forbundsløst LO.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Viser til LO-kongressens vedtak.

C. INFORMASJONSVIRKSOMHETEN

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for at:

C-1 - fagbladet skal være talerør for medlemmene og ha sine spalter åpne for deres synspunkter og meninger i debattform,

FORSLAG NR.: 256 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Forbundet vil arbeide for at fagbladet, som talerør for medlemmene, skal ha åpne spalter for medlemmenes synspunkter og meninger osv.

Arbeidsutvalgets Innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt.

- C-2 - fagbladet, i nært samarbeid med avdelingenes pressekontakter, skal dekke lokalt stoff, arbeidsplass-reportasjer, forhandlings- og tvistesaker, kurs og konferanser for tillitsvalgte, forsikringsavtaler m.v.,
- C-3 - internasjonalt stoff bl.a. skal følge opp prosjekter hvor forbundet har gitt økonomisk bistand,
- C-4 - fagbladet og informasjonsvirksomheten skal stå for en politisering av de mål forbundet og fagbevegelsen generelt kjemper for,
- C-5 - det opprettes egen spørrespalte for medlemmene i fagbladet,
- C-6 - forbundet og avdelingene i større grad skal bruke massemedia som radio og TV, både sentralt og lokalt, for informasjon og markedsføring. Det må skoles et antall ressurspersoner i bruk av media for å nå denne målsettingen,

FORSLAG NR.: 257 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tilføyning etter siste setning:

Forbundet samarbeider med avdelingene om årlige mediakurs. (S.9).

Begrunnelse:

Viktig å skolere tillitsvalgte i bruk av media. Viktig å være forberedt på media, når tilbudet kommer, dette er god markedsføring.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 258 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

Landsmøtet pålegger administrasjonen å følge opp punkt c-6 tettere.

Bruk av massemedia for informasjon og markedsføring, samt skolering av ressurspersoner.

Begrunnelse: Synliggjøring av forbundets aktiviteter.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 259 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

C-6, C-9, C-14 slås sammen til et pkt. C-6, med følgende tekst:

Alle avdelingene skal opprette et eget media og informasjonsutvalg. Dette skal arbeide ut mot mediene, skoleverket, medlemmene og samfunnet generelt. Forbundet sørger for skolering av disse utvalgene, med eksterne forelesere hvis nødvendig, for at medlemmene i utvalgene skal stå sterkest mulig for å fylle de oppgavene de skal ha av forbundet med informasjon og markedsføring.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Viser til pkt C6. Mot en stemme.

- C-7 - avdelingene skal bruke egne pressekontakter for å bedre tilgangen på lokalt stoff til fagbladet,
- C-8 - et samarbeid med andre forbund når det gjelder fagblad og annen informasjonsvirksomhet gjøres mulig,
- C-9 - informasjonsarbeidet overfor skoleverket styrkes. I samarbeid med LO må det lages godt informasjonsmaterieell rettet mot skoleelever, lærlinger og andre ungdomsgrupper. Avdelingenes pressekontakter skal spille en sterkere rolle i kontakten med disse målgruppene,
- C-10 - forbundets eget informasjonsmaterieell skal dekke de behov som oppstår innenfor forbundets ulike bransjer, og i hovedtrekk ha en opplysnings-, informasjons- og agitasjonseffekt,
- C-11 - eget informasjonsmaterieell lages til støtte for nye tillitsvalgte,

FORSLAG NR.: 260 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Styrking av informasjonsmaterieell som skal ut til tillitsvalgte.

Begrunnelse:

Kunnskapsrike tillitsvalgte gjør bedre nytte for seg.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt.

FORSLAG NR.: 261 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Tillegg til eksisterende tekst: Og oppdateres jevnlig.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt.

- C-12 - forbundets eget informasjonsmaterieell i hovedsak skal stå gratis tilgjengelig for avdelinger, tillitsvalgte og medlemmer,
- C-13 - forbundets sentrale informasjonsrutiner skal dekke primærbehovene. Fylkesavdelingene og øvrige lokale avdelinger skal ha det sekundære informasjonsansvaret,
- C-14 - alle avdelinger oppretter egne mediautvalg, som skal ivareta avdelingenes informasjons- og agitasjonsbehov. Avdelingene skal bruke fagbevegelsens egne og tilknyttede muligheter for å høyne mediautvalgenes kompetanse, særlig med tanke på å utnytte de nye medier som nærradio, TV, m.v.,
- C-15 - de påvirkningsmuligheter som ligger i deltakelse i bransjeråd, bedriftsstyrer, kontaktfora, komiteer, utvalg og andre organer, benyttes til sterkere å fremme forbundets mål. Dette gjelder særlig i forhold til organer i arbeidslivet, politiske miljøer og myndigheter.

OPPLYSNINGS- OG KURSAKTIVITETEN

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

- C-16 - at den planmessige styring av kurs- og opplæringsvirksomheten skal skje i forbundet sentralt, selv om gjennomføringen legges til avdelingene,

FORSLAG NR.: 262 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Landsmøtet skal pålegge administrasjonen å følge opp punkt c-16 nærmere. Begrunnelse: Styrke det kvalitative studiearbeidet. Innbefatter skoling av studieutvalgene i de forskjellige avdelingene.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt

FORSLAG NR.: 263 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Tillegg til eksisterende tekst: Legge forbundsskolen til avdelingene med sentrale forelesere.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

C-17 - gjennom kursvirksomheten å utvikle kunnskapsnivået hos medlemmer og tillitsvalgte i alle organisasjonsledd, for å skape faglige og politiske holdninger til utforming av arbeidsplasser og samfunn. Utgangspunktet for dette arbeidet er forbundets formålsparagraf,

C-18 - at kursvirksomheten skal gi innsikt i arbeiderbevegelsens organisasjoner, oppbygging og aktuelle lover og avtaler,

C-19 - at kursvirksomheten skal bidra til å rekruttere nye tillitsvalgte, verve og engasjere nye medlemmer samt motivere til målrettet praktisk handling, og at kursoversikter utarbeides,

FORSLAG NR.: 264 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nyvalgte tillitsvalgte skal ha minst 16 timers grunnopplæring innen 6 måneder etter nyvalg.

Begrunnelse:

For å styrke tillitsvalgsapparatet, til gagn for medlemmer og arbeidsgiverne.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 265 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Tillegg til eksisterende tekst: Kursoversikt trykkes i medlemsbladet «Arbeidsmanden».

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

C-20 - at det ved bransjesammenslutninger legges til rette for deltakelse både fra arbeidstaker- og arbeidsgiversiden,

FORSLAG NR.: 266 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Ny tilføyning etter siste setning: Bransjekurs forsøkes avholdt hvert år. (s.11)

Begrunnelse:

Dette er den beste anledningen vi har til å møtes og utveksle erfaringer. Dette styrker bransjen faglig.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 267 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt pkt.:

Ved bransjerettet kurs, legges det til rette for at både arbeidstaker og arbeidsgiversiden deltar. Dette må gjøres i samarbeid med arbeidsgiversiden/organisasjonen.

Landsstyrets innstilling: Ivaretatt i C 20.

C-21 - at kursarrangør ved behov søker å tilrettelegge barnepass for kursdeltakerne, der forholdene ligger til rette for det, og innenfor den økonomiske ramme som AOF-satsene tilsier for barnepass i hjemmet,

C-22 - bedring av den offentlige utdanningsfinansiering, slik at alle grupper får lik mulighet til utdanning,

C-23 - at kurs fortrinnsvis blir lagt til forbundets og fagbevegelsens egne kurssentre, og for øvrig der tariffavtale er gjort gjeldende,

C-24 - i sterkere grad å bruke medlemmer og tillitsvalgte som har gjennomgått flere kurs, som nøkkelpersoner i det videre opplysnings-, verve- og aktivitetsarbeidet,

C-25 - å få opprettet et desentralisert kurskartotek i avdelingene for å få oversikt over ressurspersoner til bruk i skoleringsvirksomheten,

FORSLAG NR.: 268 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Tillegg til eksisterende tekst:

Avdelingene skal ha et kurskartotek over medlemmenes kurser.

Landsstyrets innstilling: Ivaretatt i C 25

C-26 - at medlemmer av landsstyret, forbundsstyret og avdelingsstyrene blir trukket sterkere inn i kurs- og møteaktiviteten som foredragsholdere, aktivitetsledere m.v.,

FORSLAG NR.: 269 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

- at medlemmer av landsstyret skolerer pedagogisk riktig opp mot dagens nivå ellers i samfunnet. Dette for og brukes som foredragsholder, aktivitetsledere mv. i internopplæringen for avdelingene.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres 13-1.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 270 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

Forbundet må sørge for at de sentralt tillitsvalgte til enhver tid er oppdaterte og skolerte.

Begrunnelse:

For å kunne holde seg oppdaterte.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres 13-1.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

- C-27** - at avdelinger i samarbeid skal kunne pålegges å arrangere kurs, konferanser, møter, m.v. som bryter opp grensene mellom de forskjellige bransjene, hvis dette kan øke aktivitetsnivået,
- C-28** - at kurstilbudene utvikles i samarbeid med AOF, at det rekrutteres tillitsvalgte til spesialkurs og at det opprettes et samarbeid med berørte parter for tilpasning av behovsrettede kurs og konferanser, for å møte framtidige krav til kursinnhold,
- C-29** - at den økonomiske rammen for kursvirksomheten som forbundsstyret fastsetter ved behandlingen av de årlige budsjetter, ivaretar hensynet til at flest mulig får gå på kurs og at kursutgiftene holdes innenfor rimelige rammer. Forbundsstyret fastsetter fordelingen av midlene og prioriteringen av kurstyper etter nærmere regler,
- C-30** - at det i fordelingen av støtte til opplysnings- og kursvirksomhet tas hensyn til kommunikasjonsforhold,
- C-31** - at medlemmene i sterkere grad aktiviseres i studie- og brevninger,
- C-32** - at OU-fondets økonomiske ramme økes,
- C-33** - at alle avdelinger velger både ungdomskontakter og kontaktpersoner for eldre og trygdede.

FORSLAG NR.: 271 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8
Sør-Trøndelag:

Nytt pkt.: - at det utarbeides en årlig kurskalender med oversikt over kurs- og opplæringstilbud i forbundet.

Begrunnelse:

Avdelingen mener dette er et tiltak som det er viktig å få på plass. Det ville være svært nyttig både for tillitsvalgte og medlemmer om forbundet kunne presentere et samlet kurstilbud i form av en kalender i begynnelsen av året. Kalenderen kan f.eks. årlig legges inn som et eget bilag i Arbeidsmanden, slik at den når ut til alle medlemmene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

MEDLEMSVERVING

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

- C-34** - at forbundets og avdelingenes eget informasjonsmaterieil for medlemsverving oppdateres. Materieillet skal være tilgjengelig på aktuelle arbeidsplasser,

FORSLAG NR.: 272 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Forbundets informasjonsmaterieil må styrkes. Samt bedre tilpasses de forskjellige overenskomstområder.

Begrunnelse:

Styrke organisasjonskunnskapene, og der igjennom organisasjonene. Intensiteten og synliggjøre tariffavtaler utvikling gjennom tidene.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt. Viser til forbundsstyrets årlige handlingsplaner.

- C-35** - at forbundets informasjonsmaterieil overfor uorganiserte og nye yrkesgrupper styrkes, herunder utarbeide nytt materieil og ta i bruk nye måter å markedsføre medlemskap i forbundet på,
- C-36** - å rette mer informasjonsvirksomhet overfor skoleverket, og særlig i den videregående skole med yrkesorientert opplæring,

FORSLAG NR.: 273 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Landsmøtet pålegger administrasjonen å følge opp punkt C-9 og C-36.

Begrunnelse:

Det vil være naturlig å begynne slikt informasjonsarbeid i forbindelse med arbeidsuke i ungdomsskolen. Dette arbeide må følges sterkt opp mot elevene i den videregående skole. Dette for å synliggjøre viktigheten av å være organisert på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

C-37 - at avdelingenes ressurspersoner engasjeres sterkere i vervingsarbeid og besøk på arbeidsplasser og i klubber,

C-38 - en styrking av oppfølgingsarbeidet overfor nye medlemmer og klubber,

FORSLAG NR.: 274 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Tillegg til eksisterende tekst:

Nye medlemmer må følges opp innen 3 måneder, og de tillitsvalgte må informeres.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

C-39 - at forbundet i større grad engasjeres i besøk på arbeidsplasser og i avdelinger,

FORSLAG NR.: 275 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

Nytt pkt.: At forbundet engasjerer en sekretær for å serve medlemmene og besøke arbeidsplassene.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

C-40 - at verveaktiviteten i større grad rettes mot firmaer uten tariffavtaler og med uorganiserte arbeidstakere,

FORSLAG NR.: 276 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Ny tilføyning etter siste setning:

Midler må stilles til disposisjon for korttidssekretær, slik at disse kan settes inn der det er behov for det, for å sikre forbundet nye medlemmer. (S.12).

Begrunnelse:

Vi viser til tidligere erfaringer med dette.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

C-41 - å opparbeide større forståelse hos den enkelte arbeidsgiver for fordelene med organisering,

C-42 - at lokal møtevirksomhet gjennomføres med temaer som kan engasjere medlemmene sterkere, for eksempel miljø-, skole-, ungdoms-, kultur- og andre lokalpolitiske saker,

C-43 - å etablere klare, felles rutiner for avdelingene når det gjelder opplysningsarbeid og medlemsverving,

C-44 - å fortsette den sentrale vervekonkurransen med premiering og samtidig få etablert tilsvarende i alle avdelinger,

FORSLAG NR.: 277 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

Ny tilføyning etter siste setning:

Og sørge for at forbundet opprettholder permanent stilling på Gardermoen, for å møte de utfordringer vi vet kommer der. (s.13).

Begrunnelse:

Vi tror at forbundet vil ha et stort potensiale, også etter at hovedflyplassen er åpnet.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

C-45 - at tillitsvalgte på alle plan, uansett sektor, melder nye anlegg til avdelingene, slik at en på et tidligere tidspunkt kan organisere verveaksjoner,

C-46 - bedre oppfølging av medlemmer som skifter arbeid/bosted eller blir arbeidsledige.

FORSLAG NR.: 278 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Styrkingen av informasjonen til medlemmene i forhold til C-46.

Begrunnelse:

For å stoppe medlemsflukten.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

MEMLEMSFORDELER

Forbundets overordnede mål er å skape trygghet og økonomisk sikkerhet i medlemmenes arbeidssituasjon. Medlemskapsfordeler utover dette kan være en hjelp til å øke medlemstallet, som igjen legger grunnlaget for en slagkraftig organisasjon.

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

C-47 - at medlemmene kan få juridisk veiledning/bistand i lokalmiljøet,

C-48 - at medlemsfordelene i Landsbanken utvides,

FORSLAG NR.: 279 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Strykes.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Viser til forslag 280.

C-49 - bedre forsikringsordninger gjennom Samvirke, både kollektive avtaler og andre forsikringer.

FORSLAG NR.: 280 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Slå sammen C-48 og C-49 til C-48 med følgende ordlyd:

- at medlemsfordelene i Vår bank og forsikring utvides. Bedre forsikringsordninger, både kollektive avtaler og andre forsikringer.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 281 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Strykes - nytt skal lyde:

- at medlemsfordelene i Vår bank og forsikring utvides. Bedre forsikringsordninger, både kollektive avtaler og andre forsikringer.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

C-50 -at medlemmene får tilgang til alle medlemsforsikringer som utarbeides i samarbeid med Samvirke forsikring,

FORSLAG NR.: 282 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Endre ordlyd i C-50 som blir ny C-49 til:

- medlemmene får tilgang til alle medlemsforsikringer gjennom brosjyrer på

arbeidsplassen, som utarbeides i samarbeid med Vår bank og forsikring, NAF og lokale tillitsvalgte.
C-51 blir ny C-50.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 283 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Strykkes - nytt skal lyde:

- at medlemmene får tilgang til alle medlemsforsikringer gjennom brosjyrer på arbeidsplassen som er utarbeidet i samarbeid med Vår bank og forsikring, NAF og lokale tillitsvalgte.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

C-51 - et styrket Folkeferie-tilbud gjennom internasjonale samarbeidsavtaler, der man vektlegger utveksling som basis for økt samarbeid/forståelse over landegrensene,

FORSLAG NR.: 284 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Ny C-51 med følgende ordlyd:

Katalog over Folkeferie-tilbud deles ut til tillitsvalgte.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 285 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Nytt pkt. som skal lyde: - at katalog over Folkeferie-tilbud deles ut til tillitsvalgte.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

C-52 - at medlemsfordeler kan knyttes til eget lokalsamfunn,

C-53 - at arbeiderbevegelsen ruster opp sine forsamlingshus og dermed utvikler samlingssteder med kultur- og aktivitetstilbud for hele familien.

FORSLAG NR.: 286 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Nytt pkt.:

Mest mulig av NAFs studie- og skoleringsarbeid bør gjennomføres lokalt eller regionalt. Dette vil skolere resurspersoner også i å administrere og gjennomføre kurs lokalt.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Vedtatt mot tre stemmer.

FORSLAG NR.: 287 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Nytt pkt.:

Det bør ikke legges begrensninger på hvor ofte medlemmer deltar på kurs, dette må vurderes lokalt.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 288 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Nytt pkt.: Medlemsfordeler.

Vi må arbeide for bedre forsikringsordninger for medlemmene, men forsikringene, utenom de som ligger i kontingenten, må i utgangspunktet være frivillige, både for gamle og nye medlemmer. (Eks. uføreforsikring). Vi må og prøve å få gode medlemsfordeler som kan nyttes i lokalsamfunnet.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt.

D. MILJØPOLITIKK ARBEIDSMILJØET

I perioden 1995-1999 vil forbundet derfor prioritere.

D-1 - at forbundets miljøarbeid videreføres ved

* at miljørådets arbeid sentralt intensiveres,

* å ha nødvendig behandlingsskapitet i miljøspørsmål,

D-2 - at informasjonsarbeidet brukes aktivt til holdningsfremmende tiltak i miljøarbeidet. Avdelingenes rådgivende miljøutvalg skal ha en samordnende og rådgivende funksjon overfor avdelingsstyrene i spørsmål om

* lokale miljø-, samarbeids- og verne spørsmål,

* ivaretagelse av totalsammenhengen i miljøarbeidet,

* og en bedre samordning av arbeidet til de regionale verneombudene og hovedverneombudene i virksomhetene,

FORSLAG NR.: 289 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: 2. setning skal lyde:

Miljørådet skal være en støtte og pådriver til vernetjenesten i bedriftene, og råde avdelingsstyret i spørsmål om: Første punktmerking ok.

2. punktmerking skal lyde: - aktuelle miljøspørsmål, nye lover og regler.

3. punktmerking: - og tilrettelegge for samarbeid mellom RVO og HVO i bedriftene.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen tiltres og innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 290 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: 2. setning skal lyde:

Miljørådet skal være en støtte og pådriver til vernetjenesten i bedriftene, og råde avdelingsstyret i spørsmål om: Første punktmerking ok.

2. punktmerking skal lyde: - aktuelle miljøspørsmål, nye lover og regler.

3. punktmerking skal lyde: - og tilrettelegge for samarbeid mellom RVO og HVO i bedriftene.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr 289.

D-3 - at tillitsvalgte/verneombud får nødvendig bistand ved etablering av internkontroll,

FORSLAG NR.: 291 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Uttrykket «etablering» byttes med «oppfølging».
Landsstyrets innstilling: Intensjonen i forslaget tiltres og innarbeides i nytt forslag

FORSLAG NR.: 292 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Endring: Uttrykket «etablering» byttes med «oppfølging».
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 291.

D-4 - at det blir etablert internkontrollsystem i virksomheter innenfor forbundets avtaleområder,

FORSLAG NR.: 293 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Strykkes - ny D-4 skal lyde:
- at verneombudenes status blir hevet. Økonomisk kompensasjon kan være et godt virkemiddel.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres, viser til arbeidsmiljøloven kap. 7.

FORSLAG NR.: 294 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Strykkes - nytt skal lyde:
- at verneombudenes status blir hevet. Økonomisk kompensasjon kan være et godt virkemiddel.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres, viser til arbeidsmiljøloven kap. 7.

D-5 - at forbundet vil arbeide for at det blir etablert og praktisert arbeids- tidsordninger innen forbundets virkeområder i samsvar med arbeids- miljølovens bestemmelser. Forbundet vil medvirke til at det blir reagert ved avvik i forhold til godkjente ordninger,

FORSLAG NR.: 295 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: I tillegg: Lovens/avtalens arbeidstidsbegrensninger skal overholdes uansett hvor mange arbeidsgivere en har.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Vedtatt mot 4 stemmer.

D-6 - at ordningen med regionale verneombud for bygg og anlegg også må omfatte beslektede arbeidsområder som grustak, pukkverk m.v.,

D-7 - at arbeidsmiljøet for renholdere bedres ved å støtte opp om prosjektet Ren Utvikling, og ved å arbeide for å få innført verneombudsordning i renholdsbedrifter,.

D-8 - at forskningsmiljøene benyttes for å fremskaffe kunnskap om arbeids- miljøet og det ytre miljøet, slik at dette kan brukes både i opplæringen av tillitsvalgte og ha en almen opplysningseffekt på medlemmene,

D-9 - at avdelingenes kurs- og handlingsplaner inneholder tidfestede aktivi- teter for arbeidsmiljøopplæring og kartlegging av uheldige arbeids- miljøbelastninger,

FORSLAG NR.: 296 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: - at avdelingens kurs- og handlingsplaner omfatter HMS (helse, miljø og sik- kerhet).

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 297 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Strykkes - nytt skal lyde:

- at avdelingenes kurs- og handlingsplaner omfatter HMS (Helse, miljø- og sikkerhet).

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

D-10 - at bedriftshelsetjenesten brukes i kartlegging og forebygging av arbeidsmiljørelaterte belastningslidelser og andre skader,

FORSLAG NR.: 298 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: - at VHP (verne- og helsepersonell) i større grad blir benyttet i det daglige HMS-arbeid.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen ivaretas og innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 299 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Strykkes - nytt skal lyde:

- at VHP(verne- og helsepersonell) i større grad blir benyttet i det daglige HMS-arbeid.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen ivaretas og innarbeides i nytt forslag.

D-11 - at bedriftshelsetjenesten skal omfatte alle ansatte,

FORSLAG NR.: 300 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: - at VHP-tjenester skal omfatte alle.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 301 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Strykkes - nytt skal lyde: - at VHP-tjenester skal omfatte alle ansatte.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

D-12 - at ILO-konvensjon 161 vedr. deltidsansatte ratifiseres,

D-13 - at AKAN-arbeidet i virksomhetene styrkes, bl.a. gjennom samarbeid med AKAN om opplæring og skolering av AKAN-kontakter,

D-14 - at tiltak mot mobbing i enhver form på arbeidsplasser intensiveres,

FORSLAG NR.: 302 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: at tiltak mot mobbing og trakassering osv.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 303 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Endring: - at tiltak mot mobbing og trakassering ... osv.
Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

D-15 - at opplæring av verneombud og medlemmer i arbeidsmiljøutvalg blir mer bransjerettet,

FORSLAG NR.: 304 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
I tillegg: - og at det blir lagt større vekt på det psykososiale miljø.
Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 305 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Tillegg til eksisterende tekst: - og at det blir lagt større vekt på det psykososiale miljø.
Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

D-16 - at Arbeidstilsynet styrkes slik at det blir i stand til både å oppfylle sine revisjonsplikter i forhold til utviklingen av internkontrollsystemer og å kunne foreta stikkkontrollundersøkelser, .

FORSLAG NR.: 306 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Ny tekst:

- å påvirke de politiske kanaler slik at arbeidstilsynet blir styrket og satt i stand til å oppfylle sine revisjonsplikter i forhold til utviklingen av internkontrollsystemer og å kunne foreta stikkkontroller/undersøkelser.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 307 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Uttrykket «stikkkontroll undersøkelser» blir byttet til tilsyn på arbeidsplassene.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 308 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Uttrykket «stikkkontrollundersøkelser» blir byttet til tilsyn på arbeidsplassene.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

D-17 - at det blir stilt krav om dokumentert sikkerhetsopplæring når arbeidstakere skal utføre arbeid innenfor nye arbeidsområder.

FORSLAG NR.: 309 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
- at det blir stilt krav om dokumentert HMS-opplæring osv.
Landsstyrets innstilling: Ivaretatt i forskrift om internkontroll.

FORSLAG NR.: 310 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Strykkes- nytt skal lyde: - at det blir stilt krav om dokumentert HMS-opplæring.

Landsstyrets innstilling: Ivaretatt i forskrift om internkontroll.

FORSLAG NR.: 311 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
Nytt pkt.: - at LO påvirker FAFO til å utrede skadevirkningene mht. skift- og turnusbasert arbeid.
Og spesielt med henblikk på fysiologiske, psykologiske og sosiale konsekvenser av arbeidet.

Begrunnelse:

At skift- og turnusbasert arbeid er svært belastende har vært kjent lenge. Et paradoks blir da, at det nesten ikke finnes seriøs nyere forskning på dette feltet. Og dette til tross for at konsekvensene av skift- og turnusarbeid er velkjente.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen tiltres, innarbeides i nytt forslag.

DET YTRE MILJØET

I perioden 1995-1999 vil forbundet derfor arbeide for:

D-18 - at det offentliges kontrollaktiviteter styrkes og at ulike forskningsmiljøer samarbeider om trygging av det ytre miljø,

D-19 - at forskning på miljøteknologi står som et nøkkelbegrep, og at det offentlige bidrar sterkere med ressurser og rammevilkår i denne sammenheng,

FORSLAG NR.: 312 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
at forskning på miljøteknologi styrkes, og at det offentlige og private næringsliv bidrar sterkere med ressurser. (Resten strykes).
Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 313 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Skal lyde: - at forskning på miljøteknologi strykes, og at det offentlige og det private næringsliv bidrar sterkere med ressurser. Resten strykes.
Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

D-20 - at det satses mer på energiøkonomisering og fornybare energikilder som ikke er forurensende, slik at bruken av kjernekraft og andre miljøødeleggende energikilder reduseres,

D-21 - at bevisste miljøforurensninger, der hvor bedre løsninger finnes eller utbedringskrav er pålagt, skal medføre økonomiske straffetiltak,

FORSLAG NR.: 314 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Strykkes - ny D-21 skal lyde: - at miljøkriminalitet straffes hardt.
Landsstyrets innstilling: Intensjonen tiltres, innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 315 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Strykkes - nytt skal lyde: - at miljøkriminalitet straffes hardt.
Landsstyrets innstilling: Intensjonen tiltres, innarbeides i nytt forslag.

D-22 - en offensiv satsning på miljøpolitikken, som også vil kunne bidra til å øke sysselsettingen ved at arbeidsplasser direkte tilknyttes miljøforskningen, noe som skaper grunnlag for varige arbeidsplasser,

FORSLAG NR.: 316 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Strykkes - ny D-22 skal lyde: - en offensiv miljøpolitikk.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 317 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Strykkes - nytt skal lyde: - en offensiv miljøpolitikk.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

D-23 - at medlemmene gjennom informasjons- og opplysningsvirksomheten påvirkes til å velge miljøriktige løsninger både i arbeid og fritid,

D-24 - at forbundets tillitsvalgte/verneombud må få myndighet til å gripe inn overfor uheldige forhold som gir forurensninger av det ytre miljøet,

D-25 - å påvirke de politiske miljøer og myndigheter til å ha en offensiv miljøpolitikk både nasjonalt og internasjonalt,.

D-26 - at ideer og forslag fra medlemmer og tillitsvalgte til miljøforbedringer får støtte og oppfølging overfor besluttede organer. Dette vil på sikt skape bedre holdning og økt engasjement i miljøarbeidet,

D-27 - at bruk av kollektive transportmidler blir mer attraktivt,

D-28 - å hindre produksjon og bruk av miljøskadelige produkter.

FORSLAG NR.: 318 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Kollektiv transport, tog, buss og trikk må gjøres billigere (gratis) og utbygges slik at dette blir et reelt alternativ til privatbilismen. Økte avgifter for å redusere bilbruk virker ikke, det er noe alle vet, men dette er bare med på å øke skatter for folk flest.

Arbeidsutvalgets innstilling: Tiltres Styrets innstilling: Ikke Tiltres

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Viser til innstilling på forslag nr. 319.

FORSLAG NR.: 319 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:
Kollektivtransporten i Norge bør være gratis for alle.
Begrunnelse:

Først da vil praten om å bedre miljø få troverdighet.

Landsstyrets innstilling: Tiltres ikke. Kollektivtransporten bør gjøres billigere.

FORSLAG NR.: 320 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Nytt pkt.:

å arbeide for tilskuddsordninger for de som installerer sjøvarme/vannførende varme,.

biovarme, alternativ oppvarming i sine husvære/bedrifter og offentlige bygg. Tilbakebetaling av moms 23 %, tilskudd 17 %.

Begrunnelse:

God miljøpolitikk, viser til stortingsmelding nr. 29 Alternativ oppvarmingskilde, og LO Industris satsing på å redusere den globale oppvarming.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

E. INTERNASJONAL SOLIDARITET - FRED OG NEDRUSTNING

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

E-1 - aktivt å støtte initiativ og aksjoner gjennom internasjonale faglige organisasjoner som FFI (Frie faglige internasjonale) og Euro-LO, både når det gjelder praktisk solidaritetsarbeid og arbeid for fred og nedrustning, og påvirkning av endringsprosessene i Europa,

E-2 - gjennom medlemskap i faglige internasjonale, å drive påvirkningsarbeid og yte støtte til vanskeligstilte fagbevegelser i andre land,

E-3 - å fortsette støtten til utviklingsprosjekter i den 3. verden gjennom Norsk Folkehjelp, og gi økonomisk bistand til AIS (Arbeiderbevegelsens Internasjonale Solidaritets komite) for å fremme demokrati og menneskerettigheter,

E-4 - å støtte demokratiseringsprosessen i Øst-Europa, og følge opp den frie fagbevegelsen som etter hvert utvikler seg,

E-5 - å fortsette arbeidet for fred og nedrustning og en omlegging av forsvarsindustrien til sivil produksjon og arbeide mot kjernefysiske prøvesprengninger,

E-6 - å bidra til at FNs fredsbevarende rolle ved internasjonale og alvorlige nasjonale konflikter styrkes,

E-7 - å holde en høy bevissthet i egne medlemsrekker om betydningen av internasjonal solidaritet gjennom forbundets informasjonsvirksomhet.

F. TARIFFPOLITIKK

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

F-1 - at en sterkere kobling mellom tariffoppgjør og statsbudsjett, med endring av tariffperioden, utredes,

FORSLAG NR.: 321 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Nytt pkt. F-1 (F-2 går ut): Garanti for prisutvikling i forhold til lønnsoppjøret i avtaleperioden.

«Den røde strek». Lønnsforhandlingene om våren, utredning i november/desember.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

F-2 - et tariffpolitisk samarbeid med myndighetene, basert på garantier og gjensidige forpliktelser,

FORSLAG NR.: 322 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Nytt pkt. F-2 (F-3, F-4 og G-16 går ut):

Solidarisk lønnspolitikk, med tilpasning til Lov om etterutdanning må gjelde for bedrifter med tariffavtale og deres organiserte arbeidstakere.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

F-3 - at en større del av lønnstilleggene gis sentralt,

FORSLAG NR.: 323 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Nytt pkt. F-3 (F-9, F-10 og F-13 går ut. Erstatte også G-13):

Avtalefestet opplæring for begge parter i hovedavtale/tariffavtaler i bedriftene, slik som 40 timers opplæring om sikkerhets og arbeidsmiljø (sertifikat/bevis).

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Vedtatt mot 3 stemmer.

F-4 - avsetning til bedriftsfonds, med lokal forhandlingsrett,

FORSLAG NR.: 324 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Nytt pkt. F-4 (F-12 går ut):

Det må utarbeides klarere retningslinjer for rettigheter i forbindelse med arbeid i utlandet.

Samtidig må det komme klare retningslinjer for utenlandske bedrifter som får kontrakter i Norge (i EØS sammenheng).

Landsstyrets innstilling: Er dekket av lov om allmengjøring av tariffavtaler.

F-5 - at økningen i offentlige avgifter blir fanget opp som en del av grunnlaget for beregning av konsumprisindeksen,

F-6 - at alle samfunnsgrupper underlegges de samme rammer som avtales mellom LO og Næringslivets Hovedorganisasjon,

F-7 - å motarbeide økonomiske og andre særordninger for lederstillinger i alle virksomheter,

F-8 - at lavlønnsgarantien beholdes og videreutvikles,

FORSLAG NR.: 325 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: Endres til: - at lavlønnsgarantien beholdes, og videreutvikles opp mot 100 % av gjennomsnittet i industrien.

Begrunnelse: Endringsforslaget er i seg selv utviklende.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

F-9 - å gjøre overenskomstene mer attraktive,

FORSLAG NR.: 326 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Tillegg til eksisterende tekst:

at overenskomstene må bli lettere å forstå, om nødvendig forklares med kommentarer.

Innen renhold må det jobbes for at utregning av lønn er lik uansett hvilket byrå en jobber i.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

F-10 - at arbeidsforholdene for tillitsvalgte og verneombud bedres/styrkes,

FORSLAG NR.: 327 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland: Tillegg til eksisterende tekst:

Avdelingen må være behjelpelig med å tilrettelegge arbeidsforholdene for tillitsvalgte og

verneombud. De må få opplæring/kurs.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt.

F-11 - at opparbeidede rettigheter beholdes ved omorganiseringer og overgang til nye overenskomster,

F-12 - at faglige rettigheter/tariffavtaler sikres ved arbeid som norske firmaer har utenlands,

F-13 - at det innføres en karenstid på 6 mnd. for utbetaling av lønnstillegg til uorganiserte, og at utbetaling må skje etter søknad for den enkelte uorganiserte.

FORSLAG NR.: 328 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Dette punktet vil vi ha inn i tariffavtalene.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 329 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
Nytt pkt. :

Endre Ferieloven slik at den i større grad tar hensyn til turnus- og skiftbaserede arbeidstakere.

Begrunnelse:

Pr i dag har normalarbeidende arbeidstakere fra 21-25 effektive arbeidsdager fri i forbindelse med ferie. Skift- og turnusarbeidere kommer sjelden eller aldri over 18 effektive dager. Det er urimelig at opparbeidet fri skal telles inn i ferien. Tilsvarende som det ville være urimelig å kreve at søndager og helgedøgn skal regnes inn i ferie til normaltidsarbeidende.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen i forslaget tiltres, innarbeides i nytt forslag.

FORSLAG NR.: 330 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
Nytt pkt.: - at beregningen av pensjonspoeng følger samme prinsippet som beregning av sykepenges.

Begrunnelse:

Pr i dag legges utelukkende grunnlønn til grunn ved beregning av pensjonspoeng. Noe som betyr at skift- og turnusarbeider ikke automatisk får ubekvemtillegg inn under beregning for pensjonspoeng. Disse tillegg kan imidlertid fås inn etter søknad ved avgang.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt.

FORSLAG NR.: 331 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Nytt pkt.: - at fagforeningskontingenten i sin helhet kan trekkes i fra på selvangivelsen.

Begrunnelse:

Tilnærming til fradragmuligheter for privat næringsvirksomhet.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen tiltres og innarbeides i nytt forslag

FORSLAG NR.: 332 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:
Skattefritak for fagforeningskontingent. All fagforeningskontingent må kunne trekkes fra på selvangivelsen.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 331.

FORSLAG NR.: 333 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Innbetalt fagforeningskontingent gjøres fradragsberettiget i sin helhet.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 331.

FORSLAG NR.: 334 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23 Nord-Trøndelag:

Forbundet skal arbeide for at fradrag på kr 1800,- på selvangivelsen gjeninnføres.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 331.

FORSLAG NR.: 335 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:
Fullt fradrag for fagforeningskontingenten på selvangivelsen.

Begrunnelse:

Dette blir en solid medlemsfordel, som ikke-organiserte ikke får glede av.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 331.

FORSLAG NR.: 336 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Nytt pkt.:

- at det blir utarbeidet konkrete retningslinjer i forhold til utgifter i tilknytning til arbeidsreiser og pendling, som det kan kreves fradrag for.

Begrunnelse:

Dette er en oppfølging av stortingets distriktpolitiske målsetning. Det er ulik praksis i håndtering av retningslinjene i de forskjellige kommunene.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt

FORSLAG NR.: 337 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Nytt pkt.: - arbeide for at folk med små og mellomstore inntekter kan skaffe seg eget husvære, og at tilbakebetaling av arealtilskuddet blir gjeninnført.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 338 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23 Nord-Trøndelag:

Nytt pkt.:

- at vi får en klarere differensiering mellom organiserte og uorganiserte arbeidstakere på arbeidsplassen. Dette kan gjøres ved at tariffavtalen/overenskomsten m/bilag gjøres gjeldende kun for organiserte arbeidstakere.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

G. SYSSELSETTING

Det at folk har arbeid, er og har vært arbeiderbevegelsens fanesak. Slagord som «HELE FOLKET I ARBEID» fra Nygaardsvolds dager, huskes ennå av mange. Det overordnede mål for alt virke, er å kjempe for et samfunn med arbeid for alle. Uten full sysselsetting vil vår velferdsstat rakne. Vi klarer heller ikke å holde den ved like.

Alle blir fattigere av arbeidsledighet. Med utgangspunkt i vårt ideologiske grunnsyn må vi slå fast at samfunnet må sette inn alle virkemidler for å få bukt med vårt største problem — arbeidsledigheten.

Vi vil ikke, som i en del andre land, at mennesker skal uføretrygdes fra 30-års alderen, og risikere å bli varig uskikket til arbeidslivet pga. lediggang. En hel generasjon kan da ødelegges. Slik vil vi ikke ha det.

Et samspill mellom den faglige og politiske arbeiderbevegelse er en absolutt forutsetning for at vi skal lykkes i våre bestrebelser. Ikke minst viktig er

det å gi bedre tilbud til de over 45 år som er blitt ledige og som trenger å oppdatere sin kompetanse. Fagbevegelsen har tatt ansvar direkte rettet mot medlemmene. Det er som kjent etablert et utdanningsfond på nærmere 350 mill. kroner i privat sektor. For landets økonomi og full sysselsetting er utdanning og kompetanseheving sentrale virkemidler. Utdanning er langsiktig investering.

Et at de mest markerte trekk er at samfunns- og yrkeslivet gjennomgår raske forandringer. I økende tempo tas det i bruk ny kunnskap og teknologi. Den enkelte jobb får endret innhold, og dette stiller krav til ny kompetanse innenfor de fleste fag- og yrkesområder. Disse utviklingstrekkene gjør at dagens og morgendagens yrkesutøvere må gis muligheter til å takle teknologiske endringer samt skaffe seg nye kunnskaper.

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

- G-1** - en høy og stabil aktivitet på anlegg og utbygging av infrastrukturen,
- G-2** - utbygging av veg-, jernbane-, havne-, forbygnings- og kraftanlegg,

FORSLAG NR.: 339 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: G-1 og G-2 slås sammen til ett avsnitt. «Kortbane flyplasser», tilføyes avsnittet.

Begrunnelse:

G-1 og 2 omhandler begge styrking av infrastrukturen, bare at den konkretiseres i G-2. Videre at det opprettholdes et vel utbygd rutenett, og at flyplasser er av avgjørende betydning for vekst og etableringer i distriktene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag.

- G-3** - videreføring av Nord-Norgebanen,
- G-4** - opprustning av eldre linjenett og kraftanlegg i miljøsammenheng,
- G-5** - intensivert kartlegging av malm- og mineralforekomster, hvor miljøhensyn og forsvarlig utnyttelse av forekomsten ivaretas,

FORSLAG NR.: 340 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: Tilføy i 2. strekpunkt: Fisk.

Begrunnelse:

Det bør være et paradoks at ikke fisk - Norges største eksportartikkel foruten olje - er nevnt med et eneste ord. Selv om ikke fiskeindustrien berører vårt forbund direkte så har det enorme indirekte konsekvenser for NAFs medlemmer.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

- G-6** - satsing på videreføring og produktutvikling av malm, mineraler og andre råvarer, samt markedsføringen av disse,
- G-7** - å fremme bruk av marine betongkonstruksjoner i olje-, samferdsels- og annen utbyggingssammenheng,

FORSLAG NR.: 341 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Nytt pkt., ny siste setning:

Utrede resirkulering/opphugging av utrangerte oljeinstallasjoner (viser også til side 278 i protokoll fra landsmøte i -95 «ytre miljø»).

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

- G-8** - å opprettholde og utvikle det faglig/politiske samarbeidet,
- G-9** - å være åpen for kontakt med de partier som er aktuelle for å få støtte og gjennomslag for våre saker,
- G-10** - å lage handlingsplaner for sysselsetting,

FORSLAG NR.: 342 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland: Tillegg - ny siste setning: og rekruttering til NAFs tradisjonelle yrker.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag

- G-11** - å intensivere/styrke kontakten med stortingsrepresentanter, fylkestingsrepresentanter og kommunalpolitikere,
- G-12** - å aktivisere klubber og grupper til å lage handlingsplaner for trygging av arbeidsplasser og utvikling av nye,
- G-13** - å videreutvikle samarbeidet med arbeidsgiverorganisasjonene i saker som vedrører medlemmenes arbeidsplasser,
- G-14** - fleksibel pensjonsalder fra 60 år,
- G-15** - å gå imot overtidarbeid utover Arbeidsmiljølovens rammer,

FORSLAG NR.: 343 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: Dette strykes, eller omformuleres.

Begrunnelse:

Overtidsarbeid utover AMLs overtidsrammer er brudd på norsk lov. Bestemmelsen står sterkt nok i seg selv. En annen ting er hvis en med punktet mener at en må arbeide i mot at eksisterende rammer utvides. Da må G-15 omformuleres så dette kommer klart til uttrykk.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

- G-16** - å styrke finansieringen av etter- og videreutdanning, samt forskning - særlig på området miljøteknologi,
- G-17** - opprettholdelse av forvaltningsbedriftsformen i offentlig virksomhet,
- G-18** - utvikling og fornyelse av offentlig sektor,
- G-19** - at offentlig og privat virksomhet bruker firmaer med ordnede lønns- og avtalevilkår, og at dette sikres gjennom lovverket,
- G-20** - å stoppe utviklingen innen alle former for «svart økonomi» og bekjempe kontraktørvirksomheten, og motarbeide firmaer som driver utenfor lov- og avtaleverket,
- G-21** - at det innføres en avgift til et offentlig fond som skal dekke omkostningene ved bobehandling etter insolvens og konkurser,
- G-22** - en effektiv kontroll med at alle konsesjonsbetingelser overholdes,

- G-23** - at alle som ønsker fulltidsstilling får anledning til dette,
G-24 - å styrke autorisasjons- og klassifiseringskravene til entreprenørvirksomheter,
G-25 - at kontroll med Lov om vaktvirksomhet styrkes, at vaktbransjen kommer inn under Lov om fagopplæring, og at en bedre godkjenningsordning innføres i vaktbransjen,

FORSLAG NR.: 344 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
- at vaktbransjen kommer inn under Lov om fagopplæring, strykes.

Begrunnelse:

Bransjen er kommet inn under Lov om fagopplæring.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

G-26 - at LO gir FAFO i oppdrag å utrede virkningen av deling av arbeid.

FORSLAG NR.: 345 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
Nytt pkt.: - arbeide imot at det innføres moms på tjenester.

Begrunnelse:

Det ligger pr i dag ingen politisk eller økonomisk nødvendighet i å momsbellegge tjenester. En slik avgift vil trolig få alvorlige konsekvenser for sysselsettingen innenfor servicerelaterte bransjer.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 346 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Nytt pkt. - Sysselsetting : Forbundet må stå hardt på for å motvirke en ytterligere mannskapsreduksjon av produksjonsavdelingen i Statens vegvesen. Vi må stå imot en storstilt privatisering av den offentlige sektor.

Landsstyrets innstilling: Ivaretas i vedtektene.

FORSLAG NR.: 347 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Nytt pkt. - Faglig/politisk:

Forbundet må motarbeide angrep på faglige rettigheter, og gjennom faglig/politisk samarbeid bidra til at landet fortsatt kan leve med en sunn økonomi. (Renteoppgang, sysselsetting, reallønnsøkning.)

Landsstyrets innstilling: Ivaretas i vedtektene.

FORSLAG NR.: 348 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:
Nytt pkt. - Faglig/politisk samarbeid:

Det er nå viktigere en noen gang at vi styrker det faglig politiske samarbeidet. Vi har i den senere tid registrert politiske angrep på opparbeidede faglige rettigheter. Faresignalene er mange, de mest alvorlige er renteøkningen og faren for arbeidsledighet. For å motvirke en slik utvikling må det faglig politiske arbeid komme mer i fokus. Norsk Arbeidsmandsforbund må arbeide aktivt på alle plan, for å få sterke faglag ute i alle avdelinger.

Landsstyrets innstilling: Ivaretas i vedtektene

FORSLAG NR.: 349 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8 Sør-Trøndelag:

Nytt pkt.: Et nytt punkt i AMLs § 58, A som regulerer bruken av innleid arbeidskraft.

Begrunnelse:

For å hindre en utvikling med misbruk av innleid arbeidskraft, må «innleie» begrepet inn i Arbeidsmiljøloven. Skal flest mulig ha et fast ansettelsesforhold må derfor loven styrkes og utbygges slik at bedriftene i størst mulig grad må ansette folk fast.

Landsstyrets innstilling: Viser til sysselsettingsloven § 27.

FORSLAG NR.: 350 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8 Sør-Trøndelag:

Nytt pkt.: - en mer rettferdig skattepolitikk for pendlerne.

Begrunnelse:

Det er viktig å ta hensyn til at arbeidslivet i dag krever at en rekke mennesker må pendle mellom hjem og arbeid. Mange av våre medlemmer innenfor anlegg- og maskinbransjen oppfatter dagens skattepolitikk innenfor dette feltet som svært urettferdig.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen tas med i utarbeiding av nytt forslag.

FORSLAG NR.: 351 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8 Sør-Trøndelag:

Nytt pkt.: - å få gjennomført den 5. ferieuka:

Begrunnelse:

En viktig sak som har ligget i «dvale» i mange år. Undersøkelser gjort blant de fagorganiserte de senere år viser at økt fritid står høyt på ønskelisten av prioriterte saker for medlemmene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag

FORSLAG NR.: 352 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Nytt pkt.: - tilrettelegge heldagsstillinger for renholdere med fagbrev.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen i forslaget tiltres. Men det skal tilrettelegges for heldagsstillinger for alle yrkesgrupper, og for arbeidstakere både med og uten fagbrev.

FORSLAG NR.: 353 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Nytt pkt.: 2 års kontrakter innen renholdsbransjen forlenges til minimum 3 år, korte kontrakter skaper usikkerhet for renholderen.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 354 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23 Nord-Trøndelag:

Nytt pkt.: Fleksibel pensjonsalder fra 60 år med fulle rettigheter, for de som har hatt helkontinuerlig skiftarbeid gjøres den fleksible pensjonsalderen fra 58 år.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen i forslaget tiltres, ses i sammenheng med forslag nr. 311.

FORSLAG NR.: 355 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23
Nord-Trøndelag:

Nytt pkt.:

De offentlige ressurser må utnyttes mest effektivt for å gi best mulig tilbud til landets innbyggere, og et likt tilbud uansett hvor i landet en bor. Forbundet vil i perioden arbeide for:

- å få statlig drift av sykehusene
- å få fylkesveiene omklassifisert til riksveier
- nedlegging av fylkeskommunen som forvaltningsnivå.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 356 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:
Fylkeskommunen i nåværende form legges ned.

Begrunnelse:

I dag er dette bare et ekstra sett byråkrati, og sløsing av offentlige midler. Fordel oppgavene og midlene på stat og kommun.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 355.

FORSLAG NR.: 357 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23
Nord-Trøndelag:

Nytt pkt.:

Forbundet må arbeide for at det blir opprettet et fond, hvor arbeidsledige/permitterte kan få utvidet støtte. Målgrupper er eneforsørgere, småbarnsforeldre og andre som får en vanskelig økonomisk situasjon p.g.a. arbeidsledighet. Fondet skal kun tilkomme arbeidsledige/permitterte som er organisert i et LO forbund.

Begrunnelse:

Fondet skal gi hjelp til ovennevnte målgruppe, slik at de kan få en utvidet økonomisk hjelp i tillegg til dagpenger under arbeidsledighet, etter søknad. Alternativet er ofte at de må selge hus eller andre eiendeler p.g.a. kortere eller lengre perioder med arbeidsledighet og påfølgende inntektstap, noe som er en stor belastning for alle uansett familiesammensetting.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres, må heller utbedre eksisterende ordninger.

FORSLAG NR.: 358 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23
Nord-Trøndelag:

Nytt pkt.:

Forbundet må arbeide for at gasskraft kan benyttes i Norge som alternativ energikilde.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og innarbeides i nytt forslag

H. LIKESTILLING

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

- H-1** - å få til en levende og slagkraftig organisasjon, basert på likeverd mellom medlemmene,
- H-2** - å tilrettelegge like muligheter for deltakelse på kurs, møter m.v.,

FORSLAG NR.: 359 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Tillegg til eksisterende tekst:

- at deltakerne på kurs/møter som er deltidsansatte får stipend/godtgjørelse for den tiden som er medgått til kurs/møter og at kortkurs søkes lagt til uke-dager.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

H-3 - at mer av arbeidstiden legges til normalarbeidstid, slik at dette ikke blir et hinder for deltakelse i organisasjonslivet,

H-4 - en holdningsendring, slik at begge parter i hjemmet får en like selvfølgelig rett til å engasjere seg og delta i samfunnsliv og utdanning,

H-5 - at likestillingsprinsippet blir satt på dagsordenen i forbundets og avdelingenes møter og kurs,

H-6 - å få valgt likestillingsansvarlig i forbundet, såvel som i avdelingene,

H-7 - å få etablert likestillingsavtaler på flest mulig områder,

H-8 - at overenskomstene i tradisjonelle kvinneyrker kommer opp på 100 % av gjennomsnittet i industrien,

H-9 - å høyne de tradisjonelle kvinneyrkenes status, slik at de blir attraktive alternativer for begge kjønn,

H-10 - bedre kommunikasjon og større forståelse mellom yrkesgruppene,

FORSLAG NR.: 360 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:
Tillegg til eksisterende tekst: Informasjonsmøter og kurs på tvers av yrkesgruppene.

Landsstyrets innstilling: Er ivare tatt

H-11 - større valgfrihet i forhold til arbeid og familie,

H-12 - å oppmuntre til utradisjonelle yrkesvalg, bl.a. gjennom reportasjer i Arbeidsmanden,

H-13 - at reglene for omsorgspermisjon utvides,

H-14 - at deltidsansatte pensjonsmessig kommer bedre ut.

FORSLAG NR.: 361 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8
Sør-Trøndelag:

Nytt pkt.: - at kvinneandelen av saksbehandlere i forbundets administrasjon økes.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 362 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane:

Nytt pkt.: Opparbeidede pensjonspoeng skal deles 50-50 mellom partene.

Begrunnelse:

En sosialt rettferdig ordning.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

I. UNGDOMSAKTIVITETER

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

I-1 - å fokusere på ungdom gjennom informasjonsvirksomheten, herunder utarbeide egen brosjyre/folder rettet mot ungdommen,

I-2 - gjennom opplysnings- og kursaktiviteter, å belyse det faglig/politiske samarbeidet og dokumentere hvilke resultater fagbevegelsen har oppnådd,

I-3 - å få opprettet flere lærlingeplasser og få flere fag inn under Lov om fagopplæring, samt bevisstgjøre bedrifter sterkere om nytten av å ha faglært arbeidskraft,

I-4 - å intensivere kontakten med utdanningsmiljøene gjennom elev- og studentmedlemskapet,

I-5 - å prioritere unge søkere ved kursopptak,

I-6 - at forbundet og avdelingene skal ha ungdomsrettede aktiviteter i sine aktivitets- og handlingsplaner. Planene samordnes med LOs ungdomsutvalgs planer på riks- og fylkesnivå,

FORSLAG NR.: 363 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:

Tilføyning: Gjøre bruk av Internett.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 364 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:

Kutte ut «slutt» i skolesluttaksjon, slik at det blir skoleaksjon.

Begrunnelse:

Skoleaksjonen gjennomføres hele året. Ikke bare mot slutten av skoleåret.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

I-7 - å støtte tiltak som skolesluttaksjon, sommerpatrulje, verve- og aktivitetsskampanjer, kulturaktiviteter, sommerleir for unge, AUF-aktiviteter, stipendordninger til Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Olavskolen m.v., og andre organisasjoner som arbeider for fagbevegelsens mål,

I-8 - å bedre finansieringsmuligheter for ungdom under utdanning gjennom stipendordninger og Statens Lånekasse,

I-9 - at Samvirke og Landsbanken gir gunstige etablerings- og utdanningslån til fagorganisert ungdom,

I-10 - mest mulig like stipendordninger i alle deler av fagbevegelsen,

I-11 - at avdelingenes ungdomskontakter brukes til informasjon om forbundet og fagbevegelsen i skolene,

I-12 - å få inntatt kunnskap om arbeidslivets lover og regler som pensum i samfunnsfag i videregående skoler,

I-13 - å få valgt inn flere unge i styrer og utvalg,

I-14 - å få de politiske partier til å satse på ungdomstiltak i nærmiljøene.

FORSLAG NR.: 365 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

Nytt pkt.: Dersom studentmedlemskap er innført i en skoleklasse, kan det velges en tillitsvalgt blant elevene som deltar på avdelingens styremøter som observatør. (side 28) Begrunnelse: På denne måten kan vi sikre interesse og kunnskap om hvordan fagbevegelsens arbeide fungerer.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 366 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:

Nytt pkt. - Kampen mot vold:

Samfunnet har utviklet seg i den retning at vold har blitt mer og mer vanlig. Dette kan ramme alle, men unge og eldre synest å være mest utsatt. NAF må være med å bekjempe denne uheldige utviklingen. Vi foreslår at dette blir tatt med i vårt Handlingsprogram. Og at ungdomsutvalg og pensjonistlag aktivt trekkes med i dette arbeid.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og tas med i avdelingenes handlingsplaner

FORSLAG NR.: 367 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland:

Nytt pkt. - Pensjonistutvalg i NAF:

Det blir flere og flere pensjonister, som har en lang erfaring faglig, som NAF fortsatt må kunne dra nytte av. Mange pensjonister melder seg inn i pensjonistparti/forbund, dette fordi de føler at fagbevegelsen glemmer de så snart de er ute av yrkesaktivt arbeid.

Vi foreslår at det blir opprettet pensjonistlag i alle avdelinger. Landsstyret får som oppgave å samordne aktivitetene i lagene.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Dette er opp til den enkelte avdeling.

FORSLAG NR.: 368 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:

Ungdomsutvalget i avd. 36 Oppland.

Det opprettes stilling for heltidssekretær for ungdom i forbundet sentralt. Ungdomsrepresentant fra hver avdeling får representasjon med alle rettigheter på landsmøte.

Begrunnelse:

I handlingsprogrammet for inneværende periode 1995 - 1999 (s. 27 + 28) vedr. ungdomsaktiviteter har vi merket oss en uttrykt målsetting med mange fine formuleringer. Særlig har punktene 1.1 til 1.14 så mange og gode målsettinger at det er fristende å spørre hvordan har dette gått i perioden? Egen ungdomsbrosjyre hvordan ble den? Ungdomsutvalget i avd. 36 har heller ikke så mye å skimte med i forhold til denne målsettingen. Men etter påtrykk og inspirasjon fra avdelingen har vi iallfall nå tenkt å forsøke. Det er med det som bakgrunn at vi har besluttet å sende eget forslag til landsmøte.

Avd. 36 Oppland slutter seg til ungdomsutvalgets forslag.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 370.

FORSLAG NR.: 369 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8
Sør-Trøndelag:

Nytt pkt.: - at det blir ansatt en ungdomssekretær sentralt.

Begrunnelse:

Etter vår oppfatning vil dette fremfor alt være en riktig prioritering på sikt. Dessuten er det viktig at forbundet har en ung medarbeider som representerer våre unge medlemmer og som er skikkelig motivert til å være en pådriver i forbundets ungdomsarbeid.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 370 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8
Sør-Trøndelag:

Nytt pkt.: - at det nedsettes et sentralt ungdomsutvalg.

Begrunnelse:

Vi mener at det må nedsettes et sentralt ungdomsutvalg som både kan være en koordinator og pådriver i forbundets ungdomsarbeid.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres, mot 6 stemmer.

FORSLAG NR.: 371 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:

Nytt pkt.: - opprette sentralt ungdomsutvalg.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 372 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23
Nord-Trøndelag:

Nytt pkt.: Forbundet må arbeide for at LO utvikler et forbundsløst elev- og studentmedlemsskap.

Landsstyrets innstilling: Ivaretas i forslag om direktetilslutning for elev- og studentmedlemmer som utredes i LO.

FORSLAG NR.: 373 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:
Fagbevegelsens betydning og historie må bli en naturlig del av pensum i den norske skole.

Begrunnelse: Dagens unge slekter vet lite eller ingen ting om hvordan dagens goder har blitt til.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt i punktet om ungdomsarbeid. Mot en stemme.

FORSLAG NR.: 374 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og
Akershus:

At forbundet satser på å gå inn i norsk skolevesen for å motarbeide og forebygge mobbing. Et aktivt arbeid her vil på sikt bygge opp tilliten til fagforeningen og vil på sikt gi gevinst.

Landsstyrets innstilling: Viser til punktet om ungdomsarbeid, og til avdelingenes individuelle handlingsplaner.

DIVERSE FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAMMET

FORSLAG NR.: 375 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og
Akershus:

Forbundet må jobbe aktivt med å få til en rettferdig skatte- og fradragspolitikk når det gjelder langpendlere.

Begrunnelse:

Det føles nå som om skattemyndighetene driver en form for forfølgelse av denne lille gruppen. Vi vet at med de ordninger vi har i dag (og som har vært, og fungert godt i nesten 100 år) så vil ikke ligningsmyndighetene lenger akseptere at det føres minstefradrag for ikke dokumenterte utgifter (p.t.151,- dag). Dette medfører at bransjen ikke lenger blir å betrakte som attraktiv i jobbsammenheng, og derfor så ser vi i dag konsekvensen av dette i form av stopp i rekruttering. Når vi samtidig vet at dette er en yrkesgruppe som er borte fra familie og barn i lengre perioder, og ikke får anledning til å delta i barnas oppvekst, så mener vi at med den reduserte livskvalitet dette innebærer for den enkelte, så er det en råtten politikk fra skattemyndighetenes side å forfølge denne gruppen.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 350.

FORSLAG NR.: 376 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og
Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Handlingsprogrammet må revideres ut fra dagens nivå og situasjon. Det må settes ned et arbeidsutvalg for å jobbe frem et nytt program. Landsmøtet setter ned denne gruppen som jobber frem et nytt program innen første halvår år 2000. Dette vil så bli sendt ut til avdelingene og klubber/grupper for at disse skal gi tilbakemelding innen 1. januar år 2001. Arbeidsgruppa legger frem det nye handlingsprogrammet med eventuelle endringer til landsmøtet år 2003.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 377 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Kutte ut underpunktene, sammenfatte underpunktene til en tekst som omfatter disse punktene for eksempel. A. Formål/målsetning, B. Nye utfordringer, C. Egen organisasjon.

Arbeidsutvalgets Innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 378 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

Handlingsprogrammet er for omfattende, det må redigeres ned til en enkel handlingsplan der «revisjonene» bli konkrete og forpliktende handlingsstrategier som er enkle å følge opp i praksis. Det vil si:

1. Arbeidsområde/sak.
2. Hvordan løse/nå frem. (Eget skjema).
3. Tidsplan.
4. Ansvarlig organ/person.

Handlingsplanene skal være rullerende og må følges opp med årlige evalueringer (avviksbehandling). Handlingsplanen skal være vedlegg til formålsparagrafen.

Arbeidsutvalgets Innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 379 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus:

Hvert bransjeråd skal lage egne handlingsplaner.

Begrunnelse: Handlingsprogrammet må komprimeres ned til et realistisk nivå, slik at en har mulighet til å ta tak i prioriterte saker. Dette vil styrke engasjementet og «rekrutteringen» i egne rekker, i tillegg vil det gjøre det enklere å lese selve handlingsprogrammet.

Arbeidsutvalgets Innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 380 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Handlingsprogrammet som helhet er meget omfattende og detaljert. Programmet dekker det meste innenfor de forskjellige emner. Handlingsprogrammet må «komprimeres» ned til en mer kortfattet versjon. Perspektivet i

det som omhandles i handlingsprogrammet er så vidt langtrekkende at mye av innholdet ikke er realistisk å få gjort noe med på kortere sikt.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og tas med i utarbeiding av nytt forslag.

FORSLAG NR.: 381 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8

Sør-Trøndelag

Avdelingen foreslår at forbundets administrasjon går igjennom eksisterende handlingsprogram og redigerer ut saker som er ferdigbehandlet og saker som er blitt uaktuelle å arbeide videre med. Videre foreslår vi at forbundet i forkant av landsmøtet går igjennom alle nye innkomne forslag til handlingsprogrammet og utarbeider et arbeidshefte som legges frem for landsmøtet i forbindelse med behandlingen av nytt handlingsprogram. I det nye utarbeidede arbeidshefte mener vi at man bør konsentrere seg om konkrete hovedmål og ikke innarbeide så mange strekpunkter som man har hatt i tidligere handlingsprogram.

Landsstyrets innstilling: Er ivarettatt.

Handlingsprogrammet - Anders B. Rodals innledning

Nestleder Anders B. Rodal fikk ordet og holdt følgende innledning:

Ved landsmøtet for 4 år siden sa jeg i min innledning til Handlingsprogrammet at solidaritet ikke er arvelig. Det må erfares på nytt i hver generasjon, og det har også noe med holdninger å gjøre. Solidaritetsbenevnelsen kan også misbrukes i den forstand at det gamle ordtaket «Gjør din plikt - krev din rett» deles i to.

Fagbevegelsens mål har ikke bare vært å sikre lønnstakerne et rettferdig utbytte i lønningsposen, den kan med rette også omtales som en frigjøringsbevegelse. Når det norske samfunn er ett av de mest klasseløse samfunn i verden, skyldes det ikke minst fagbevegelsens innsats, inklusive det fagligpolitiske samarbeidet.

Arbeidsmandsforbundet var blant de første fagforbund i Norge - og det var ikke noen tilfeldighet at det var hos rallarne på et anlegg at tanken ble til handling. Det var heller ikke noen tilfeldighet at gruve- og anleggsarbeidere var involvert i storstreiker som varte opp til 2 år.

I fagbevegelsens handlingsprogrammer legges grunnlaget for hvordan vi best kan ivareta medlemmenes miljømessige, faglige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser. I den sammenheng må vi også erkjenne at samfunnsendringer fordrer organisasjonsendringer. Det er ikke gitt at Arbeidsmandsforbundet, som er passert 100 år, bør være eget forbund i all fremtid. Når en legger følelsesmessige forhold til side, må vi erkjenne at vi medlemsmessig er et for lite forbund. Det tilsier at i kommende periode må det arbeides mer aktivt for intensjonen i B 1.

Dette er tredje gang et landsmøte i Norsk Arbeidsmandsforbund skal utarbeide et handlingsprogram for en fireårs periode. I denne periode må forbundet få et tilslag på ca. 10 000 - 12 000 medlemmer for å holde medlemskapet ved like. Det er viktig at vi gjør en god jobb for å verve nye medlemmer. Det er likevel bare en del av oppgaven. Like viktig er det at vi tar vare på dem som allerede er medlemmer. Først da kan vi forvente varig lojalitet og unngå lekkasje i bunn.

De som har vært med en god stund - og det er flere i denne salen som har det - vil huske at da det første handlingsprogrammet ble utarbeidet, for perioden 1991-1995, hadde vi en forutgående debatt i lokalledene hvor nærme-re et par tusen medlemmer deltok. På forhånd var det laget et debathefte, og i de lokale debattene kom det mange innspill og forslag som under landsmøtedagene i Oslo i 1991 endte opp i det aller første handlingsprogrammet.

Da vi kom fram til landsmøtet i 1995, var jobben litt enklere. Da forelå det allerede et program som kunne revideres for en ny periode. Under landsmøtedagene ble det helt riktig pekt på at selve oppfølgingen av programmet hadde vært mangelfull i fireårsperioden. Dette medførte at det på innsiden av omslaget til handlingsprogrammet for perioden 1995-1999 ble påtrykt en tekst som fortalte hvordan programmet skulle følges opp i den perioden vi nå har lagt bak oss. Denne teksten ga føringer både for det valgte og ansatte apparatet, sentralt og lokalt.

Dette førte i sin tur til at vi grep fatt i programmålene på en annen måte. Det ble utarbeidet handlingsplan for hvert år, med utgangspunkt i handlingsprogrammet. De mål som kunne gjennomføres på kort sikt, ble prioritert. På de årlige planleggingskonferanser i avdelingene fikk handlingsprogrammet også en vesentlig plass. Der ble samme prosedyre gjennomført. Aktuelle mål fra handlingsprogrammet fikk sin prioriterte plass i de årlige, lokale handlingsplaner. Dermed fikk vi til en helhetstenkning basert på målrettede og mer realistiske arbeidsmetoder både sentralt og lokalt.

Vi kan helt sikkert bli enige om at ikke alt har vært like vellykket verken med de sentrale eller lokale årlige handlingsplanene. Totalt sett har vi likevel vært i stand til å angripe handlingsprogrammets mål på en mer strukturert og målrettet måte.

Denne forbedrede arbeidsformen avslørte tidlig en svak side ved selve handlingsprogrammet. De som har god hukommelse - og de er helt sikkert mange i denne salen - vet at de innledende kapitteltekster fra 1991 mer eller mindre ble vedtatt på nytt fire år senere. Og mange av de opprinnelige strekpunktene i programmet fra 1991, ble vedtatt på nytt i 1995.

Vi har derfor lenge sett et behov for å gjøre noe med dette, nå når vi skal vedta et program for tredje gang. Også gjennom innsendte forslag til dette landsmøtet fra lokalapparatet har det kommet tilsvarende signaler, som i korthet sa følgende:

Handlingsprogrammet må gjennomgås språklig, det må lukes ut ting som allerede er gjennomført, og punkter av mer generell karakter med ordlyd som kan vare «nærmest til evig tid», bør tas ut av programmet.

Forbundsstyret og landsstyret ga tidligere i vår klarsignal til at denne jobben kunne gjøres i administrasjonen. Det programutkastet dere får presentert på dette landsmøtet har derfor vært gjenstand for en språklig bearbeiding både når det gjelder innledende kapitteltekster og strekpunkter. En del av de strekpunktene vi anser som gjennomført i de to foregående periodene, er tatt ut av programmet. En del tidligere strekpunkter er slått sammen og strammet opp språklig. I tillegg er de nye forslag som er kommet inn fra lokalapparatet, og som har fått klarsignal gjennom forbundsstyrets og landsstyrets behandling i vår, allerede innbakt i utkastet til nytt handlingsprogram.

Vi har forsøkt å gjøre dette arbeidet så skånsomt som mulig. Noen vil sikkert mene at vi har tatt for hardt i - andre igjen vil garantert ha den oppfatningen at vi kunne luket ut enda mer. For balansens skyld har vi forsøkt å lande et sted midt mellom disse ytterpunktene.

Når vi nå skal gå løs på handlingsprogrammet for perioden 1999-2003, er det flere ting vi bør ha i tankene. Hovedsakelig for å lage et program vi kan stå inne for og som vi tror er realistisk å gjennomføre i perioden.

Landsmøtet er i hovedsak et fagligpolitisk verksted. De vedtak som gjøres her, binder både de landsmøtevalgte sentralt og lokalt og forbundets ansatte både ved hovedkontoret og ute i distriktene, til en rekke oppgaver i de fire neste årene. Og slik skal det jo være.

Det vi imidlertid bør kunne kreve av hverandre i en slik forsamling, er at de vedtak som gjøres har med seg et klart mål og et innhold som både gjør det realistisk og praktisk mulig å jobbe seg fram mot.

Det er innkommet 131 forslag til Handlingsprogrammet. Jeg kan ikke gå i detalj på de oppstramninger vi har gjort med utkastet til et nytt handlingsprogram. I stedet vil jeg konsentrere meg om å si litt om hvert kapittel. Innledningsteksten har vi gjort lite med. Det vil alltid dukke opp nye medlemmer og tillitsvalgte i apparatet som kanskje ikke kjenner den historiske bakgrunnen for Norsk Arbeidsmandsforbund. Den er i utgangspunktet svært viktig for de tradisjoner og tenkemåter som ligger bak de faglig-politiske mål forbundet setter seg. Derfor bør en slik tekst være med for å få et bilde av sammenhengene.

Når det gjelder kapitlet om egen organisasjon, har vi for første gang siden tidlig i 1970-årene hatt en organisasjonsdebatt i forbundet. Den ble gjennomført mot slutten av fjoråret. Synspunkter og forslag fra debatten foreligger i et eget hefte. Men også i utkast til nytt handlingsprogram har vi tatt hensyn til debatten.

LO-familien som helhet har gjennomgått mange forandringer på bare noen få år. En del av det henger nøye sammen med de utviklingstrekk som foregår i samfunnet omkring oss. Fra å være en tradisjonell industrinasjon er vi på full fart inn i et århundre hvor samfunnet baseres med en helt annen yrkesstruktur. Dette vil påvirke LO-familien - inkludert Norsk Arbeidsmandsforbund.

Noen utviklingstrekk vet vi om allerede, andre er mer usikre. Uansett må

vi sette oss mål som sikrer at forbundet fortsetter å være en viktig organisasjon både for de grupper vi i dag organiserer og eventuelle nye grupper som kan være aktuelle for oss. Den løpende organisasjonsdebatten som vil skje underveis, må ha det i seg at den fanger opp de viktigste signalene og lager både halv- og helgarderinger for å møte de mange utfordringene forbundet får å hankses med.

Et av kapitlene som denne utviklingen automatisk berører er informasjonsvirksomheten. Forbundet har satset ganske mye på hele dette området i siste landsmøteperiode. Det har rett og slett vært helt nødvendig for å henge med i tida.

Vi skal slåss om oppmerksomheten i et stadig mer utviklet mediabilde. Det krever ganske mye av oss. Forslag som er innkommet til det nye handlingsprogrammet viser at medlemmer og tillitsvalgte er klar over denne situasjonen og er villig til å satse tilstrekkelig for å nå en del viktige mål.

Også kurs- og opplysningsvirksomheten vil nødvendigvis påvirkes av den samme utviklingen. På dette området er vi av naturlige grunner bundet mer opp til tradisjoner og en nødvendig forankring i grunnprinsipper. Det er samtidig viktig at en del av utviklingen omkring oss også får virkninger for hvordan vi strukturerer kursvirksomheten i tida framover og hva vi bør prioritere høyest.

Kapitlet om informasjonsvirksomheten omfatter også medlemsverving og medlemsfordeler. Det har kommet klare signaler fra lokalapparatet forut for dette landsmøtet om at de siste årenes Verv & Vinn-kampanje bør fortsette. Det er vi for all del hjertens enige i. Ikke bare har denne kampanjeformen vedlikeholdt medlemstallet i en periode med store skiftninger i det norske arbeidsmarkedet - hvor en del av de tradisjonelle gruppene i forbundet har hatt nedgang - men kampanjene har også skapt en glød og iver etter deltakelse i lokalapparatet som vi absolutt skal ta vare på. I tillegg har måten vervekampanjene er bygd opp på også gjort Norsk Arbeidsmandsforbund mer synlig i hverdagen gjennom tydeligere profilering.

Kapitlene om Miljøpolitikk og Ungdomsaktiviteter hopper jeg over i denne innledningen, da disse vil bli ivaretatt av en annen aktør senere.

Når det gjelder internasjonal solidaritet og fred og nedrustning, vil jeg gjerne understreke at et slikt kapittel klart hører hjemme i et handlingsprogram i dette forbundet. Norsk Arbeidsmandsforbund var det første LO-forbundet som fikk vedtektsfestet freds- og nedrustningsarbeid.

Det er ingen annen måte å leve opp til dette målet på enn å jobbe gjennom internasjonale kanaler og prøve å påvirke verden omkring oss i en demokratisk og fredelig retning. Det skal ikke rare fantasien til for å forstå at dette fortsatt vil være svært viktig i overskuelig framtid. Det er nok å slå på TV-nyhetene en hvilken som helst dag og få verden og virkeligheten rett i øynene. Verden er heller ikke større enn at vårt demokrati og vår fredelige hverdag er avhengig av at verden omkring oss helst ligner vår egen.

Her vil jeg gjøre et lite hopp tilbake til innledningen og spørsmålet om å komme med realistiske forslag. Satt helt på spissen hører det ikke hjemme i

et fire-års handlingsprogram at forbundet skal avskaffe alle atomvåpen. Det er ikke noe galt verken med intensjonen eller drømmen bak et slikt forslag, men ganske urealistisk. Å jobbe for fred og nedrustning er imidlertid en helt annen sak. Det er lettere å få til i hverdagen. Dette bruker jeg bare som et eksempel på at vi skal tenke nøye gjennom hva vi pålegger oss sjøl i et handlingsprogram.

Tariffpolitikk er selve bærebjelken i det forbundet driver med. Den opprinnelige oppgaven forbundets første tillitsvalgte startet med for over 100 år siden, var å sørge for at medlemmene fikk lønnsvilkår i forhold til den jobben de utførte. Det er ikke noe annerledes nå mot slutten av 1900-tallet. En betydelig forskjell er likevel måten tariffpolitikken drives på i vår tid.

Samfunnet er blitt så komplisert og velorganisert at hele den økonomiske politikken får en direkte innflytelse på hvordan tariffpolitikken håndteres. Vi har lagt bak oss et tiår med begreper som moderasjonslinje og solidaritetsalternativ. Kort sagt kan vi beskrive dagens tariffpolitikk som et samspill mellom tre parter - arbeidstakerne, arbeidsgiverne og myndighetene. Det gigantiske skrittet som er tatt på dette området siden forbundet ble til i 1895 og fram til dagens samfunnsvirkelighet, forteller at tariffpolitikken har nådd langt. I pakt med utviklingen av velferdsstaten.

Ingenting er likevel perfekt, og det gjenstår en rekke oppgaver som skal løses tariffpolitisk også de neste årene. Dette landsmøtet vil legge forholdene til rette slik at aktive representanter skal bekle de forskjellige tariffråd. Det er disse som skal ha oppgaven med å gjennomføre de tariffpolitiske målene som legges inn i handlingsprogrammet. Igjen er det grunn til å minne om å tenke realistisk på mulighetene.

Kapitlet om sysselsetting har heldigvis med seg en ballast som er svært forskjellig sammenlignet med for fire år siden. Arbeidsledigheten har gått drastisk ned i siste landsmøteperiode. Vi vet samtidig at det norske samfunnsmaskineriet er uhyre sårbart for ytre påvirkninger, og at pila fort kan snu den andre veien. Det er derfor svært gledelig å se at de forslagene som er innsendt til det nye handlingsprogrammet bærer i seg målet om årvåkenhet overfor de forhold som kan virke negativt i forhold til målet om full sysselsetting. Dette området er et av de absolutt viktigste vi har å jobbe med.

Når det gjelder kapitlet om likestilling har vi i tillegg til vårt eget program også LOs 10 punkts handlingsprogram om likestilling å forholde oss til. Det har skjedd mye på dette området i fagbevegelsen de siste årene, men det står samtidig helt klart at det fortsatt gjenstår mange uløste oppgaver.

Arbeidsmandsforbundet har cirka en tredjedel kvinnelige medlemmer. Vi har også en lang rekke svært dyktige kvinnelige tillitsvalgte som er flinke til å påvirke oss i valg av mål og midler i den daglige virksomheten.

Å pålegge forbundets valgte i det sentrale apparatet arbeidsoppgaver tilknyttet likestilling er like viktig som å løse en del likestillingsspørsmål ute i forbundets lokalapparat. Jeg tror det er lettere å få tyngde bak likestillings-saken ved å bygge opp under ideene på lokalt nivå der medlemmene finnes. Likestillingsarbeidet har størst effekt på den enkelte arbeidsplass, uten at det

nødvendigvis må gå på bekostning av det arbeidet som må skje på sentralt nivå for å drive spørsmål om likestilling framover i faglig-politiske sammenhenger.

Som jeg sa innledningsvis, går jeg ikke her inn på de enkelte ting vi har foretatt oss med tekstene i handlingsprogrammet. Det kan dere sjøl konstatere i det framlagte utkastet. Jeg vil likevel minne om at handlingsprogrammet skal være et viktig verktøy for det arbeidet som skal gjøres de neste fire årene. Ganske mye av det som vedtas vil havne i fanget på de av dere som er aktive i egen avdeling - først og fremst gjennom utarbeidelse av årlige handlingsplaner.

En landsmøteperiode på fire år er atskillig mer hektisk i dag enn om vi bare går et par tiår tilbake i tida. Alt for mye omkring oss skjer altfor hurtig. For å henge med i tempoet og oppnå gode resultater i det vi pålegger oss sjøl, skal vi være nøye med valg av oppgaver. Det må være mye hyggeligere når landsmøtet samles igjen om fire år for å avlese fasit og status å kunne konstatere at: Jo, vi klarte det.

Det er både lovlig og naturlig å ha drømmer, visjoner, håp og ønsker som strekker seg langt inn i neste århundre når det gjelder ens egen hverdag, i arbeid og fritid, med trygghet for økonomi og velferd. Når det gjelder forbundets handlingsprogram strekker det seg likevel over en fire års periode. Det er det viktig å huske på.

Med dette ber jeg landsmøtet om å prioritere skikkelig og sette seg mål som ikke bare er realistiske, men også gir et handlingsprogram som alle ledd i vår organisasjon vil glede seg til gå løs på å gjennomføre.

Handlingsprogrammet om arbeidsmiljø og ungdomsarbeid – Erna Dynges innledning:

Dirigenten takket Anders B. Rodal og ga så ordet til forbundssekretær *Erna Dynges* som holdt følgende innledning:

- Jeg vil gjerne utdype det som har vært sagt i den generelle innledningen om handlingsprogrammet med noen ord om arbeidsmiljø og ungdomsarbeid. Forbundet organiserer medlemmer i mange forskjellige bransjer. Dette er bransjer der arbeidsmiljøbelastningene er til dels store, og der utfordringene spenner fra vold og trusler på arbeidsplassen til alvorlige arbeidsulykker. I tillegg kommer at arbeidslivet er i stadig raskere endring. Økende konkurranse og ny teknologi påvirker folks arbeidsvilkår og innebærer nye miljøproblemer på arbeidsplassene. Miljøarbeid omfatter ikke lenger bare å skjerme folk fra urimelige fysiske belastninger og farlige arbeidssituasjoner. I stadig større grad ser vi at tidspress og stress, samt problemer som manglende medbestemmelse og en for usynlig ledelse, fører til at folk blir syke.

Generelle tiltak

Med så ulike arbeidsplasser og så mange forskjellige problemer blir arbeidsmiljøet en stor og viktig del av forbundets arbeid.

I fireårsperioden som er gått, har vi blant annet arbeidet med å gjennomføre en ny arbeidsform i forbundet. Dette gjelder også for miljøarbeidet. Arbeidsformen går ut på at forbundsstyret hvert år vedtar satsingsområder for hele forbundet. Tiltak i tilknytning til satsingsområdene videreføres i avdelingenes handlingsplaner, og evalueres påfølgende år.

Som dere husker var det arbeidsmiljøopplæring som var satsingsområde på miljøområdet i 1998, i år er det AKAN-arbeidet. I tillegg har vi i det sentrale miljørådet utarbeidet forslag til retningslinjer for de lokale miljørådene, og vi har gjennomført to sentrale konferanser for lederne av rådene. Konferansene har vært nyttige og lærerike, og vil bli videreført i neste periode med en konferanse annen hvert år.

Hensikten, både med satsingsområdene, retningslinjene for miljørådenes arbeid og miljørådskonferansene, er å samordne innsatsen i de viktigste sakene, slik at effekten blir størst mulig. Et gammelt slagord i fagbevegelsen er at «Sammen er vi sterke». Hvis vi alle drar i samme retning, har vi større sjanse for å lykkes enn om vi sitter på hver vår tue holder på med vårt. Her savner jeg samarbeidet mellom tillitsvalgte og verneombud ute i distriktene.

Spesielle tiltak

Foruten å legge til rette for en mer effektiv miljøinnsats gjennom måten vi arbeider på, har vi iverksatt en rekke tiltak tilpasset de enkelte bransjene og de spesielle miljøutfordringene vi har i disse bransjene. De forskjellige yrkesgruppene har som nevnt ulike miljøproblemer. Dette krever at innsatsen på miljøområdet må målrettes og tilpasses i størst mulig grad. Her samarbeider Arbeidsmandsforbundet ikke bare med arbeidsgiverne, men også med forskningsinstitusjoner og andre fagmiljøer.

I *renholdsbransjen* er det et problem at uforholdsmessig mange renholdere blir uføretrygdet eller dropper ut av arbeidslivet før de når pensjonsalderen. Det er nærliggende å anta at dette skyldes forhold ved arbeidsmiljøet. Dette skal nå undersøkes grundig, ved hjelp av et omfattende forskningsprosjekt der Arbeidsmandsforbundet deltar sammen med Servicebedriftenes Landsforening og Ullevål Sykehus. Prosjektet har en tidsramme på tre til fem år, og skal - i tillegg til å finne årsakene til at renholderne blir støtt ut av yrket, også finne fram til tiltak som kan motvirke dette.

For Arbeidsmandsforbundet er renholdernes arbeidsforhold ikke bare en arbeidsmiljøsak, det er også et likestillingsspørsmål. Det er viktig for oss å bidra til at kvinners arbeidsmiljø utformes slik at det blir mulig for dem å oppnå ei lønn de kan leve av! Skal kvinner kunne forsørge seg ved egen arbeidsinnsats, må arbeidsplassene utformes slik at de ansatte makter å jobbe i heltidsstillinger, og greier stå i yrket sitt fram til de går av med pensjon.

I årene framover vil vi i økende grad møte *tidspress og stress* som miljøproblemer på arbeidsplassene, ikke minst knyttet til korte tidsfrister på kon-

traktene. Trenden er allerede sterk, spesielt i anleggsbransjen. Her er forbundet med i et forsøksprosjekt sammen med BNL og SINTEF, som har det faglige ansvaret. Hensikten er å motvirke slike problemer med organisatoriske tiltak. En omfattende kartleggingsundersøkelse er nettopp avsluttet og skal videre bearbeides av SINTEF.

Ren Utvikling

Forbundet er som kjent medeier av stiftelsen Ren Utvikling. Tiltaket har høstet stor anerkjennelse fra ulike hold: Fra Stortinget, fra Skattedirektøren, fra departementer, ulike politiske partier og fra hovedorganisasjonene. Jeg tror ikke noe tiltak som forbundet har satt i gang har vært omfattet med så stor mediadekning over så lang tid.

Men hva har skjedd når det gjelder hovedhensikten med Ren Utvikling : å arbeide for å bedre arbeidsmiljøet for renholderne? Faktisk en hel del. Først og fremst gjelder det tiltak som ikke er synlige i det daglige arbeidet, men like fullt viktig. Jeg skal konkretisere: Alle renholdere i godkjente bedrifter er i dag yrkesskadeforsikret, har Bedriftshelsetjeneste, ansettelseskontrakter som ikke skal være av en tvilsom art, og aldri har så mange renholdere og renholdsledere gått på HMS kurs og aldri har det vært så mange verneombud i renholdsbedriftene.

Dette er nødvendige elementer for å få til et tilfredsstillende arbeidsmiljø. Men jeg skal villig medgi at dette er ikke nok. Det er fortsatt vesentlige forutsetninger som ikke er på plass i mange bedrifter. Selv om de godkjente bedriftene formelt har vernetjeneste og internkontroll for HMS arbeid på papiret, er ikke det godt nok. For vi vet at i mange bedrifter og på mange arbeidsplasser er det langt mellom teori og praksis. Her er det fortsatt en jobb å gjøre.

Men den jobben i den enkelte bedrift og på den enkelte arbeidsplass må flere gå sammen om å løse, ikke minst må renholderne selv være aktive og konstruktive. Avd. 2 Oslo/ Akershus har fattet en enstemmig støtteklæring til Ren Utvikling, der det heter at Forbundet må legge opp en strategi for å få renholdere i godkjente bedrifter til å ta ansvar for eget arbeidsmiljø, ved å utnytte de muligheter som gis gjennom godkjenning fra Ren Utvikling. Dette er et kjernepunkt- og denne utfordringen må både vi som sitter sentralt og det lokale apparatet av tillitsvalgte ta på alvor. Men heller ikke forbundet kan sikre det gode, daglige arbeidsmiljø. Det må utvikles på stedet. Derfor anbefaler jeg også miljørådene til å sette dette på kartet.

Utfordringen de neste årene

I likhet med andre arbeidsmiljøproblemer, må vi ta tak i disse problemene i første rekke på den enkelte arbeidsplass. Derfor er det viktig at vi til enhver tid har et apparat ute på arbeidsplassene som er i stand til å drive et aktivt miljøarbeid.

Her har vi nok en jobb å gjøre. Fra våre egne regionale verneombud får vi rapporter som melder om stor mangel på valgte verneombud og mangelfull

opplæring i de bedriftene som har verneombud. Rogalandsforskning, som har foretatt en evaluering av Bedriftshelsetjenesteordningen og hvordan systemet med verneombud fungerer, konkluderer i sin rapport med at verneombudene er for usynlige på bedriften, og at de tar for lite tak i miljøproblemer, spesielt innenfor de bransjene der behovet er stort - som for eksempel renhold, anlegg og vakt.

Jeg mener at vår viktigste oppgave på miljøområdet i tiden som kommer, er å sette de valgte verneombudene i stand til å fylle oppgaven sin. Vi må prioritere skoloring og etterutdanning. 40-timerskurset er ikke nok, og så raskt som arbeidslivet endres i dag, vil kunnskapene fra 40-timerskurset uansett fort foreldes. Verneombudene må få faglig påfyll, i takt med utviklingen på arbeidsplassene. De må også få den støtten og hjelpen de trenger fra forbundet sentralt og fra lokale tillitsvalgte, slik at de blir trygge i rollen sin og har muligheter til å utføre oppgavene de er valgt til.

Det er et ordtak som sier at den kjenner best hvor skoen trykker som har den på. Slik er det også på miljøområdet. Skal vi ha muligheter til å fange opp og gjøre noe med alle de spesielle forholdene som vi vet finnes ute på arbeidsplassene, og som skaper negative - og noen ganger farlige - arbeidsforhold for våre medlemmer, da nytter det ikke med all verdens sentrale utredninger og forskningsprosjekter. Da må vi sette organisasjonen i stand til å takle problemene. Det krever at forbundet, både sentralt og lokalt, innser at miljøarbeid er krevende og at vi setter av nok ressurser å drive miljøarbeid - i form av tid og penger.

Ungdomsarbeidet

Så til ungdomsarbeidet i forbundet. I likhet med de øvrige LO-forbundene, ser Arbeidsmandsforbundet det som svært viktig å komme på talefot med unge arbeidstakere. Det er ikke vanskelig å skjønne hvorfor. Greier vi ikke å fange opp ungdommen, vil det gå raskt nedover med organisasjonen. Det er ungdommen som skal sikre at fagbevegelsens ideer videreføres til nye generasjoner. Og det er de unge medlemmene, med nye tanker og innspill, som bidrar til at fagbevegelsen utvikler seg i takt med endringene i samfunnet. Kort sagt - det er de som er fremtiden.

Rekruttering og organisering av ungdom - i vår sammenheng gjerne definert som unge mennesker under 30 år - har vært et stadig tilbakevendende tema i LO og LO-forbundene de siste årene. I gamle dager gikk ungdom gjerne rett fra folkeskolen og ut i arbeidslivet. De fikk tidlig et forhold til fagbevegelsen og det den står for. De var unge arbeidstakere - ganske enkelt - og sånn sett ikke forskjellig fra arbeidstakere for øvrig. Nå går de unge mye lengre på skole, noe som nok er hovedgrunnen til at andelen unge under 30 år er så lav. I dag er 12 prosent av LO-medlemmene under 30 år. I Norsk Arbeidsmandsforbund er ca 5500 av medlemmene under 30 år.

Lengre skolegang innebærer at i den viktige perioden da holdninger formes og oppfatninger dannes, er ungdommen ikke i kontakt med fagbevegelsen. Mange forbund har derfor gått aktivt inn i skoler og klasserom, og til-

byr nå elevmedlemskap for elever i videregående skole - slik at elevene skal få forhold til fagbevegelsen så tidlig som mulig. Men også fordi mange av disse elevene allerede er yrkesaktive - de har en jobb ved siden av skolen. 75 prosent av elevene i videregående skole arbeider deltid. Erfaringer fra vår egen Sommerpatrulje og undersøkelser ellers, viser at disse ungdommene lett blir utnyttet av samvittighetsløse arbeidsgivere. Jevnt over arbeider de under langt dårligere betingelser enn voksne arbeidstakere: De er midlertidig ansatte, de har ubekvem arbeidstid, de har dårligere lønn og dårligere arbeidsmiljø.

Også innenfor Arbeidsmandsforbundets organisasjonsområder vil vi etter hvert merke at ungdommen går lengre på skole - i takt med at stadig flere fag blir lagt inn under Lov om fagopplæring i arbeidslivet. Og rekruttering av elever, og ikke minst lærlinger, vil bli aktuelt også hos oss. Men fremdeles er det nok slik at det største rekrutteringspotensialet finnes rundt omkring på arbeidsplassene.

I Arbeidsmandsforbundet har vi ikke vært flinke nok til å sette ungdom på dagsorden i det praktiske arbeidet. Men vi har tross alt gjort noe. I denne perioden har vi opprettet ungdomskontakter i alle avdelingene, og noen avdelinger har også undomsutvalg. Vi har arrangert et par samlinger for disse ungdomskontaktene, for å gi dem anledning til å bli kjent med hverandre og utveksle noen erfaringer og synspunkter.

Opgaven til ungdomskontaktene er å knytte kontakter og være bindeledd til ungdommen i nærmiljøet. De skal drive informasjons- og vervearbeid. Det er stilt midler til rådighet sentralt slik at avdelingene kan kjøpe fri ungdomskontaktene for å reise ut i arbeidstiden og drive informasjonsarbeid.

Ungdomskontaktens råd til forbundet når det gjelder ungdomsarbeidet, er enstemmig: Slipp ungdommen til! Åpne dørene til styrerommene i avdelingene og la ungdommen delta på like fot med andre medlemmer. De har mye å bidra med - hvis de får en sjanse. Jeg tror disse ungdomskontaktene har helt rett. Hvis vi ikke tar ungdommen på alvor, hvis vi ikke behandler dem som likeverdige i organisasjonsarbeidet, vil de heller ikke bry seg med oss. Da vil de gå andre steder med sitt engasjement, sin kreativitet og sin entusiasme.

På forrige landsmøte var det 4 delegater under 30 år, og det er klart alt for dårlig. Jeg håper vi har klart å bli noe bedre, jeg vil derfor be alle delegater på under 30 år om å reise seg og bli stående et lite øyeblikk.

Takk for oppmerksomheten!

Happening

Erna Dynges avslutning ble rundet av med rock som brøt seg gjennom høytalerne i full fres og en rekke ungdommer stormet inn i salen og kastet inn caps til alle under 30 år.

Dynge viste så til storskjermen, der det kom en hilsen til landsmøtet fra ungdomskontaktene :

«Et forbund med ungdom er et forbund med framtid» - «uten ungdom - uten ungdom -?».

Dirigenten takket begge innleiderne og ungdomsrepresentantene før han tok opp et problem. Han viste til det foreliggende hefte med 131 forslag til handlingsprogrammet, som det er brukt mye tid på og som landsstyrets har behandlet. Samtidig er det lagt fram et hefte med oversikt over ting som er gjennomført i perioden, og videre er det valgt en redaksjonskomite for handlingsprogrammet. Og da var spørsmålet hvilken behandlingsmåte man skulle velge.

- Skal vi gjennomgå forslag etter forslag eller skal vi gå ut fra at alle har lest forslagene? Om da noen forslag ikke er kommet med, kan de legges fram til oversendelse til redaksjonskomiteen, så blir det votering når de kommer tilbake med redaksjonskomiteens innstilling?

Dirigenten ville foreslå at avdelingene gjennomgikk forslagene og eventuelt formulerte manglende forslag til oversendelse til redaksjonskomiteen.

Kjell Sagstad, avd. 6, fikk ordet til et spørsmål. Han gikk ut fra at alle avdelingene hadde gjennomgått forslagene, men en del forslag var ikke tiltrådt og de ville derfor ikke komme med i innstillingen. Som eksempel nevnte han at forslag 320 ikke var tiltrådt av landsstyret, og han ville derfor foreslå at det ble oversendt redaksjonskomiteen.

Dirigenten sa at det var det han prøvde å forklare - hvis forslag ikke var kommet med i heftet kunne det foreslås oversendt redaksjonskomiteen, og hvis det ikke ble tiltrådt av redaksjonskomiteen var det anledning til å fremme det som eget forslag som dirigenten så ville ta opp til votering.

Dirigenten spurte om det nå var helt greit hvordan dirigenten ønsket behandlingen. Var det greit for distriktssekretær *Kjell Sagstad* også at alle forslag som ikke var kommet med - men som man ønsket fremmet - ble levert til dirigentbordet neste morgen slik at redaksjonskomiteen kunne vurdere dem på nytt? I prinsippet kan da alle forslagene komme igjen, men avdelingene bør vise et ansvar for å gå gjennom dem, sa dirigenten.

Forsamlingen sluttet seg til denne behandlingsmåten.

Dirigenten syntes nå at delegatene hadde vært så greie at han foreslo å heve dagens møte. Møtet hevet kl. 17.43.

Formiddagsmøtet tirsdag 8. juni

Handlingsprogrammet forts.

Møtet satt kl. 09.00. Dirigent var *Jens Tveit Aga*, som startet med å si at han håpet på en trivelig dag i dag - det hadde ikke dirigenten hatt i går. Landsmøtet sang «Samholdssangen», med *Sven Pettersen* som forsanger.

Grete Iversen Åsen leste protokollen fra mandagens møte.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* fikk ordet til protokollen. Han sa at han ikke helt hadde bestemt seg for om dagen i går hadde vært god eller dårlig, men det var helt klart at den var blitt annerledes etter kl. 24.00. Han hadde bestemt seg for ikke å fly opp og ned av talerstolen i forbindelse med de mange forslagene om vedtektene. Det var kanskje derfor han ikke hadde vært våken nok da det var på det mest hektiske.

Men - han våknet ganske raskt, for det viste seg at landsmøtet hadde behandlet et forslag som vedtektene ikke gir hjemmel for å behandle. Det dreide se om et benkeforslag uten tilknytning til et forslag som er innkommet på ordinær måte, og her sier vedtektenes § 6.8 klart at dette er det ikke adgang til. Det greieste ville være om landsmøtet betraktet forslaget som ikke behandlet - selv om Nilsen var overbevist om at det var godt ment.

Det dreide seg om forslaget fra *Kristoffer Skjørestad* om vararepresentanter til landsmøtet i tilfelle den personlige vararepresentanten ikke kunne møte. Nilsen hadde bedt sine medarbeidere om hjelp til å finne ut om dette forslaget hadde tilknytning til et forslag framsatt på ordinær måte, og det hadde det ikke. Dermed hadde ikke landsmøtet anledning til å debattere eller vedta det. Nilsen ba derfor om landsmøtets tilslutning til å anse forslaget som ikke behandlet, eventuelt at det ikke ble vedtatt.

Landsmøtet sluttet seg til forbundslederens henstilling om å anse forslaget som ikke behandlet.

Med denne endring ble protokollen enstemmig godkjent.

Dirigenten minnet om behandlingsmåten som var godkjent for handlingsprogrammet og opplyste at det var innlevert 10 forslag. Hvis det ennå var noen som hadde forslag som ikke var levert, var anledningen der nå. Og ytterligere seks forslag ble levert til dirigentbordet.

Framsatte forslag

Disse forslagene ble så vedtatt oversendt redaksjonskomiteen for Handlingsprogrammet:

Fra Oddvar Lundheim, avd. 22 Sogn og Fjordane:
Forslag 320. Nytt punkt: - å arbeide for at tilhøva blir lagt til rette for auka bruk av alternativ oppvarming både i bustadhus og kontor- og industribygg. Slik tilrettelegging kan til dømes. skje ved å gje avgiftsfrihet/tilskot for slike investeringer.

Fra Kjell Sagstad, avd. 6 Hordaland:
Forslag 323 oversendes til behandling i redaksjonskomiteen for Handlingsprogrammet.

Fra Line Nilsen, avd. 23 Nord-Trøndelag:
*Avd.23 opprettholder forslag 338.
Verving er et generelt problem. Vi etterlyser større forskjell mellom de som er organiserte og uorganiserte arbeidstakere. Dette kan gjøres ved at tariffavalen/overenskomsten mlbilag gjelder kun for dem som er organiserte. Dette fører til flere medlemmer som forbundet jo skal jobbe for.*

Fra Jan A. Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus:
D-5: - at regionale verneombud for bygg og anlegg også må utvides til å gjelde arbeidsområder som grustak, pukkverk, renhold - og vaktbransjer.

Fra Rolf Madsen, avd. 2 Oslo og Akershus:
Forslag 273. Endringsforslag. Ny tekst: C-30 - å rette mer informasjonvirksomhet mot ungdomsl-videregående skoler med informasjon om fagbevegelsens historie og yrkesrettet opplæring.

Fra Rolf Madsen, avd. 2 Oslo og Akershus:
Forslag 276. Endringsforslag: Stryke korttidssekretær. Ny tekst: organisasjonsarbeider. (Ellers opprettholdes forslaget som det står)

Fra Anne Karin Johannessen, avd. 18 Rogaland:
Forslag 359. Tillegg til eksisterende tekst: - at deltakerne på kurs/møter som er deltidsansatte får stipend/ godtgjørelse for den tiden som er medgått til kurs/møter og korte kurs søkes lagt til ukedager.

Fra Sissel Tønnesen, avd. 18 Rogaland:
Jeg foreslår at forslag 326 blir oversendt til tariffrådet.

Fra Truls Strand Nilsen, avd. 6 Hordaland:
Forslag 12. Tilleggspunkt: - og at utenlandske firmaer som tar oppdrag i Norge er underlagt like rettigheter innenfor likelydende arbeidsoppdrag, i sam-

svar med intensjonen i lov om forskrift til allmenngjøring av tariffavtaler.
Begrunnelse: Lov om forskrift til allmenngjøring av tariffavtaler er ikke allmenngjort.

Fra Richard A. Rasmussen, avd. 6 Hordaland:
Forslag 370. Ungdomsaktiviteter. - å sette de sentrale ungdomsutvalget i stand til å koordinere, - og være pådriver for ungdomsarbeidet i avdelingene.

Fra Knut Jarle Rødseth, RVO, avd. 6 Hordaland:
Forslag 293. D-3 tillegg: - at verneombudets status blir hevet. Verneombudet bør få ekstra bonus for vervet.

Fra Knut Jarle Rødseth:
Forslag 307. D-15: uttrykket «stikkkontrollundersøkelser» blir byttet med «tilsyn på arbeidsplassen».

Fra Arne Georg Vassvik, avd. 3 Møre og Romsdal:
Forslag 266. Stryk «forsøkes» i første setning. Ny tilføyning etter siste setning blir da: «Bransjekurs avholdes hvert år». Begrunnelse: Den samme.

Fra Arne Georg Vassvik:
Forslag 264. Foreslår at forslaget tiltrades. Begrunnelse: Den samme.

Fra Erik Meidell, avd. 7 Agder:
Kursvirksomhet. Forslag 250 avvist i vedtektene men satt opp i Handlingsprogrammet. Betyr dette at forbundsskolen desentraliseres slik at den kan kjøres som ukekurs eller to helgekurs lokalt?

Fra Ronald Breivik, avd. 4 Nordland:
Forslag 202 kan ikke finnes igjen i Handlingsprogrammet.

Dirigenten gjorde oppmerksom på endringer i dagens tidsskjema - lunsj kl 12.45 og ettermiddagsmøtet settes kl. 14.00.

Gruppemøter

Jens Haverstad fikk ordet og orienterte om hvor delegatene kunne finne de saler og grupperom der de respektive bransjegruppene nå skulle ha sine møter.

Dirigenten formidlet beskjed fra valgkomiteen: Alle forslag måtte være overlevert komiteen innen kl. 15.00 i dag.

Møtet i plenum ble hevet 9.45 før resten av formiddagen ble viet gruppemøter.

Ettermiddagsmøtet tirsdag 8. juni

Møtet ble satt kl.14.00 med *Wenche Iversen* som dirigent. Landsmøtet sang «Vil du være med» med *Sven Pettersen* som forsanger.

Sekretær *Per Ingebrigtsen* leste protokollen fra formiddagens møte. Den ble enstemmig godkjent.

Dirigenten viste til to peiser i miniatyrformat som sto utstilt på dirigentbordet, og sa at også disse er med i samme utlodning som voggas.

Ordet ble så gitt til forbundsleder *Arnfinn Nilsen*.

Dagsorden pkt. 8 - Den politiske situasjon

Arnfinn Nilsen sa at landsmøtet nå var kommet til et punkt på dagsordenen som man hadde sett fram til - nemlig den politiske «stoda» og *Thorbjørn Jagland* som naturlig innleder på det punktet. Han ønsket *Thorbjørn* og hans medarbeider *Britt Schultz* velkommen. - *Jagland* besøkte også forrige landsmøte, da som nyslått statsminister i den siste Ap-regjeringa. Siden det siste «desimal»-valget har vi så levd - lenger enn mange ønsker - med denne presten. Dette må vi se å få en slutt på, sa *Nilsen*, og overlot talerstolen til Arbeiderpartiets leder.

Thorbjørn Jaglands innledning

Jagland åpnet med å si at han var glad og beæret over å få komme til Arbeidsmandsforbundets landsmøte. Når det var så mange samlet og salen så lang at han knapt nok kunne se dem som satt bakerst, var han fristet til å nevne følgende historie fra *Einar Førde*, som en gang hadde spurt om de hørte på bakerste benk. Da var det en som reiste seg og sa: - Jo, jeg hører, men jeg kan godt bytte med en som ikke gjør det!

Når det gjaldt den politiske situasjonen, hadde *Jagland* hørt på nyhetssendingene på veien oppover at det er full krangel på borgerlig side igjen om statsbudsjettet. Nå er de ikke i stand til å forlikes om revideringa av det statsbudsjettet de i sin tid inngikk forlik om. En kan lure på hvordan samarbeidet i regjeringa egentlig er, og hvordan samarbeidspartnerne var blitt valgt ut. Det minnet han om direktøren som hadde utlyst ledig stilling. Han fikk en haug med søknader, kastet alle unntatt en i papirkurven i det han sa: - Folk med uflaks har vi ikke bruk for.

- Det blir vel en ordning, men krangelen nå er et dårlig tegn. Det hele ender vel som Jyllandslaget - det ebber ut med små trefninger ut over natta.

Jagland ville først kommentere krigen på Balkan. Alle har sett med fortvilelse at det man ikke trodde kunne skje igjen i Europa, det har skjedd. Man trodde ikke at vi i Europa nok en gang skulle få oppleve at mennesker ble stuet sammen i jernbanevogner og sendt vekk fra sine områder. Bakgrunnen for krigen i Kosovo startet med oppløsningen av Jugoslavia og murens fall. Siden fikk vi krigen i Bosnia. Man fryktet allerede da at det hele kunne ende i Kosovo, som er det mest sensitive området. En etnisk rensning i Kosovo forrykker nemlig balansen i hele Balkan, det berører direkte Makedonia, Montenegro og Albania. Når man til slutt måtte sette hardt mot hardt, var det på grunn av den etniske rensingen på nasjonalistisk grunnlag. Man kunne ikke sitte og se på at nasjonalismen rammer enhver gruppes menneskerettigheter og sikkerhet. Det var en av lærdommene fra annen verdenskrig og den lærdommen la grunnlaget for at vi i Vest-Europa kom med i en sikkerhetsordning basert på fellesskap mellom landene.

Da krigen startet i Bosnia, fryktet man det som nå skjer - at det hele ender i Kosovo. Nå får vi håpe at det ender der og ikke blir en krig over hele Balkan og utover det. Den etniske rensningen startet ikke etter at bombingene ble satt i gang. Allerede for ett år siden var det 300.000 flyktninger som var jaget opp i fjellene i Kosovo. Alternativet til bombingene hadde vært verre. Det hadde betydd 2-3 millioner flyktninger til de andre landene i regionen og hadde forrykket den etniske balansen over hele Balkan. Det har også skjedd forflytninger etter at bombingene startet, men nå har man i hvert fall sjansen til å få dem tilbake til Kosovo under beskyttelse av en internasjonal militær styrke. Nå får vi håpe at den avtalen som den finske president Ahtisari presenterte for EU-toppmøtet i København blir gjennomført. Denne avtalen innebærer nettopp dette, en internasjonal militær styrke som skal sørge for at 2 millioner mennesker kan vende trygt tilbake til sine hjem.

Når det skjer, står vi foran den mest omfattende gjenoppbygging i Europa siden den annen verdenskrig. En gjenoppbygging som må omfatte hele området. Noen sier at man ikke bør bidra til gjenoppbygging i Serbia for da hjelper man Milosevic. Jeg mener gjenoppbyggingen må omfatte hele området. Vi har sett tidligere hvilke konsekvenser det får når man gjør et helt folk til tapere, slik det skjedde med tyskerne etter 1. verdenskrig. Etter den 2. verdenskrig fikk vi Marshallhjelpen som også omfattet Tyskland.

- Målet må være at Serbia finner sin naturlige plass i Europa, sa Jagland. Han tolket signalene fra G8 i dag som positive og mente det var lite trolig at man nå startet på nytt. En løsning må det bli og da må det komme en gjenoppbygging som gjør at Balkan finner sin plass som en del av Europa.

Han mente det var blitt tydeliggjort en klar forskjell mellom den del av Europa som hadde klart å veve seg sammen i et fellesskap både militært, økonomisk og politisk og Balkan, der folkegrupper har stått mot hverandre og nasjonalismen har fått grobunn. Det ender alltid i krig. Samarbeide, med gjensidig avhengighet, er en god garanti for fred.

Jagland håpet at tiden etter Kosovo ville bli preget av mer medmenneskelighet, også i vårt land. Også hos oss ser vi rasisme og fremmedfiendtlighet stikke seg fram, sa Jagland og siterte Niemøller: - Først tok de jødene, men jeg er ikke jøde så jeg protesterte ikke. Så tok de fagforeningene, men jeg er ikke fagorganisert, så jeg protesterte ikke. Så tok de kommunistene, men jeg er ikke kommunist, så jeg protesterte ikke. Så ble jeg satt i konsentrasjonsleir og da var det ingen igjen til å protestere.

Lærdommen må være, at disse kreftene må bekjempes, også i vårt eget samfunn.

Det fremtidige demokrati må også garantere alle retten til å være forskjellige og annerledes, hvis ikke gir vi spillerom for rasisme og fremmedfiendtlighet - og det vil true vårt eget velferdssamfunn.

Jagland tok så for seg konkrete utfordringer for det norske velferdssamfunnet.

Foran kommunevalget sier Arbeiderpartiet at arbeid og utdanning må lønne seg. Det er nødvendig for å sikre velferdssamfunnet der det særlig er tre utfordringer som markerer seg.

Det ene er et vi går mot et mer oljefattig Norge samtidig som vi får et økende antall pensjonister og personer med omsorgsbehov. Det mest fundamentale trekk ved samfunnet nå, er at eldreandelen øker og at olje og gass er på hell.

Det andre er at vi må hindre at stadig flere skyves ut av arbeidslivet, vi må heller sørge for at flere av dem som allerede er skjøvet ut, kommer tilbake i jobb. Hvis vi skal klare å betale for økende antall eldre og uføre, er det nødvendig.

Fram mot år 2030 vil andelen pensjoner i forhold til den samlede produksjon øke fra 8 til 16 prosent. Det kan virke som om det er lenge til, men arbeiderbevegelsen har tradisjon for å tenke i langsiktig perspektiv. Dette er en oppgave som er umulig å takle uten at flere kommer i arbeid. I fjor økte antall uføretrygdede med 30 000. 12-13 prosent av den yrkesføre befolkningen står i dag av ulike grunner utenfor arbeidslivet. Det er også grunnen til at vi kan snakke om nyfattigdom i Norge og det dreier seg først og fremst om det økende antall unge trygdede, som risikerer å måtte gå på trygd hele livet.

Den tredje utfordringa er denne: Vi må kombinere kreativitet og entreprenørskap og starte nye bedrifter, kombinert med gjennomføring av sosial rettferdighet. Den teknologiske utvikling går nå så fort at om 20 år vil 80 % av dagens bedrifter være borte. Det trengs 200 000 nye bedrifter for å kompensere for disse. Derfor må det gis muligheter for nyskaping i næringslivet, men samtidig må vi ta vare på den sosiale rettferdighet.

Dette krever at folk må gis anledning til å få den kunnskap som trengs for å bemanne de nye arbeidsplassene. Til det er etter- og videreutdanning nødvendig.

Den fjerde oppgaven består i å bedre balansen mellom arbeids- og familieliv. Foreldre må få bedre muligheter til å oppdra barn, samtidig som de har

anledning til å være i arbeid. Men - den borgerlige strategien består i å betale folk for ikke å være i arbeid.

Disse fire fundamentale utfordringene krever vilje til å styre og til å gjøre klare valg eller prioritere. Jagland ville gjerne ha ordet prioritere tilbake til heder og verdighet igjen, for det er dette som gjelder nå. - Vi må være veldig bevisst på hva vi bruker statlige penger på. Vi trenger en aktiv stat for å sikre bærebjelkene i velferdssamfunnet - nemlig arbeid og utdanning.

Utdanning gir makt, sa pionerene, og derfor satset de på en veldig utbygging av utdanningssystemet. Det var verdiskapning basert på arbeid og kunnskap som la grunnlaget for velferdsstaten. Men hva ser vi nå? Jo, staten privatiseres. De som under EU-debatten var imot markedsliberalisme og privatisering, sitter nå i regjeringa og gjennomfører den største privatisering i etterkrigstida. Statens Skoger, Vinmonopolet/Arcus, Telenor - overalt foregår privatisering.

I tillegg ser vi en passivisering av staten, ved at utgiftene blåses opp uten mål og mening. Pengene går ikke til det fundamentale. 3 milliarder kroner brukes nå årlig på at folk ikke skal være i arbeid.

Det er slikt som skaper tvil om velferdssamfunnet kan bære inn i det neste århundre. Over hele Europa snakker høyrekreftene om privatisering og nedskjæringer av velferden, under påskudd av eldrebølgen. Det ville være en dødslinje for arbeiderbevegelsen å slå inn på en slik linje. Vi kan klare å sikre velferdssamfunnet ved å satse på arbeid og utdanning, ved å styrke verdiskapningen.

I det reviderte nasjonalbudsjett sier regjeringa selv åpent at dette ikke holder. På side 37 står det rett ut at generasjonsregnskapet sprekker. Det betyr at det ikke er nok penger på oljefondet til å sikre pensjonen under den kommende eldrebølgen etter århundreskiftet. Det er for så vidt et greit regnestykke. Vi vet hvor mange vi har på trygd fra før og vi vet at oljeinntektene til landet reduseres. Det er altså ikke slik Restad hevder, at «aller piler i norsk økonomi peker i riktig retning». De gjøre slett ikke det. Vi har stilt spørsmål i Stortinget om hva man vil gjøre for å hindre at ledigheten igjen øker. Det spurte vi om for ett år siden, og vi spør nå. Regjeringen sier at dagens ledighetstall ikke gir noen grunn til bekymring. Men vi må ikke gå i den fallgruve at vi bruker dagens ledighetstall til å beskrive fremtiden allerede neste år.

- Det er klare tegn på at industrien i Norge nå bygges ned. Jeg var selv i Verdal forrige uke. Der var det full sysselsetting ved Aker Verdal, men i april er alle ordrebøkene tomme. Hvis vi skal hindre en voldsom økning i ledigheten dette og neste år, må vi jo sette inn tiltakene nå - selv om det også er i senere laget. Verkstedindustrien og deler av oljeindustrien kommer til å gå nedover dette året og neste år. Det skaper store problemer for mange lokalsamfunn og for landet. Etter flere år med vekst i industrisysselsettingen går den nå ned. Det står i revidert nasjonalbudsjett at den går ned for første gang på fem år. Den går ned med 2300 personer. Samtidig som at industrisysselsettingen går ned, blåses det private forbruket opp.

For de av dere som husker tilbake til midten av 80-tallet, så var det nøyaktig det samme som skjedde da. Da sa Willoch «nu går alt så meget bedre». De sier det ikke så urbant nå som den gangen. Restad snakker om at alle piler peker i riktig retning. Vi vet at vi burde gjøre oss mindre oljeavhengig enn nå, men vi gjør oss mer og mer oljeavhengig. Dette er noe av grunnlaget for at Arbeiderpartiet ikke lenger så seg i stand til å styre landet. De borgerlige partiene ønsket å bruke penger på en annen måte enn oss. Vi ønsket å styrke velferden og unngå ledighet blant folk. Vi ville styrke arbeid og utdanning. Vi ville ta ledighetsproblemene på alvor og sette inn nødvendige tiltak tidsnok for å unngå ledighet. Vi la forrige uke frem vårt alternativ til det reviderte nasjonalbudsjettet hvor vi foreslår øyeblikkelige tiltak til verkstedindustrien og deler av oljeindustrien. Det borgerlige flertallet gjør akkurat det motsatte. Vi spurte Bondevik i 1998 om han ville gi verkstedindustrien de samme betingelser som gjelder internasjonalt. Det var til revidert nasjonalbudsjett i fjor. Isteden stilte Bondevik-regjeringen kabinettsspørsmål på en heving av CO₂-avgiften på sokkelen. Vi så at problemene ville komme allerede da. Nå er man nødt til å halvere CO₂-avgiften for at noen ulønnsomme prosjekter som nå ligger i skuffen, kan bli plukket frem igjen. Vi ønsker å ta arbeidsledigheten på alvor tidsnok. Dette er det viktigste punktet i vårt forslag til revidert nasjonalbudsjett.

- Et annet punkt som er vesentlig for Arbeiderpartiet, er fortsatt satsing på utdanning. Da vår regjering gikk av, hadde vi bak oss 10 års fenomenal satsning på norsk skole. Vi hadde gjennomført rett til 10 års grunnutdanning for alle, 3 års videregående skole (4 for praktiske fag). Vi hadde skapt 60.000 nye studieplasser ved universitetene. Det var en historisk satsing som burde etterfølges av ytterligere 10 års satsing på utdanning. Vi vil heve kvaliteten på undervisningen, på materiellet, på videreutdanning av lærere og til bedre innelima. Hva gjør de borgerlige. De sier nei til økt satsing på skolen, men driver med småsatsing på privatskoler. De har bevilget en økning på 200 millioner til 11 nye private skoler, hvorav 6 er dannet på amerikanske bibeltenning - de såkalte ACE-skolene. I disse skolene har man en bibelsk tilnærming til sex, likestilling og andre brennbare emner. Disse nye privatskolene undergraver det offentlige skoleverket. Husk at vi har en desentralisert skole med skoler nesten i hver grend. Tar man noe av grunnlaget for en offentlig skole bort, undergraves den også. I Vågan i Lofoten har man allerede nedlagt en skole fordi man i stedet har fått en ACE-skole med offentlig støtte. Den samme faren er til stede i Tana og andre steder. Skolene mister 286 000 i inntekter per elev mens kostnadene opprettholdes til å lønne lærere, betale driftskostnader med mer.

Vi trenger mer enn noen gang en sterk offentlig skole, både fordi behovet for utdanning er så mye større en noen gang før, men også fordi vi er så mange forskjellige mennesker i dette landet etter hvert. Hvis hver sekt eller gruppe skulle ha sin egen skole, har vi undergravet vårt system som vi har kjempet lenge for: at alle skal kunne gå i samme klasserom. Hvordan skal vi kunne skape et godt samfunn å leve sammen i hvis folk skal gå på forskjel-

lige skoler. På denne bakgrunn har jeg gått til det for meg uvanlige skritt å fremme et privat lovforslag i Stortinget. Jeg har fremmet forslag om at det offentlige ikke skal kunne støtte en privat skole som undergraver den offentlige skolen.

Vi vil videre satse på etterutdanning for voksne. Vi har skapt et godt grunnlag for dette i Stortinget. Vi har ikke fått til en lovfestet rett til etterutdanning, men vi har særlig gjennom lønnsoppgjøret lagt et godt grunnlag for at alle arbeidstakergrupper skal få videreutdanning, enten i eget fag eller i fag man går over til. I et livsløp blir det siste mer og mer aktuelt for de fleste

For det tredje ønsker Arbeiderpartiet å satse på flere og rimeligere barnehager og skolefritidsordninger. Jeg hørte i Hedmarkssendingen i dag, at rådmannen på Hamar varsler en økning i prisene på skolefritidsordningen med 20 %. Det er ikke noe rart, etter at Regjeringen skar ned på bevilgningene til denne ordningen med 120 millioner kroner. Det som har skjedd i kjølvannet av kontantstøtten, er at barnehageutbyggingen her i landet har stoppet opp og at bevilgningene til skolefritidsordningen beskjæres. Alt for å redde kontantstøtten. De tar pengene fra det de borgerlige aldri har likt, nemlig barnehagene. Regjeringens familiepolitikk bygger nemlig på Kristelig Folkepartis idegrunnlag som jo ikke er direkte barnehagevennlig. Politisk redaktør i VG, Olav Versto, skrev i forbindelse med at saken om prøverørsbarn skulle behandles at «eg skjønner meg ikke på Kristelig Folkeparti. Når det endelig kjem ein metode som kan gjera kjønnslivet overflødig, så går dei imot!». Regjeringen bygger på et konservativt idegrunnlag. Det er det ingen tvil om.

Arbeiderpartiet ønsker å videreføre barnehageutbyggingen og bygge ut foreldrepermisjonsordningen. Det er en fantastisk ting at vi nå har rett til 1 års foreldrepermisjon. Vi burde hatt ett år til og kan kanskje starte med en ekstra uke som foreldrene kan bruke til en ekstra ferieuke, for eksempel. Et ekstra permisjonsår ville gitt foreldrene en fantastisk mulighet til fleksibilitet og frihet. Det er en ordning som vil komme alle småbarnsforeldre til gode, ikke bare til deler av foreldrene - slik kontantstøtten gjør.

Arbeiderpartiet ønsker en omfordeling av skattene i landet. Vi ønsker å ta mer fra de rike og lette skattebyrden for dem med lavest inntekt. De borgerlige har i stedet innført skattelettelse for redere og selvstendig næringsdrivende. I dag er det for mange som tjener for lite å leve av. Forskjellen mellom en trygdeutbetaling og det man får i lavtlønnsyrkene etter at skatten er trukket fra, blir for liten til at man ser det lønnsomme i å arbeide. Det gir nesten ingen fortjeneste. Vi ville gi dem flere tusen kroner i skattelette. Dermed ville vi fått flere i arbeid og færre på trygd.

Vi vil også bedre økonomien for studenter. Vi vil gi dem flere studentboliger. Vi skaffet 60.000 nye studieplasser, men vi bygget ikke ut nok studentboliger. Vi ønsker nå i større grad å bygge utleieboliger hvor studentene kan bo til selvkost.

Oppsummert er det disse 5 punktene som vil stå i forgrunnen for oss i

kommunevalgkampen, i budsjettssammenheng osv. Vi skal motvirke arbeidsledigheten, vi skal satse på den offentlige skolen og på utdanning for voksne, mer tid for småbarnsforeldre, på boliger og skole for ungdom. Da kan vi videreutvikle velferdssamfunnet. Og vi har fantastiske muligheter til å ta nye steg videre her i landet, men - det forutsetter en politikk hvor staten satser på arbeid og utdanning.

- Tage Erlander, som sto i fronten for oppbyggingen av Folkhemmet, den svenske parallellen til vårt velferdssamfunn, ble en gang spurt om sosialdemokratene hadde gjort folk lykkelige. Han svarte: - Det er ikke en politisk oppgave å gjøre folk lykkelige. Det må de klare selv. Den politiske oppgaven er å bygge et dansegolv, der folk kan danse sine egne liv.

Nettopp dette har vi en fantastisk mulighet til i Norge, til å la folk leve ut sine egne evner og liv. Til å ha arbeid, fritid, fostre opp barn. Men dansegolvet må være i orden, hele tida. Og vi ser nå hvor fort det kan ødelegges. Å gi hvert enkelt menneske anledning til å danse sitt eget liv - det er en fin visjon for arbeiderbevegelsen.

- Hva legger vi i begrepet samfunn? Jo, det er summen av de restriksjoner vi er villige til å legge på oss selv, de fellestilltak vi vil betale for å kunne leve sammen. Videre må vi lære oss å utnytte det positive i at vi er forskjellige, men vi må ha en felles retning. Vi må se sammenhengen mellom nåtid og framtid. Framtidige generasjoner vil måtte betale for våre unnlater. Derfor må vi innrette oss slik i dag at det blir mulig å betale for pensjonen i framtida. Vår solidaritet må også omfatte framtidige generasjoner.

Det er bare arbeid og utdanning som kan skape en slik forbindelse. Dette gir nye muligheter for framtida. Bare ved å satse på ungdommen kan vi skape trygghet for de eldre.

- I tillegg må vi ha et internasjonalt utsyn på det vi gjør. Den globale virkelighet trenger seg på hver eneste dag. Menneskeverdet står over alt annet. Det er det de lærer på Balkan i dag, sa Jagland, og fortalte om den gang Willy Brandt var president i Sosialistinternasjonalen og Jagland var styreformann. Brandt hadde tatt ham med opp på en restaurant med utsikt over Rhinen og vist ham ei bru. Det var den siste brua som ikke var blitt sprengt av de tyske militære, og som de allierte kunne bruke i frammarsjen mot Berlin. Hva var det egentlig som skjedde i Tyskland under Hitler? Jo, den oppfatning bredte seg at menneskeverdet ikke gjaldt for alle, og til slutt gjaldt det ingen. Nettopp menneskeverdet har vært grunnlaget for alt vi har gjort etter krigen.

Jagland minnet videre om det som skjedde lenger fram, da Willy Brandt knelte ved monumentet i Warszawa og formulerte at sikkerhet i Europa må være udelelig. - Hvis ikke sikkerheten gjelder alle, gjelder den til slutt ingen. Dette er utfordringen til solidaritet. Vi har nå sett den tragedien vi fikk fordi vi ikke i tide stoppet det som skjedde i Kosovo. Derfor må vi holde våre løfter til flyktningene på Balkan. Hjelpen er en forutsetning for sikkerheten for alle som lever på dette kontinentet i framtida, sa Jagland.

Dirigenten takket Thorbjørn Jagland for en interessant og engasjerende innledning.

Arnfinn Nilsen fikk ordet og spurte om dirigenten hadde tenkt på en pause før debatten.

Dirigenten tok hintet og foreslo 10 minutters pause, men fikk først aksept for å sette taletiden til 5 minutter. Hun ba dem som ønsket ordet om tegne seg i pausen.

Møtet ble hevet kl. 15.00 og satt igjen kl. 15.15. Deretter ble ordet gitt fritt til debatt.

Debatt og forslag

Dirigenten opplyste at det var inntegnet 17 talere på talerlisten. Jagland måtte dra kl. 17.00 og han ville derfor få ordet til oppsummering ca. 16.15.

Forbundslederen *Arnfinn Nilsen* takket *Thorbjørn Jagland* for en fin innledning. Han hadde ingen store problemer med det som var sagt, og var enig i det meste. Men når det gjaldt Serbia var han ikke lenger så sikker på at det var riktig å fortsette bombingene etter hvert som de militære målene ble oppbrukt.

Når han var redd den sittende regjeringa, var det først og fremst på grunn av leflinga med Høyre og Fremskrittspartiet.

Arnfinn Nilsen viste til på forslaget fra Olsen-utvalget om å gradere pensjonen med høyere pensjon jo lenger man jobber. Dette kan fort bli en skikkelig billig pensjonsordning, men i fagbevegelsen finner den lite støtte. Selv fryktet ikke *Nilsen* pensjonskostnadene i framtida, såfremt folk er i arbeid. Men skulle det bli 200 000 - 300 000 ledige ser det verre ut.

NAF favner mange yrkesgrupper, herunder anleggsarbeidere. Nå er to store anlegg avsluttet, Gardermoen og Rikshospitalet, og ingen nye, store er i sikte. Han var glad for Aps forslag om opprustning av kraftverk og pengene til fiskerihavner, mindre glede var det knyttet til vedtaket om Øvre Otta.

- Infrastrukturtiltak må vi kunne sette i gang med. Men det bevilges lite penger til veitbygging. Elektrifisering av Nord-Norge-banen er et annet aktuelt prosjekt, tverrforbindelser der er et annet.

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, takket Jagland for et godt innlegg. Han sa at stiftelsen Ren Utvikling var et viktig redskap mot svart arbeid og arbeidsmiljøkriminalitet. Titalls millioner kroner kommer inn i skatt årlig

som følge av stiftelsens virksomhet. Fagbevegelsen ønsker å utvide virksomheten også til andre områder, men dette er avvist av statssekretæren i kommunal- og arbeidsdepartementet i brev. *Klemetsen* var skuffet over regjeringas holdning til Ren Utvikling, og mente den vil føre til en svekkelse av de krav RU stiller til bedriftene. Skatteetaten har heller ikke mulighet til å utføre de kontroller RU ønsker. RU er avhengig av offentlig støtte, både moralsk og økonomisk, for å kunne utføre sitt arbeid: - Vil Ap fortsatt støtte RU, *Thorbjørn*, spurte *Klemetsen*. Han refererte og satte fram forslag om støtte til Ren Utvikling som han ba oversendt redaksjonskomiteen for politiske saker.

Kjell Borglund, landsstyret, sa at én ting var *Thorbjørn* og han enige om - dagens regjering er en dårlig løsning. Der hadde *Borglund* liten mulighet til å gjøre så mye, men *Jagland* hadde, og han syntes det nå var på tide at det ble ført en opposisjonspolitikk med futt i. Dette måtte da være en drømmeoppgave med dagens svake regjering, men nei, vi ser lite til den. Daglig vender 10 000 arbeidsfolk ryggen til Ap, og de går til Fr.p. Gjør dere noe med det?

Det faglig/politiske samarbeidet syntes han virket blodfattig, og det var et åpent spørsmål om det var noen vits i å fortsette med det. Daglig mister arbeidsfolk rettigheter og goder som det har tatt generasjoner å opparbeide. Skattefritaket for fagforeningskontingent er det snart ikke noe igjen av, men ikke ble det merket noen særlig reaksjon fra Ap-hold da det ble redusert. Dette er en politisk kjempesak, og det vil også kunne gjøre det lettere å verve medlemmer. Aps holdning i Øvre Otta-saken så han på som håpløs.

- Vel, dette ble mye ris, *Thorbjørn*, men vi er villige til å gi deg en sjanse til, sa *Borglund*. Som uttrykk for det, overleverte han en gave på vegne av avd. 36 Oppland, - en miniatyrpeis som var bygget av stein plukket i Øvre Otta.

Agnar Kvernmo, avd. 27 Troms, hadde selv vært med i arbeiderbevegelsen siden 50-åra, men i dag måtte han stille spørsmål ved tilhørigheten. Det er mye høyrevri ute og går. Vi må stoppe opp og tenke oss om. Ideologien må på kartet igjen, på grunn av privatiseringa. Vedtak etter vedtak fattes mot arbeidsfolks interesser.

Kvernmo sa at han reiser mye omkring i Troms, og fra grasrota der får han stadig høre: Hva med oss, hva med distriktene? Alt skal sentraliseres. Det er ei skam at det ikke føres en politikk som får folk i arbeid i Øvre Otta. I Bjørvika skal det brukes et par milliarder på opera. Slikt går ut over distriktene. Slik kan vi ikke ha det.

Hvorfor får Fr.p. så stor oppslutning? De fører en politikk som går imot oss i arbeiderbevegelsen, men - de kaller en spade for en spade, de snakker slik at folk forstår.

Kvernmo viste til forslag om å bygge jernbane fra Narvik til Troms. I dag kommer det tog fra Sverige og laster over på trailer i Narvik. Tre fjelloverganger må passeres, og ulykkesfrekvensen er høy. Dette har med miljøet å gjøre også.

- Det er fullt av oppgaver å ta fatt på, men om du, Thorbjørn vil lede oss inn i år 2000 må du tenke deg om og ta skeia i ei anna hand, sa han.

Kjell Sagstad, distriktssekretær, avd. 6 Hordaland, sa at han skulle være mye mildere enn dem som var på talerstolen før ham. Han takket for innledningen til Jagland, men måtte si seg enig med foregående taler i at noe må gjøres. Han håpet at Ap ville gripe inn i en del av det som var i ferd med å rakne etter at Ap-regjeringen gikk av. Han tok spesielt for seg situasjonen på sokkelen. Hvis vi ikke får utbygging, så får vi heller ikke penger inn i Oljefondet. Vi trenger arbeidsplasser på sokkelen og infrastrukturen som dette fører med seg. Distriktskontorene har fått merke at arbeidsplasser faller bort.

Sagstad var veldig glad for forslaget Jagland hadde tenkt å komme med i Stortinget neste dag. Det er godt og det trengs, sa han men det var behov for et forslag til - et forslag som gjelder pendlerne. De er borte store deler av året og har snart ingenting igjen for det. Med den trekkordningen som er, er det antagelig mer lønnsomt å stå i en herreekviper og selge bukser. Vi trenger anleggfolkene i dag, så dette må vi få till! Vi i anlegg kan gi deg et forslag gratis.

Han hadde også en utfordring til landsmøtet. - Vi har også oppgaver å ta fatt i og vi må være villig til mer aktivt å støtte Arbeiderpartiet, ikke bare gi kjeft.

Distriktssekretær *Åge Seppola*, avd. 27 Troms, sa at det var mange ting å gripe fatt i, men det var særlig en sak han ville gjøre oppmerksom på. Det gjaldt Stortingsproposisjonen som går på å omgjøre Luftfartsverket til AS. Vi er enige i at noe må gjøres med Luftfartsverket, men dette er et dårlig forslag. Det er meningsløst å omdanne til aksjeselskap. Det er som å gjøre E6 til et AS. Aksjeselskap har som forutsetning forretningsmessig lønnsomhet med krav på mest mulig overskudd. Med det vil Nord-Norge komme dårlig ut. Der er det mange nødvendige småflyplasser med dårlig økonomi og han var redd for at dette ville innebære nedleggelse og et svekket flytilbud til befolkningen. Han ville innstendig be Thorbjørn Jagland og partiet motarbeide denne utviklingen og dette distriktsfiendtlige forslaget.

Han tok også opp en annen sak og gjorde oppmerksom på at mange ville få problemer i valgkampen med å forsvare partiets politikk når det gjaldt Operaen i Bjørvika. Partiet går inn for mange millioner ekstra for å pynte opp Oslo.

Gudmund Selvåg, landsstyret, mente at det vel fortsatt er slik at det finnes to klasser - den ene som eier nesten alt, og den andre som lever av å selge sin arbeidskraft. Han ville ikke gå med på at noen var bare slemme og noen bare snille og kunne ikke godta svart/hvitt-fremstillingen av situasjonen på Balkan. Han minnet om at det er 700.000 serbiske flyktninger etnisk rensnet ut av Kroatia. Det var ikke vanskelig å rekruttere fascister til å utføre jobben. Under siste verdenskrig bisto albanerne tyskerne og drepte nesten

100.000 serbere. Situasjonen er ikke så enkel som NATO fremstiller det i media. Han syntes ikke det var riktig å støtte den ene parten som ikke var bedre enn den andre og UCK har tette forbindelser med fascistene i Tyrkia. Ca. 80 % av narkotikaomsetningen i Norge er det UCK som står bak. Som del av arbeiderbevegelsen mente han at man måtte støtte de folkene både i Serbia og Kosovo som motarbeider fascistene. Han syntes heller ikke det var riktig at 3 millioner jugoslaviske barn skal lide for de ugjerninger serbiske fascister har begått. Han var derfor glad for at Jagland mente at hjelpen til området måtte omfatte hele Jugoslavia, slik også Norsk Folkehjelp legger opp til.

Han kommenterte så utfordringen med at folk faller utenfor arbeidslivet. Gamle Harlem bygget opp en god ordning for attføring, men den er revet ned. Han hadde dessverre en mistanke om at Arbeiderpartiet også hadde en del av ansvaret for det. Søknader om attføring havner i en byråkratisk kvern og det er en lang vei å gå tilbake til en jobb. Samme byråkratiet finner man igjen på arbeidskontorene. Det er et system som det må ordnes opp i.

Vegard Tokerud, avd. 1 Buskerud, sa at han representerte ungdommen på landsmøtet, og det var ikke alltid så greit. De hadde bl.a. fått skylden for at det ble servert barneporsjoner til lunsj! Men de var her for å ivareta ungdommens interesser og da mente han at politikerne nå måtte få øya opp og se på Reform 94 og det som skjer rundt dette. Det ble lagt til rette for at alle skulle få 3-årig videre utdanning, men ikke bevilget tilstrekkelig med penger. Derfor er nå hovedvekten lagt på teoretisk opplæring, som er billig. Arbeidsgiverne er tilbakeholdende med å ta inn lærlinger som kommer ut fra skolen - uten å ha fått praktisk opplæring. Her må myndigheter og skoleverk ta et ansvar og satse på mer praktisk utdanning.

Hans Thv. Kittelsen, avd. 11 Øst/Vestfold, hadde merket seg at Jagland brukte uttrykket dansegulvet. Det måtte holdes i orden. - Jeg likte det, men vi må vel få bygget ferdig huset!

Jagland hadde berørt mange viktige temaer. Selv ville han konsentrere seg om ett: privatisering av statlig virksomhet. Forslagene kommer på løpende bånd. Som representant for offentlig sektor etterlyste han bevilgninger til statlig virksomhet, private investorer vil gjerne bygge og eie veier og jernbaner, men markedskreftene skal ikke styre infrastrukturen.

Han satte frem et forslag om offentlig styring og ba om at det ble oversendt til bearbeidelse i redaksjonskomiteen for politiske saker. Han håpet også at Thorbjørn Jagland ville merke seg dette.

Svein Westvik, avd. 27 Troms, syntes det var sparsomt med fem minutter til å få sagt det man hadde på hjertet. Det var kolossalt mye Jagland hadde vært inne på i sin timesinnledning. Han var bekymret over utviklingen i det politiske liv.

- Og nå er jeg litt alvorlig, Thorbjørn. Jeg er helt enig i det som er sagt om

utviklingen på Balkan. Men du sa at du hadde hørt på radioen om at man kranglet på borgerlig side om det reviderte nasjonalbudsjettet. Vel. Hva pokker gjør vi så med det? Vi må gjøre noe for at vi igjen skal komme i posisjon. Nå opplever vi at det er Høyre og Fremskrittspartiet som tar Arbeiderpartiets plass overfor Regjeringen.

Det er også klart at når et parti i opposisjon ikke får mer enn 30% oppslutning i meningsmålingene, så er det noe som ikke stemmer. Det er i hvert fall vanskelig for oss grasrotfolk å kunne svare folk om dette. Jeg synes partiet holder en veldig lav profil, men det fattes også en del rare beslutninger. Jeg er helt enig med Arnfinn Nilsen i at Øvre Otta-vedtaket ikke ligner verken fugl eller fisk. En halv utbygging! Da kunne man like gjerne ha vedtatt full utbygging eller full fredning.

Han kom også inn på privatiseringen som skjedde i samfunnet. Arbeiderpartiet er her veldig lite konkret når de snakker om privatisering. Og hva med jernbanen som Kvernmo hadde nevnt. Representantskapet i Troms Arbeiderparti har stilt seg positiv til å bevilge penger allerede på neste års budsjett til å utrede jernbaneutbygging mellom Narvik og Tromsø.

- Jeg, og mange med meg, har brukt mye tid og energi i denne bevegelsen og i partiet og det er på denne bakgrunn bittert å se at det er andre som overtar arenaen, nemlig Høyre og Fremskrittspartiet. Jeg har det ikke godt når jeg tenker på det og jeg vil henstille om at alle tar et tak i dette - med eller uten Jagland.

Erik Meidell, avd. 7 Agder, takket Jagland for et tankevekkende innlegg. Det var ikke noe å legge til det han hadde sagt om nasjonalisme, rasisme og andre grusomheter på Balkan. Det er veldig viktig at dette kommer frem.

Han syntes også at det var viktig det Jagland hadde sagt om en aktiv stat. Vi må slå vakt om en aktiv stat som kan garantere alle et minimum av velferdsgoder. Se hva som skjer av privatiseringer. Nå snakkes det om Norske Skog og om sykehusene. Til slutt blir det vel AS alt sammen i Norge. Det er markedskreftene og markedsliberalismen som råder. Det gjelder om å karre til seg selv mest mulig. Det er riktig som Jagland spør: Hvordan skal vi kunne leve sammen i samfunnet når vi ikke lenger kan gå i samme skole, i samme klasserom og samme skolegård? I skolen bør alle uansett bakgrunn og evner kunne gå sammen

Han kom også inn på eldrebølgen som han mente at alle politiske partier benyttet til å stigmatisere en spesiell gruppe mennesker. Jeg er ennå ikke pensjonist, men tiden går fort. Jeg tror det er galt at politikere stadig nevner eldrebølgen som noe negativt. Det virker belastende for dem som er en del av

eldrebølgen. Dette er folk som har betalt tusener gjennom et helt liv. En del får ingenting tilbake, andre skal liksom tildeles en gavepakke som er mye mindre enn det de har betalt inn.

Til slutt sa han at det var vanskeligere for en sosialdemokrat anno 1999 å snakke om sosialisme enn det var bare for ti år siden. Vi har alle fått en hardere hverdag og hardere tider.

Arve Larsen, avd. 7 Agder, sa at Jagland hadde snakket fint og lenge. Han syntes det hadde vært artig å høre på. Han var i likhet med Jagland enig i at reduksjoner i oljeinntektene og færre oljerelaterte jobber ville føre til økt ledighet. Det er nødvendig at det skapes nye arbeidsplasser, men det er også viktig at man tar vare på eksisterende arbeidsplasser. Selv kom han fra bergverksindustrien og der gikk det rimelig greit, men han ville spørre Jagland om man ikke kunne få prospekteringsstøtten tilbake på det nivå man hadde tidligere.

Oddvar Lundheim, avd. 22 Sogn og Fjordane, sa at Jagland vel ikke var kome til landsmøtet for å bli valen på fingrane. I dette forbundet var det mange som hadde sterke hender. Han ville i alle fall spørja Jagland om kor dette dansegolvet i Oslo skulle plasserast, på Vestbanen eller i Bjørvika.

Han kom og inn på at mange levde på trygd og var blitt uføre. Men må ein ikkje då spørja seg kvifor det er slik. Det er ganske harde krav som stillast til løntakarane i Norges land og staten er ikkje akkurat noko tilbake når det gjeld å stilla krav, sa Lundheim som og etterlyste en tilbakeføring av noko av den verdiskapinga som skjer i distriktene. Ein talar om støtte til distriktene, men ingen snakkar om tilbakeføring av verdiene til distrikta som har skapt dei. På Stortinget sit det folk fra hele Norges land, men det virker som om dei blir vaksinert mot distriktene så fort dei kjem til Oslo. Det var heldigvis ein innom i dag som ikke var vaksinert. Vi kunne trenge flere av dem! Det er ingen tvil om at det er Distrikts-Norge som skaper verdiene. Hvis vi skrudde av i Aurland, vil jeg tro at det ble ganske mørkt bortover store deler av Østlandet. Og kom ikke og snakk om at vi har for mange tunneller i Sogn. Vi betalar i dyre domar for desse tunnelane. Spør berre dei næringsdrivande t.d. i Måløy, som skal frakta fisk til kontinentet, kva slags utgifter dei har med tunnelane, sa representranten som og kom inn på pendlarane sin situasjon. Eit emne som ofte drøftast er skattlegginga av pendlarane. Har du noko å koma med her, Jagland.? Og kva med skattefordelen med fråtrekk av fagforeningskontingenten. Folk sier som sant er at den er nesten borte. Dette er særst urettferdig.

Kjell B. Svendsrud, avd. 36, henviste til det taket Thorbjørn hadde satt på 36,9% ved forrige valg og beklaget dette. Han var ellers enig i de fem punktene som Jagland hadde listet opp om partiets politikk.

- Men hvis du trenger mer ballast i valgkampen, kan jeg bidra med flere ting som dine velgere er opptatt av, Jagland. Det snakkes om eldrebølgen

som om den skulle komme som et sjokk. Man visste vel dette for minst 20 år siden. Hvorfor er det ikke så satt av penger til et fond for de eldre?

Ellers var han enig i at man skulle skattlegge dem som tjener mest. - Men hva vil du gjøre konkret? Vil du lette trykket for minstepensjonistene som ikke lenger har råd til å bo i de hus de endelig er skyldfrie på når de blir pensjonister? De må jo betale både formuesskatt og inntektsskatt for at de bor i sin egne hus.

Han kom også inn på bensinprisen som varierte veldig. Han trodde det kunne dreie seg om to kroner i forskjell på literen. Kan man tenke seg å aktualisere et nasjonalt prissystem som virker mer rettferdig for alle? Og hva med strømprisene? Politikerne har fortalt oss at vi skulle fyre mindre med ved og olje - av miljømessige årsaker. Folk har gjort dette og bruker mer strøm. Så kommer man i ettetid og sier at strømforbruker er blitt for høyt og at man må legge på prisen for å få det ned igjen. Det er ikke mye overforbruk i norske hjem. Overforbruker har man sånne steder som her oppe i Hafjelltoppen hvor hyttene koster mange millioner kroner. Man burde hatt én pris på vanlig forbruk og skikkelig høyere pris for overforbruket av strøm til en bolig, mente han.

Ruth Samuelsen, landsstyret, sa at hun støttet det Klemetsen hadde sagt i sitt innlegg i debatten om Ren Utvikling. Og: - Kjære Thorbjørn, gjenta gjerne det du sa om at konflikten i Kosovo dreier seg om vern av menneskeverd for alle folk. Menneskeverd og sikkerhet må gjelde alle ellers gjelder det til slutt ingen, sa du. Si det om og om igjen, hvor hen du kommer. Man må ikke gå til Kosovo og tidligere Jugoslavia for å finne personer som ikke forstår dette. Derfor, kjære fagforeningskamerater og landsmøtedelegater, husk dette, og spre det videre hvor hen dere går.

Richard Rasmussen, avd. 6 Hordaland, sa til ungdommen at politikk er å dyrke særinteresser. Det kan f. eks. dreie seg om å sikre våre barns fremtid. Ungdommen i bevegelsen og partiet bør merke seg at politikk dreier seg om å ta standpunkt, ikke nødvendigvis om å tilhøre et bestemt parti. Selv tilhørte han ingen politiske partier og kom heller aldri til å gjøre det, men han ville bruke stemmeretten sin. Han ville støtte det politiske partiet som ville kjempe for fagbevegelsens rettigheter. Den politiske tilhørigheten er ikke så viktig. De som gjør noe for oss, skal støttes. Historisk sett har vi mye å være stolt over. Arbeiderpartiet har gjennomført mange av fagbevegelsens fanesaker. Vi har mye å være takknemlig for. Ap forsvarer våre rettigheter. Men hvorfor skal du snike deg unna, Jagland? Ungdommen krever at du ikke gjør det flere ganger og går i den samme fellen, sa Rasmussen, som mente at Jagland hadde nevnt mange gode saker som angikk ungdommen, bl.a. barnehager, studieøkonomi, utleieboliger. Ungdom, bruk stemmeretten!

Jan A. Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at vekterne på landsmøtet ville fremme et forslag som gikk i mot Kristin Krohn Devolds uttalelse om at

vekterne burde utstyres med våpen. Han refererte forslaget. Innlegget ble etterfulgt av applaus fra salen.

Jaglands oppsummering

Thorbjørn Jagland ville kommentere en del av innleggene også konkret. Til Arnfinn Nilsen sa han at Ap var imot Olsen-utvalgets konklusjoner. Vi går i mot uthuling av avtalefestet pensjon. Til Jan Klemetsen sa han at Ap støtter Ren Utvikling. Det var kommet et litt byråkratisk brev fra statssekretær Skjørestad i Justisdepartementet om dette. Det må være anledning til å kontrollere og få fokus på de problemstillinger RU tar opp.

Jagland var glad for Gudmund Selvågs innlegg om flyktningene i Jugoslavia. - Vi har glemt at det finnes enormt mange som lever under de mest umulige forhold, i kjellere, uten mat, uten at de får 5 øre i hjelp fra det internasjonale samfunn. Dette er en skam. Når freden kommer må vi ha like mye fokus på dem som på andre flyktninger.

Når det gjaldt å føre Reform 94 videre, sa han at retten til skoleplass er der, men reformen må gjøres bedre, og der ligger nettopp også det spørsmålet som ble tatt opp av taleren, nemlig om den yrkesretta utdanninga er blitt for teoretisk.

Til Svendsrud og bensinprisene sa han at nettopp dette har Ap foreslått og stått for og lagt inn i sitt budsjettforslag. Han trodde også at de var i ferd med å få flertall for det.

Han reagerte på uttrykk som å «snike seg fra makta». Da har en glemt at det er et borgerlig flertall på Stortinget. I et demokrati kan flertallet bruke sin makt til å styre. Han fant det riktig å nevne en kort historikk. I 1986 ble det dannet en Ap-regjering etter 5 års borgerlig styre med borgerlig flertall i Stortinget. Da det ble regjeringsskifte i 1986, var det fordi Sp ønsket en Ap-regjering. Dermed var det et parlamentarisk grunnlag for det. Ved valget i 1989 fikk Ap 34 % av stemmene, mindre enn hva partiet har på meningsmålingene i dag. Det ble borgerlig flertall fordi Sp hadde byttet side igjen, og nå ønsket borgerlig regjering. Dermed ble Syse-regjeringa dannet.

Da Sp igjen endret kurs og ville ha en Ap-regjering, tok Gro på seg oppgaven på grunnlag av denne støtten. Denne parlamentariske basisen varte ved utover i 90-åra, svant sakte hen, og ved valget i 1997 skiftet Sp side igjen og ønsket et bredt borgerlig samarbeid. Dermed var det ikke parlamentarisk grunnlag for en Ap-regjering, og da mente Jagland at de i hvert fall måtte ha klart mandat fra folket gjennom høy støtte i valg.

Det er dette borgerlige flertallet som eksisterer nå, og som regjerer. Hadde Ap fått så mye støtte som 2-3 av innleggene i dag indikerte, så Jagland ikke bort fra at oppslutningen kunne blitt høy nok til å danne regjering.

Hvis dere har teft ser dere på fagforeningskontingenten, ble det sagt. Men da måtte han minne om at det var den borgerlige regjeringa som hadde

redusert skattefratrekket, mot Aps stemme. Kritikken må rettes til riktig adresse.

Arbeiderpartiet ligger nå gjennomsnittlig på 34-35 %. Før valget i 1993 hadde partiet 26 % oppslutning i mai måned. Det går an å kjempe litt for å gjøre et godt valg. Det er klart at VG og Aftenposten vil framstille det slik at Ap stadig taper velgere, men for et halvt år siden var partiet oppe i 45 %. Jagland trodde valget skulle gå bra, men ingen kan vinne uten støtte og innsats.

Kvernmo hadde etterlyst ideologisk debatt, men selv hadde han bare tatt opp konkrete prosjekter, uten ett innslag av ideologi. For Jagland var det umulig å fortelle dagens ungdom at full utbygging av Øvre Otta er det eneste ideologisk korrekte. Det er nå snakk om en like stor utbygging som Alta, samtidig som det tas hensyn til naturvern som stadig flere mennesker er oppatt av. Jagland syntes det vedtaket som ble fattet var ganske godt.

Åge Seppola hadde sagt at «Det kongelige norske arbeiderparti» med Bjørvika gikk inn for å forskjønne Oslo for flere hundre millioner kroner. Dette med det kongelige var noe de borgerlige tok i bruk første gang i 50-60-åra for å kaste dritt på Ap på Einar Gerhardsens tid.

Da byen og landet var fattig, gikk Carl Jeppesen inn for å legge Oslo rådhus nettopp der det nå ligger, fordi det gjaldt å gjøre noe for denne delen av byen, som da var den kanskje aller fattigste.

- Og så stå og prate slik fra denne talerstolen i dag, da. Arbeiderpartiet har kjempet for Oslo Øst i alle år, en del av byen som er full av trafikkmaskiner og dritt. Mange mennesker har det her langt verre enn folk i distriktene. Operaen i Bjørvika koster ikke 5 øre mer enn på Vestbanen. Under forrige valgkamp fløttet Høyre seg med tog til Oslo Øst, og nå skulle det virkelig gjøres noe for denne bydelen. Men det var bare under valgkampen det, ellers svikter alle sammen, unntatt Ap. Han minte om at også Oslo-pakka betales av bompenger, mens Oslo kommune finansierer sin del.

Jagland sa han ble oppbrakt når slike borgerlige argumenter viderefremidles på et landsmøte som her. Det er Ap som må bære utviklingen videre, og det er nå på tide å stå opp for dette partiet. Men det er noen som klager og kritiserer like mye enten vi er i opposisjon eller i posisjon. Slikt gjør ikke jobben enklere. Selv trodde han valget skulle gå ganske bra.

- Men vi må være klar over at det er borgerlig flertall på Stortinget, og de vil bruke flertallet sitt. Likevel vil Ap kunne få gjennom ganske mye, når vi nå ser de sprekkdannelse som er ute og går på den andre sida.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* mente det var et veldig godt poeng at de som ønsker Arbeiderpartiet tilbake, i hvert fall må stemme på partiet. Han takket for en fin innledning og en svært god oppsummering. Hans syntes det var flott at Jagland hadde tatt seg tid til å besøke landsmøtet, til tross for en hektisk møteplan. Som takk fikk Thorbjørn overrakt en blomstervase, og både han og Britt Schultz fikk blomster.

Framsatte forslag

Under dette punkt på dagsorden, var det framsatt følgende forslag:

Jan A. Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus:

Norsk Arbeidsmandsforbund har registrert at justiskomiteens leder Kristin Krohn Devold ønsker å bevæpne vekterne, dersom bransjen selv ønsker det.

Med bakgrunn i denne uttalelsen vil Norsk Arbeidsmandsforbund, som organiserer de fleste av de fagorganiserte vekterne i landet, si klart fra om at vi fortsatt ønsker ubevæpnede vektere. Andre tiltak enn våpen må tas i bruk for å begrense kriminaliteten.

Jan A. Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus:

Kommunalkomiteen i Stortinget har uttalt at staten gjennom arbeidet til Ren Utvikling «får utført en effektiv og nødvendig kontroll som det offentlige vanskelig kan erstatte. Det er viktig å bidra til at dette arbeidet fortsetter».

Landsmøtet krever at regjeringen fortsatt viser ansvar og støtter Ren Utvikling moralsk og økonomisk, slik at stiftelsen kan fortsette arbeidet for å skape bedre forhold for ansatte i renholdsbransjen - og for å bekjempe svart økonomi i bransjen.

Landsmøtet oppfordrer Arbeiderpartiet til å bruke sin politiske innflytelse til å sørge for at videre drift av Ren Utvikling blir oppfylt.

Hans Thv. Kittelsen, landsstyret:

Investerings- og driftsmidler som statsetatene får via statsbudsjettet går ned - Vegvesenet nevnt som et eksempel. Samtidig opplever vi at private firmaer er interessert i å finansiere og bygge veier. Jernbanen og luftfarten er utsatt for det samme. De private skal selsagt tjene penger på sine investeringer. Markedskreftene kan ikke - skal ikke styre den infrastrukturen vi skal ha i dette landet.

Dirigenten innvilget landsmøtet 10 minutters pause. Møtet hevet kl. 16.40 og satt igjen kl. 16.50.

Dirigenten beklaget at man ikke hadde vært helt oppdatert tidligere, og opplyste at også Jenny Ann Hammerø fra LO Media var ankommet som landsmøtets gjest. Hun ble ønsket hjertelig velkommen.

Tre forslag var framsatt under debatten etter Jaglands innledning. Dirigenten fikk landsmøtets tilslutning til å oversende disse til redaksjonskomiteen for politiske uttalelser.

Dagsorden pkt. 7 - Diverse forslag

Landsmøtet gikk så over til behandling av diverse forslag, trykket i det utsendte forslagsheftet, samt innstillinger. Det var følgende:

PENSJONSSAKER

FORSLAG NR.: 183 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

NAF klubben VTS (Vegtrafikksentralen Oslo).

Nedsettelse av pensjonsalderen til 58 år. For ansatte ved vegtrafikksentralene, og som innehar stillinger som vaktoperatør med trafikkstyring/overvåking og vegmeldingstjeneste, som går helkontinuerlig skift, (pr. dags dato 10 stillinger i SVO).

Begrunnelse:

Stillingen krever stadig oppfølging av ny teknologi som tas i bruk, (blant annet åpning av nye og oppgradering av gamle tunneler, samt flere og flere veistrekninger blir kamera overvåket), samtidig som stillingen i seg selv medfører høy stressfaktor. Stillingens arbeidsinnhold kan være veiens svar på flygeledere. Arbeidsutvalgets innstilling: Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 184 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Sysselsetning Fleksibel pensjonsalder fra 57 år.

Begrunnelse: Med dagens press på arbeidsplassene så må pensjonsalderen senkes ytterligere.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 185 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: Fleksibel pensjonsalder i fra fylte 57 år.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 186 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland: Det jobbes for at det innføres fleksibel pensjonsalder fra 57 år.

Begrunnelse:

Av ulike grunner så ønsker noen å gå av tidligere enn i dag. Det bør de kunne få lov til. Dagens tempo og stress i arbeidslivet tilsier også en senking av pensjonsalderen.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 187 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: AFP ordningen bygges videre til det er mulighet for de som ønsker det til å ta ut pensjon fra 60 år.

Landsstyrets innstilling: Er ivarettatt i forbundets og LOs handlingsprogram.

FORSLAG NR.: 188 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Enkepensjonen skal være 60 % av avdødes pensjonsgrunnlag.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og tas opp med LO, men enkepensjon erstattes med etterlattepensjon.

DIVERSE.

FORSLAG NR.: 189 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Vedtektene må trykkes både på bokmål og nynorsk.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres - mot 1 stemme.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 190 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus

Vaktbransjen legges inn som egen bransjeforening (landsomfattende).

Begrunnelse:

Dette for å styrke vaktbransjen. Flere og flere av vaktelskapene er landsdekkende med eget tillitsvalgtapparat og bruker stadig mindre av resursene på avdelingskontorene.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

FORSLAG NR.: 191 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Øke strafferammene ved innførsel, salg av narkotiske midler i Norge. (Betydelig).

Sørge for at våre fengsler blir stoff-frie. (Dette bør være mulig.) Hvordan kan vi innbille oss at vi skal greie å stoppe dette ved våre grenser når vi ikke greier å hindre dette i å strømme inn i våre fengsler? All annen kriminalitet vil bli kraftig redusert dersom vi greier å stoppe dette. Derfor må dette prioriteres mye sterkere på politisk hold.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 192.

FORSLAG NR.: 192 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland: Strafferammene for innførsel og salg av narkotiske midler må økes betraktelig.

Begrunnelse:

Skal vi ha noen virkelig mulighet til å stoppe utviklingen med rusmisbruk i Norge så må det sendes betydelig sterkere signaler til de som tjener penger på dette om at de vil bli strengt straffet.

Landsstyrets innstilling: Tiltres, men strafferammene endres til straffeutmåling.

FORSLAG NR.: 193 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Forbundet må få sin egen side på Internett.

Begrunnelse:

Vi er klar over at dette ikke rekker ut til alle medlemmene, men det er av avgjørende betydning for de tillitsvalgte å kunne hente ut informasjon fortløpende. For eksempel i forbindelse med tariffoppgjør. De tillitsvalgte vil også kunne distribuere videre informasjon til sine medlemmer.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 194 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: Forbundet får sine egne sider på Internett.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 195 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland: Forbundet sørger for at i løpet av 1999 så er NAF ute med egen Internett side. Og at det blir mulig å kommunisere med avdelingene og forbundet på Internett.

Begrunnelse:

Her er vi blitt hektet av, noe som ikke bør skje. Det å få dette på plass vil gi oss en stor ny mulighet til å tenke og jobbe på en ny måte.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 193 og 194.

FORSLAG NR.: 196 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Det tilsettes jurist ved samtlige LOs distriktskontor.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Viser til prøveordning i prosjekt 93.

FORSLAG NR.: 197 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8 Sør-Trøndelag:

Forbundet utarbeider mønstervedtekter for klubbene, som innarbeides enten som en ny paragraf eller som et vedlegg til avdelingenes vedtekter.

Begrunnelse:

Avdelingen mener at det ville vært en stor fordel om forbundet kunne ha innarbeidet mønstervedtekter for klubbene i avdelingenes vedtekter. Dette kan spesielt være viktig ovenfor nye bedrifter og grupper som til slutt seg for-

bundet, og som har liten eller ingen erfaring/tradisjon i organisasjonsarbeid. For øvrig er det også en hel del klubbtiltitsvalgte som etterspør dette.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 198 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: Øke satsene for tapt arbeidsfortjeneste. Alle med tillitsverv som må delta på møter/kurs i det tidsrommet de skulle vært på arbeid, må få dekket tapt arbeidsfortjeneste fullt ut.

Begrunnelse:

Det begynner å bli vanskelig å få medlemmer til å ta på seg verv når de vet at de taper penger på det. Dette gjelder spesielt unge medlemmer som ikke har så god råd som de eldre medlemmene har. For at ikke denne organisasjonen skal bli en «forgubbing» må vi få med de unge som kan tenke nytt.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Vedtatt mot 3 stemmer.

FORSLAG NR.: 199 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: Normalvedtekter for klubber og grupper tas inn som del III i forbundets vedtekter.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 197

FORSLAG NR.: 200 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

VÅR bank og forsikring er naturlig samarbeidspartner for forbundet og forbundets medlemmer. Forbundet samarbeider med VÅR bank om reduksjon på gebyr på banktjenester ved bruk av lønnskonto. Banken bør gi særlige fordeler til LO organiserte. For eksempel lavere rente en normalen, flere tjenester uten gebyr og gunstigere rente. Banken må tilby banktjenester i alle byer.

Begrunnelse:

En markering av medlemsfordelene med bruk av egen bank. På sikt kan et slikt samarbeid føre til press på bankene i likhet med erfaringene etter innføring av Kollektiv hjemforsikring.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt

ARBEIDSMILJØLOVEN

FORSLAG NR.: 201 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Forhold i arbeidslivet/sykelønn. Det stilles stadig større krav til den enkelte arbeidstaker. Økende korttids- og langtidsfravær er en indikasjon på at noe er galt i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Det må satses mer på å kartlegge og forbedre arbeidsmiljøet i mange bedrifter. Endringer i sykelønnsordningen er strutsepolitikk. Det er et udiskutabelt faktum at det å investere i ansatte er lønnsomt. Dette er veien å gå for og

få ned sykefraværet. Vi tar sterk avstand fra utspill hvor de ikke ønsker å være med på å gjøre noe, uten at man endre sykelønnsordningen først.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Dette kan ikke oppfattes som et forslag.

FORSLAG NR.: 202 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
Ny tekst til § 46 pkt. 4c i Arbeidsmiljøloven:
Arbeider som omfatter støp, vannsikring, elementmontasje og lignende i tunneller/bergrom går under denne bokstav.

Begrunnelse:

Etter driving og arbeidssikring er avsluttet, setter arbeidsgiver opp arbeidstiden fra 33,6 t til 37,5 t for disse arbeider. De miljømessige belastninger ved slikt arbeid under jord opphører ikke selv om drivingen er avsluttet.

Forslaget tiltres og arbeides inn i handlingsprogrammet.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 203 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:
Begrensningene i Arbeidsmiljølovens § 46 pkt. 4, fjernes. Den ukentlig arbeidstid settes til 36 timer pr. uke for alt arbeid under dagen.

Begrunnelse:

Etterarbeider under dagen i tunnel eller bergrom kan ha en like stor miljøbelastning som ved drift.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 202.

FORSLAG NR.: 204 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22
Sogn og Fjordane:

§ 49, tillegg: Avspasert overtid regnes ikke som overtid etter Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Begrunnelse:

Intensjonene med AML, er å ivareta arbeidstakerne sitt liv og helse. Ved avspasering av overtid innen gitte sykluser, for eksempel over 6 uker, er intensjonen med AML fullt ut ivaretatt i forhold til arbeidstakerne sitt liv og helse. Dette gir også den fordel at det blir arbeidet når det er trengs, og avspasering i roligere perioder. Dette er en ordning som er tilfredsstillende for alle parter, og oppfyller loven. Avspasert overtid påvirker ikke det totale antall timer i normal arbeidsåret, og bør følgelig ikke telle med som overtidstimer. Ved å avspasere overtid kommer en i løpet av året ut med samme antall timer som den normale arbeidstiden utgjør. I anledningen den frihet som arbeidstakerne er gitt i forbindelse med, mellom annet vintervedlikehold, er det ofte behov for å strekke dagen litt ekstra, for å utføre den jobben som skal gjøres for å holde vegene åpne. I denne sammenheng blir mesteparten av den «overtida» avspasert. For at arbeidstakerne skal ha noe igjen for å være fleksible, blir det utbetalt overtidstillegg for disse timene, i stedet for å bruke gjennomsnittsberegning. Det er ikke den helt store entusiasmen for utstrakt

bruk av gjennomsnittsberegning, men ordningen med utbetaling av overtidstillegget og avspasering er både arbeidsgiver og arbeidstaker godt fornøyd med.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

TARIFFSAKER

FORSLAG NR.: 205 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Det må arbeides for at tariffoppgjørens resultater kun skal gjelde for de organiserte arbeidstakerne.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes tariffrådene.

FORSLAG NR.: 206 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Ikke organiserte arbeidstakere i bedrifter med tariffavtale, trekkes tariffavgift til forbund som er part i avtalen.

Begrunnelse:

Uorganiserte må ta sin del av kostnadene ved å utvikle og forbedre tariffavtalene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes tariffrådene.

FORSLAG NR.: 207 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Lønnstillegg gitt ved sentrale forhandlinger skal kun gis til organiserte medlemmer.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes tariffrådene.

FORSLAG NR.: 208 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Nytt punkt: Lønnstillegg gitt ved sentrale forhandlinger, skal gis kun til organiserte medlemmer.

Begrunnelse:

Det vil på denne måten bli en skikkelig medlemsfordel, som vi til nå har manglet. Medlemmer vil strømme til vårt system.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes tariffrådene.

FORSLAG NR.: 209 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Overenskomstområder må bli avklart i god tid før anlegg blir igangsatt.

Begrunnelse:

For å unngå konflikter mellom de berørte forbund. Og ikke skape frustrasjon blant medlemmene.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 210 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:
Offentlig bedrifter pålegges å benytte bedrifter med dokumentert tariffavtale ved innleie og enterprise.

Begrunnelse: Arbeidsgivere som ikke er bundet av tariffavtale unngår i realiteten de krav som stilles.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes tariffrådene.

FERIELOVEN

FORSLAG NR.: 211 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
Forslag fra klubben ved NCC / EGG Henriksen A/S:

1. 5. Ferieuke innføres - 4 ukers sammenhengende sommerferie.
2. Styrking av velferdspolis. Flere permisjonsdager - når det gjelder nærmeste familie, må det også gjelde for onkler og tanter.
3. Rettferdig skattlegging av pendlere.

Pkt .1 og 3 tiltres, pkt. 2 tiltres ikke da det anses som tarifforslag.

Landsstyrets innstilling: Pkt 1 tiltres, pkt 2 er tarifforslag, pkt 3 vises til innstilling på forslag nr 355 til handlingsprogrammet.

FORSLAG NR.: 212 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Det må jobbes for å innføre den 5. ferieuke for alle. Den 6. ferieuken innføres for arbeidstakere over 57 år.

Begrunnelse: Norge er snart det landet med minst ferie. Det er ingen grunn for dette!

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 211.

FORSLAG NR.: 213 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland:
5. ferieuke fullføres med 100 % kompensasjon i ferielønn.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 211.

FORSLAG NR.: 214 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
Det jobbes mer for å innføre den 5. ferieuke for alle. Den 6. ferieuke innføres fra fylte 57 år.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 211.

FORSLAG NR.: 215 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland:
Det jobbes for å innføre den 5. ferieuken snarest mulig.

Begrunnelse:

Vi ligger på bunn i Europa når det gjelder ferie og fritid. Det finnes ingen logisk forklaring på dette.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 211.

FORSIKRINGSORDNINGER

FORSLAG NR.: 216 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe avd. 2.

Forbundets utsendte forslag til forsikringspakker. Plan c. innføres.

Begrunnelse:

Mer forsikring for en lavere pris. Mulighet for at flere tilknytter seg forsikringsordningene i forbundet.

Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 217 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:
Fri Kollektiv hjemforsikring for etterlatte etter medlem.

Etterlatt ektefelle/samboer etter medlem som faller fra opprettholder medlemmets fordel med fri Kollektiv hjemforsikring og Grunnforsikring.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 218 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Det opprettes et eget administrasjonskontor for forsikringer i Norsk Arbeidsmandsforbund.

Kontoret finansieres slik at 2/3 av avdelingenes nåværende administrasjonsgebyr på de enkelte forsikringstyper går til forsikringskontoret og 1/3 føres tilbake til avdelingen, der den forsikrede er medlem. Dette som belønning for å ha solgt forsikringen til medlemmet. Kontoret utstyres med teknisk utstyr og bemannes etter behov. Forsikringsgangen i framtida vil da bli at fylkesavdelingen informerer om forsikringstilbudet, selger forsikringen til medlemmet og styrer innbetalingen til forsikringskontoret. Forsikringskontoret registrerer forsikringen og administrerer den videre ved betalingsregistrering og utsendelse av giroer ved forfall.

Begrunnelse:

1. kvartal 1999 skal det innføres et nytt medlemssystem i Norsk Arbeidsmandsforbund. Systemet blir felles for hele forbundet, der avdelingene arbeider mot en sentral database for hele landet. Dette gir mulighet for at en kan arbeide med hele medlemsmassen i bestemte spørsmål, som f.eks. forsikring. En slik mulighet bør utnyttes til nye tanker rundt forsikringsadministrasjonen i avdelingene. Forsikringsadministrasjon er en vesentlig del av avdelingskontorenes arbeid. Ved å legge denne til et spesialkontor vil avdelingene avlastes oppgaven og gi åpning for at organisasjonsmessige oppgaver får bedre tid. Finansieringen av kontoret bør kunne skje innenfor de administrasjonsmidlene som avdelingene tar inn i dag. Administrasjonsmidlene bør fordeles som i forslaget slik at avdelingene får en «gulrot» som gir initiativ til informasjon om og salg av forsikringene.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen i forslaget tiltres. Forslaget utredes og legges fram for landsstyret til beslutning i løpet av år 2000.

FORSLAG NR.: 219 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:
Endring av forsikringsform for kollektive forsikringer. Forsikringsavtaler i avdelingene.

Forsikringsavtaler utover de kollektive ordningene etablert av forbundet for alle forbundets medlemmer er avdelingenes ansvar.

Begrunnelse:

Landsmøtet 1995 gjorde vedtak om at forsikringstilbudet til alle medlemmer i alle avdelinger skulle være likt. Uavhengig av dette vedtaket har flere avdelinger etablert egne forsikringer etter ønske fra medlemmene. Erfaringene har også vist at det er ulikt behov og ulik tilslutning til de forsikringsavtalene som er forbundsvis og med tilslutningsavtale for avdelingene. Som følge av dette er forsikringer som tidligere hadde høy oppslutning i enkelte avdelinger i ferd med å dø ut, etter at det ikke lenger er grunnlag for kollektiv ordning på landsbasis.

Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 218.

FORSLAG NR.: 220 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:
Toppsikring til tillegg til kollektiv hjemforsikring som obligatorisk ordning. Toppsikring etableres som obligatorisk kollektiv forsikringsordning. Medlemmer i forbundet ved etablering av slik forsikring får reservasjonsrett.
Landsstyrets innstilling: Viser til innstilling på forslag nr. 223.

FORSLAG NR.: 221 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:
NAF vil i samarbeid med VÅR bank og forsikring og LO ta initiativ til å utvikle en multiforsikrings medlemspakke, (f.eks. kalt «VÅR, LO favør multipakka») der dagens frivillige ordninger dekkes inn i en bredere og mer helhetlig kollektivt tilbud. (Jfr. LO favør kort).

Pakken innarbeides som kollektiv ordning til det personlige LO medlemskapet og omfatter LO medlemmets familie, 2 voksne og 2 barn (LOs basisfamilie/kjernefamilie).

Pakken skal være den rimeligste og beste i markedet, enklest å administrere, servicemessig nærmest medlemmene, lettest å forstå og ha den mest effektive og korrekte skadebehandling. VÅR bank og forsikring bør få en generell tilatelse til forbundets medlemmer.

Begrunnelse:

Forsikring synes å bli mer og mer privatisert og individualisert i framtiden. Presset fra markedet øker vrimmelen av tilbud, der vi i LO som den største forbruker lett forvirres og oppfatter «kollektivet som en tvang». Skal LO og kollektive holdninger overleve må vi både rasjonalisere og styrke i samme prosess. Vårt forbund har alltid vært en pådriver i utvikling av trygghet for medlemmene gjennom kollektive sterke ordninger (Kollektiv hjem, «Tuven-

komiteen», og LO favør/hus/fritid/ulykke/reise/topps./gruppeliv m.m.) Vi kan illustrere en «multipakke» basert på en «LO-kjernefamilie» og deres normale forsikringer beregnet etter en gjennomsnittlig brutto inntekt på tils. kr 450.000,00 slik:

LO og forbundskontingent	kr 2.300,00	(NAF 1, 6% gj.snitt ifølge regnskap 1998)
Koll.hj./Grunnf/uforef.	kr 600,00	
GRP	kr 6.600,00	
LO favør hus	kr 1.400,00	
Reise	kr 215,00	
Bil A	kr 5.000,00	
Bil B	kr 2.500,00	
Hytte	kr 800,00	
Annen eiendom	kr 500,00	
Toppsikring (2-3 stk.)	kr 600,00	
Barneforsikring (1-3 stk.)	kr 1.000,00	
Livsforsikringer (1-4 stk.)	kr 2.000,00	
Campingvogn	kr 750,00	
Traktor/tilhenger/båt/div	kr 500,00	
Ca. årlige forsikringsutgifter	kr 24.765,00	(20. - 30.000,00 pr. år).

Med en felles årsinntekt på ca. kr 450.000,00 vil årlige forsikringsutgifter utgjøre ca. 6 % av brutto lønnsinntekt for denne «kjernefamilien».

Når vi vet at LO-forbundenes fagforeningskontingent (inkl. koll. hj.) er «kun» ca. 1,5 til 2,0 % og en vil kunne få til en betydelig «helkunde- og storbrukerrabatt» for 800.000 LO-medlemmer, burde det med «kollektiv fornuft» ligge an til å «slå ut alle andre» i forsikringsmarkedet.

I tillegg har vi (LO, VÅR og LO-forbundene) allerede er sterkt desentralisert serviceapparat, der også banktjenestene ligger inne og kan utnyttes enda bedre. Med felles bruk og videreutvikling av IT vil vi kunne oppnå både en personlig og samtidig kollektiv ytelse ingen kan konkurrere med.

Effektene vil være svært gode verveargumenter, det vil virke prisregulerende på et «løpsk» forsikringsmarked og organisasjonene får frigjort tid og ressurser til faglig medlemspleie.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 222 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland:

Den frivillige gruppelivsforsikringen må bli bedre. Det må legges inn uføredekning i ordningen.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 223 Fra vedtektskomiteen:
LO favør Toppsikring til Kollektiv hjem gjøres kollektiv for alle medlemmer i Norsk Arbeidsmandsforbund.

Medlemmer og medlemmer med hvilende rett betaler premien for LO favør Toppsikring i tillegg til premien for LO favør Kollektiv hjem.

LO favør Toppsikring vil ikke bli tilgjengelig for de som reserverte seg da Kollektiv hjem ble innført.

Begrunnelse:

Forslaget har direkte sammenheng med forslagene i endring i § 19. Toppsikring er en påbygning til Kollektiv hjem og utfyller de områdene som ikke dekkes iver.

Toppsikring er svært aktuell for mange av medlemmene, både individuelt og gjennom fylkesavdelingene. Ved å gjøre ordningen obligatorisk vil prisen bli svært rimelig. I 1999 vil premien ligge på kr 95,- pr. år, eller kr 9,- pr. måned.

- Avdelingene blir totalt frigjort for arbeid med toppsikring
- Avdelinger som ikke har kapasitet til dette får toppsikring til sine medlemmer
- Verveargumentene kan utvides med «Norges beste hjemforsikring»
- Medlemmene oppnår den absolutt laveste premie
- Sosial dimensjon - ingen medlemmer blir stående utenfor dette fellesskapet

Total innbetaling/trekk for LO favør Kollektiv hjem og toppsikring vil for 1999 bli kr 671,- pr. år, eller kr 56 pr. måned.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

EGEN ORGANISASJON

FORSLAG NR.: 224 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal:

Pendlerstøtte til landsmøtevalgte sentrale tillitsvalgte på heltid.

Landsmøtevalgte sentrale tillitsvalgte på heltid som velger å pendle på ukebasis fra hjemsted til midlertidig bolig i Oslo, framfor å flytte med sin husstand til permanent bolig i Oslo regionen, gis økonomisk kompensasjon til dekning av leie i forbindelse med den midlertidige boligen og til dekning av reiseutgifter til og fra husstandens permanente bolig. Den økonomiske kompensasjonen opprettholdes for den tid vedkommende er heltids sentralt tillitsvalgt i forbundet. Størrelsen på den økonomiske kompensasjonen fastsettes av forbundsstyret.

Begrunnelse:

Valg til et sentralt heltids tillitsverv i Norsk Arbeidsmandsforbund foretas av landsmøtet hvert 4. år. På grunn av familiære eller andre forhold kan (eller må) en slik tillitsvalgt ønske å opprettholde sin husstands bosetting som før valget. Vedkommende må da inn i en pendlersituasjon som vil kreve til dels

store økonomiske uttelling. Dette vil kunne avholde dyktige medarbeidere fra å la seg velge. Dersom vi ønsker muligheten for å velge et dyktig medlem til et sentralt heltids tillitsverv, uten at vedkommende må flytte med sin husstand til Oslo regionen på permanent basis, må vi gjøre dette mulig for vedkommende gjennom økonomisk kompensasjon for ekstraplatter i forbindelse med bolig og hjemreiser.

Landsstyrets innstilling: Viser til vedtak i forbundsstyret sak B-76/98, der det ble nedsatt en komite som skal vurdere reglene vedrørende bo-, pendler- og reiseforhold.

FORSLAG NR.: 225 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: Ansettelsesforhold avdelingens ansatte.

Det nye forbundsstyret utreder spørsmålet om å endre ansettelsesforholdet til de ansatte i avdelingene, slik at dette overføres til forbundet sentralt. Herunder vurderes også antall stillinger i avdelingene i forhold til arbeidsmengde.

Landsstyrets innstilling: Ansettelsesforhold for avdelingens ansatte utredes.

FORSLAG NR.: 226 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: Forslag til ungdomsarbeidet.

I handlingsprogrammet for 1995 - 1999 er det programfestet at det skal dannes ungdomskontakt-/utvalg i alle avdelingene. Slik vi ser det er dette et utmerket tiltak. Men vi savner et organ som kan være med på å samle ungdomsarbeidet. Mange avdelinger sliter med å opprette utvalg/kontakter og få disse til å fungere. Dette mener vi at et sentralt ungdomsutvalg kan være behjelpelig med.

Et sentralt ungdomsutvalg må være med på å samkjøre, veilede, organisere kurser, etc og å hjelpe avdelingene med ungdomsarbeidet.

NAF er en «gammel» organisasjon med mange tradisjoner. Men dessverre har tradisjonen med å ha et ungdomsarbeid rettet mot ungdom nettopp begynt.

Dette synes klart når man sammenligner seg med andre fagforbund. Å arbeide for å engasjere og å bringe kunnskap til ungdommen er viktig. Det er dem som en gang i fremtiden skal bringe NAF videre. «Et forbund uten ungdom, er et forbund uten fremtid».

Vi tror derfor at å jobbe seriøst med ungdomsarbeidet og å la ungdom få ta seg av denne jobben er veien å gå.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres. Viser til innstilling på forslag nr. 38 og 42 under behandling av vedtektene.

FORSLAG NR.: 227 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Refusjon til avdelingene for lønnsutgifter til ansatte.

Alle lønns- og sosiale utgifter som utbetales som følge av gjeldende tariffavtale til ansatte i avdelingene, refunderes av forbundet.

Landsstyrets innstilling: Er ivaretatt.

FORSLAG NR.: 228 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: NAFs yrkesstipendordning. Det avsettes 1 % av inntrukket kontingent til yrkesstipend/utdanningsfond.

Begrunnelse:

Stipendordningen er et godt verveargument og fondet må økes slik at det kan tildeles stipend hele kalenderåret.

Landsstyrets innstilling: Oversendes landsmøtets bevilgningskomite.

POLITISKE FORSLAG

FORSLAG NR.: 229 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: **FORSLAG UTTALELSE VEG/JERNBANE**

Hamarøy og Tysfjord veiarbeiderklubb ber om at følgende uttalelse blir arbeidet og tatt opp på landsmøtet 1999:

Vi viser til det framlagte forslag til veibudsjett 1999 for Nordland, og vil anføre at vi oppfatter forslaget som en provokasjon mot hele fylket. Som ansatt i veietaten føler vi oss provosert og forbannet over manglende langsiktig tenkning i forhold til de reelle behov som veinettet i vår del av landet har.

I denne sammenheng vil vi nevne: manglende oppfølging av midler til planlagte anlegg som total opprusting av E6 til akseptabel standard med bl.a. tunnel gjennom Ulvsvågskaret.

– stopp i videreføring av opprusting av RV 81 Skutvik - Oppeid. Her ble bl.a. arbeidet stoppet før en fikk lagt fast dekke på ferdig opparbeidet trase.

– stopp i arbeidet med Fagernestunnelen i Narvik.

Klubben ser videre med uro på at konsekvensen av de katastrofale lave rammene kan føre til en sterk nedbygging av den faglige kompetansen i etaten. Dette vil igjen føre til overkapasitet på maskin- og utstyrsiden.

Et viktig moment i forhold til økte ressursrammer på samferdselssektoren i Nordland er at kollektiv tilbudet i fylket er mangelfullt sammenlignet med andre deler av landet.

På bakgrunn av de løfter som ble gitt om økt satsing på veinettet i Nordland i forbindelse med at videreføringen av Nordlandsbanen ble «gravlagt» er det på høy tid at sentrale politikere står ved løftene og går inn for økte rammer til utbedringsanlegg på veisektoren i Nordland.

Intensjonene i forslaget tiltres, se eget forslag fra styret.

Budsjettsituasjonen for veg/jernbane og Kystverket

Rammene til investering innen samferdsel er de siste årene blitt redusert. I tillegg er investeringen i stor grad styrt mot Østlandsområdet.

Før OL på Lillehammer ble det sprøytet inn store ressurser på vegnettet i området, for å avvikle trafikken under arrangementet. Deretter kom utbyggingen av hovedflyplass på Gardermoen. I tillegg drives det undersjøisk tunnel under Drøbaksundet.

Dette har gått på bekostning av distriktene, og spesielt de tre nordligste fylkene. Disse fikk sine investeringsrammer beskåret med ca. 30 % i 4-årsperioden 1998-2002. I tillegg viser forslaget til rammer for perioden 2002-2005 at Oslo fylket alene får like mye som de tre nordligste fylkene til sammen.

Dette står i sterk kontrast til den kompensasjon som skulle tildeles landsdelen da planene om videreføring av Nordlandsbanen ble skrinlagt. Det ble lovet mer penger til vei- og jernbanen nord for Trondheim skulle opprustes med tanke på elektrifisering.

Behovet for utbedring av E-6 gjennom fylket er påtrengende. Vegen har lange strekninger med så smal vegbane at den ikke kan merkes med midtlinje. Dette er den viktigste transportåren for varer og tjenester mellom landsdelene.

Som eksempel nevner vi transportbehovet for oppdrettsnæringen og den øvrige fiskenæringen.

Bevilgninger innen fyr og merke, havne og farleder, er kraftig redusert. Grunnet sikkerhetsrisiko for kysttrafikken og fiskeflåten, bør investeringene økes kraftig for å oppgradere vedlikeholdet til sikkert nivå. Investeringer til utbedringer av havner og farleder bør prioriteres, for å dekke dagens behov innen fiskeriene og kysttrafikken.

Dette har også store konsekvenser for sysselsettingen innen bygg og anlegg. De store taperne er de små og mellomstore maskinfirmaer og lastebilnæringen.

Vi ser med stor uro på at konsekvensen av de katastrofale lave rammene også fører til nedbygging av den faglige kompetansen innenfor Statens vegvesen og Kystverket, både som produksjonsbedrift og byggherre.

Vi krever derfor at forbundet arbeider for at investeringer til samferdsel blir styrt mot distriktene, der verdiene skapes.

Forslaget tiltres.

Landsstyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen for politiske uttalelser.

FORSLAG NR.: 230 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms: Bygg jernbane mellom Narvik og Tromsø

Begrunnelse:

Dette for bl.a. naturlig å utnytte og videreføre det eksisterende ARE-prosjektet (Ofofbanen fra Narvik og østover) som har vært en stor transportøkonomisk suksess. En bør se dette i sammenheng med grunnlag i nasjonal transportplan hvor Tromsø står fremfor en omfattende havneutbygging. Havneutbyggingen kan gi distriktet og landsdelen uante muligheter visst det øvrige transportsystemet er til stede.

Med den kapasiteten det her legges opp til vil Tromsø (og landsdelen) få et langt større transportperspektiv enn det en tradisjonelt forbinder med nord norsk transport og eksport. Ved å bygge jernbane vil en uten tvil oppnå en betydelig miljøgevinst. Det kan i den forbindelse nevnes at det pr. i dag går flere titalls trailerlaste pr. dag fra Tromsø til holdeplasser sør og østover. Dette vil øke!

Jernbanen vil uten tvil bidra til transport messig gevinst med utvidelsesmuligheter i fremtiden. Den vil bidra til varige arbeidsplasser, foruten den store sysselsetningseffekten dette har i anleggstiden.

En mer detaljert begrunnelse vil bli gitt på landsmøtet visst behovet er til stede.

Landsstyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen for politiske uttalelser.

FORSLAG NR.: 231 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Forbundet må arbeide for at det settes fortløpende i ombygging og effektivisering av eksisterende eldre vannkraftverk, slik at ressursene utnyttes fullt ut. Likeledes må eksisterende reserver bygges ut med sikte på full selvforsyning med vannbasert, fornybar kraft i Norge.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 232 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Forbundet arbeider for billigere lærebøker i skolen.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

FORSLAG NR.: 233 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Studielån

De første 5 år etter endt utdanning bør det ikke være renter på studielån. Videre bør renta være symbolsk lav. Det bør også bli en større andel stipend.

Landsstyrets innstilling: Oversendes LO.

FORSLAG NR.: 234 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Husbanken.

De første 5 år etter etablering bør Husbankrenta være halvert i forhold til normal husbankrente. En stor del av Husbankens rammer reserveres for husstander som er i etableringsfasen.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 235 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Arveavgift

Mange opplever i dag at de ikke har råd til å arve sine nærmeste. En forutsetning for å kunne arve er at man er rik. Dette er med på akselerer utviklingen med større forskjeller i samfunnet. Vi mener at arveavgift bør ligge på et slikt nivå at vanlige mennesker har råd til å arve.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres

LOV OM FOLKETRYGD

FORSLAG NR.: 236 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Utgifter til fysikalsk behandling.

Utgifter til fysikalsk behandling på grunn av belastningsskader må dekkes av trygdeordningene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 237 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Begravelsesstønad

Stønaden må økes til samsvar med de virkelige utgifter og G reguleres.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 238 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark:

Stønad ved gravferd må revideres. Den må øke i takt med prisstigningen.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

FORSLAG NR.: 239 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Begravelsesstøtte.

Støtten til begravelse har ikke vært endret på mange år. Dette bør endres slik at en tar hensyn til endringer i pengeverdien. For ettertida bør den indeksreguleres hvert år.

Landsstyrets innstilling: Tiltres

HOVEDAVTALEN

FORSLAG NR.: 240 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Nyvalgte tillitsvalgte uten faglig skoleing gis rett til 5 dager permisjon med lønn til faglig kurs.

Begrunnelse:

Bedrift og ansatte har nytte av tillitsvalgte som har nødvendig grunnutdanning.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes LO som hovedavtalekrav.

FORSLAG NR.: 241 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder:

Medlemsmøte i arbeidstiden

Retten til å avholde medlemsmøter i arbeidstiden utvides.

Begrunnelse: Retten til møter i arbeidstiden kan ikke utnyttes i bedrifter hvor medlemmene arbeider spredt over mange arbeidsplasser.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes LO som hovedavtalekrav.

FORSLAG NR.: 242 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Gebyr på lønnskonto

Uttak av egne midler fra lønnskonto med sjekk, bankkort og kontantuttak må være fritatt fra gebyr. De nødvendige retningslinjer innarbeides i hovedavtalen.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes LO som hovedavtalekrav.

FORSLAG NR.: 243 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: I likhet med verneombudenes obligatoriske grunnopplæring (jfr. § 29 AML) bør tillitsvalgte etter Hovedavtalen også få den samme vedtekts- eller tariffestede rett.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes LO som hovedavtalekrav.

FORSLAG NR.: 244 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: Sykemeldte som følger tariffavtale skal ha varige lønnsjusteringer etter hvert hoved- og mellomoppgjør inngått mellom hovedpartene i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Folketrygdlovens § 8 - 28 gir den sykemeldte ingen automatisk rett til de lønnsstillegg som inngås etter 4 ukers sykefravær. Sykemeldte LO-medlemmer må ikke urettmessig fratras tillegg de normalt skulle ha hatt. De betaler som hovedregel også kontingent av sykelønnen nettopp for å beholde sine rettigheter. Loven bør endres, alternativt at de sykemeldte sin garanti for lønnsstillegget blir lagt inn i tariffavtalene/hovedavtalene mellom partene.

Landsstyrets innstilling: Tiltres og oversendes LO og forbundets tariffråd.

FORSLAG NR.: 245 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23 Nord-Trøndelag:

Forbundet skal arbeide for at arbeidstakere som påtar seg offentlige verv, skal få de nødvendige rammebetingelser for å utøve sine verv på en forsvarlig måte. Dette være seg både økonomisk kompensasjon og fritak.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

KURSVIRKSOMHETEN

FORSLAG NR.: 246 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Tverrfaglig gruppe Avd. 2 - Oslo/Akershus.

Det skal arrangeres bransjetreff minst engang pr. år for anleggsbransjen.

Begrunnelse:

For å samle anleggsbransjen og diskutere felles problemer og lage felles strategier. Arbeidsutvalgets innstilling: Kan ikke tiltres. Styrets innstilling: Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 247 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark: Det kjøres bransjerettede kurs for alle bransjer hvert år.
Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 248 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo og Akershus:

Forbundet kjøper bransjerettede kurs for alle bransjer hvert år.

Begrunnelse:

Dette vil styrke de tillitsvalgte i bransjene, da de her kan diskutere felles problemer og samstemme tarifforslag.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 249 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland: AOF og forbundets kursvirksomhet. Kursing av medlemmer og tillitsvalgte bør foregå i forbundets regi. Godtgjørelse for tapt lønn ved deltakelse på kurs settes lik dokumentert lønnstap x 7,5 t pr. dag.

Landsstyrets innstilling: Intensjonen i første del av forslaget tiltres og utredes nærmere, andre del tiltres ikke.

FORSLAG NR.: 250 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Forbundsskolen desentraliseres slik at den kan kjøres som ukekurs eller 2 helgekurs i et regionalt samarbeid mellom avdelingene. Begrunnelse: Reduserte kostnader og flere søkere når skolen kjøres lokalt.

Landsstyrets innstilling: Kan ikke tiltres.

FORSLAG NR.: 251 Fra Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder: Forbundets kursplan sendes avdelingene før avdelingenes plankonferanser avvikles.

Begrunnelse:

Det er viktig at avdelingenes kursplaner koordineres med forbundets kurs.

Landsstyrets innstilling: Tiltres.

Voteringer

Politiske forslag

Forlagene 229 og 230.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 231

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 232

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 233
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslagene 234 og 235
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Lov om folketrygd

Forslag 236
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 237
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 238
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 239
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Hovedavtalen

Forslagene 240, 241, 242 og 243
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

Forslag 244
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 245
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Kursvirksomheten

Forslagene 246, 247 og 248
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 249
Landsstyrets innstilling

Lars Børset, avd. 8 Sør-Trøndelag, stusset over ordlyden i forslaget, for det var vel ikke slik ment at forbundet sentralt alene skulle ta hånd om all opplæring av tillitsvalgte. Han tolket forslaget slik.

Arnfinn Nilsen sa at man ikke hadde tenkt å ta skoleringsvirksomheten fra de lokale ledd.

Ved avstemningen ble landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 250
Landsstyrets innstilling.

Øystein Hagen, distriktssekretær avd. 7, sa at man foreslo at forbundsskolen skulle desentraliseres fordi man, med respekt å melde, syntes det ga bedre effekt når man kjørte med kortkurs lokalt, med mulighet til å videreføre opplæringen.

Han viste til forslaget til Handlingsprogram, til det punktet der det står at forbundsskolen skal ledes sentralt men at virksomheten kan desentraliseres. Han syntes dette punktet og innstillingen til forslag 250 ikke var helt i harmoni og ba om en avklaring.

Dirigenten spurte om noen fra administrasjonen kunne gi Hagen et svar.

Arnfinn Nilsen hadde ikke hele Handlingsprogrammet klart i hodet, men kunne begrunne standpunktet og tok da som utgangspunkt at organisasjonen har et sentralt ledd. Så kunne man spørre om det var nødvendig med styring konsentrert til forbundskontoret i Oslo.- Hvis svaret er ja, må vi ha et opplegg og en aktivitet i organisasjonen der vi kan ha bred kontakt og kjenne hverandre, så medlemmene ikke føler seg fremmede overfor hovedkontoret. Med desentralisering av kursvirksomheten kunne det bli sånn. - Det er ikke for ingenting at forbundsledelsen er ivrig etter å delta for eksempel i planleggingskonferansene, sa *Arnfinn Nilsen*.

Øystein Hagen fikk ordet til replikk og mente alle var enige om retter og plikter og styring som var tillagt forbundsstyret, men i Hovedprogrammet står det at det planmessige arbeidet med kursvirksomheten skal foretas av forbundet sentralt, men at det åpnes adgang til at gjennomføringen legges til avdelingene. - Og det er det vi har bedt om.

Arnfinn Nilsen viste til at det nå allerede gjennomføres alminnelige kursopplegg i fylkene. Når det nå snakkes om at forbundet skal inn sentralt, gjelder det tilknytning til FA-skolen.

Erik Meidell, avd. 7 Agder, sa at når man var opptatt av plassering av kursvirksomheten sentralt og lokalt, var det fordi de som driver kursvirksomhet lokalt gjerne vil ha en vitalisering av virksomheten.

Ved voteringen ble landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 251
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Dermed var voteringen ferdig.

Dirigenten formidlet en beskjed fra ungdommens kontaktutvalg til alle unge under 30 år på landsmøtet. De skulle møtes etter middag ved sandkassen utenfor!

Jens Tveit Aga fikk ordet for å beklage en bommert han hadde gjort som dirigent. Det gjaldt en permisjonssøknad fra Kontrollkomiteens leder og Aga hadde sagt at det var unødvendig med permisjonsbehandling siden han ikke var delegat på landsmøtet. Det var feil. Aga hadde innvilget søknaden uten å legge den fram for landsmøtet. Han beklaget og ble tilgitt.

Ettermiddagsmøtet ble hevet kl. 17.10.

Formiddagsmøtet onsdag 9. juni

Møtet satt kl. 09.00. Dirigent *Kjell Iversen* ønsket velkommen og håpet at alle fikk en fin dag, selv om delegatene nå kanskje merket at vi var kommet til 4. landsmøtedag. Aller først ba han *Steinar Berthelsen* fra avd. 142 Svalbard om å reise seg. Berthelsen rundet 30 år i dag, og ble gratulert av landsmøtet med «Happy birthday», akkompagnert av *Sven Pettersen* med trekkspill. Og så ble det nok en sang - «Vi bygger landet», - også der med *Sven Pettersen* som forsanger.

Dirigenten sa at landsmøtet i dag skulle starte med dagsorden pkt. 5 - den faglige situasjon. Når det punktet er ferdig, ville man gå rett på vedtektene igjen. Det var tidligere annonsert muligheter for kveldsmøte, i så fall ble det i dag. Men dette var ennå ikke bestemt, og ville bli vurdert underveis i samråd med salen. Utviklingen utover dagen ville også spille inn.

Distriktssekretær *Per Ingebrigtsen* fikk ordet for å lese protokollen fra ettermiddagsmøtet tirsdag. Han hadde vært på gjestefest kvelden før, og merket det, selv om det ikke gikk så veldig hardt for seg. Han takket for at han fikk være med på gjestene på Hunderfossen. Eventyrfigurene hadde gjort et sterkt inntrykk, spesielt der hvor fanden for opp gjennom taket og han kom til å tenke på følgende historie: Før i tida var det stor avstand mellom tillitsvalgte og ledelsen på anlegg. Men 3 tillitsmenn hadde da mannen seg opp til å ville ha et møte med direktøren: - Hva faen skal dette bety, spurte han. Da var det en av det tillitsvalgte som var frampå: - Jo, vi er fra Ranen, og frykter verken gud eller faen. De fikk møte direktøren.

Ingebrigtsen leste så protokollen, som ble enstemmig godkjent.

Dagsorden pkt. 5 - Den faglige situasjon

Gerd Liv Vallas innledning

Ordet ble gitt til *LOs nestleder Gerd Liv Valla* som håpet delegatene var kommet over skuffelsen sikkert mange følte, over at det ikke var sjefen sjøl som kom for å snakke om den faglige situasjon.

Hun tok utgangspunkt i historien:

- Arbeidsmandsforbundet feiret 100 års-jubileum for fire år siden, skikkelig. LO har feiret 100 år i år og har gjort det skikkelig. Det har vært tid for å se tilbake - og framover.

Da Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon ble stiftet i 1899, var det 5000 som fylket seg bak fanene. Arbeidsvilkårene var elendige og kampen ble startet for rimelige arbeidsvilkår og lønn. Det var en liten og svak arbeiderklasse som så behovet for å organisere seg og stå sammen. Det faglige arbeidet begynte i et samfunn der nøden hersket.

Hva har vi oppnådd? 5000 medlemmer er blitt til 850 000 medlemmer. Fortsatt er mye ugjort. Det er fremdeles store mangler, det er ennå uløste problemer på flere felter - men det er ingen overdrivelse å si at vi er en av verdens beste nasjoner når det gjelder faglige rettigheter.

Måten vi organiserer oss på og de rettighetene vi har arbeidet fram, gjør at mange kommer til oss og vil lære. Vi har fått til en utvikling fra vi startet i et samfunn med nød og fram til dagens velferdssamfunn som LO har spilt en avgjørende rolle i.

Hva er vår styrke? Vi har en stor bredde i medlemsmassen, noe som deres forbund er et eksempel på. Et mangfold, med ansatte i privat og offentlig sektor, med fag- og ufaglærte, lavtlønte og relativt høytlønte - og en forankring i en klar ideologi. Landsmøtets motto - «Solidaritet i praksis» er et godt eksempel. Og vi har hatt innflytelse politisk gjennom det faglig/politiske samarbeidet.

Vi har hatt vilje til innflytelse og vi har fått mye innflytelse gjennom samarbeid med Arbeiderpartiet. LO har ikke bare vært en snever interesseorganisasjon for bedre lønns- og arbeidsvilkår. Vi har vært bevisst på å påvirke samfunnsutviklingen generelt og har arbeidet mot det politiske system for å få dette til. Vi har ikke bare jobbet mot arbeidsgiverne og deres organisasjoner. Alle i denne sal - muligens med unntak av noen pressefolk - ønsker at LO også i fremtiden skal forme samfunnet.

Skal vi få dette til, må vi være en organisasjon som er stor, vi må være en organisasjon for alle deler av samfunnet, vi må organisere ungdommen og må få økt innpass hos nye arbeidstakergrupper samtidig som vi må beholde grunnfjellet i fagbevegelsen. Skal vi få dette til, må vi også føre en faglig politikk og praksis som gjør at folk søker til LO. Det gjelder ikke minst den sterke voksende gruppen arbeidstakere, i privat tjenesteytende yrker. Her er organisasjonsprosenten lav, men her er behovet for å være organisert er kanskje størst.

Den faglige situasjon ble grundig behandlet av forbundsleder Arnfinn Nilsen på mandagens møte. Han dekket faktisk talt det meste i sitt brede innlegg. Vi kjenner alle til at vi fikk et tariffoppgjør med svært lave rammer - noe vi var klar over på bakgrunn av Arntsen-utvalgets klare begrensninger i forkant av oppgjøret. Men tidspunktet og prisstigningen i perioden har gjort at praktisk talt alle grupper har fått økt kjøpekraft dette året. Vi merker også virkningen av en lavere rente og det er liten tvil om at enigheten i oppgjøret har bidratt positivt til rentenedgangen.

Så har vi det vi kaller solidaritetsalternativet. Vi tar ansvar, vi kan vise moderasjon. Tilbake må vi kreve at myndighetene tar ansvar, for sysselsettingen, for orden i økonomien og at de ikke tar fra oss opparbeidete rettigheter. Vi må få kontroll med lønnsveksten utenfor våre rekker. Lederlønninger og fallskjermere er ganske provoserende.

Når det gjelder oppgjøret, kom LOs representantskap med en viktig forring 2. mars. Alle skal ha økt kjøpekraft, men lavtlønte og kvinner skal prioriteres, og det har vi gjort. Vi er alle glad i Prøysen, og derfor vet vi også at det er varm ironi når han synger «kvinnfolk er kvinfolk, de kan ikke tenkje, de er som skjora og tek det som blenkje». Er det noe kvinfolk ikke har gjort i norsk arbeidsliv, så er det å ta det som «blenkje». De har tatt det de har fått, og gjennom hele hundreåret har det vært de psykisk og fysisk belastende og de dårligst betalte jobbene. Kvinner er dobbeltarbeidende, og de utgjør 80 % av de lavtlønte.

For 100 år siden, da LO ble stiftet, hadde kvinfolk halvparten, kanskje bare tredjeparten, av mannlønna for samme type arbeid. Slike forhold har likelønnskampen fått slutt på. I dag er det stort sett lik lønn for likt arbeid. Stikkordet i dag er det kjønnsdelte arbeidsmarkedet. Det fins kvinneyrker og mannsyrker, og kvinneyrkene er gjennomgående dårligst betalt. Hva er årsaken? Lønna fastsettes gjennom forhandlinger, og slik vil vi ha det. I forhandlingene er det styrkeforholdet som er avgjørende for hvem som får gjennomslag, og kvinnene har ikke stått i første rekke i den køen. Kvinner har tradisjonelt vært sett på som hjemmearbeidende, og med bijobb i tillegg. I lang tid var det også slik at LO og Ap gikk inn for at kvinnene skulle gå først ved arbeidsledighet.

Alle skal ha ei lønn å leve av. De fleste lavtlønte er kvinner, kvinneyrker er lavere verdsatt. Kvinnelig stress og belastning har telt mindre enn typiske mannsyrker, sa Valla. Derfor syntes hun det var bra å høre lederen i dette forbundet si i sin åpningstale at det kunne være behov for å gå avtaleverket nærmere etter i sømmene med tanke på å luke ut ulikheter. Det må vi gjøre i hele LO-systemet, og det er flott at det er et forbund med mange menn som medlemmer som går i bresjen for dette.

Det mest effektive tiltaket vil være å bryte opp det kjønnsdelte arbeidsmarkedet - få kvinner inn i mannsyrker og omvendt. Men her er det langt fram, og i mellomtida er det nødvendig å se spesielt på kvinneyrkene. Og dette angår oss alle, fordi det er snakk om solidaritet i praksis.

Det var Sidsel Bauck som i sin tid formulerte slagordet «Ei lønn til å leve av». Fortsettelsen er «- og ei arbeidstid til å leve med». Det er gjennomført gode reformer de seinere år. AFP-ordninga er ei slik. Den er retta mot sliterne og er viktig for hele fagbevegelsen. Den må vi stå beinhardt på å få beholde. Utvidet fødselspermisjon er også rettet mot ei gruppe som trenger det. Men framover rettes oppmerksomheten nå mer mot en generell arbeidstidsreform som omfatter alle. Her gjorde LO-kongressen i 1997 et veldig spennende grep. Hvorfor har vi ikke greid å komme noen vei på dette området hittil? Jo, det er fordi vi ikke har klart å bli enige om type reform. Noen vil ha 6 timers dag, andre ei 5. ferieuke.

LO-kongressen sa det slik, at vi vil ha mer fritid, men at det så langt som mulig må være fleksibilitet for den enkelte hvordan denne tida tas ut, bare det skjer innen det kollektive avtaleverket. En slik reform vil komme ut fra den erkjennelse at vi er ulike, står i ulike livsfaser og har ulike yrker. Vi kan

derfor samle oss om å kreve økt fritid tilsvarende en 5. ferieuke, men at dette tas ut på en fleksibel måte. Men - vi må også stå beinhardt på at fleksibiliteten skal være på arbeidstakernes premisser. Det snakkes mye om fleksibilitet også fra arbeidsgivernes side, men da går det stort sett på å uthule normalarbeidsdagen, uten at det gis vesentlig lønnskompensasjon. Det har LOs kongress sagt klart nei til, samtidig som den også sier at det skal gis større rom for individuelle behov.

- Dette var en litt lang omvei om oppgjøret, sa Valla, men hun ville nevne en ting til, nemlig etter- og videreutdanningsreformen. Den dreier seg om en ny sjanse, om livslang læring, men også dette skal skje på arbeidstakernes premisser. Vi kom ikke helt i mål med denne viktige reformen som skal gi voksne muligheten til å skaffe seg kunnskaper. Vi har fått gjennom lovfestet rett til permisjon for utdanningsformål, men det mangler finansiering av den mer individuelle delen, altså til livsopphold. Dette må det jobbes mer med til neste gang. Det holder ikke bare med at Statens Lånkasse kan gi lån, mange kvier seg for å ta en slik belastning i voksen alder.

Etter- og videreutdanningsreformen er viktig for samfunnet. Omstillinger, ny teknologi, nye krav - for å klare disse er kunnskaper viktig. Men det hjelper ikke når våre medlemmer, som Arnfinn Nilsen sier, ikke er nok opptatt av det. Hvorfor er det slik?.

Valla trodde det kunne komme av at vi ikke klart nok har fått fram at dette er en arbeidslivsreform og ikke en skolereform. Det er ikke fristende å skulle sette seg på skolebenken i voksen alder, i en skole en kanskje fikk mer enn nok av i ung alder. Derfor må det understrekes at det er skoleverket som skal komme til arbeidslivet, og ikke omvendt. Opplæringen skal skje mest mulig i tilknytning til arbeidsplassen.

- Vi har lagt vekt på at vi skulle skape en reform som ikke innebærer at de som ikke ønsker å være med, skal føle seg som tapere. Da Gudmund Hernes var statsråd på slutten av 80-tallet, skapte han det inntrykk at lykken i livet var fem år på universitetet. Dette tror jeg ikke er riktig. Vi er bevisst på å skape likeverd mellom dem som ønsker en videreutdanning og de som ikke ønsker det. Utdanning må skje ut fra egne behov og ønsker.

Arbeid til alle er fortsatt jobb nr. 1 for LO. Gjennom solidaritetsalternativet har LO lagt forholdene til rette for lavere ledighet og sterkere vekst i næringslivet. Nå er situasjonen igjen blitt mørkere. I revidert nasjonalbudsjett ligger kimen til dramatiske forverringer for arbeidstakerne. Regjeringens opplegg vil få konsekvenser for mange bransjer. Da vi sa til Gudmund Restad i fjor høst at ledigheten ville øke, svarte han at ledigheten gikk ned. I revidert nasjonalbudsjett nå står det imidlertid at ledigheten vil øke.

Overfor de dystre utsiktene i mange bransjer, skulle man vente at tiltakene ble trappet opp slik at problemene kan reduseres. Vi er bl.a. bekymret over utviklingen i bygg og anlegg, skipsbyggingsindustrien og oljevirkomheten. Forrige uke gjennomførte vi en times politisk streik, initiert av arbeidstakere langs kysten.

Fra LOs side må vi gå aktivt ut og kreve tiltak over et bredt felt. Vi må

fremskynde fremtidsrettede prosjekter, se på offentlige innkjøpsordninger, styrke arbeidsmarkedstiltakene m.m. Vi er skuffet over Regjeringens linje men er glad for at Arbeiderpartiet gjennom sitt alternativ vil bruke 415 millioner kroner på ulike tiltak. Denne tiltakspakken er utarbeidet i nært samarbeid med fagbevegelsen. Det er nok et eksempel på at det fagligpolitiske samarbeidet bærer frukter. Vi får håpe at Arbeiderpartiet får gjennomslag for sitt alternativ i Stortinget.

Om Svalbard-samfunnet sa Valla at det er viktig at vi opprettholder gruve drift. Det er ikke nok med forskning og en begrenset turisme på Svalbard. Det er kommet løfter om åpning av sentralfeltet og vi håper at dette følges opp. Det er viktig for dere i dette forbundet og for LO.

Fagbevegelsen har gjennom mange år tatt ansvar gjennom solidaritetsalternativet. Det har gitt landet sterkere vekst i økonomien og lavere ledighet. De relativt lave nominelle lønnsstillingene har sørget for det. Hvordan kan så regjeringen Bondevik lovprise LOs ansvarlighet den ene dagen og ta fra oss opparbeidede rettigheter neste dag? I fjor forsøkte de først å rappe en feriedag fra oss, så ville de endre sykelønnsordningen slik at 200.000 deltidsarbeidende - særlig kvinner - mistet retten til sykepenger. Da dette skjedde, ringte LOs distriktssekretær Svein Fjellheim i Rogaland til Magnhild Meltveit Kleppa fra samme fylket og spurte: - Hvordan kan dere gjøre dette? Hun svarte: - Et sted må vi ta pengene fra. Underforstått var dette en del av finansieringen av kontantstøtten, som vi har vært imot hele tiden.

Dette er ganske sterkt av en Regjering som sa at den ville gjøre noe med Forskjells-Norge. Endelig så gikk Regjeringen til det skritt å halvere fradraget for fagforeningskontingenten. Vi som trodde på det Bondevik sa om hvor viktig det var å ha en sterk fagbevegelse. Var dette et bidrag til dette? Fradraget for kontingenten var endog del av et konkret tariffoppgjør. Fradraget er å sammenligne med et lønnsstillegg.

Folketrygden svekkes, AFP angripes og, på samme måte, det er de slitne og de som har minst som rammes.

Regjeringen skulle satse på distriktspolitikk og statlig styring. Det vi ser er privatisering i stort omfang og nedbygging i distriktene - og det skjer i samarbeid med Høyre og Fremskrittspartiet. Igjen ser vi at velferden ikke er vunnet en gang for alle. Regjeringen driver velferden i gal retning.

Hva kan vi gjøre? Det er bare en sterk arbeiderbevegelse som kan snu den negative utviklingen. Jeg startet med å si at mangfold og mange medlemmer er LOs styrke. Vi har økende medlemstall, men i de siste årene har de andre hovedorganisasjonene økt relativt mer.

Vi må tenke igjennom vår organisasjonsform. Arbeidsmandsforbundet har sagt det har et forbundsløst LO som mål. Det er en viktig problemstilling som vi må ta opp. Det er veldig viktig at vi har et organisasjonskart som styrker sektorene. Vi vet f.eks. at i Vei er NTL og Arbeidsmandsforbundet ikke helt enige, samtidig er det konkurranse fra YS. YS og AF snakker nå om sammenslåing. Jeg tror det ville være en styrke om vi får til en samling av arbeidstakere i færre hovedorganisasjoner, det vil være til det beste for ar-

beidstakerne. Det er ikke organisasjonen i seg sjøl som er målet, men at den kan ha innflytelse og forme utviklingen.

- Vi har laget et prosjekt i LO, sammen med FAFO, som er framtidsrettet - om hvordan vi skal styrke velferdssamfunnet framover. Et prosjekt som gjelder mennesker og arbeidsliv. Det er et mål at alle skal ha arbeid, men vi vil ikke at arbeidslivet skal være slik at folk gruer seg for å gå på jobben. Vi vil ikke ha utslitte arbeidstakere.

I dag er det en konferanse i Oslo om trusler og vold i arbeidslivet. Det er et felt vi må ta opp.

Vi har organisasjonsmessige utfordringer og jeg vil nevne her to områder hvor vi må bli bedre. Vi skal ta vare på grunnfjellet, de tradisjonelle arbeidstakere. En gruppe som er i vekst er de som jobber i service og tjenesteytende næringer. Organisasjonsprosenten i den private del av service er svært lav, for eksempel i hotell og restauranter der vilkårene ofte er elendige og der det er et stort behov for at vi går inn og rydder opp.

En annen gruppe vil jeg også nevne. Da Arnfinn ringte meg om landsmøtet, var jeg på vei til Blindern. Det dreide seg om LO og de langtidsutdannede. - Ikke snakke for mye om dem på landsmøtet, sa han, men jeg spurte om å få si litt når jeg samtidig la vekten på grunnfjellet.

Utdanningsgruppene og LO må vi ta på alvor. I dag har 1 av 3 arbeidstakere utdanning utover videregående skole. Det er en gruppe som vokser. Det er det at vi er store og sterke og har mange medlemmer som er en forutsetning for LOs innflytelse. Vi må ha med de høyt utdannede gruppene hvis vi i framtida skal klare å nå fram i politikken med våre mål.

Dere vil vel at deres sønner og døtre med utdanning skal være med i LO? Vi må klare å organisere disse gruppene. LO har et arbeid i gang med det, der vi må se på de yrkesfaglige interessene, studiefinansiering og rettferdig lønn for den som har tatt lang utdanning. Det tror jeg vi skal klare, samtidig som vi tar vare på de tradisjonelle gruppene og en solidarisk lønnspolitikk.

Gerd Liv Valla kom så inn på de internasjonale utfordringene. - Krigen på Balkan har gitt oss en påminnelse om at heller ikke vårt eget kontinent er trygt. Jeg er opptatt av at vi skal ta i mot flyktninger både fra Balkan og andre steder i verden på en god måte, gi dem respekt, gi dem arbeid. Vi kan legge forholdene bedre til rette for nye landsmenn. LO har ansatt en sekretær som arbeider med det.

Internasjonal faglig solidaritet, globalisering. Det er vanskelige og viktige ord. Det er viktig for oss å satse på det internasjonale arbeidet, når kapitalen flyter fritt dit arbeidskraften er billigst, der alminnelige faglige rettigheter ikke fins og der barn utnyttes i arbeidet.

Da er det nødvendig at vi får internasjonale kjøreregler og jeg føler vi kan trekke forbindelseslinjene 100 år tilbake i vårt eget land og se hva vi da gjorde for å få bukt med nøden. Vi bygde en fagbevegelse. Til 100 års jubileet ba vi ikke om gaver men om penger til et fond som skal brukes til å bygge opp kompetansen til faglige tillitsvalgte i U-land.

Fagbevegelsen må bygges opp internasjonalt for å få bukt med den rå

kapitalen. Der må vi sette inn krefter og vi må få flere med, både lokalt og sentralt.

Vi har bygd velferdssamfunnet hos oss og skal vi ha ambisjoner med en internasjonal plan må det være at nøden skal være slått tilbake også i u-landa ved neste jubileum. Her har vi en stor utfordring i tillegg til de oppgaver vår organisasjon har nasjonalt, sa Valla.

Dirigenten takket LOs nestleder for en engasjerende innledning og innvilget landsmøtet 10 minutters pause før debatten. Så ble det anledning til å tegne seg på talerlisten i pausen.

Møtet hevet kl. 10.00 og satt igjen 10.14.

Dirigenten ga først ordet til hovedkasserer *Jens Haverstad*. Han ville gratulere en av delegatene som fylte år, endog et rundt tall - 30 år. Han ba *Steinar Berthelsen* fra Svalbard om å komme frem til talerstolen og motta en blomsterkvast fra forbundet.

Salen applauderte under blomsteroverrekkelser.

Dirigenten sa at de som hadde deltatt i gruppen Maskin, kunne få referat fra møtene gjennom distriktssekretærene. Dette gjaldt imidlertid ikke de tre distriktssekretærene som satt på podiet.

Debatten

Det var inntegnet 9 talere så langt, og dirigenten ville foreløpig ikke foreslå noen begrensning av taletiden. Han ga først ordet til Aga.

Jens Tveit Aga, landsstyret, sa først at han stusset litt over han som fylte 30 år - ville han reise seg neste gang «de under 30» ble bedt om å reise seg? Så til tema:

Han mente at Gerd Liv Valla, som måtte overta etter basen, hadde holdt et meget godt innlegg. Hun hadde bestått med glans. Han lurte på om hun tenkte på grunnfjellet når hun sto på det nye høyteknologiseret på Fornebu. Hun sa at vi skulle bevare grunnfjellet. Det er jeg helt enig i.

- Vi kan ikke bli et samfunn av bare akademikere, noen må produsere også. Da har jeg ikke sagt at ikke akademikere også produserer. Jeg er en ekte rallar og sleit meg gjennom yrkesskolen og ble smed. Men hvor mange er det i dag som søker seg til bygg og anlegg? I Hordaland tror jeg ikke det er mer enn 53. Hvordan skal vi så bevare grunnfjellet. Flere yrker er i dag praktisk talt uten ungdom.

Vi sørger for at mange får høy utdanning, men når skal vi begynne å

skryte av våre egne yrker og jobbert! Vi kan ikke alle jobbe på IT-senteret på Fornebu. Jeg besøkte på vegne av fylkeskommunen nylig en flott yrkesskole på Askøy. Der var det 4 ungdommer på rørlinjen. Det er så få at den sikkert må nedlegges. Vi klarer ikke å rekruttere nok til de tradisjonelle yrkene. Vi mangler folk i sveis, plast, bygg og anlegg og renhold. Hvis vi ikke skryter av våre egne yrker, hvorfor skulle så noen søke til dem? Hvorfor skal noen søke til bygg og anlegg som er så konjunkturavhengig?

Utdanningsreformen som ble skapt gjennom oppgjøret, er en fantastisk reform, men hvem er det som omfavner reformen straks? Jo, det er akademi-kerne. Det er ikke de som har skapt den. De driver ikke med politikk og tar samfunnsansvar. Men hvor går grunnfjellet i et samfunn som mer og mer styres av anbudsprinsippet? Hvem er det som tjener på det? Det er de som sysselsetter uorganiserte som kan levere de laveste anbudene.

Vi har vært med på moderate lønnsoppgjør og vist samfunnsansvar i år etter år. Vi som tar på oss dette ansvaret, representerer imidlertid under halvparten av den norske befolkning. Utenfor står de som får høyere lønn og så de nyfattede. Hvor lenge skal vi vente på at også andre grupper tar samfunnsansvar? Vi snakker varmt om medinnflytelse i samfunnet, på arbeidsplassen og i fylkeskommunen. Men hvor er de mange passive? Er vi blitt en gjeng med egoer som vil danse vår egen dans. Jeg sier som finnmarkingen: - Jeg like å danse med noen - ikke med meg selv.

Bondevik er en god pedagog. Først skyldte han elendigheten på den tidligere AP-regjeringen som også satt i mindretall og i realiteten ble styrt av et borgerlig flertall. Siden skyldte han på bensinprisene ute i verden. Når skal Bondevik ta ansvar for den politikken regjeringen fører? Vi samarbeider med regjeringen, men da skal det være ryddighet i samarbeidet, sa Aga, og var enig i de punktene Valla hadde listet opp over angrep på fagbevegelsens opparbeidete rettigheter.

- Hva annet kan vi gjøre enn å fortelle dette gang på gang og understreke at vi må ta skeia i en annen hånd hvis Regjeringen ikke tar hensyn til det samfunnsansvaret fagbevegelsen har vist. Vi er for opptatt av å lovregulere nye tiltak. Hva skjer da? De saker vi har kjempet gjennom, får alle nytte godt av. Hvem er det som snakker varmest om etter- og videreutdanningsreformen? Jo, det er akademikerne. De vil gjerne ha det andre har skapt.

Gudmund Selvåg, landsstyret, takket for en interessant innledning fra Gerd-Liv Valla. Hun hadde vært inne på mange viktige saker som det kunne vært interessant å få diskutert videre. Det diskuteres altfor lite i fagbevegelsen. Det er først når meninger brytes at de beste løsninger finnes.

Han hadde egentlig tenkt å ta opp arbeidslinje med Jagland på tirsdag, men da ble det så mye snakk om Jugoslavia, så han fikk heller fortsette med arbeidslinja i dag.

Det trengs en viss inntekt for å kunne leve anstendig her i landet. I det borettslaget som Selvåg bor i, og som har 400 leiligheter, er gjennomsnittsinntekta 110 000 kroner, en klar indikasjon på at det er mange her til lands som

ikke har store inntekta. Det er mange som ikke er i stand til å ha et anstendig liv på grunn av for liten inntekt.

Mange faller utenfor. Det gjelder gjerne dem uten arbeid, men det skal ikke mye til før også de som er i arbeid faller utenfor. Plutselig kan du bli syk, og da er du i byråkratiet hender. På trygdekontoret tar det 6 måneder å behandle en søknad, 7 måneder på å behandle en anke, og årevis om saken går til Trygderetten. Det er byråkrater uten medisinsk kompetanse som sitter og behandler saken hele veien. Noen klare instanser som består av andre typer mennesker finnes ikke.

Selvåg hadde truffet en høyere byråkrat innen systemet en gang, og spurt ham hva som skjedde med dem som fikk avslag. Nei, de gir opp, sa vedkommende, og han virket fornøyd med det. Men er det ikke nettopp våre medlemmer som gir opp, og ofte de menneskene som har minst ressurser til å føre kampen videre? Det trengs organer i fagbevegelsen til å hjelpe disse menneskene i kampen mot byråkratiet. Før hadde vi et godt attføringssystem, bygget opp av Gros far, Gudmund Harlem. En byråkrat som var blitt konfrontert med dette av Selvåg, svarte at det hadde vært altfor bra til å kunne fortsette. Hvordan altfor bra, om det var slik at det fikk for mange tilbake i arbeid, sa han ikke noe om.

Selvåg mente det måtte være en oppgave for LO-kontorene rundt omkring å bygge opp kompetanse på området. Sykepenger utbetales nå bare for ett år, blir det avslag på forlengelse, er det rett på sosialkontoret. Der må arbeidsfolk stå med lua i handa. Slik var det før, slik er det i dag.

- I min bydel har arbeidskontoret 41 ansatte, og det er 400 arbeidsledige. Regner vi på dette, kunne de innkalle hver enkelt arbeidsledig til en halv times konsultasjon hver eneste dag. Likevel tar det 6 måneder å få svar fra den kanten på en henvendelse. Arbeidskontor og trygdekontor er den delen av offentlig sektor som arbeidsfolk møter, og en kan jo forestille seg hva de tenker om offentlig sektor etterpå. Kanskje bør fagbevegelsen vurdere nye løsninger. Samfunnslønn kan være en mulighet. Dette er i hvert fall noe som bør diskuteres, som sagt diskuteres det altfor lite i fagbevegelsen. Dette går på solidaritet i praksis. Vi i fagbevegelsen må tenke mer på dem som faller utenfor. Også de har krav på ei anstendig inntekt å leve av.

Dirigenten fikk landsmøtets tilslutning til å redusere taletiden til 5 minutter.

Kjell Svendsrud, distriktssekretær i Oppland, sa det kunne godt tenkes at han kom til å banne litt i kjerka, men det fikk stå til. Vallas innledning var både omfangsrik og av veldig høy kvalitet. Selv var han opptatt av ei gruppe som ble kastet ut av landsmøtet her om dagen. I innledningen hadde Valla sagt at det i dag stort sett er lik lønn for likt arbeid når det gjelder kvinner og menn. Selv hadde han organisert seg 8. august 1949, og rundt dermed snart 50 år som lønnstaker og stort sett som tillitsvalgt. Han hadde med andre ord vært med på mange lønnsforhandlinger og hadde kunnet følge lønnsutvik-

linga over tid. Nå mente han det var på tide å se på utviklinga i LO-systemet i den sammenheng.

Han hadde konferert med andre avdelinger i andre forbund, og hadde en klar forståelse av at det nå ble murret en del rundt omkring. Det hadde vært sagt mye bra om den jobben kontorsekretærene i NAF gjør, og det er helt sikkert riktig. Men de er organisert i Handel og Kontor, og tilhører altså en annen gruppe enn oss i NAF. Han syntes det var litt frustrerende å se at det utvikler seg så store lønnsforskjeller som det nå gjør, og han hadde vondt for å se at denne utviklinga er solidaritet i praksis.

Dirigenten foreslo strek satt under neste innlegg, og fikk landsmøtet tilslutning til det.

Erna Dynge, forbundssekretær, takket for god innledning av Valla. Som nevnt favner NAF mange ulike yrkesgrupper, det samme gjelder innen servicenæringen, pluss at det der dels er lovløse tilstander. En årsak til dette er at det er altfor lett å etablere seg, vi må arbeide for at lista legges høyere: - Hjelp oss å bli kvitt kjeltringvesenet, Gerd Liv, sa hun.

Dirigenten refererte talerlista, som bestod av 9 talere.

Svein Liestøl, avd. 214 Sandbekk, merket seg at Valla i sin interessante innledning var inne på konsekvenser av regjeringens statsbudsjett i fjor, der det ble foreslått å fjerne en feriedag og å redusere fradraget for fagkontingenten. - Men hun var ikke inne på årsaken. Det var nemlig at Arbeiderpartiet meldte seg ut av debatten fordi Thorbjørn Jagland furtet på grunn av kontantstøtten. Dermed gikk regjeringspartiene til Høyre og Frp. Og da vet vi hva som skjer. Dette bør være en lærepenge.

- Og så var hun innom Arntsen -utvalget, som de fleste i dag oppfatter som en lønnslov.

Det er nesten som om den gamle lønnsloven gjelder. De fleste møtes med 1,5 %. Det var merkelig at LO kunne gå inn i et slikt samarbeid med regjeringa, syntes han. Videre hadde Gerd Liv Valla vært inne på at vi skal knytte til oss grupper fra studentmiljøet..

Han hadde vært til stede på et møte for unge studenter på Høgskolen i Stavanger og de var veldig opptatt av hvordan de kunne bruke midler fra etterutdanningsfondet. Men da sa Eldar Myhre, tillitsmannen fra Kverner, at disse pengene var forbeholdt dem som ikke hadde fått sjansen før og at en må passe på at det også blir resultatet. Etterutdanningsreformen har mange bra sider men det ligger også faremomenter der.

En skal ikke fleipe med andre sine yrker, mente Liestøl, men i diskusjon med en lærer en gang hadde han sagt at en akademiker er en som må gå på skole for å lære det andre vet.

Per Ingebrigtsen, distriktssekretær, Nordland, syntes det hadde vært hyggelig å høre Valla, hun hadde da også nesten samme dialekt. Blant det beste hun sagt, var det som gjaldt kontingenten. Bondevik tilhører et parti der en ikke skal stjele fra lomma på folk - og dette har vi da kjøpt og betalt for.

Det er snakk om stor ledighet i bygg og anlegg. Dette må vi tenke litt på. I hans fylke hadde det vært sammenhengende kraftutbygging fra starten på Røssåga til avslutninga av Svartisen. Nå ligger det 3 kraftutbygginger for Svartisområdet som er kraftig reduserte. Det er vedtatt ei redusert utbygging av Øvre Otta, som er til å leve med. Tross alt er det snakk om et Alta-kraftverk, og det blir da en del arbeidsplasser av slikt. Det samme gjelder prosjektene i Svartisen. Fornybar energi bør det være behov i framtida også.

Så ville han gå over til noe helt annet, som det ikke var sagt noe om her på landsmøtet. Det burde ha skjedd i går, da Jagland var i salen. Han ble forresten utsatt for en del usaklighet som ikke hører hjemme noen steder og som ikke var fortjent, mente Ingebrigtsen.

Han minnet om at Norsk Arbeidsmandsforbund som ett av de første forbund har innført i sin formålsparagraf at forbundet skal arbeide for fred og nedrustning. Men hva skjer i dag? Det pågår krig i Europa, og Norge er i krig med et land som vi har hatt nære og gode forbindelser med. Selv var han såpass gammel at han hadde vært med og stappet brøskalker inn gjennom nettinggjerdet til serbiske krigsfanger. Det er klart at de i dag har en galning til leder som bør fjernes, men bombingene går i dag ut over sivilbefolkningen. Tyskerne prøvde seg i sin tid på å knekke serberne, og de gikk sammen med fascistene i Albania. Tito klarte på sin side å holde det hele sammen. Etniske problemer har eksistert på Balkan siden 1300-tallet. Dette er ikke noe lite problem, og vi må ikke sope det under teppet.

Nå deltar vi i en krig som fører til svære ødeleggelse, og etterpå skal vi, sammen med denne Bombeviken, være med på å bygge opp igjen det som er ødelagt av bomber og granater. Minene som strøs ut, går ut over kvinner, barn og gamle. De får føttene kappet av. En Krf.-er går i spissen for dette. Krig er ikke i fagbevegelsens og arbeiderbevegelsens interesse, sa Ingebrigtsen, som fremmet følgende forslag til redaksjonskomiteen for politiske saker:

Redaksjonskomiteen for politiske saker utformer en uttalelse som går inn for stans av bombingene av Jugoslavia og krever at partene setter seg til forhandlingsbordet for å finne en løsning på tragedien i Kosovo og det øvrige Balkan.

Dirigenten sa at forslaget riktignok var framsatt etter at strek var satt, men han ba landsmøtet om å godta oversendelse likevel. Landsmøtet ga sin tilslutning.

Erik Meidell, avd. 7 Agder, syntes det ikke var lett å skulle snakke etter et slikt flammende og godt innlegg. Også Valla hadde vært meget god, og satte fingeren på de riktige sakene. Det er snakk om Forskjells-Norge, hvor de rike blir rikere og de fattig fattigere. Vi må verne om de rettigheter vi har

oppnådd, og som undergraves litt etter litt, snart her, snart der. Han var glad for den likestillingsrevolusjonen som har pågått og som pågår, og håpet den vil fortsette. Den er til fordel også for mennene. Menn og kvinner jobber sammen i bedriftene. Når det gjelder videreutdanninga må grunnfjellet være arbeidsfolk og fagbevegelsen. Det vil bli krevd økt kompetanse uansett hvor du befinner deg i organisasjonen, og dette må folk få anledning til å skaffe seg.

Til slutt ville han si litt om fremmedgjøringen i offentlig sektor og byråkratiet. Det fins sikkert mange dyktige medarbeidere også i det offentlige, men det er også klart at mange mangler de nødvendige menneskelige kvalifikasjoner for jobben.

Oddbjørn Nilsen, administrasjonen, takket Valla for innledningen og syntes hun var veldig god i dag. Særlig var han glad for at hun hadde tatt opp en del elementer som han sterkt savnet hos Thorbjørn Jagland i går.

Han tok så spesielt for seg temaet etter- og videreutdanning og nye potensielle medlemsgrupper. Etter- og videreutdanningsreformen er egentlig en arbeidslivsreform, en av de største på mange år. Reformen er basert nettopp på dem som har lite fra før og skal få anledning til påfyll. Men i mange debatter kunne en sitte igjen med inntrykket av at dette er noe alle skal ha, mens det jo er et tilbud til dem som ønsker det.

- Det er viktig at vi i Arbeidsmandsforbundet støtter denne reformen, sa Nilsen. Vi som er litt eldre må stille oss solidarisk med de yngre. Det gjelder også våre barn - og når jeg ser ut over forsamlingen kan jeg kanskje også si barnebarn. Det var ofte slik, at når det skulle prates om utdanning ble ordet overlatt til dem som sjøl har høy utdanning og de snakker om vekttall og slike ting. Folk får inntrykk av at det er det det dreier seg om, og det er ikke noe for dem. Men §20 er bra, sier de Men det er jo det det dreier seg om. Og ikke minst i vårt eget forbund ser vi da at det ikke minst er aktuelt for kvinner.

Det er naturlig at vi i Arbeidsmandsforbundet er mest opptatt de tradisjonelle yrkesgrupper og rekruttering der. Men utdanningssamfunnet er noe både den faglige og politiske arbeiderbevegelsen har slåss for. Mulighetene til utdanning har gått igjen som en utfordring. Men når de som har fått utdanning banker på døra til vår bevegelse, har vi ikke skapt rom og plass til dem. Nå må vi være så åpne at vi legger til rette for disse nye gruppene. Skal LO feire 200 års jubileum i like sterk posisjon, må vi få disse med oss.

Det var nå blitt tid for en kaffepause. Møtet ble hevet kl. 11.00 og satt igjen 11.40.

Dirigenten benyttet anledningen til å reklamere for loddosalget. Det var nå bare noen få lodd igjen. Kjøp lodd! Sa dirigenten.

Distriktssekretær *Sven Pettersen*, Hedmark, sa at det hadde kommet frem mye bra i Gerd Liv Vallas innledning. Han skjønnte nå at det ikke bare var én

ting Arnfinn og Gerd Liv hadde snakket om på telefonen (Hun var lansert som forbundets kandidat som ny LO-leder i Dagsavisen denne dagen - med Arnfinn Nilsen som kilde). - Det skal bli spennende å se hva som skjer på LO-kongressen i 2001 - om ikke veikja fra Nord-Norge da blir ny LO-leder. Det synes jeg vi kan ta en applaus på, sa Pettersen - og applausen kom.

- I Hedmark har vi vært veldig opptatt av å sette oss nye mål og å drive nytenkning. Vi tenker oss et forbundsløst LO og dette er spørsmål som er til utredning. Et annet spennende prosjekt har vi sammen med Oppland, et prosjekt som tar sikte på å nå det medlemspotensialet som ligger på de nye storsentrene. Vi som handler på disse storsentrene, legger igjen 16000 kroner hvert år. Da bør vi tenke på hvor vi handler. Er de organisert de som jobber på sentrene? Dette er et spennende prosjekt som tar sikte på å få økt organisering blant arbeidstakerne.

Han ville også røpe et forslag som var presentert for valgkomiteen. Fra Hedmark hadde man med som delegat en representant for de nye gruppene i LO, en vaktmester fra privat sektor. Man arbeidet også med å få dannet et tariffråd for vaktmestere. Det kan bli et redskap for å nå nye grupper.

Om etter- og videreutdanningsreformen sa han, at den var vel og bra selv om den finansielle biten ikke var helt på plass. Det var også slik at jo mer Bondevik og myndighetene ble trukket inn i reformen, jo klarere ble det at reformen skulle gjelde alle, ikke LO-medlemmer spesielt. Det blir ingen ekstra gest for LO-medlemmer. Han viste i denne forbindelse til et forslag fra Hedmark, forslag 228. Forslaget går ut på å lage et fond som kan dele ut yrkesstipend. Han ventet spent på at landsmøtet skulle behandle dette forslaget.

Han viste til mottoet for landsmøtet og sa at LO har et Kampfond og et Solidaritetsfond som kanskje er i motsetning til hverandre. Han viste til § 26. I Kampfondet er det en innebygget egoisme, det skal brukes til våre egne medlemmer i tilfelle streik. Solidaritetsfondet kan f. eks. brukes til å bygge opp igjen deler av Jugoslavia. Han viste her til forslag 127. Dilemmaet er at vi må få inn pengene. Kanskje må vi sette dette opp mot den ordningen som gir gratis Kollektiv Hjem til pensjonistene. Det er kanskje ikke av veien med litt nytenkning på dette området, sa Pettersen.

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, benyttet først anledningen til å takke forbundet for at han fikk være med på gjestefesten i går og for et fint lag. Han takket også Gerd Liv Valla for en engasjerende og grundig gjennomgang av mange av de spørsmål vi er opptatt av.

Hans tema var ellers Ren Utvikling. Han viste til uttalelsen fra årsmøtet i avdeling 2 og mente LO og vårt forbund måtte bidra til at stiftelsen styrkes og samtidig at ikke Ren Utvikling blir helt knyttet opp til arbeidsgiversiden. Tall fra skattedirektoratet viser at staten har større inntekter av enn utgifter til Ren Utvikling. Virksomheten har bidratt til å skape bedre arbeidsmiljø for renhold. Klemetsen mente både forbund og LO nå burde satse mer på å sette arbeidsmiljø i fokus. Han ønsket at LO satte opp en strategi for å ut-

nytte de mulighetene som ligger i godkjenning fra Ren Utvikling og dessuten sikre at lederen fortsatt kommer fra fagbevegelsen.

Han tok også opp pendlernes situasjon. Det er lokale skattekontorer som tolker skatteloven på sin egen måte og oppnevner seg sjøl til skattedirektorat. Det kan dreie seg om opp til 50 000 kroner i tap for pendlerne. Da er det viktig at forbund og LO følger opp denne saken fagligpolitisk, slik at pendlere kan få en rettferdig beskatning.

Bård Kristensen, landsstyret, berømmet Gerd Liv Valla for en ganske grei tale om saker som engasjerer oss. Det var befriende å se at det fokuseres på en del av de punktene vi er opptatt av. Men han reagerte litt da hun snakket om økonomiske kjøreregler i internasjonal sammenheng. Det var mulig han misforsto, og det var ikke vanskelig å være enig i at det var for lite av kjøre-regler, ikke minst politiske, i forholdet mellom i-land og u-land. Vi er blitt rikere, og med det har forskjellen blitt større.

Men så kom det et annet spørsmål til: Per Ingebrigtsen hadde sagt mye av det han selv hadde tenkt å si om krigen på Balkan. Han syntes imidlertid det var underlig at LOs nestleder etterlyste kjøreregler i økonomiske spørsmål samtidig som det ser ut til at LO godtar bombingene og at NATO bryter de folkerettslige regler vi har. Norge har arbeidet for disse reglene og vært aktiv i fredsarbeid. Disse reglene som er oppnådd, er skjøre og vi må være forsiktige med dem.

- Jeg føler nå at vi holder på å miste taket totalt, sa Kristensen. Han hadde savnet at LO-lederen og andre skulle komme med andre synspunkter enn dem som serveres av NATO. Det sies at jugoslavisk TV er ensrettet, men det er ikke stort bedre her, sa Kristensen. LO har vært sterkt engasjert i internasjonale spørsmål, men nå var han redd vi skulle miste troverdigheten.

- I forbundsstyret hadde vi en liten dispuTT om akkurat det samme. Og nå synes jeg virkelig jeg må overbringe direkte det jeg framførte i forbundsstyret om dette. Vi ble, i alle fall etter det jeg kan huske, enige om at forbundslederen vår skulle bringe noen av disse synspunktene fram til huset på Youngstorget. Og det er derfor jeg vil benytte anledningen til å gjøre det her.

Bondevik er blitt kalt Bombevik og det passer bra, han er jo prest og, sa Kristensen. Sjøl ville han ikke her gå så mye i dybden når det gjaldt årsaker til krig men bare si: Når generaler og prester får frie hender så skaper de helvete på jord.

Arnfinn Nilsen fikk ordet og sa at han nødvendigvis måtte innoM et par-tre ting utenom det han nå egentlig skulle ha sagt. Han repliserte til Sven Pettersen at han hadde snakket med Gerd Liv både før og etter det som sto i Dagsavisen i dag, men det var ikke dette de hadde snakket om. - Fra tid til annen hender det at jeg suger ting fra eget bryst, Sven, sa Nilsen. Det han mente var, at med den utviklingen man har i LO nå så er det jentes tur. Når vi i tillegg har en kvalifisert kandidat og dessuten en som er nestleder i LO, så ligger det til rette. Jeg har ikke hatt behov for å drøfte det med noen, sa Nilsen.

Til Svendsrud og innlegget om lønnspolitikk ville han peke på at det stort sett er forbundene som fører lønnspolitikk og deltar i vedtak i LOs sekretariat. Og den lønnspolitikken gjenspeiler de fleste forbund, også vårt. Lønnspolitikken gjenspeiler også forholdene i det samfunnet vi lever i. Vi får ikke en distriktssekretær til halv pris. Hvis det er slik at en kontoransatt gjør jobb som en distriktssekretær, så må det tas opp på vanlig måte.

Det ble litt liten tid i går da han sa at han fryktet den sittende regjeringen, og han kunne begrunne det mer nå. Denne regjeringen har sjølsagt et annet ideologisk grunnlag, både nå og historisk, enn det vi har. - Jeg har også venner i Kristelig Folkeparti og skal kanskje være litt forsiktig. Jeg husker da Førde utnevnte Hognestad til prest i Høvik kirke. Da sa svigermora mi, men kjære deg, presten er jo ikke religiøs engang.

Dessuten er det nå slik at Anne Enger Lahnstein er på hell i Senterpartiet og det betyr vel at partiet er på vei tilbake der det tradisjonelt hører hjemme. Dette, kombinert med at regjeringen støtter seg på Fremskrittspartiet som ikke tenker på annet enn å samle flere stemmer, gjør at det er det grunn til bekymring. Det er ikke å vente at fagforeningskontingenten står høyt i kurs i disse partiene. Vi så at sykepengegrunnlaget ble doblet, men nå sier ryktene at man kanskje er på vei tilbake der. Når det ses i sammenheng med tiltak som skal få kvinnene tilbake fra arbeidslivet og hjem, så er det i strid med hva vi står for.

Angående 36,9 % så var han en av dem som var sikker på at det var en riktig beslutning av Jagland. Skulle han ha fortsatt, så måtte vi vente at partiet ville sitte i mindretall og råtne på rot. Når SV i tillegg nesten ble borte etter Berlinmurens fall, så kunne det ha gått veldig galt. Men så ser vi jo også at det er vanskelig å komme tilbake uten at det skjer ved neste valg. Alternativet er da å søke støtte hos partiene i den regjeringen man da vil felle, eller samarbeide med Høyre og Frp. Hva blir situasjonen da? Nilsen syntes debatten dagen før hadde vært i snevreste laget.

Han var også blant dem som støttet et samarbeid med AF, selv om vårt forbund kanskje er det som står mest fjernt fra det AF står for. Men vi kan ikke endre historien. Forfedrene våre har jobbet og slitt både ideologisk og fysisk for retten til utdanning. Og ofte er det slik at de som har fått denne muligheten, blir medlemmer i AF. Dette må også tas med i betraktningen når man vurderer spørsmålet. Samkvemet med oss gjør kanskje også at vi kan gjøre folk av dem.

Dette må sees i sammenheng med den interne organiseringen i LO. Vi må spørre: Hvor er den største gruppen uorganiserte? Jo, det er i de lavtlønte kvinnegruppene som kanskje også står oss nærmest ideologisk. Reis inn til hovedstaden, kjør drosje, gå til kassadamene på supermarkedene, se på renholdsbransjen. Overalt er det fremmedarbeiderne eller innvandrerne som tar over i disse yrkene, som er lavtlønte.

Overfor Valla ville han også ta opp lærlingelønningene. Avtalen om at de skal ha halvparten av verdiskapingen og halvparten lønn er rett og slett for dårlig.

Til spørsmålet om bombestans i Jugoslavia - som Bård hadde tatt opp i sitt innlegg og ikke referert etterrettelig - hadde han følgende å si: - Det er riktig at Bård tok dette opp i forbundsstyret og jeg svarte at jeg skulle vurdere det. Jeg har vurdert det og ikke tatt det opp. Det er også en svært vanskelig og følsom sak i partiet. Nå er imidlertid situasjonen den at de militære mål er så godt som oppbrukt. Det er bare sivile mål igjen. Derfor skal jeg grundig vurdere spørsmålet på nytt, sa Nilsen.

Dirigenten takket Nilsen og sa at han kanskje også burde be salen om tilgivelse - ettersom han hadde brukt 13 _ minutt mot annonserte seks minutter.

Gerd Liv Vallas oppsummering

LOs nestleder *Gerd Liv Valla* takket for en fin debatt med mange gode innlegg.

- Ettersom man her på landsmøtet er så heldig at man får gjengitt hvert eneste ord i referatet, så vil det fremgå der hvis jeg skulle ha glemt noen, sa hun

Til Jens Tveit Aga sa hun at hvis han hadde oppfattet det slik at hun ville ha flere akademikere i LO og færre fra andre yrkesgrupper, så hadde han oppfattet henne galt. Den organisasjonspolitiske utfordringen for LO er å være stor. LO vil være størst og da må man ikke stille seg slik at store arbeidstakergrupper ikke fanges opp men blir stående utenfor. 1 av 3 arbeidstakere i dette landet har lang utdanning, men de blir ikke fanget opp av LO. Gjennom samarbeidsavtalen med AF skulle man gjøre noe med dette. Etter at YS og AF er slått sammen, er dette en ikke-sak. Hun trodde ikke at YS-modellen var bedre egnet enn LOs til å fange opp flere kvinner med høy utdanning. Da hadde hun større tro på avtalen med Helse- og Sosialforbundet. De organiserer grupper som absolutt hører hjemme i LO.

- Så til det du sa om at dere skal være stolte av yrkene dere har. Det er jeg enig i. Jeg sa i min innledning at det ikke er slik at alle nødvendigvis skal ha mer utdanning. Det skal være ut fra den enkeltes ønsker og behov. Jeg sa også at jeg ikke har noen tro på at man blir et lykkeligere menneske fordi om man har hatt fem år på universitetet. Dette står jeg ved.

Oddbjørn Nilsen sa at man måtte gis utdanning etter lyst og behov. Ja, men mange har også lyst. Det viser erfaringene med § 20-ordningen. Da vi på slutten av 80-tallet diskuterte utredningen «Med viten og vilje» sa Liv Nilsson - som sikkert mange av dere husker som en markant leder av Norsk Kommuneforbund - at det var greit nok med utdanning, men at hun i sitt forbund fortsatt ville organisere mange ufaglærte som man hadde bruk for i samfunnet. Det er jeg enig i. Men det står ikke i motsetning til at myndighetene gir tilbud om og arbeidsgiverne åpner for videre- og etterutdanning for den enkelte. I kap. 16 i Hovedavtalen står det klart at arbeidstakerne har

krav på «nødvendig opplæring». Dette er en linje som vi viderefører.

Det er også en ny ting som er kommet til i den nye arbeidslivsreformen. Skolen skal tilpasse seg arbeidslivet og ikke omvendt. Arbeidstakerne må få dokumentert hva man har lært. Det er ikke bare i skolen man lærer noe, men også i det praktiske liv. Den enkelte skal få anledning til å dokumentere sin realkompetanse. LO arbeidere med å utarbeide en dokumentasjonsordning. Den skal danne grunnlag for en vurdering av etterutdanning og ved skoleopptak.

Jens sa at det kunne bli vanskelig å få med lærlingene på reformen. Det er kanskje riktig. Derfor må vi kanskje på en annen måte komme inn i skoleverket og informere om hva som finnes av jobber. Det må gjøres over et bredt spekter.

Gudmund Selvåg hadde snakket om arbeidslinja og at mange faller utenfor. Sykefraværet stiger bl.a. fordi mange flere er yrkesaktive. Arbeidslivet er preget av krav til effektivitet, konkurranseevne, stadige omstillinger både i privat og offentlig sektor.

Jan Klemetsen hadde også snakket om tregheten i det offentlige byråkratiet. Det var særlig nevnt trygdevesenet, ligningsetaten og arbeidskontorene. Vi har medlemmer i alle disse etatene og det må sies at mange av disse ikke har hatt noen enkel jobb. Det har de senere år vært flust med omstillinger - år etter år. I arbeidsmarkedssetaten skulle man i en periode takle svært høye ledighetstall, og mange fikk det vanskelig. Det er sikkert mye som kan forbedres i det offentlige byråkratiet også og da tenker jeg særlig på at man setter brukernes behov i fokus. Man må spørre seg hva som er brukernes oppfatninger.

Gudmund hadde nevnt at det kunne ta år å få ting gjennom trygdevesenet. Dette kan man ikke tolerere. Jeg lurer på om ikke det offentlige apparatet i fremtiden burde satse mer på offentlige servicekontorer som kunne sikre bedre samarbeid etatene imellom og gi brukerne bedre tjenester. I Statstjenestemannskartellet har man jobbet aktivt med disse spørsmålene overfor myndighetene.

Til Erna Dynge ville hun si at det forslaget som lå i Justisdepartementet om en ny lov om vaktvirksomhet, var et lovende forslag. På grunn av regjeringsskiftet, lå det fortsatt i skuffene i departementet. Du sier at politiet ikke tar på alvor sine godkjenningssoppgaver i forbindelse med at det etableres nye vaktelskaper. Dette er alvorlig. Det blir sagt at både kriminelle og halv-kriminelle kommer inn i bransjen. Hvis det var en bransje disse ikke skulle være i, er det nettopp denne bransjen, sa Valla. Jeg skal ta saken opp med Arbeiderpartiet og våre medlemmer av Justiskomiteen i Stortinget.

Til Jan Klemetsen sa hun at hun støttet fullt ut stiftelsen Ren Utvikling. Hun husket at Kjell Edvard Fixdal hadde talt varmt for dette i Tjenestemannslaget og høstet stor applaus og entusiasme. Ikke bare støtter vi Ren Utvikling - vi må også se om vi ikke kan bruke denne modellen på andre områder i arbeidslivet.

Liestøl sa at han var bekymret over at Arbeiderpartiet stilte seg utenfor i

Stortinget. Han viste også til Arntsen-utvalgets innstilling som nærmest var en lønnslov. Hun viste til de kommentarene Arnfinn Nilsen hadde kommet med i det spørsmålet.

Arbeiderpartiets stilling på Stortinget er vanskelig. Det er både rart og vanskelig å forstå at Arbeiderpartiet ikke har større innflytelse. Vi er jo enig i at kontantstøtten er noe av det tåpeligste som har vært gjennomført av politiske vedtak. Jagland sa imidlertid i fjor høst at han var villig til å inngå et kompromiss om kontantstøtten. Regjeringen var imidlertid ikke innstilt på noe kompromiss. Det blir spennende å se hva som skjer ved valget i 2001 - hva som blir resultatet av at regjeringen etter hvert har havnet i høyrepartienes favn.

Liestøl sa at etterutdanningsreformen måtte rettes inn mot dem hadde minst utdanning fra før. Dette er LO enig i. Akademisk utdanning er ikke noe alle skal ha. Jeg hørte noen si det slik: Utdanning er noe man må ha for å kunne gå gjennom livet uten intelligens. Intelligens er noe man må ha for å gå gjennom livet uten utdanning. LO må ha tak i alle grupper.

Per Ingebrigtsen og Bård Kristensen hadde kommet inn på krigen i Balkan. Thorbjørn Jagland hadde kommentert dette. LO som organisasjon har ikke behandlet saken som sådan utover at man har gitt midler til Norsk Folkehjelps arbeid i Jugoslavia. Det er ulikt syn i LOs forbund på NATO og på bombingene, noe særlig mer ville hun ikke si om det.

Det hadde vært mye snakk om kraftutbygging. Per Ingebrigtsen hadde vært fornøyd med utbyggingsvedtaket for Øvre Otta. Selv hadde hun vokst opp ved Røssåga, og kraftgatene i Korgen var noe av det fineste ungene der i området visste om. Hun mente vi bør ha ulike vinklinger i spørsmålet om kraftutbygging og i synet på gasskraft og elkraft. Nylig hadde hun møtt en framstående miljøvernforkjemper som sa at Øvre Otta dreide seg ikke om miljøvern, men om naturvern. Gasskraft er miljøvern. Svartisen var noe en fikk komme tilbake til.

Sven hadde vært inne på storsenteret Hedmark/Oppland. Det var et initiativ fra LO å rekruttere i grupper med lav organisasjonsgrad. Innen renhold og i vaktbransjen er det stor gjennomtrekk, og det er en stor utfordring å øke organiseringen i de gruppene. Hotell- og restaurant skifter hele medlemsstokken i løpet av 2-3 år. Sven hadde også være inne på tanken om å gjøre medlemsboka mer gullkantet med utdanningsstipend. Under meglingen i vår viste Grafisk til utdanningstilbudene til sine medlemmer. Slik bør vi kunne tenke i alle forbundene.

Service er trukket fram som viktig område, og utdanningsgruppene som ligger der uansett og som vi skal prøve å få med oss. Ungdom og lærlinger er et annet viktig område som hun kunne ha sagt mer om. Interessen rundt LOs 100-årsjubileum hadde man bestemt seg for å utnytte til intensivert medlemsverving, og i den forbindelse var hun glad for NAFs kampanje «Verv og vinn». NAF har også opprettet et sentralt ungdomsutvalg. LO har nå fått ungdomssekretærer i alle fylker, det har det ikke vært før. Hun håpet dette betydde en ny giv for dette viktige arbeidet. Sommerpatruljen er viktig

både for å få fokus på LO og øke medlemsvervingen, og for å få fokus på uholdbare arbeidsforhold.

- Utfordringene er store, men det har vært veldig fint og nyttig å få være til stede her og høre debatten og engasjementet, ikke minst fra ungdommen. De er håpet for framtida. Lykke til videre med landsmøtet, sluttet Gerd Liv Valla.

Dirigenten takket Gerd Liv Valla for et interessant og verdifullt innslag, og innvilget landsmøtet 7 minutters pause. Møtet hevet kl. 12.25.

Dagsorden pkt. 6 forts. Vedtektene – innkomne forslag

Møtet satt kl. 12.35. Dirigent var Jens Tveit Aga, som nå gikk videre med behandlingen av forslagene til vedtektene. Han måtte be om hjelp fra salen for å få til dette på en god måte. Vi behandler paragraf for paragraf og oppgir alle forslag som er kommet inn til paragrafen. Det er altså ikke nødvendig å fremme alle forslag på nytt. Til slutt stemmer vi på landsstyrets innstilling under den aktuelle paragrafen. Han ba videre om at forslag ble fremmet under riktig paragraf.

Votering

§ 9

Forslagene 48, 49, 50, 51, 52 og landsstyrets innstilling. Forslagene 49, 50, 51 og 52 var vedtatt utsatt, dermed sto en igjen med forslag 48 samt landsstyrets innstilling.

Vidar Graven, avd. 13 Hedmark, fikk ordet og ba om at også forslagene 48, 57 og 61 blir utsatt på samme måte.

Forslag 48 ble utsatt.

Forslag 53

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 10

Forslagene 54, 55, 56, 57 og landsstyrets innstilling.

Svend Erik Andersen, avd. 13 Hedmark, trakk pkt. 3, forslag 57.

Forslag 57 vedtatt utsatt.

Forslag 58

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 11

Forslagene 59, 60, 61, 62 og landsstyrets innstilling.

Forslag nr. 61 vedtatt utsatt.

Forslag 63

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 12

Forslag 64

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 13

Forslagene 65, 66 og landsstyrets innstillinger.

Forslag 67

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 14

Forslag 68

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 15

Forslag 69

Odd Uno Fjeld, avd. 13 Hedmark, sa at i ettertid hadde avdelingen kommet til at forslag 69 ikke hørte inn under vedtektene, men snarere under øvrige forslag. Det var kanskje derfor det ikke var tiltrådt. Saken gjelder kvalitets-sikring av den informasjon som sendes arbeidsgiverne, spesielt de som ikke hører til noen arbeidsgiverorganisasjon. Slik informasjon kan medvirke til at de organiserer seg, og det blir mer likeverdige forhandlingspartnere. Selv hadde han opplevd dette som en fordel på sin arbeidsplass. Han håpet derfor forslaget kunne oversendes den nye forbundsledelsen derom det ikke ble vedtatt.

Dirigenten tok henstillingen og oppfordret landsmøtet til å støtte oversendelse. Landsmøtet sluttet seg til dette.

Forslag 70

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 16

Forslagene 71, 72 og 73.

Landsstyrets innstilling til nr. 73 enstemmig vedtatt.

§ 17

Forslagene 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80 og landsstyrets innstillinger

May Britt Nakken, avd. 3 Møre og Romsdal, kom fra Renhold, og ville opprettholde forslag nr. 75, som går på at personellgrupper som ikke er i streik, ikke skal rammes av permitteringer som følge av andres arbeidskamp. Ved en bussjåførstreik i fjor hadde arbeidsgiver permittert alle ansatte, inkludert renholderne. Hun håpet på landsmøtets støtte til forslaget.

Dirigenten sa at det må foreligge et skriftlig forslag på dirigentens bord. Noe slikt forslag forelå ikke her. Det må fremmes på nytt.

Distriktssekretær *Per Ø. Andersen*, avd. 3 Møre og Romsdal, syntes dette var en uvennlig behandlingsmåte. Forslaget er jo fremmet som nr. 75, og det må være helt greit å sette det opp mot landsstyrets innstilling. Det kan da umulig være nødvendig å legge fram forslaget på nytt.

Dirigenten fant dette greit nok, og sa at det dermed forelå to forslag, forslag nr. 75 og landsstyrets innstilling, som ble satt opp mot hverandre.

Forbundssekretær *Kjell Holst*, syntes på det personlige plan at forslaget til Møre og Romsdal ville være helt all right, men det er umulig å håndtere i praksis. Det kan dreie seg om en dags streik, og arbeidsgiverne er flittige til å håndheve sin rett til å permittere folk. Da flygelederne streiket, fikk det konsekvenser for vaktjenesten på flyplassene, særlig Securitas-folk som ble permitterte. I forslaget sto det dessuten ikke noe om at det måtte være en lovlig streik, da kunne man også risikere vill vest med ville streiker. Han pekte på at vi nå har gode ordninger når det gjelder våre egne konflikter og ba landsmøtet stemme for landsstyrets innstilling.

Votering

Forslag 75 ble satt opp mot landsstyrets innstilling.

Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

Det kom noen protester fra salen og *Per Ørnulf Andersen*, avd. 3, fikk igjen ordet til forretningsordenen. Han mente det ikke var noe i veien for å votere over forslag 75 og landsstyrets innstilling til det separat.

Dirigenten hadde oppfattet det slik at landsmøtet var enig i voteringsmåten. Det var ikke noe i veien for å dele opp avstemningene, men det ville ta unødig mye tid

Distriktssekretær Bjørn Tiller fikk ordet til forretningsordenen og mente diskusjonen ikke gjaldt voteringsmåten men konklusjonen på avstemningen.

Dirigenten registrerte at det var tvil om avstemningsresultatet og gikk til ny votering. Etter pro og kontra-votering var det fremdeles usikkerhet og tellekorpset måtte i sving.

Resultatet viste at forslag 75 hadde fått 94 stemmer og at landsstyrets innstilling var vedtatt med klart flertall.

Per Ingebrigtsen, til forretningsordenen, sa at man hadde god utsikt over salen fra dirigentbordet. - Hvis møtet ikke skal fortsette utover natta må dere ha litt tillit til oss. Vi var overbevist om at det var klart flertall for landsstyrets innstilling.

Dirigenten spurte salen om delegatene var innstilt på å kutte noe på lunsjpausen. Det viste seg imidlertid at tidsskjemaet måtte holdes av hensyn til en delegasjon som skulle komme. - Da får vi ta det igjen til kvelden, sa *dirigenten*.

Formiddagsmøtet ble så hevet kl. 13.00.

Ettermiddagsmøtet onsdag 9. juni

Møtet ble satt kl. 15.00 med *Kjell Iversen* som dirigent og innledet med allsang, «Fra land til land». Sven Pettersen, nå med gitar, var forsanger.

Besøk fra Murmansk

Dirigenten gjorde oppmerksom på at før man gikk over til behandling av vedtektene, skulle landsmøtet nå få besøk fra Murmansk, av barn som deltar på AOFs sommerleir. - Ta vel i mot dem!

Og så kom det en sjarmerende strøm av barn inn i salen og ble møtt av stående applaus.

Arnfinn Nilsen ønsket de nye deltakerne på landsmøtet velkommen selv om besøket ikke skulle bli så langvarig. Barn fra Murmansk har årvisst deltatt på sommerleir i Norge, arrangert av AOF og finansiert av forbundene. De senere år hadde leiren vært på Ringsaker.

Han viste til at forbundet hadde gått inn med støtte etter de to ulykkene på Svalbard. Etter den første ulykken hadde forbundet bl.a. tatt i mot barn av etterlatte og tatt dem med på Cubus og kledd dem opp. I fjor hadde for-

bundet, i tillegg til å bidra til sommeroppholdet, bevilget 30 000 til klær til de barna som var her på leir.

Han hadde ved selvsyn kunnet konstatere at naboen i nord hadde det materielt sett mye dårligere enn oss. - Da sommerleiren i år var samtidig med landsmøtet, syntes vi det kunne være hyggelig med et besøk, sa forbundslederen. Gjestene skulle etterpå få brus og is på hotellet. Avdelingen fra Troms hadde foreslått en spontan innsamling på landsmøtet og det var mulig det lot seg praktisk gjennomføre. Arnfinn Nilsen hadde ellers en sjekk i lomma. Forbundsstyret hadde bevilget 20 000 og sjekken ble nå overrakt representanten fra AOF til disposisjon for barna.

Den russiske reiselederen fikk ordet og takket via tolk og overrakte et album som hilsen og gave til forbundet, med vakre bilder av russiske fjell som kunne forståes uten ord og tolk:

- Vi er ikke kunstnere, men vil likevel gjøre vårt beste, sa hun, og dermed framførte gruppen flere små russiske sang- og musikkstykker, til applaus fra salen.

Dirigenten syntes dette hadde vært en fin start på ettermiddagsmøtet. Når det gjaldt innsamlingsaksjonen som var foreslått, hadde ikke dirigentbordet noe forslag om hvordan den best kunne gjennomføres, så dette ble overlatt til dem som hadde tatt initiativet. Fra salen kom beskjed om at innsamlingen allerede var i gang.

Sekretær *Inger Bendiksen* fikk ordet og leste protokollen fra formiddagsmøtet.

Bård Kristensen, landsstyret, merket seg at det sto at forbundslederen tok ordet i en replikkveksling med ham og der hadde sagt at Kristensen hadde opptrådt uetterrettelig i forbindelse med en sak han tok opp i forbundsstyret. Det gjaldt et spørsmål om lederen kunne ta opp Balkan i LO. Uetterrettelig betyr i vanlig norsk språkbruk løgn eller usant, og det fant ikke Kristensen seg i. Dette ville han ha seg frabedt. Han kunne ikke tenke seg å beskyldte noen andre på landsmøtet for slikt, og ventet heller ikke selv å få en slik beskyldning mot seg: - Dette er mitt fjerde og definitivt siste landsmøte, dette burde jeg ha vært spart for, sa han.

Arnfinn Nilsen fikk ordet og framholdt at han i forbundsstyret hadde sagt at han skulle vurdere dette, og det var ikke slik Kristensen fremstilte det i sitt innlegg her.

Jens Tveit Aga fra dirigentbordet viste til at i følge protokollen var forslag 75 vedtatt med 94 stemmer. Dette var feil. Forslaget var falt. Han ba om landsmøtet tilslutning til å rette opp denne feilen, og det fikk han.

Med disse merknadene ble protokollen vedtatt.

Rodal trekker seg

Nestleder *Anders B. Rodal* sa at han under innledningen til Handlingsprogrammet hadde sagt at et landsmøte er et fagligpolitisk verksted. - Men det er også noe mer. Det skal velge forbundets ledelse, og det går en del timer til å drøfte dette. Valgkomiteen skal koordinere forslagene og komme med sin innstilling. Etter å ha sittet 23 år i forbundet, har jeg for en time siden meddelt valgkomiteen at jeg ikke er kandidat til nestledervervet. Jeg kommer til, frem til januar år 2000, å arbeide som konsulent og kanskje kan jeg lære den nye nestlederen noe også. Avgjørelsen er helt min egen og den er tatt etter nøye overveielse. Valget er gjort i nær forståelse med mine kolleger i forbundet. Etter å ha vært medlem av forbundet i 45 og 40 år med tillitsverv, ser jeg frem til å slippe ansvaret, sa Rodal.

Dirigenten sa at landsmøtet tok merknaden til orientering.

Agnar Kvernmo, avd. 27 Troms fikk ordet for å takke for de kronene som var kommet inn i innsamlingsaksjonen for barna fra Murmansk. Arnfinn eller noen andre får ansvaret for å telle opp og senere opplyse hvor mye som er kommet inn. - Jeg har vært med flere ganger til Murmansk og det er mye rart å se der. La disse pengene gå til barna så de kan kjøpe seg en ting, kanskje et minne fra Norge.

Han hadde mer på hjertet: - Om kort tid skal jeg forlate dette landsmøtet. Jeg skal starte som pensjonist utpå sensommer/høst. Takk for laget! Takk for at dere viste solidaritet med barna fra NV-Russland.

Arnfinn Nilsen opplyste at pengene var under opptelling.

Vedtektsbehandlingen forts.

Dirigenten tok opp til behandling forslagene fra nr. 81 til 99 og forslag 100 med delt innstilling fra landsstyret.

Jens Haverstad, vedtektskomiteens leder, fikk ordet for å avklare en del spørsmål som hadde meldt seg etter hans gjennomgang av komiteens innstilling. Han hadde der nevnt at det var tappet et fond på 200 millioner kroner. Han pekte på de økonomiske konsekvenser det har i forhold til de medlemmer forbundet har, som er 20 prosent av LOs medlemsmasse. Fondet er skrumpet inn, så det er ikke så mye å hente der. Han fant det nødvendig å gjøre oppmerksom på situasjonen, så landsmøtet kunne legge til rette det redskapet forbundet trenger for å drive forbundet inn i år 2000 på en forsvarelig måte.

Dirigenten minnet om at landsmøtet hadde debattert vedtektene og at det da var satt fram en del forslag. Han syntes landsmøtet nå skulle ta seg tid til en god og grundig debatt.

Før han ga ordet til første taler, foreslo han taletiden begrenset til 5 minutter. Det ble vedtatt.

Eldbjørg Klimpen, landsstyret, viste til at kontingenten har vært et heftig debatttema i mange år. Det var stor debatt på forrige landsmøte der man satte ned en komite til å utrede kontingentspørsmålet. - Etter at vi fikk den utredningen har jeg inntrykk av at sytet om kontingenten har dalt, debatten har dabbet av. Det er kanskje fordi medlemmene har sett konsekvensen av å skjære ned kontingenten, sa hun og konstaterte at kontingenten er rettferdig. Alle betaler 1,6 prosent av inntekten enten de tjener 500 000 eller 50 000. Om de med høye inntekter klaget over høy kontingent, var det mange lavtlønte som var villige til å bytte med dem. - Hvis jeg tjente 500 000 skulle jeg ikke ha noe imot å betale 10 000 i kontingent.

At kontingenten så dekket forsikringen var rimelig, men hun syntes det var urimelig om pensjonistene skulle betale forsikringen sin sjøl. I den forbindelse viste hun til landsmøtemottoet - solidaritet i praksis. Hun mintes også det Per sa om presten som stjal fra lommene til folk. - Jeg er ikke med på at pensjonistene skal betale. Ellers mener jeg kontingenten er rettferdig i dag.

Bjørn Tiller, distriktssekretær avd. 23, visste at dette var en vanskelig sak. Det går også på følelser og når hjertet engasjeres kan det fort føre til at hjernen gir tapt. Uten at han dermed mente det var galt at hjertet ble koblet inn. - Denne saken berører veldig mange. Om et par dager skal vi hjem igjen og ta fatt på arbeidet der, og det er så mange ønsker og meninger. Det sitter mange i avdelingsstyrene som ikke tilhører millionærklubben. De vet hva sterke økonomiske begrensninger betyr for virksomheten. Det er liten pott til opplæring, bransjekurs osv. - Jeg tror vi må tenke litt på det og være ærlige og enige om at det ikke blir de helt store summene enten dreier seg om kontingentøkning eller reduksjon. Men hvis vi blir med på vedtektskomiteens innstilling så blir det ikke 100 prosent for noen, men litt til alle.

Han viste til et forslag som blir tatt opp senere og kom inn på de mange forsikringer i forbundsregi i tillegg til den kollektive. Det er mange ordninger. Da mente han det var fornuftig å skille forsikring og kontingent, slik at man hadde best mulig garanti for budsjettet.

Han reiste dette forslaget:

« *Fra fylte 67 år er forsikringen gratis.* »

Ronald Breivik, avd. 4 Nordland, støttet forslag 100 fra vedtektskomiteen. Han ville berømme komiteen for det arbeidet den har utført, og var enig i det meste, om ikke alt. Bjørn Tiller sa at det var usolidarisk å ta ut Kollektiv

Hjem. Da ville han minne om at denne forsikringen utgjør en svært liten del av den totale forsikringssummen en vanlig familie betaler. Det er så vidt den vises. Derfor syntes han ikke dette var usolidarisk i forhold til deltidsansatte. Usolidarisk vil det være om det ble satt tak på kontingenten, slik debatten gikk på forrige landsmøte.

Ved å skille forsikring og kontingent kan det være muligheter for å bygge ut hele pakka med f.eks. toppforsikring, reiseforsikring, og det kan bli et veldig godt produkt å selge. Men han var ikke glad for at de med hvilende rett skulle måtte begynne å betale forsikringa over natta. Dette har jo nettopp vært ett av salgargumentene for medlemsskap. Han ville gå så langt som å kalle det røveri. Selv om det ikke er store pengene det er snakk om, forventes det at det de tillitsvalgte har sagt holder stikk. Om dette går igjennom betyr det at den på deltid som synes det er usolidarisk å trekke ut forsikringa, vil få det enda vanskeligere som pensjonist. På denne bakgrunn fremmet han et endringsforslag om nytt pkt. 2. Det gikk ut på at medlemmer betaler Kollektiv Hjem etter gjeldende satser. Forsikringen er gratis for medlemmer med hvilende rett. Opptjeningstiden er 15 år.

Bente Jørgensen, avd. 7 Agder, sa det hadde vært sagt mye om denne saken, og hun ville si litt til. Bjørn Tiller hadde sagt mye bra, men hun var ikke enig i det som gjelder hvilende medlemmers rett. Vi har vært opptatt av dem som er gått av med alderspensjon, men vi må også huske på at vi har deltidsansatte som går av ved 45 år. Det er ikke snakk om å gi dem med hvilende rett noe - de har betalt det sjøl. Hun oppfordret landsmøtet til å støtte vedtektskomiteens forslag. Når det gjaldt Øystein Hagens forslag om at vi yrkesaktive betaler, vil det utgjøre ca. 13 kroner i måneden for hver. Det har de fleste råd til, mente hun.

Øystein Hagen, distriktssekretær Agder, fikk ordet til forretningsordenen, og sa det kunne være fornuftig om dirigenten refererte de foreliggende forslag. Han hadde inntrykk av at det begynte å gå dobbelt opp noen ganger.

Dirigenten viste til at det var ett innlegg igjen, så skulle han se på det.

Odd Skum, distriktssekretær avd. 17, ville rette oppmerksomheten mot ferielønna. Avd. 17 har alltid vært nøktern når det gjelder kontingent. Avdelingen vet å sette pris på forbundets desentrale modell, og vil vi ha den i framtida, kan vi ikke svekke forbundets økonomi. Men - det fins høytlønte også i det høye nord, og fra dem får avdelingen av og til signal om at feriepene bør unntas fra kontingent. Det er sjelden at det klages på kontingenten fra selve lønna. Det sysles med utmeldingstrusler osv. Det samme har skjedd i år. En var såpass frekk at han ringte og sa at han ville melde seg ut i juni, da ferielønna kommer, og inn igjen i juli. Slikt er utrolig, men det er altså snakk om et reelt problem, og det gjelder i flere avdelinger, etter hva han hadde erfart.

- Siden vi ikke kan svekke forbundets økonomi, ville det vært fint om en eller annen gluping kunne sette seg ned og finne på et arrangement som tilfredsstiller disse folkene - men uten at det går ut over økonomien. Gjør vi ikke noe, har vi fortsatt et problem.

Ole Kristoffersen, avd. 2 Oslo/Akershus, sa det kunne høres rart ut at han kom med den saken han gjorde, i og med at han jobber i privat anlegg, hører til blant forbundets høytlønte og dermed til dem som betaler mest kontingent. Han hadde regnet litt på de forskjellige forslagene, og det var ikke mye penger det var snakk om i noe tilfelle. Dessuten står nye utfordringer for døra, bl. a. knyttet til ungdomsarbeidet. Han framsatte med dette forslag om at minstekontingenten økes til 75 kroner i måneden, og at det ellers ikke blir noen endringer.

Jens Haverstad, vedtektskomiteen, fikk ordet for annen gang og sa at det ikke var komiteens mening at en ny ordning skulle ha tilbakevirkende kraft. Opparbeidede rettigheter skulle beholdes. Den hvilende rett om fri kontingent beholdes. Man bør se på kontingenten og forsikringen atskilt. Kollektiv Hjem-forsikringen utgjør pr. måned 48 kroner i måneden. Hvis man i tillegg betaler en toppforsikring på 9 kroner, får man den beste forsikringen som kan skaffes i Norge.

Problemet er at premien på kontingenten kan øke på grunn av økte utbetalinger. Vi må ha et reguleringsfond slik at det ikke blir så store svingninger i premien for forsikringen, sa Haverstad.

Distriktssekretær *Alex Jessen*, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at forslaget om økt kontingent ikke var noe han kunne leve med. Han hadde i sin avdeling 600 innvandrere som ikke bare hadde problemer med kontingentens størrelse, men også problemer med å skille mellom forsikring og kontingent. Det er vanskelig nok å forklare prosentkontingent på 1,6% når de jobber fem timer om dagen og egentlig ikke har råd til å betale kontingent. Dette vil resultere i masse utmeldinger fra innvandrere. De melder seg ut når de blir arbeidsledige. Da har de ikke råd til å betale 50 kroner måneden. Det er vanskelig nok som det er, sa Jessen.

Tor Øyvind Ljosland, landsstyret, sa at avd. 7 hadde kommet med et forslag som han trodde var godt. Alle forslag fra avd. 7 er gode. Bente Jørgensen hadde sagt at det betydde 13 kroner mer i måneden å betale for at pensjonistene skulle beholde hvilende rett og Kollektiv Hjem. Nå skal vi være litt forsiktige med å harselere over regionale verneombud, men 13 kroner måneden eller 150 kroner i året, det er ikke mer enn to færre drinker i baren her på hotellet. Så pass kan vi bevilge pensjonistene. Vi må vokte oss for at forsikringsdelen etter hvert blir så høy at den går utover aktiviteten i klubbene og avdelingene. Derfor ba han om støtte til forslaget fra avd. 7.

Distriktssekretær *Per Ingebrigtsen*, avd. 4 Nordland, sa at ingen av de forslag til endringer av kontingenten var slik at man ikke kunne leve med dem. Det er bare peanøtter vi snakker om. Det er minimale forskjeller mellom forslagene. Da var det annerledes før da man gikk over fra merker til prosentvis kontingent. Da var det en del bruduljer, men å bruke noen sørlig tid på dette nå, er bare tull. - Ka er det vi kaver oss opp for? Vi må tenke litt over hva slags inntekter vi har nå for tiden. Det er jo ikke noe usolidarisk ved at noen betaler for andres forsikringsordning. Det er jo ikke direktørene som nyter godt av dette. Nei, dette her er småtterier.

Følg vedtektskomiteen som foreslår en videreføring av dagens kontingentordning, og la oss ha anledning til å legge ting inn i kontingenten som gjør at folk kommer til oss og vil bli medlemmer. Vi skal ikke krype for dem heller. Støtt derfor vedtektskomiteens forslag og skill ut forsikringsdelen! Det er vel ikke meningen at vi skal jobbe oss i hjel bare med forsikringene. Det er i dag veldig mye kontorarbeid ute i avdelingene med forsikringsordningene, men det går veldig greit med Kollektiv Hjem og med Fritidsforsikringen som en del av kontingenten.

Vi forsikrer i dag både hunder, katter, hamstere og jeg hadde nesten sagt fandens oldemor, og så blir det et kjempeproblem når vi skal til å forsikre oss selv. Det er jo ikke slik at vedtektskomiteen har tenkt å ta knekken på oss heller, slik at vi må grev etter pengeboka, som han sa. La oss få en ordning som både økonomisk og administrativt er en modernisering av dagens ordning. Landsstyrets forslag innebærer en konservering av dagens ordning. Det vil vi ikke ha, selv om vi blir betraktet som konservative. Nå har vi brukt nok tid på denne debatten om hvilende rett - og om ikke lenge gjelder dette også meg. Men støtt vedtektskomiteen. Jeg hadde tenkt at dette skulle bli mitt siste landsmøte, men etter å ha hørt en del av innleggene her, kan det være nødvendig at jeg kommer igjen en gang til. Støtt også kompromissforslaget om 67 år, sa Ingebrigtsen.

Dirigent *Jens Tveit Aga* grep inn og sa at hvis Ingebrigtsen ikke sluttet nå, fikk han ikke være med på neste landsmøte.

Ingebrigtsen: - Den karen! Æ har vært i militæret med han, og!

Arne G. Vassvik, avd. 3 Møre og Romsdal, sa at kontingenten var et traumatisk spørsmål for mange. Vi må alle vise solidaritet med deltidsansatte og lavtlønnede hvis forsikringsdelen kommer ved siden av kontingenten. Hva blir det neste? Kommer kanskje Ulykke og Liv inn som tillegg og fører til økt kontingent. I så fall må den være frivillig. Han støttet forslaget fra Ole Kristoffersen.

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, støttet forslaget fra Ole Kristoffersen mot en utskilling av forsikringsdelen. Hvis ikke, vil de lavest lønte betale mest for forsikringen.

Distriktssekretær *Sven Pettersen*, avd. 18 Hedmark, viste til forslag 92 og sa at Hedmark ville yppe seg med ytterligere forslag. Han ville i hvert fall luften tanken om å øke kontingentsatsen til 1,65% og en økning i minstekontingenten til 60 kroner måneden (slik som LO-kontingenten). Siden jeg slipper å stemme her, vil jeg bare komme med dette innspillet i debatten, sa Pettersen som også lurte på om man kunne smatte på et forslag om 1,7% i kontingenttrekk og 75 kroner som minstesats. Han viste til forslag 223. Da ville man også ha fått penger til toppforsikringen. Som Ingebrigtsen hadde sagt, var dette likevel bare peanøtter. Det er egentlig de med akkordarbeid og overtid i tunnellene som får svi for dette. Og det er slik det skal være med solidaritet i praksis, sa Pettersen. De høytlønte skal tåle dette. Den gamle ordningen for pensjonister skulle etter hans mening fortsette.

Distriktssekretær *Øystein Hagen*, avd. 7 Agder, sa at han tidligere hadde bedt om ordet til forretningsorden. Han etterlyste referering av et forslag han hadde levert inn mandag.

Dirigenten svarte at forslaget var kommet inn, men forslagene ble ikke referert før man kom frem til voteringen.

Øystein Hagen fortsatte med sitt innlegg og sa at det ikke var store beløp det dreide seg om, enten man valgte 1,5 - 1,6 eller 1,7 %. De lavlønte i renhold med 100 kroner i timen blir nok gladere for 1,5 enn dem som jobber for 400 kroner timen i tunnelarbeid. Vedtektskomiteen har foreslått 575 kroner pr. år Det er fremmet forslag om 70 og 100 kroner i minstekontingent mens vedtektskomiteens forslag innebærer 47 kroner. Jens og forbundet sier at det er fare for at forsikringskostnadene vil øke, og det vil i tilfelle ramme oss selv, avdelingene og klubbene. Det vil gå ut over vervearbeid, oppsøkende virksomhet m.v. Vi får økte ressurser til avdelingene om vi følger vedtektskomiteens forslag. Hvis Kollektiv Hjem skulle eksplodere med 500 kroner i måneden, så vil dette utgjøre 11 millioner kroner. Hvor ville de pengene bli tatt fra, tror dere? Støtt derfor vedtektskomiteen. Sikre fri kontingent for pensjonistene!

Dirigenten refererte de innkomne forslagene under dette punktet:

Kristoffer Skjørestad, avd. 18 Rogaland, fremmet følgende forslag:
§ 19. Jeg ber om at forslag 83 voterer over.

Distriktssekretær Bjørn Tiller fremmet følgende forslag:
Forslag 100 - vedtektskomiteens forslag
Tar opp vedtektskomiteens forslag nr. 100 med følgende endringer:
Ny tekst pkt. 2, siste setning: Fra fylte 67 år er forsikringen gratis.

Ronald Breivik, avd. 4 Nordland, fremmet følgende forslag:

Forslag 100 Vedtektskomiteen, nytt pkt. 2:

Medlemmene betaler for LO-favør, Kollektiv Hjem etter de til enhver tid gjeldende satser. Forsikringen er gratis ved hvilende rett. Opptjeningstiden er 15 år.

Ole Kristoffersen, avd. 2 Oslo/Akershus, fremmet følgende forslag:

Forslag nr. 100, § 19 Kontingent

Vi beholder dagens ordning med unntak av at minstekontingenten heves til kroner 75 pr. måned.

Harald Martinsen, avd. 17 Finnmark, fremmet følgende forslag:

Forslag nr. 100 - tillegg til landsstyrets innstilling.

Forbundet beholder dagens ordning med 1,6%, men fritar feriepenger for kontingenttrekk. De som får hvilende rett etter 1. januar år 2000, skal betale for LO Favør og Kollektiv Hjem.

Begrunnelse:

Ferielønn er avsatte midler av arbeidslønn til bruk i ferien og bør fritas fra kontingenttrekk.

Tore Andersen, avd. 3 Møre og Romsdal, fremmet følgende forslag:

Kontingent §19 Forslag nr. 91

Endringer:

A. Beholde kontingenten som i dag.

B. De som organiserer seg etter år 2000 og blir pensjonerte, betaler den sum som forsikringen til enhver tid koster.

Distriktssekretær Øystein Hagen, avd. 7 Agder, fremmet følgende forslag:

Forslag nr. 100, vedtektenes § 19, pkt. 2

Ny tekst:

Medlemmene betaler premie for LO Favør Kollektiv Hjem. Premie for medlemmer med hvilende rett, utlignes på aktive medlemmer.

Dirigenten spurte om noen savnet forslag. Det var ikke tilfelle. Han hadde nå behov for å sortere forslagene og bestemme seg for en voteringsmåte. Det var så likevel kaffepause nå og i 20 minutter fremover. Møtet ble hevet kl. 16.25.

Møtet ble satt igjen kl. 16.50 og dirigenten hadde først noen praktiske opplysninger. De gruppene som ennå ikke var blitt fotografert måtte gi beskjed til fotografen hvis de ønsket bilde. Videre meldte RVOerne at de fremdeles hadde en usolgt loddbok.

Og så var det fine resultatet av innsamlingen klart: 13 650 kroner til barna fra Murmansk.

Votering

Så var det klart til å ta fatt på voteringen.

Dirigenten håpet på god hjelp fra salen så det ikke ble noe rot. Han kunne tenke seg en prøvevotering. Det var satt fram tre forslag om å beholde den nåværende kontingentordningen. Han tenkte seg disse forslagene sammen med landsstyrets flertallsinnstilling på 1.6 prosent tatt opp først og at man så kom tilbake til Kollektiv Hjem.

Et annet forslag som var kommet inn, gikk på flere punkter i vedtektskomiteens innstilling.

Han gjorde oppmerksom på at man var tilbake igjen på de gamle vedtektenes dersom landsmøtet vedtok å beholde den nåværende kontingentordningen.

Bjørn Tiller fikk ordet til forretningsordenen og mente det var livsfarlig først å ta avstemning om kontingentprosenten og etterpå stemme over å legge forsikringsordningen inn i kontingenten.

Dirigenten var ikke helt sikker på hvordan man da skulle gjøre det og ga ordet til *Arnfinn Nilsen* som at han heller ikke hadde det helt klart i hodet sitt. Men han vurderte det slik at det avgjørende spørsmålet gjaldt skillet mellom kontingent og forsikring og at det måtte komme fram i voteringsmåten.

Dirigenten fant ut at dette krevde mer tankevirksomhet og gikk på en annen avstemning først.

Forslag 83.

Skjørestad hadde tatt opp forslag 83 om tak på kontingent.

Forslaget fikk få stemmer og falt.

Alex Jessen, distriktssekretær avd. 2, sa, til forretningsorden, at etter hans «Læring i organisasjonskunnskap» skal alltid de mest ytterliggående forslagene tas først. Nå var forslag 83 falt. Nå får vi gå på forslaget om å beholde dagens ordning. Blir det vedtatt, har alt annet falt.

Arnfinn Nilsen: - Det er jo nettopp det vi forsøker på. Ikke deling vil bety dagens ordning.

Dirigenten ville gå til votering, men det ble protester fra salen.

Arnfinn Nilsen sa at i tillegg må vi være litt ordentlige. De som er mot deling skal forholde seg i ro, de som er for deling skal vise det med stemmetegn.

Per Ingebrigtsen sa at det har vært foretatt prøvevoteringer for mindre saker enn dette. Gjør det, anbefalte han, og forklar voteringstemaet skikkelig.

Dirigenten ba om ro i salen. Han ville gå rett på votering, uten å gå veien om prøvevotering:

- De som stemmer for landsstyrets innstilling, forholder seg i ro, de som går inn for deling av kontingent og forsikring viser det med stemmetegn.

Resultat: Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

En representant sa at i landsstyrets innstilling står det at hvilende rett faller bort. Det gikk ikke han for.

Dirigenten sa at da er vi tilbake til å få avklart dette med deling.

Forbundslederen sa at den voteringen som ble foretatt, om det var prøvevotering eller hva, syntes å vise at deling er i mindretall. Da kan vi ta forslagene som ikke går på deling og sette dem mot hverandre.

Dirigenten refererte Ronald Breiviks forslag.

Forbundslederen sa at nå må dirigentene få litt tid. Alle forslag som henger sammen med delingsmodellen oppfattet han som ute. Nå gjenstår de forslagene som henger sammen med at det ikke blir deling. Det som går på ikke å betale for Kollektiv Hjem må votes over.

Dirigenten: Vi prøver igjen. Nå har vi fått vekk forslagene som går på deling. De som er enig i at pensjonistene skal betale forsikring finner det i landsstyrets flertallsinnstilling.

Øystein Hagen, avd. 7 Agder, sa at flertallsinnstillingen fra landsstyret går ut på at pensjonistene skal betale fra 1/1 år 2000. De to andre forslagene som gjenstår går inn for at de ikke skal betale. Sett de to opp mot landsstyrets innstilling, eventuelle variasjoner på ikkebetaling kan tas seinere.

Forbundslederen sa at det er jo nettopp dette dirigentene legger opp til: - Nå får dere pinadø slutte å fly opp og ned og forvirre.

Landsmøtet gikk dermed til votering.

Resultat: Landsstyrets flertallsinnstilling falt. Dermed gjelder dagens ordning.

Dirigenten gjorde oppmerksom på forslaget som var satt fram om hvilende rett, 15 år i stedet for 10 år. Det måtte tas opp i samband med §26.

Da landsmøtet nå hadde vedtatt å opprettholde den gamle ordningen, gjensto ett forslag å votere over under denne paragrafen, forslaget om at minstekontingenten heves til kr. 75 i måneden.

Forslaget ble vedtatt.

§20

Forslagene 101, 102, 103, 104 og 105.

Dirigenten hadde fått inn et forslag om at 103 tas opp, minus punkt D.

Sven Pettersen, distriktssekretær Hedmark, sa at en annen fra avdelingen skulle ta opp sjølve forslaget mens han konsentrerte seg om punkt D, som gjelder tilbakeføring av kontingent til avdelingene og bør behandles separat. Det er skjedd en endring i vedtektene for LOs lokalorganisasjoner som vil bety en ganske radikal økning for forbundets lokalavdelinger hvis de tar ut maksimal kontingent. Hvis lokalavdelingene skal kunne opprettholde en god virksomhet for medlemmene, er det nødvendig å ha midler å drive for. Derfor vil vi fremme punkt D som eget forslag, for å få øremerket tilbakeføring av kontingent til den enkelte avdeling.

Arnfinn Nilsen var ikke overrasket over utfallet av avstemningen om kontingentens størrelse, men han ville anbefale at landsmøtet ikke stemte videre over forslag som ville svekke forbundet økonomisk. Det som var vedtatt trodde han man skulle greie å leve med.

Erik Molstad, avd. 13 Hedmark, registrerte at landsstyret ikke fant fornuft i deres forslag om fordelingsnøkkel for tilbakeføring av kontingent. Han viste til at de store lokalavdelingene blir rikere og har ressurser til mye virksomhet, bl.a. egne ungdomsavdelinger. De små avdelingene har så lite at det så vidt går rundt. - Vår avdeling har maksimalt med medlemmer i forhold til populasjonen, som det heter, og kan ikke regne med mer den veien. Forslaget til fordelingsnøkkel gjelder fra første medlem enten avdelingen er liten eller stor. Det er vår påstand at det koster like mye å drive en liten avdeling som en stor. Vi må få noe å drive for, ellers blir det ikke til noe. Vi har fleipet en del om at vi i Hedmark kanskje skulle melde oss inn i forfatterforeringen.

Jens Haverstad følte seg ikke som en slagen mann selv om vedtaket var gått vedtektskomiteen i mot, men han sluttet seg til det Arnfinn sa om at vi ikke må få flere vedtak som svekker forbundet sentralt. Og man burde ikke tenke «de» og «vi» men se forbundet som en enhet.

Votering: Forslag 103 ble satt opp mot forslag 105 med landsstyrets innstilling.

Forslag 103 falt.

§ 21

Forslagene 106, 107, 108 og 109

Dirigenten viste til forslaget som var framsatt av Jens M. Lindland om opp-
tjeningstid for hederstegn.

Jens M. Lindland, avd. 7 Agder, leste begrunnelsen for forslaget om å senke
opptjeningstiden fra 40 til 30 år for tildeling av LO-merket. Medlemmenes
yrkesaktive periode er kraftig redusert og det burde være mulig for medlem-
mene å få hederstegnet mens de ennå er i arbeid.

Geir Damsgård, avd. 2 Oslo/Akershus, ville føye til at det var galt at mange
etter dagens ordning ikke får merket før de er ute av arbeid.

Dirigenten pekte på at det er LO som deler ut merkene og at forslaget derfor
var avvist. Det måtte da tas opp på LO kongressen. Prinsipielt måtte forsla-
get avvises.

Tor Øyvind Ljosland, landsstyret, mente forslaget kunne sendes over til LO
og satte fram forslag om det.

Arnfinn Nilsen ville ikke ta opp noen diskusjon om hvorvidt opptjeningsti-
den skulle være 40 eller 30 år, men han kunne ikke løpe fra landsstyrets ved-
tak.

Votering: Forslaget fra Ljosland om å oversende forslag 108 til LO ble tatt
opp til votering mot landsstyrets innstilling. Oversendelse ble vedtatt
Forslag 109 ble enstemmig vedtatt.

§ 22

Forslagene 110 til og med 117.

Landsstyrets innstilling til 117 ble enstemmig vedtatt.

§ 23

Forslagene 118 og 119

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 24

Forslagene 120 og 121

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 25

Forslagene 122 til 125

(126 var ferdigbehandlet og falt under behandlingen av § 19)

Dirigenten mente forslaget om hvilende rett måtte tas opp her.

Kjell Holst, forbundssekretær, kunne ikke se noen hindringer for at dette for-
slaget ble plassert under §32 der han mente det hørte hjemme. - Jeg beklager
dirigent, at jeg ikke kan følge deg der.

- Men jeg kan følge deg, repliserte dirigenten.

Kirsti Kolaas, administrasjonen, viste til at vedtektskomiteen hadde prøvd å
redigere og rydde opp og ønsket å ha alt som handlet om hvilende rett på
samme sted, i § 25. - Vår innstilling er falt, men det er fullt mulig å stemme
over om det skal være 10 eller 15 år og så redigere det inn etterpå, mente
hun

Distriktssekretær *Sven Pettersen*, avd. 13 Hedmark, sa at han ville reise en-
dringsforslag når det gjaldt Kampfondet/Solidaritetsfondet. Dette gjaldt §
26, forslag 128. Forbundet hadde stelt seg slik at man ikke hadde så mye
penger å rutte med til solidaritetsarbeidet. Forslag 128 tok sikte på å gi litt
mer romslighet til forbundet. Her hadde det stått stille med 13 kroner pr.
medlem i åtte år - og flere medlemmer hadde man ikke fått, heller. Forslaget
innebar en økning til 20 kroner pr. betalende medlem Setning 2 om
Kampfondet hadde ikke noe i vedtektene å gjøre. Derfor foreslo han å stry-
ke det og oversende endringsforslaget til det nye forbundsstyret. Resten av
forslaget kunne settes opp mot landsstyrets innstilling.

Dirigenten konstaterte etter noe om og men at paragraf 25 var ferdigbe-
handlet. Ingen hadde tatt opp forslag.

§ 26

Forslag 127 og 128

Dirigenten foreslo at man først tok opp forslag 128 som gjaldt økning inntil
20 kroner pr. betalende medlem til solidaritetsarbeid og satte det opp mot
landsstyrets innstilling og deretter voterte over Sven Pettersens oversendel-
sesforslag.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* sa at voteringsmåten kunne høres tilforlatelig
ut, men da måtte man sette det opp mot landsstyrets innstilling til forslag
127. Da kunne det gå greit.

Det ble gjort og forslag 127 ble vedtatt.

§ 27

Forslag 129

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

§ 28

Forslag 130

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt

§ 29

Forslag 131

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

§ 32

Forslaget fra Nordland v/Breivik om 15 års opptjeningstid ble satt opp mot landsstyrets egentlige innstilling om 10 års opptjeningstid.

Breiviks forslag ble vedtatt med overveldende flertall.

Forslag 134.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten foreslo 7 minutters pause. Møtet hevet 17.55 og satt igjen 18.05.

Dirigenten gjorde oppmerksom på at ikke alle hadde levert inn reiseregninger, og noen var feil utfylt. Han leste opp navnene på dem det gjaldt. De måtte henvende seg til administrasjonen.

I pausen var det blitt diskutert hvor lenge landsmøtet skulle arbeide utover kvelden. *Dirigenten* kunne tenke seg å gjøre unna vedtektene, det ville si at det settes strek for kvelden på s. 53 i heftet. I morgen måtte salen ryddes tidlig på grunn av landsmøtefesten, men formiddagen sto til rådighet. Hvis salen var samarbeidsvillig, så *dirigenten* for seg at også handlingsprogrammet kunne gjøres unna i morgen. - Og da kan kanskje landsmøtet avsluttes til lunsj på fredag, sa *dirigenten*.

Kjell Sagstad, distriktssekretær avd. 6, fikk ordet til forretningsordenen, og mente landsmøtet kunne holde på til 19.45.

Dirigenten sa at vi holder på så lenge det er noe igjen på vedtektene. Han trodde det skulle gå greit. Dermed gikk han over til behandling av avdelingenes vedtekter.

Avdelingenes vedtekter

§ 1

Forslagene 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141 og landsstyrets innstilling. Landsstyrets innstilling til 141 ble enstemmig vedtatt.

§ 2

Forslag 142.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 3

Forslag nr. 143

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 4

Forslagene 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155 og landsstyrets innstillinger til 155.

Wenche Dalbo, avd. 2 Oslo/Akershus, takket for støtte til forslag 39. Hun viste til forslag 155, punkt 4, som gikk på å velge ungdomskontakt. Hun gikk inn for at dette endres til ungdomsutvalg, og opprettholdt dermed forslag 148.

Dirigenten syntes dette var greit, forslaget var sitert.

En representant, som ikke ble navngitt, kunne være enig i at det var viktig med ungdomsutvalg, men det er avdelinger som sliter med å få fatt i ungdomskontakter, og hvordan skal de da greie å få fatt i et helt utvalg. For disse blir dette et slag i lufta.

Dirigenten gikk til votering, og tok pkt. 4 i forslag 155 for seg. Punktet ble endret til ungdomsutvalg med stort flertall. Hele forslag 155 ble så enstemmig vedtatt.

§ 5

Forslagene 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163 og 164.

Landsstyrets innstilling til 164 ble enstemmig vedtatt.

§ 6

Forslagene 165, 166, 167, 168, 169 og landsstyrets innstilling til 170.

En representant, som ikke ble navngitt, ba om at forslag nr. 166 fra avd. 7 Agder ble utsatt og oversendt den komiteen som skal se på og utrede forbundets organer i neste fireårsperiode.

Arnfinn Nilsen sa at hvis man skulle overføre fullmakter til distriktssekretærene, var dette noe som i tilfelle måtte stå i forbundets vedtekter. Slik er systemet også hos motparten. Vår holdning kan ikke endres, det er slik virkeligheten er, sa Nilsen.

Åsmund Nilsen, landsstyret, viste til forslag 170 og sa at etter vedtaket som var fattet, måtte det ikke stå ungdomskontakt men ungdomsutvalg. Ordet må forandres under den endelige redigeringen.

Dirigenten sa at man til slutt måtte be om en fullmakt til å redigere vedtektene endelig. Det fikk man komme tilbake til.

Forslag 166 ble tatt opp til votering og falt

Distriktssekretær *Kjell Sagstad*, avd. 6 Hordaland, sa at han heller ikke ville være møteplager, men Åsmund Nilsen fra landsstyret hadde ikke helt rett. Ordet ungdomskontakt måtte i tilfelle endres til ungdomslederen.

Dirigenten viste til den fullmakt som må gis forbundsstyret til redigering.

Forslag 170
med landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

Forslag 171
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

Forslagene 172, 173, 174, 175, 176, 177 og landsstyrets innstilling til 177.
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 9
Forslag 178
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

§§ 10, 11 og 12
Forslag 179
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

§13
Forslag 180
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

§ 14
Forslag 181
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

§ 15
Forslag 182
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

Del III, IV, V, VI og VII
Bestemmelsene ble tatt til orientering.

Dirigenten konstaterte til sin forundring at landsmøtet nå var ferdig med behandlingen av vedtektene. To forslag gjensto, som følge av ny regnskapslov.

Det første forslaget ble referert av dirigenten:

Ny regnskapslov - endring i vedtektene
Landsstyrets innstilling:
Det nye forbundsstyret gis fullmakt til å godkjenne nødvendige endringer i vedtektene som følge av bestemmelsene i regnskapsloven og i tråd med anbefaling fra LOs revisjonsutvalg.

Det andre forslaget fant man ikke, men hovedkasserer *Jens Haverstad* orienterte om forslag til fullmakt: Forbundsstyret gis fullmakt til å endre praksis slik at man bytter ut ordet desisjon med «fastsette regnskapene» i de nye forbundsvedtektene.

Begge innstillingene ble enstemmig vedtatt.

Dirigenten spurte om redaksjonskomiteen for Handlingsprogrammet nå kunne legge frem sin innstilling slik at delegatene kunne forberede seg til morgendagen. Redaksjonskomiteens leder sa at man var klar med innstillingen, men det ville ta en del tid å kopiere.

Dirigenten sa at noen også hadde ymtet frempå om man skulle ta fatt på «øvrige forslag», men konkluderte med at forsamlingen hadde vært så grei at nå ble det kvelden.

Møtet hevet kl. 18.27.

Formiddagsmøtet torsdag 10. juni

Møtet ble satt kl. 09.00 med *Jan Klemetsen* som dirigent og innledet med allsang - «Syng høyt, kamerater». Forsanger var som vanlig *Sven Pettersen*.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* fikk ordet og konstatert at «vi er våkne, selv om det ikke føles slik hele tida». Han ga beskjed om at det ble møte i redaksjonskomiteen for politiske saker i biblioteket kl. 09.30.

Når det gjaldt temaer for redaksjonskomiteen, mente han det var viktig å ta vare på det landsmøtet har snakket om. Noe av det gjaldt Balkan, og for dem som ikke hadde fått det med seg, kunne han opplyse at freden nå heldigvis var kommet.

At salen var fornøyd med denne nyheten, gikk tydelig fram av den spontane applausen.

Nilsen kunne tenke seg at landsmøtet vedtok en uttalelse om akkurat denne utviklingen, og da kanskje særlig om det ansvar det internasjonale samfunn, inkludert Norge, har for det som må foregå etterpå. Han håpet dette kunne sies på en slik måte at det ikke skulle gi «kløyving».

I tillegg mente han det var nødvendig å få med noe om frykten for økt arbeidsledighet. I forlengelsen av det, bør landsmøtet peke på de prosjektene vi mener er aktuelle for å holde hjula i gang. Øvre Otta hadde forbundet ment noe om før vedtak ble fattet i Stortinget. Nå gjensto det å håpe at arbeidet kommer i gang i henhold til vedtaket. Det var vel stort sett det som kan sies om det nå i etterkant.

Mer ideologisk dreier det seg om markedsliberaliseringen i samfunnet. Nilsen hadde merket seg at stat hadde vært innom at det nå er tilbud om å kjøpe hele veiparseller fra A til Å, med vedlikehold og det hele. Skal vi mene noe om dette, må vi i allfall sørge for å gjøre det slik at det ikke skaper debatt mellom offentlig og privat veisektor - det ville ikke Nilsen ha noe av.

Når det gjelder vakt og våpen, syntes han det var fint at forbundets medlemmer ikke ville være noe reservepoliti. - Men det er nødvendig å sjekke dette ut først, slik at vi bl a er sikre på at vi ikke legger ord i munnen på Kristin Krohn Devold.

Om Ren Utvikling sa han at han ikke var helt sikker på om det lå an til et vedtak, men det kan være at det lar seg gjøre å få til noen fornuftige formuleringer om å slutte opp om Ren Utviklings arbeid, og da skal vi gjøre det. Nilsen ville imidlertid ikke love veldig mye økonomisk støtte fra forbundets side.

Sekretær *Bente Jørgensen* fikk ordet og leste protokollen fra ettermiddagsmøtet onsdag.

Tore Andersen, avd. 3 Møre og Romsdal, spurte om det var så at forslag 100 var vedtatt.

Bente Jørgensen svarte at hun ikke kunne utelukke at hun hadde sagt det, men i protokollen står det at forslaget falt.

Dirigenten opplyste at loddsalget for innsamling til barna i Kosovo skulle gå frem til lunsj. Oppgjør skulle finne sted med *Arnfinn Nilsen* innen kl. 15.00. Han sa videre at de delegater som ventet besøk til landsmøtefesten, måtte melde fra til hotellet, av brannsikkerhetsmessige grunner.

Han håpet at man denne dagen kunne bli ferdig med å behandle alle resterende landsmøtesaker - med unntak av valgene. Fredagen ønsket man bare å sitte igjen med valgene slik at man kunne være ferdig med landsmøtet til lunsj. Landsmøtet hadde så langt samarbeidet godt med dirigentene og han håpet dette ville fortsette i dag. Han ga så ordet til lederen for redaksjonskomiteen for handlingsprogrammet, nestleder *Anders B. Rodal*.

Dagsordens pkt. 4 - Forbundets handlingsprogram

Anders B. Rodals innledning

Landsmøtet tok så fatt på behandlingen av punkt 4 på dagsordenen. Lederen for redaksjonskomiteen for handlingsprogrammet, *Anders B. Rodal* holdt følgende innledning, med gjennomgang av komiteens behandling av de innkomne forslag:

- Komiteen har etter sitt arbeid valgt å ikke bestille kopiering av nye hefter til landsmøtet etter de endringer som ble gjort av komiteen. Jeg skal komme tilbake til det litt senere. For øvrig vil jeg gjøre denne presentasjonen av komiteens arbeid kortfattet.

Komiteen hadde med seg 16 innleverte forslag til grupperommet.

Et forslag, som gjaldt kursvirksomheten, ble av komiteen ikke direkte oppfattet som et forslag men mer som en ytring, og ble følgelig behandlet som sådan.

Hele ni av forslagene hadde det i seg at de enten var nyskrevne forslag, og altså ikke refererte seg til eksisterende forslag i landsmøtets hefte, eller de var direkte omskrivninger av strekpunkter i utkastet til nytt handlingsprogram. Komiteen har holdt seg til de forslag som er presentert i landsmøtets dokumenter og har således ikke gjort endringer som resultat av disse ni nevnte forslagene.

Når det gjelder innleverte forslag til nr. 264, 266 og 273 har komiteen ved nøye granskning kommet til at det for forslag 264 finnes tilstrekkelig dekning i innstillingene til 240 og 243. Forslag 266 mener komiteen er godt nok dekket i strekpunkt C-15 mens det for forslag 273 anses funnet tilstrekkelig dekning i strekpunktene C-30 og I-13.

Så til de endringer komiteen har gjort i programutkastet. Forslag nr 202, innlevert fra Avd. 4 ved Ronald Breivik, er satt opp som nytt strekpunkt D-5 med følgende ordlyd:
- at alt arbeid i tunneler og bergrom, herunder etterarbeid, skal omfattes av AMLs § 46.4,

De etterfølgende strekpunkter i D-kapitlet omnummereres som følge av dette.

Forslag 307, innlevert fra Avd. 6 ved Knut Jarle Rødseth, er tatt til følge med endring i programutkastet. Av dette følger at ordet *stikkkontrollundersøkelser* er byttet ut.

Strekpunkt D-16 lyder derfor nå slik:
- at Arbeidstilsynet styrkes slik at det blir i stand til både å oppfylle sine revisjonsplikter i forhold til utviklingen av internkontrollsystemer, og å kunne foreta tilsyn på arbeidsplasser,

Forslag nr 338, innlevert fra Avd. 23 ved Line Nilsen, har komiteen utarbeidet som et nytt strekpunkt F-16, med følgende ordlyd:
- at tariffestede ytelser skal gjelde bare for organiserte i de bedrifter der det er mulig.

Som sagt innledningsvis, har komiteen, med bakgrunn i at det dreier seg om tre endringer i teksten, derfor valgt å ikke kopiere opp et nytt programutkast til landsmøtet bare for disse endringenes skyld. På vegne av komiteen ber jeg om forståelse og aksept for denne løsningen.

Endringer etter innkomne forslag

Komiteen har gjort følgende endringer:
Nytt strekpunkt:

D-5 - *at alt arbeid i tunneler og bergrom, herunder etterarbeid, skal omfattes av AMLs § 46.4,*

I strekpunkt D-16 er ordet *stikkkontrollundersøkelser* byttet ut.
Strekpunktet lyder nå:

D-16 - *at Arbeidstilsynet styrkes slik at det blir i stand til både å oppfylle sine revisjonsplikter i forhold til utviklingen av internkontrollsystemer og å kunne foreta tilsyn på arbeidsplasser,*

Nytt strekpunkt:

F-16 - *at tariffestede ytelser skal gjelde bare for organiserte i de bedrifter der det er mulig.*

Debatt og votering

Dirigenten takket Rodal for innledningen. Før den videre behandlingen av handlingsprogrammet tok møtet en pause fra 9.30 til 9.45.

Dirigenten redegjorde for behandlingsmåten og minnet om at landsmøtet hadde vedtatt å sende alle forslag over til behandling i redaksjonskomiteen. Det var nå ikke anledning til å fremme nye forslag men det var anledning til å fremme det oversendte forlaget på nytt dersom man mente det ikke var ivare tatt i redaksjonskomiteens innstilling.

Tore Pedersen, avd. 2 Oslo/Akershus fikk ordet til forretningsordenen. Han hadde prøvd en måte å få fremmet forslagene 264 og 266 på. Det ble sagt at intensjonen i forslagene var ivare tatt, men det kunne han ikke se. Poenget var at det ikke var nok å ønske seg ungdomsarbeid. Forholdene måtte legges til rette.

Dirigenten sa at forslag 264 var overlevert redaksjonskomiteen innen forslagsfristen. Slike forslag kan landsmøtet behandle.

Tore Pedersen, avd. 2 Oslo/Akershus fikk ordet igjen og ba om landsmøtets tillatelse til å fremme forslag 266.

Dirigentbordet la anmodningen fram for landsmøtet, og den ble avvist.

Oddvar Lundheim, avd. 22 Sogn og Fjordane, sa at no sto han i fare for å bruka eit ord som han ville få tilbake frå Kjell Holst. For 3 års tida sidan hadde han vore på ein HMS-konferanse i Vegvesenet i Sogn og Fjordane. Innleiaren var sogning. Då han spurde salen om nokon visste kva HMS står for, var det ein som svara: Helvetes Masete Sogning!

Så gjekk han vidare til framlegg 320, som gjeld alternativ oppvarming og som står attgjeve i referatet frå tidlegare. Han hadde fått stadfeste at forslaget var innlevert dirigentbordet til rett tid. Men han kunne ikkje sjå at det var teke med i forslaget frå redaksjonskomiteen.

Han meinte det var viktig å leggja tilhøva til rette for alternativ oppvarming, i ei tid då det er auka fokus på miljø og global oppvarming. I motsetning til forbruk av olje, gass og elektrisitet vil ikkje bruk av oppvarming frå sjø eller jord forrykka balansen. Det vil kunne frigjere elkraft og dermed vera med på å reduserer CO₂-utsleppet i global samanheng. Dette er god miljøpolitikk, og vil også skapa sysselsetjing. Dette samsvarar godt både med Stortingsmelding 29 om alternativ oppvarming og LO Industri si satsing på å redusere den globale oppvarminga. Også NAF bør vere på bana og sikre framtida for komande generasjonar.

Lundheim siterte ein del om miljø frå inneverande handlingsprogram, og sa litt om B-punkta som er relaterte til miljø.

Når det gjeld alternativ oppvarming, hadde han ikkje sett seg godt nok inn i dei ulike metodane, men både sjø, vatn og jord kan brukast. I Sognefjorden ligg temperaturen t d stabilt på 7-9 grader på ei viss djupn. Vatn som blir ført ut att ligg på minus 4 grader. Det er denne temperatur-skilnaden som blir utnytta til å laga varme. Her i Noreg skulle det liggje godt til rette for å nytte sjø mange stader.

Det kostar ein del å installere dette, og det blir fort for dyrt for dei som byggjer hus. Difor er det naudsynt å stimulere bruken ved hjelp av tilskot eller avgiftsfritak, eller ein kombinasjon av dette. Det vil gi inspirasjon til å satse på alternativ oppvarming. Han håpa på heilhjarta tilslutnad frå salen til framlegget.

Dirigenten bekreftet at forslaget forelå på dirigentens bord. Han sa vidare at det nå så ut til å bli nødvendig med fem minutters taletid. Dette ble enstemmig vedtatt.

Truls Strand Nilsen, avd. 6 Hordaland, sa at det til forslag 324 ble satt frem et forslag om rettigheter ved arbeid i utlandet og rettigheter for utenlandske arbeidere i Norge. Komiteen har bare tatt hensyn til første del av forslaget som gjelder norske firmaer utenlands. Derfor opprettholdt avdelingen sitt forslag om et eget strekpunkt om at utenlandske firmaer som har oppdrag i Norge skal underlegges forskrift om almenngjøringsretten. Dette er et viktig punkt, men det foreligger ingen rettsavgjørelser basert på denne forskriften ennå. Forslaget fremmes inngående på nytt, sa Nilsen som fant det ytterst betenkelig at redaksjonskomiteen hadde gått mot dette punktet. Der hvor han arbeidet, på Mongstad, var det 95% utlendinger. Det dreier seg om i alt 1200 arbeidstakere. Slutt dere til forslaget! sa Nilsen.

Jens-Petter Hermansen, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at forbundslederen hadde vært inne på dette med fritak for investeringsavgift for opprustning av eldre vannkraftverk og fordelene ved å bygge ut Øvre Otta - sett i CO2-sammenheng. I hans avdelings reviderte forslag gikk man inn for en tilskuddsordning ved etablering av andre varmekilder til boliger og eiendommer enn elektrisitet. Han ba om støtte til forslaget fra avdeling 22. - Vi må ikke bare tenke miljø i forhold til arbeidsplassene, men må ha en total miljøpolitikk. Det er etter min mening selvmotsigende å gå mot dette forslaget fra Oddvar.

Knut Jarle Rødseth, avd. 6 Hordaland, sa at avd. 6 og avd. 18 hadde hatt felles miljørådsmøter og gått gjennom de foreliggende forslag til landsmøtet. Han ba om at forslag 293 ble opprettholdt. Erna Dynge hadde vært inne på at de regionale verneombudene kanskje ikke virket etter lovens intensjoner. Det kunne han for så vidt si seg enig i. Verneombudenes status må heves. For mange er det i dag bare et ork og en påkjenning å bli valgt til verneombud. Enkelte entreprenører gi verneombudene ekstra bonus for å ivareta verneinteressene. Dette synes å ha fungert godt. Forslag 293 foreslås tatt inn som

nytt strekpunkt D3 i det reviderte handlingsprogrammet. Han la til -nesten uhorlig - at det ikke var nødvendig at alle verneombud måtte være lavtlønte.

Arne Georg Vassvik, avd. 3 Møre og Romsdal, kommenterte forslag 264 og behovet for kursing av nye tillitsvalgte. - Vi får nyvalgte hvert år og de føler at de ikke blir mottatt godt nok og savner tilstrekkelig opplæring. Det sies at de lokale tillitsvalgte er en viktig ressurs for forbundet, og med et 16 timers kurs blir de lært opp og kan gå rett ut og gjøre en god jobb.

Han tok også for seg forslag 266, -C 16, og innstillingen som sier at bransjekurs fortrinnsvis gjennomføres årlig når det er behov for det. - I servicebransjen skjer det så mye nytt at det trengs kurs hvert år, derfor ønsker vi å konkretisere det og si at bransjekurs skal holdes hvert år.

Distriktssekretær *Alex Jessen*, avd. 2 Oslo/Akerhus, hadde spørsmål til redaksjonskomiteen i tilknytning til C-7. Hans egen tolkning var at omsorg for innvandrere i første rekke kan realiseres med informasjonsmateriell som er lett forståelig. I avdeling er 2 er 19 nasjoner representert blant medlemmene. - Det er slik at innvandrere skal snakke norsk, sa danske Jessen og høstet latter i salen. Han forsikret da at han ville beholde sin «dialekt» og gikk videre i resonnementet: De behersker norsk men de forstår ikke dermed det som står i materialet. Det kan være vanskelig å forklare hva det innebærer å være fagorganisert, mange oppfatter det som om vi er et forsikringselskap. Et bedre utarbeidet og skikkelig informasjonsmateriell er det stort behov for. Får vi det, blir det kanskje også mer enn en innvandrers på landsmøtet neste år. Hvis redaksjonskomiteen er enig med meg, skal jeg være glad.

Stig Borghlund, avd. 36 Oppland, ville først takke for den fine jobben forbundet har gjort med ungdomsarbeidet. Vi har fått ungdomsutvalg og det betyr også at vi har påtatt oss en vanskelig oppgave, sa han og kommenterte forslag 368 om opprettelse av heltidssekretær for ungdom i forbundet sentralt. Han forsto at det ikke ble råd med det denne gangen men det kunne kanskje bli aktuelt å ta opp på neste landsmøte. Erna Dynge har fungert som ungdomskontakt sentralt og han håpet hun skaffet en etterfølger til å overta som støttespiller for ungdomsutvalgene. De trenger det.

Tore Pedersen, avd. 2 Oslo/Akershus, hadde fått litt kjeft for at han tok innlegg til forretningsorden, som det ikke var anledning til. Han beklaget, han var fersk i gamet, og skulle ta innlegg nå i stedet. Han var glad for at forslag 264 var fremmet likevel. Han var hovedtillitsvalgt i Falken, der gjennomsnittsalderen hos de ansatte er omkring 25 år. Da han begynte i vekterbransjen for 5 år siden, spurte han om det var et LO-forbund der. Svart var nei, det var bare Prifo som tok seg av vekterne. Vi hørte ikke noe om Arbeidsmandsforbundet. Forbundet var ikke på banen. Da det omsider ble klart at NAF fantes, steg antall Falkenvektene organisert i Arbeidsmandsforbundet fra 5 til 200 på et par år. Og når man først var kommet inn der, var

det grunn til å takke forbundet for fin jobb- spesielt Svein Johansen og Erna Dyngje.

Han hadde vært på bransjekurs for vektere. Der var vektere fra mange selskaper samlet. Tidligere hadde man knapt hilst på hverandre og betraktet hverandre som konkurrenter, men her var det fellesskap. Det var viktig at forbundet gjorde seg synlig på arbeidsplassene.

Han håpet landsmøtet oppfattet at dette innlegget var en anbefaling om å stemme for forslag 264.

Oddbjørn Nilsen, administrasjonen, hadde kommentarer til forslagene 264 og 266.

Han hadde forståelse for ønsket om disse kursene og bransjekonferansene, men samtidig står avdelingene, deres avdelinger, og banker på døren for å få midler til rådighet. Hvis man vedtar at det skal være bransjekurs hvert år, må midlene til avdelingene begrenses. Det var ellers også opp til avdelingene å se på skoleringsvirksomheten og opplæringen av nye tillitsvalgte og kanskje finne en ny måte. Da må kursene målrettes annerledes enn i dag.

Vi kan ikke gjøre som Ole Brumm og si ja takk til begge deler. Det ligger også en mulighet i at avdelingen kan gjøre noe med studievirksomheten sammen med AOF og legge kurs ute på arbeidsplassen, mente han.

Han advarte ellers mot å bruke penger gjennom vedtak på landsmøtet uten å tenke seg nøye om. Det binder opp og gir avdelingene mindre frihet.

Richard A. Rasmussen, avd. 6 Hordaland, ville ta opp to saker i tilknytning til handlingsprogrammet, og begge gikk på økonomi. Det første gjaldt strekpunkt D-6. Rasmussen var selv renholder og hadde vært det i 4,5 år. Han hadde opplevd mye rart i bransjen. Ved skifte av jobb fikk han plutselig 25 kroner mer i timen, og det var også ting å peke på i forhold til arbeidsmiljø og bedriftenes forhold til myndighetene.

- Kanskje vet ikke alle helt hva stiftelsen Ren Utvikling er for noe. Det er altså en stiftelse som har som oppgave bl a å prøve å fjerne «kjeltringene» på markedet, og sikre gode arbeidsvilkår. Stiftelsens arbeid har ført til kjempegode resultater, sa han.

Han hadde også vært med på RU-revisjoner i den bedriften hvor han selv jobber, og syntes det hadde fungert veldig bra, bl a i forhold til intensjonene med HMS-arbeidet.

Med dette leverte han et forslag om tilføyelse til strekpunkt D-6 om at forbundets ledelse og administrasjon får de nødvendige fullmakter til å sikre stiftelsens økonomiske fundament.

Når han først snakket om penger, ville han også minne om at landsmøtet har bestemt å opprette et sentralt ungdomsutvalg. Intensjonen med det er ikke å tømme forbundet for penger, men forhåpentlig å kunne tilføre nye, unge medlemmer. Han siterte forslag 370 om dette, som var innlevert før fristens utløp, men som ikke var tatt inn i forslaget fra redaksjonskomiteen, og håpet på støtte til dette forslaget fra «alle de andre ungdommene over 30 år».

Dirigenten sa under henvisning til vedtatt behandlingsmåte at tilføyelsen til strekpunkt D-6 dessverre ikke kunne behandles.

Arne Vassvik, avd. 3 Møre og Romsdal, sa at Oddbjørn Nilsen hadde snakket økonomi, og det samme hadde vaktgruppa vært inne på da den hadde møte for å se på satsningsområdene. Grappa ønsker en vekterskole i Norge som i Sverige og Danmark. Arbeidstakere og arbeidsgivere bør samarbeide om en slik skole som alle vektere bør være innom. Det kan også være en fin mulighet til å få orientert dem om vårt arbeid og til å få organisert dem. Det var også viktig å tilstrebe økt kontakt med arbeidstakerne i bedrifter som ikke har avtale.

Dirigenten opplyste at det nå ikke var flere på talerlista, og ga ordet til redaksjonskomiteens leder Anders B. Rodal for en oppsummering.

Rodals oppsummering

Anders B. Rodal viste til at forslag 266 var reist av flere på nytt. Rodal mente at forslaget fra komiteen var identisk med landsstyrets innstilling. Man var enig om at det skulle avholdes bransjekurs årlig når det var behov for det. Han skjønnte ikke hvorfor flere stresset dette punktet. Oddbjørn, som hadde ansvar for kursvirksomheten, hadde forklart dette. Vi er bare 4 på privat sektor og vi kommer ikke til å bli flere på forbundets kontor. Hvis vi skal være forpliktet til å holde årlige bransjekurs i alle bransjer, kan det oppstå problemer. Det er også kursbudsjetter å ta hensyn til, slik at det er administrasjonen og forbundsstyret som må prioritere bruken av midlene. Han anbefalte derfor landsmøtet å støtte landsstyrets innstilling på dette punktet.

- Jeg skal jo snart gå av og kan kanskje ikke love så mye, men det vil bli arrangert bransjekurs når det er behov for det, «lovet» Rodal. Han la til at det ikke er landsmøtets oppgave å detaljstyre administrasjonen. Det er administrasjonen og forbundsstyret som skal styre forbundet. Landsmøtet skal legge intensjonene for styringen.

Oddvar og Jens-Petter hadde vært inne på forslagene 304 og 320. Forslag 304 oppfattet han og komiteen som et helt nytt forslag i forhold til det opprinnelige. I landsstyrets innstilling til forslag 320 sto det «kan ikke tiltres» - ikke minst fordi det også sto noe om merverdiavgift i forslaget.

- Landsmøtet kan jo vedta hva som helst, men 304 er et helt nytt forslag. Han var enig i mange av formuleringene, men det var også nytt at man hadde tatt med begrunnelse i forslaget. Det er ikke tradisjon for å ta med begrunnelser i handlingsprogrammet, sa Rodal.

Om forslag 273 sa han at komiteen anså dette dekket i innstillingen. Han var enig med Borglund i det han hadde sagt, men det var en jobb for administrasjonen hvordan man gjennomførte vedtak - det gjaldt også for ungdomstiltak.

Richardsen fra avd. 6 hadde kommet med et helt nytt forslag, forslag 370, og Rodal gjentok at det var administrasjonen og forbundsstyret som styrte forbundet. Hvordan tiltak skulle gjennomføres, behøvde ikke landsmøtet å blande seg inn i - i detalj.

Med disse kommentarene avsluttet Rodal sin oppsummering og anbefalte komiteens innstilling.

Dirigenten sa at det nå forelå 7 forslag utover redaksjonskomiteens innstilling. Han foreslo at man voterte over hvert av de sju forslagene for seg, der- nest behandlet man komiteens innstilling. Dette ble enstemmig godkjent av landsmøtet.

Fagbladredaktør *Odd Arne Olafsen* sa at han hadde vært involvert i arbeidet med det opprinnelige debatteftet og i etterarbeidet med handlingsprogram- met. Han viste til tidligere praksis om at administrasjonen gis fullmakt til å se på formuleringene og drive filologisk finarbeid i etterkant, så lenge inten- sjonene i forslagene ble ivaretatt.

Landsmøtet ga enstemmig en slik fullmakt.

Dirigenten viste til Rodals bemerkning om at Lundheims forslag var helt nytt og ikke kunne behandles. Det var imidlertid levert i riktig tid og han ville be landsmøtet avgjøre om forslaget kunne behandles.

Oddvar Lundheim, avd. 22 Sogn og Fjordane, sa at han ikkje såg på framleg- get som eit nytt framlegg. Det er landsmøtet som avgjer om det skal handsa- mast, ikkje redaksjonskomiteen. Eg forstår heller ikkje at framlegget inne- held noka grunngeving. Det som står i framlegget er meir ei presisering av kva som skal gjerast.

Dirigenten tok opp spørsmålet om forslaget kunne behandles, og det ble ved- tatt at det skulle det.

Forbundssekretær *Kjell Holst* advarte mot at landsmøtet nå forskjellsbe- handlet folk med liten, middels og lang erfaring fra landsmøter. Han syntes på denne bakgrunn at man også skulle votere over om Richard A. Rasmussens forslag kunne behandles på landsmøtet eller ei.

Dirigenten avviste denne påstanden og sa at Lundheims forslag var levert i riktig tid. Når han tok det opp til votering, var det fordi komiteen hadde på- stått at det var et helt nytt forslag, ikke et endringsforslag. Rasmussens for- slag kunne ikke behandles.

Landsmøtet sluttet seg til denne vurderingen

Voteringer

Lundheims forslag ble tatt opp til votering. Forslaget ble vedtatt.

Forslag 12 om allmenngjøring av tariffavtaler for utenlandske arbeidere ble vedtatt.

Forslag 293 om en heving av verneombudenes status ble tatt opp. Nestleder *Anders B. Rodal* beklaget at han ikke hadde kommentert dette for- slaget. Han var imidlertid litt skeptisk fordi mange steder er det arbeidsgi- verne som oppnevner verneombud - når de ansatte ikke selv har ordnet det. Det kunne gi utilsiktede virkninger om man vedtok dette. Forslag 293 falt.

Forslag 266 var blitt reist på nytt. Forslaget ble referert og vedtatt (gjaldt grunnopplæring).

Forslag 370 om nytt ungdomspunkt ble tatt opp og falt.

Med de vedtatte endringer ble Handlingsprogrammet i sin helhet tatt opp til votering og enstemmig vedtatt.

Dirigenten foreslo nå en kaffepause på 20 minutter. Møtet hevet 10.55.

Dagsordenen pkt. 7 – Diverse forslag forts.

Møtet ble satt igjen kl. 11.30. *Dirigenten* foreslo at landsmøtet gikk videre på behandlingen av diverse forslag, og fikk tilslutning til det.

Debatt og votering

Pensjonssaker

Forslagene 183, 184, 185, 186, 187 og 188 .
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Diverse

Forslag 190 var behandlet via bransjeforeninger, og ble ikke tatt opp til votering her.

Forslagene 191, 192, 193, 194, 195.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 196

Hans Th. Kittelsen, landsstyret, fikk ordet og viste til at dette forslaget fra avd. 7 går på å ansette jurist ved samtlige av LOs distriktskontorer. Han viste også til nytt handlingsprogram, der det heter at medlemmene bør få adgang til juridisk veiledning og bistand i sitt lokalmiljø. Siden forslag 196 var avvist, lurte han på hvordan dette var tenkt løst. Etter hans mening var det ikke lett å nå fram til LO-juristene på Youngstorget. Det var fint om noen i salen kunne svare på dette. Ellers understreket han at han ikke selv hadde vært med på behandlingen av saken i landsstyret.

Jens Tveit Aga, dirigentbordet, spurte om noen i salen kunne svare på spørsmålet som var reist, landsmøtet kunne ta seg tid til det.

Nestleder *Anders B. Rodal* sa at han ikke hadde prosjektet med seg, men han viste til at LO har satt i gang et prosjekt for å undersøke mulighetene omkring dette, og dermed anså landsstyret det for unødvendig at forbundet skulle vedta noe om en sak som er i gang.

Landsstyrets innstilling til 196 ble så enstemmig vedtatt.

Forslag 197 og 199

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 198

Odd Uno Fjeld, avd. 13 Hedmark, sa at avdelingen var klar over at dette forslaget hadde stor betydning for forbundets økonomi, men foreslo at forslaget ble oversendt og saken utredet i . perioden. Det var en viktig sak, ikke minst for de unge.

Truls Strand Nilsen, avd. 6 Hordaland, minnet om at dette var en ganske het potet også på forrige landsmøte da AOF-satsene ble diskutert. Landsmøtet vedtok forslag om et ad hoc utvalg til å utrede saken. Det hersker en viss tvil om dette er kommet ordentlig ut og er blitt drøftet i avdelingene. Avdelingen ville etterlyse hva dette utvalget kom fram til.

Anders B. Rodal overlot til Oddbjørn Nilsen å svare på spørsmål om ad hoc-utvalget og konsentrerte seg om satsene. Det kunne være ønskelig med økning av mye her i livet, også disse satsene, men AOF-stipendiet er satt akkurat på grensen til skattlegging - og da ville det ikke gi stor forskjell med øk-

ning. Og hvordan skulle man regne ut dette, gi 220 til tunnelarbeidere og 98 til renholdere? Kanskje kunne noen tjene ekstra på å gå på kurs, men det ville tappe forbundets økonomi.

Forbundssekretær *Oddbjørn Nilsen* sa at ad hoc-utvalget hadde bestått av Lillian Larsen og ham selv. - Vi fikk et oppdrag og avla rapport til oppdragsgiver. I hvilken grad avdelingene og det enkelte medlem har fått rapporten vet jeg ikke, men avdelingene er orientert via protokollen. Utvalget skulle ikke rapportere til avdelingene men til oppdragsgiver.

Når det gjaldt innholdet, pekte han på at dersom forbundet gikk utover stipuleringen av AOF-stipendiet, måtte det betales skatt av pengene og forbundet måtte betale arbeidsgiveravgift.

Med andre ord ville medlemmene sitte igjen med det samme beløp mens forbundet måtte ut med mer. Dessuten ble det mye ekstra å administrere slik at forbundet sannsynligvis måtte ansette flere folk. - Hvis vi begynner å rote med dette med skattedirektorat og departement, risikerer vi at hele ordningen ryker. De spekkhoggerne som sitter med flertall nå, rammer gjerne fagbevegelsen så snart de får en mulighet. Og det ville bli en todelt stipendordning, for landsmøtet kunne ikke vedta at AOF skulle dekke tapt arbeidsfortjeneste for deltakere fra Arbeidsmandsforbundet fullt ut.

Med dette håpet han landsmøtet hadde oppfattet signalene og ville avvise forslaget, slik at vi kan opprettholde den ordningen vi har og så heller jobbe i fellesskap i bevegelsen for å utvikle den ordningen videre.

Dirigenten refererte forslag 198 fra Odd Uno Fjeld, avd. 13 Hedmark. Dirigenten betraktet dette som et utsettelsesforslag og ville behandle det først.

Han tok forslaget opp til votering og mente at utsettelsesforslaget ble vedtatt. Det oppsto uro i salen på dette punkt.

Dirigenten mente at han hadde sagt at de som var enig i utsettelse og utredning skulle forholde seg i ro.

Distriktssekretær *Øystein Hagen*, avd. 7 Agder, sa at dirigenten hadde tatt opp forslag 192 istedenfor 198. Ha ba derfor om ny votering.

Dirigenten beklaget og sa nå klart og tydelig at han tok opp landsstyrets innstilling «kan ikke tiltres» og satte den opp mot utsettelsesforslaget.

Vedtak: Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

Forslag 200

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 201
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.
Forslagene 202-203
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.
Forslag 204
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.
Forslag 205
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.
Forslag 206
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.
Forslag 207
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.
Forslag 208
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.
Forslag 209
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.
Forslag 210
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Ferieloven

Forslagene 211, 212, 213, 214, 215

Dirigenten viste til landsstyrets innstilling som henviste til forslag 211 og forslag 355.

Odd E. Lyngås, avd. 23 Nord-Trøndelag, sa at det sto en feil i innstillingen. Man skulle vise til forslaget 350, ikke 355.

Landsstyrets innstilling, med denne rettelse, ble enstemmig vedtatt.

Forslagene 216, 217 - landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslagene 218, 219

Bente Jørgensen, avd. 7 Agder, ble frustrert og oppgitt over å lese forslag 218. Hun hadde nå jobbet i mange år for å få til en pensjonsordning for våre reinholdere, og nå kommer det forslag om ny utsettelse og utredning i år 2000. Nå kunne hun ikke være med på flere utsettelse. Hun så at et sentralt forsikringskontor skulle få 2/3 av inntektene, mens avdelinga skulle sitte igjen med 1/3. Økonomien ute i avdelingene er pressa fra før, og den blir ikke bedre av dette. Hun ba landsmøtet vedta forslag 219, og stemme ned 218. Gjennomsnitts pensjonsalder i reinhold er ikke mye over 50 år. Avdelinger som finner det brysomt å arbeide med forsikring, kan utnytte allerede inngåtte avtaler.

Kjell Sagstad, distriktssekretær avd. 6, var helt enig i det Jørgensen hadde sagt. Han støttet også forslag 219, og ble like frustrert som foregående taler over å lese forslag 218. Ved forslag 218 hjelper vi ikke de svakeste og de som virkelig trenger hjelp og støtte.

Per Ørnulf Andersen, distriktssekretær avd. 3 Møre og Romsdal, trodde det var noen misforståelser ute og gikk. For å fortsette der Kjell Sagstad slapp: Det er en administrativ samling av forsikringsbehandlingen i dette. Avdelingene må fortsatt markedsføre, informere og hjelpe medlemmene, men den rene administrasjonen - få inn pengene - er foreslått lagt til et felles kontor. Hvorfor? For første gang har vi i dette forbundet på grunn av nytt datasystem muligheter til å få et felles opplegg for hele forbundet, alle medlemmer, over hele landet. I dag har hver avdeling sitt system. Mye tid går med til forsikringsadministrasjon i avdelingene. Det er ikke snakk om å fjerne ressurser, men å sette dem inn på en annen måte.

Når det gjelder prisen, foreslår Møre og Romsdal at 2/3 av administrasjonspengene skal gå til det sentrale kontoret., men det er det selvsagt mulig å moderere. 1/3 til avdelingene er en minimumsandel, og viser det seg at det sentrale kontoret blir billigere enn forventet, skal det tilbakeføres en større andel til avdelingene.

Han minnet om landsmøtevedtak fra 1995 om at det skal arbeides for like forsikringsavtaler for alle medlemmer over hele landet. Dette har vi ikke greid å oppfylle i inneværende periode. Han syntes at forbundet skulle forsøke å få gjennomført det i kommende periode, og det kan oppnås med et felles forsikringskontor.

Bjørn Tiller, distriktssekretær, avd. 23 Nord-Trøndelag, var også blitt forundret over å lese forslag 218, og ble ikke mindre forundret over å høre Per Ørnulf, som nå sa at avdelingene fortsatt skulle ha alt arbeidet, selv om det ble opprettet et sentralt forsikringskontor. Vedtaket på landsmøtet om like forsikringer hadde vært et godt vedtak, men landsmøtet mente vel ikke at vi dermed ikke skulle gjøre noe mer for å utvikle forsikringsordningene. Det skjer jo en stadig utvikling i samfunnet, og der må vi følge med.

Han mente at en del oppgaver kan samles, og at det nye medlemssystemet kan medføre at ting blir mer lettvinne, men han gikk mot forslag 218.

Bente Jørgensen, avd. 7 Agder, ønsket at medlemmene selv skulle få være med og bestemme over sine forsikringsordninger. Vi lever i et langstrakt land, behovene er ulike. Dette vil bli lettere å administrere lokalt. Landsmøtevedtaket fra 1995, som var nevnt, har hittil ikke ført til noen ting. Stem ned 218, sa hun.

Hovedkasserer *Jens Haverstad* kom litt seint inn i debatten. Om forslag 218 fra Møre og Romsdal sa han at det har sammenheng med utviklingen på datasiden. Det er nettopp for å kunne gjøre slike ting at forbundet har gått til

betydelige datainvesteringer, det gjelder å få nytte av dem. Avdelingene klager stadig over mye arbeid knyttet til administrasjon av forsikringer. To ansatte på et sentralt kontor som driver med dette på heltid, kan være en god løsning, så tenk nøye gjennom saken, anbefalte han. Et nytt landsstyre vil helt sikkert ivareta denne saken på en betryggende måte. Mye av arbeidet ute består av registrering, utsending av giroer m. v. Han håpet landsmøtet ville åpne muligheten for å prøve ut dette sentralt

Når det gjaldt forslag 219 - bakgrunnen for landsmøtevedtaket i 1995 var ønsket om at medlemmene skulle kunne beholde forsikringsordningen sin når de flytter mellom avdelingene. Dette viser seg dessverre umulig å gjennomføre, da avdelinger har inngått ordninger på egen hånd.

Erik S. Meidell, avd. 7 Agder, var opptatt av desentralisering. Forsikring er viktig, og det skal være nærhet til medlemmene. Avdelingskontorene vet best hvor skoen trykker og hvor problemene ligger. Og kommer det dit at oppgjør trengs trengs, er det bra å ha det lokalt. Det blir noe kortere vei, og byråkratisering kan unngås. Forsikringsordninger må selges til medlemmene, også det er lettere å gjøre lokalt.

Per Ørnulf Andersen, avd. 3 Møre og Romsdal, sa at nå må ikke skitt og kanel blandes. Siste taler snakket om skadeoppgjør, det er det Vår Forsikring som tar seg av, og pengene overføres på konto i løpet av noen dager. Når det gjelder kostnadene for avdelingene, går de til papir, trykk, porto, giroer - alt mulig rart. I hans avdeling måtte i tillegg kontorsekretæren jobbe overtid med forsikringsadministrasjon, også det betydde ekstra kostnader. I hans avdeling ville de derfor være vel fornøyd med å sitte igjen med 1/3 av inntektene når et sentralt kontor tok seg av administrasjonen.

Når det gjaldt medlemspleien så ville ikke den bli forringet etter forslaget. Det er fortsatt avdelingskontoret som skal informere og bistå medlemmene. Det er selve administrasjonen som skal legges sentralt etter forslaget. Som eksempel nevnte han at avdelingen fikk LO-favør lagt over til forbundet og fikk en rimeligere ordning med det. Noen avdelinger har toppsikring i forbindelse med Kollektiv Hjem, noen har begynt å innføre uføreforsikring.

- Det har vi ikke kapasitet til i vår avdeling. Det må sendes til forbundets administrasjon, sa han.

Distriktssekretær *Øystein Hagen*, avd. 7 Agder, ville først ta opp forslag 219 for å sikre at det fikk separat behandling, men dirigenten gjorde oppmerksom på at 219 allerede var tatt opp.

Av hvem? spurte Hagen uten at svar ble gitt.

Hagen gikk sterkt i mot forslag 218 og etablering av et eget administrasjonskontor for forsikringer i forbundet. Han grunnga det med et eksempel. Når for eksempel medlem Hansen i Søgne ikke har betalt på to måneder, så vet vi i avdelingen at han kommer til å betale. Vi stryker ham ikke, men venter. Skulle det gå lang tid, gir vi beskjed om at han må få ordnet det slik at

han får utsettelse og ikke mister forsikringen. Det vil ikke et sentralt forsikringskontor kunne gjøre.

Om forslag 219 sa Hagen at dersom det ikke blir vedtatt, var man tilbake i den gamle ordningen der avdelingene tegner egne forsikringer etter ønske fra medlemmene. Slik det er i dag, er det en forsikringskomite på 3-4 medlemmer som tar det opp med forsikringsselskapet. Det er ikke en særlig demokratisk ordning.

Når det gjaldt innbetaling, mente Hagen at man med den nye datateknologien langt lettere kan behandle innbetaling av kontingent. Det letter arbeidet betraktelig slik at tid kan frigjøres til annet arbeid. - Dette er også et argument mot forslag 218.

Han ville så komme inn på forskjellen mellom avdelingene, men tegnet seg i stedet til nytt innlegg da han fikk beskjed om at det bare var et halvt minutt igjen av taletiden.

Strek

Dirigenten foreslo strek satt under neste innlegg. Dette ble enstemmig vedtatt.

Distriktssekretær *Kjell Sagstad*, avd. 6 Hordaland, sa at man måtte forstå at dette var en sak som opptok ham sterkt. Hver eneste måned er det medlemmer som beklager seg overfor vår kontorsekretær. Kontorsekretærene ute i avdelingene gjør en kjempejobb overfor medlemmene. Når NN ikke har betalt sin forsikring, så tar kontorsekretæren kontakt. Hun vet at vedkommende må ha en grunn til forsinkelsen og vedkommende blir ikke automatisk strøket, men gis utsettelse. Hvis vi får et sentral kontor med Jens eller andre som leder, vil vi aldri kunne ha den samme oversikt som de lokale sekretærene har. Han anbefalte innstendig landsmøtet å stemme ned forslag 218. Tenk i hvert fall nøye over hva dere gjør!

Dirigenten refererte talerlisten og strek var satt.

Distriktssekretær *Axel Jessen*, avd. 2 Oslo/Akershus, kunne ikke se noen problemer med landsstyrets innstilling og 218. Her får vi et nytt system som alle kan følge med i. Derfor kan jeg ikke se problemer i det hele tatt. Når vi investerer i moderne datateknologi, så må vi også kunne utnytte det, sa Jessen.

Hovedkasserer *Jens Haverstad* sa at det var godt sagt av Alex. Jeg er klar over at dette også har litt med økonomien i avdelingene å gjøre. Med den lokale forsikringsavtalen følger også en provisjon som er med å styrke driftsgrunnlaget for avdelingskontorene. Men forbundet skal ikke først og fremst drive lokale forsikringskontorer for at kontorene skal drive lønnsomt. Kontorene skal drive faglig arbeid først og fremst, sa Haverstad som ikke

var enig i at man ble helt fremmedgjort med et sentralt register. Vi får alle full oversikt til enhver tid. Stem derfor for forslag 218, sa Haverstad.

Distriktssekretær *Per Ørnulf Andersen*, avd. 3 Møre og Romsdal, viste til at det var sagt en del om hva dere møter hvis dere stemmer for 218. - Da kan jeg si noe om hva dere går glipp av hvis dere stemmer ned 218. Arbeidsmandsforbundet er på mange måter et ulike forbund når det gjelder forsikring. Hvilke forsikringer man kan få, er avhengig av hvilken avdeling man tilhører. Hvis man flytter, får man ikke automatisk de samme forsikringene. Det skjer ulikhetsbehandling av medlemmene. Det kan gjelde uføreforsikring og LO Favør. Med forslag 218 er man sikret en lik forsikringsordning for alle over hele landet. Det er ikke slik at de som har tegner lokale forsikringer, må sløyfe disse når man får en sentral ordning. Det vil åpne for flere, ikke stenge for noen. Det er også slik at f. eks. LO Favør koster mindre jo nærmere forbundet forsikringen er tegnet. Det er billigere med en forsikring tegnet av forbundene enn man kan få til lokalt. Jeg anser ikke at forslag 218 er i strid med 219. Ingen skal miste noe, sa Andersen.

Distriktssekretær *Øystein Hagen*, avd. 7 Agder, fikk ordet for annen gang og sa at han syntes flere hadde brukt begrepet teknologi på en merkelig måte. Det er riktig at man i et sentralt register kan se hvem som har betalt og ikke, men hvem er det som skal sende purring til dem som ikke har betalt? Hva skal gjøres etter 3 måneder - som er vedtektsbestemt frist for å stryke folk fra forsikringen. Purringen burde ligge i avdelingene.

Det ble sagt at det var problemer med folk som flytter. Vi har hatt en livsforsikring i avdelingen siden 1984. Hvis man da f. eks. flytter fra Kristiansand til Møre og Romsdal, må man bytte avdeling, men man kan beholde forsikringen i Kristiansand.

Han var for et mangfold av forsikringer, men han var redd for at det ville rase nedover med forsikringene ettersom medlemmene ble eldre. Forsikringen ble da så dyr at den ville falle bort av seg selv. Grunnen er at tilslutningen i enkelte klubber er høy, mens den i andre er svært lav - gjennomsnittet blir for lite til at man kan tegne en kollektiv forsikring, man må ha en frivillig privat forsikring. Etter hans mening var det nødvendig at forsikringen ble behandlet lokalt og at man der vurderte forsikringen etter pris, vilkår og ytelser. Han anbefalte sterkt forslag 219 og advarte mot forslag 218.

Jens Tveit Aga, landsstyret, sa at dette tydeligvis var distriktssekretærenes forsikringsdag. Han hadde i landsstyret sagt at forslag 219 fortsatt skulle være med i utredningen. Forbundsstyret hadde ikke innstilt på dette. Under-tegnede mente at dette var forsikringsordninger som avdelingene hadde gode erfaringer med. Derfor burde den fortsatt være med i utredningen. Stem derfor for forslag 219, sa Aga.

Votering

Dirigenten spurte om han kunne votere alternativt mellom 218 og 219. Mange advarte mot dette og ville ha dem votert over separat.

Bård Kristensen, landsstyret, sa at man først måtte votere over landsstyrets innstilling.

Hvis landsstyrets innstilling falt, kunne man votere over hvert enkelt forslag.

Distriktssekretær *Per Ørnulf Andersen*, avd. 3 Møre og Romsdal, sa at forslag 218 og 219 ikke sto i motstrid til hverandre. - Voter derfor over forslagene hver for seg!

Dirigenten mente at hvis man vedtok forslag 218, ville 219 være falt.

Landsstyrets innstilling til 218 ble tatt opp til votering.

Ved første gangs votering så stemmetallene like ut og tellekorpene ble alarmert.

Dirigent *Jens Tveit Aga* presiserte voteringsgrunnlaget en gang til. Man skulle stemme over landsstyrets innstilling til 218. Hvis den ble vedtatt, falt forslag 219, men det ville fortsatt være med i utredningen.

Ny votering

Nå hadde stemningen snudd betraktelig. Det var et overveldende flertall for landsstyrets innstilling. Tellekorpset kunne hvile.

Forslag 220 og 223 var etter dirigentens mening ute av bildet allerede.

Forslag 221

Distriktssekretær *Sven Pettersen*, avd. 13 Hedmark, sa at Hedmark hadde lagt frem et omfattende og vidløftig forslag om forsikringsordningene som kunne bygges inn i en totalforsikring. Han var skuffet over landsstyrets innstilling som ikke ville tiltre forslaget. Han hadde som intensjon å påvirke ikke bare forbundet men hele LO med sitt forslag. Han ville bygge ut LO Favør til å omfatte alle de nødvendige forsikringer for ting en proletar (etter Marx' betegnelse) i dag eide alene eller sammen med banken. Intensjonen i forslaget var at intensjonene skulle tiltres og at det skulle sendes videre i LO-systemet. Han var klar over at forsikringskomiteen ble styrt gjennom en innnevret form for demokrati, men allikevel. Helst skulle vi ha vedtatt kollektive ordninger for forbundet, men jeg har forstått at dette landsmøtet ikke er

modent for det nå, sa Pettersen, som foreslo at intensjonen i forslaget fra Hedmark ble tiltrådt og at det ble oversendt forsikringskomiteen og det nye forbundsstyret.

Distriktssekretær *Per Ingebrigtsen*, avd. 4 Nordland, hadde sett på opplistingen av forsikringsobjekter i Hedmark-forslaget og spurte: - Hvor er scooteren, katta og marsvinet? Jeg synes dette bærer helt ut på viddene. Følg derfor landsstyrets innstilling!

Ved voteringen ble landsstyrets innstilling vedtatt mot noen få stemmer.

Forslag 222
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 223 gikk ut.

Forslag 224
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 225
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 226

Eldbjørg Klimpen, landsstyret, fikk ordet for å rette opp en trykkfeil i heftet. I landsstyrets innstilling skal det henvises til innstilling til forslagene 39 og 43 under behandlingen av vedtektene.

Dirigenten fastslo, når det nå ble henvist til vedtektene, at dette forslaget i realiteten allerede var behandlet, og han gikk videre til neste forslag.

Forslag 227
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 228
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten konstaterte at landsmøtet nå hadde behandlet ferdig alle forslag i heftet. Det gjensto å behandle forslag fra redaksjonskomiteen for politiske uttalelser etter lunsj.

Han spurte delegatene om de ville korte inn lunsjpausen og heller bli tidligere ferdig med ettermiddagsmøtet?
Etter respons fra salen foreslo han at ettermiddagsmøtet skulle begynne al-

lerede 14.30.

Distriktssekretær *Per Ingebrigtsen*, avd. 4 Nordland, fikk ordet til forretningsordenen og protesterte. Han kunne ikke se at landsmøtet hadde så knapt med tid at det var nødvendig å kutte lunsjpausen. Det var noen som hadde en del arbeid å gjøre i pausen.

Argumentet slo igjennom og det ble vedtatt å starte ettermiddagsmøtet kl. 15.00 - i samsvar med forretningsordenen for landsmøtet.

Dirigenten hadde så en beskjed til landsstyret. Det skulle møte umiddelbart foran hovedinngangen, til fotografering.

Formiddagsmøtet ble hevet kl. 12.55.

Ettermiddagsmøtet torsdag 10. juni

Ettermiddagsmøtet ble satt kl. 15.00 med *Kjell Iversen* som dirigent. Først var det allsang - « Verden er vår » - med Sven Pettersen som forsanger.

Dirigenten kom først med noen praktiske opplysninger og redegjorde for møteopplegget før han ga ordet til sekretær Grethe Iversen Åsen, som leste protokollen fra formiddagsmøtet.

Oddvar Lundheim, avd. 22 Sogn og Fjordane, fikk ordet til protokollen, og sa at det ikkje gjekk fram at det var blitt røysta over endringsframlegget til forslag 302.

Det vart klargjort at dette var vedteke.

Protokollen ble enstemmig godkjent med denne merknaden.

Hovedkasserer *Jens Haverstad* fikk ordet til noen praktiske opplysninger for kvelden og morgendagen. I morgen fredag måtte rommene være utsjekket før kl. 12.00. De som holdt til på andre steder enn dette hotellet ble anbefalt å ta utsjekkingen på morgenen før de kom til landsmøtet. Det var plass til bagasje i «Jøtul», i underetasjen. Alle i administrasjonen ble oppfordret til å bli igjen og delta med nedpakkingen, slik at dette ikke ble overlatt til noen få.

Fra NSB forelå beskjed om den som ønsket billett til tidlig avreise, måtte skaffe plassbillett selv. Første buss var satt opp kl. 13.10, den var for dem som hadde tidlig flyavgang. Fire busser gikk kl. 14.00, en var satt opp kl. 16.00. Bussene går til Lillehammer stasjon.

Det hadde foregått en del lotterisalg, ikke så rent lite, heller. Trekning vil le skje på kveldens festmiddag, så pass på og ta med loddene. Dersom ikke gevinstene hentes på første lodd, vil det bli foretatt ny trekning. Gevinstene skal deles ut i kveld uansett.

Når det gjaldt bordplasseringen ved kveldens festmiddag, var 3 bord reservert. Bordplasseringen ville bli oppslått på utsida av salen. Middagen vil bli servert presis kl. 19.30.

- Pass på å ta med alle viktige papirer etter møteslutt, de som ligger igjen vil bli fjernet.

Oddvar Guttormsen, tillitsvalgt for de regionale verneombudene, fikk ordet og sa at ordningen med regionale verneombud for bygg og anlegg hadde fått en trang fødsel i 1981. Det hadde vært mange meninger om ordningen og svært mange evalueringsrapporter var skrevet. I den siste fra Statskonsult konkluderte man med at ordningen burde legges ut på anbud. - Vi har stor tillit til dette landsmøtet. Takk for den tilliten dere har vist under disse forhandlingene!

Innlegget ble applaudert.

Det ble innvilget noen permisjonssøknader før landsmøtet gikk over til behandling av forslagene fra redaksjonskomiteen for politiske uttalelser

Dagsordens pkt. 8 – Den politiske situasjon, uttalelser

Ordet ble gitt til forbundsleder *Arnfinn Nilsen*, redaksjonskomiteens leder, som sa at komiteen hadde hatt en del konkrete ting å forholde seg til og den hadde nå lagt fram tre forslag til uttalelser.

Det forelå to forslag fra representanten Jan Klemetsen, det var et forslag fra Hans Th. Kittelsen og et fra Per Ingebrigtsen. Man hadde i tillegg aktuelle saker som pekte seg ut, situasjonen på Balkan, arbeidsledighetssituasjonen sett i relasjon til revidert nasjonalbudsjett og den alminnelige politiske utvikling med omorganisering/privatisering av sektorer som til nå har vært under statlig styring og politisk kontroll.

- Vi har i komiteen lagt vekt på at vi skulle begrense oss mest mulig, både i antall resolusjoner og ved at vi er knappe og presise i formuleringene. Kanskje har vi vært litt for knappe, etter manges mening. Jeg skal referere forslagene og så får dirigenten finne frem til en praktisk behandling av dem, sa Nilsen.

Han viste til innsendte forslag nr. 229 og 230 i forslagsheftet og leste forslagene komiteen hadde hatt til behandling, satt fram på landsmøtet av Jan Klemetsen, Hans Thorvald Kittelsen og Per Ingebrigtsen. (Tidligere referert).

Arnfinn Nilsen la så fram redaksjonskomiteens følgende tre forslag til uttalelser:

Konflikten på Balkan

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund, som er samlet på Øyer i dagene 6.-11. juni 1999, er lettet over at krigshandlingene på Balkan nå er stanset.

Krigen har skapt en enorm menneskelig katastrofe på Balkan. En million mennesker er drevet på flukt fra Kosovo, og lever i den ytterste nød i flyktningeleirene i Albania og Makedonia. Nesten like mange er flyktninger i Serbia. Norske myndigheter, og det internasjonale samfunn for øvrig, må trappe opp den økonomiske og humanitære innsatsen til flyktningene, slik at den øyeblikkelige nøden kan lindres.

Det viktigste nå er at de kosovoalbanske flyktningene snarest får vende hjem i fred og under beskyttelse av en internasjonal fredsbevarende styrke. Samtidig er behovet for langsiktig hjelp enormt. Det blir ingen varig fred på Balkan uten at det internasjonale samfunnet engasjerer seg med full styrke i gjenoppbyggingen av denne krigsherjede regionen, og forplikter seg til langsiktig økonomisk bistand. Landene på Balkan må hjelpes ut av fattigdom og nød. Det vil være det beste grunnlaget for en utvikling i retning av demokrati og fredelig sameksistens.

Her har Norge, i likhet med de øvrige landene i Nato, en forpliktelse og et ansvar.

Rettes til:

Til regjeringen og utenrikskomiteen i Stortinget.
Presse

Arbeidsledighet

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund, som er samlet på Øyer i dagene 6.-11. juni 1999, ser med bekymring på at regjeringen i revidert budsjett aksepterer høyere arbeidsledighet.

Innenfor anleggssektoren er to store utbygginger avsluttet, Gardermoen og Rikshospitalet. Dette kommer samtidig med den generelle nedgangen i bransjen. For å demme opp for økt arbeidsledighet peker landsmøtet på mange uløste oppgaver.

Innenfor jernbanesektoren har vi elektrifisering av Nord-Norge banen og ARE prosjektet mellom Troms og Narvik.

I energisektoren kan store ressurser utnytted ved å ruste opp gamle kraftverk. Det samme gjelder overføringsnett.

I vegsektoren dekker investeringsnivået knapt igangsatte anlegg. Derfor er det viktig med økning i investeringsmidlene, slik at planlagte nye anlegg kan settes i gang.

Innen alle de tre sektorene er det mer enn nok av oppgaver. Landsmøtet krever at staten styrer bevilgningene slik at økt arbeidsledighet kan unngås.

Rettes til:

Regjeringen og de politiske partiene på Stortinget
Presse

Ren utvikling

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund, som er samlet på Øyer i dagene 6. - 11. juni 1999, vil peke på at kommunalkomiteen på Stortinget har uttalt at staten gjennom arbeidet til Ren Utvikling «får utført en effektiv og nødvendig kontroll som det offentlige vanskelig kan erstatte. Det er viktig å bidra til at dette arbeidet fortsetter.»

Landsmøtet krever at regjeringen fortsatt viser ansvar og støtter Ren Utvikling moralsk og økonomisk, slik at stiftelsen kan fortsette arbeidet for å skape bedre forhold for ansatte i renholdsbransjen, og for å bekjempe svart økonomi i bransjen.

Landsmøtet oppfordrer de politiske partiene til å sørge for videre drift av Ren Utvikling.

Rettes til:

Regjeringen og de politiske partiene på Stortinget
Presse

Når det gjaldt forslaget fra Klemetsen om vekterne, viste Arnfinn Nilsen til at vi skal være på trygg grunn når vi uttaler oss. Uttalelsen fra Kristin Krohn Devold, som forslaget henviser til, var så oppsiktsvekkende at komiteen måtte dobbeltsjekke. Den fikk Drammens Tidende og Buskerud Blad, som hadde referert Devold, til å fakse uttalelsen. Hennes sekretær på Stortinget var også blitt forespurt.

En del av politibilene har våpen, men de er plomberte og det er vedkommende politimester som har avgjørelsen om de skal løses. Da ville det være påfallende om vekterne skulle bevæpnes.

Nilsen siterte fra Drammens Tidende en uttalelse fra Kristelig folkepartis representant i justiskomiteen, Finn Kristian Marthinsen, som mente vaktelskapene hadde mulighet til å leie inn våpenhjelp til å sikre transportene,

det ville da si å leie politi. Marthinsen var overbevist om at bare politi og ingen andre skulle forestå bevæpnede transporter. Ellers ville det bare føre til økt våpenbruk.

På et møte arrangert av Drammen Høyre skulle Kristin Krohn Devold ha antydnet muligheten av å bevæpne vekterne. Denne antydningen ville imidlertid Kristin Krohn Devold ikke vedkjenne seg og da fant vi det ikke riktig å bruke Klemetsens forslag, sa Nilsen.

Det var i stedet fullt mulig at vekterne på landsmøtet kunne samles i en pause og selv utforme en uttalelse, rettet til vaktelskapene, om bedre sikkerhet ved verditransportene.

- En slik uttalelse mener jeg det blir tid til å votere over på landsmøtet i morgen formiddag. Men redaksjonskomiteen må få se på den først.

I uttalelsen om Ren Utvikling er det bare snakk om en liten endring i forhold til Klemetsens forslag. I siste setning hvor han retter oppfordringen til Arbeiderpartiet, har redaksjonskomiteen endret dette til «de politiske partiene».

Når det gjaldt overføringsnett hadde han stoppet opp litt i pausen og, uten å ha nevnt det for de øvrige medlemmer av komiteen, fått et innspill fra forbundets nestleder til det avsnittet som starter med «I energisektoren...», dette på bakgrunn av ting som foregår i Beiarn i Nordland i dag. Setningen blir da slik: «I energisektoren kan store ressurser utnytted ved å bygge ut konsesjonsbehandlede kraftanlegg og...osv.». Nilsen nevnte at dette endringsforslaget selvsagt skal behandles på vanlig måte.

Så kom han inn på Hans Th. Kittelsens forslag som Kittelsen selv hadde referert, og som går på at markedskreftene ikke skal styre hvor investeringene skal gå. Dette hadde komiteen funnet såpass ensrettet i forhold til vei, så den syntes det måtte formes på en annen måte. Han mente Kittelsens forslag nå var ivarettatt med siste setning i uttalelsen.

Nilsen leste også opp uttalelsen om Balkan (gjengitt ovenfor). Her håpet forbundslederen på brei samling om uttalelsen.

Siden krigen nå er avsluttet, mente Nilsen at Per Ingebrigtsens forslag var uaktuelt. Når det gjaldt forslagene 229 og 230 mente han videre at de var fanget opp av uttalelsen om arbeidsledigheten.

Debatt og votering

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, takket Arnfinn for redegjørelsen. Han forsto godt problemet i forhold til å lage en uttalelse direkte relatert til Krohn Devolds uttalelser, og spesielt når hun selv ikke vil vedkjenne seg disse. Det kan godt hende at hun er feilsitert av pressen, det hender, men det kan også godt hende at hun har fått kalde føtter. Han mente at vekterne burde ta den utfordringen og den muligheten Arnfinn skisserte ved at de kun-

ne få lage en uttalelse på mer generelt grunnlag om vekternes sikkerhet, som så kunne legges fram for landsmøtet fredag morgen. Landsmøtet ga sin tilslutning til dette.

Dirigenten opplyste at forslagene ville bli behandlet i riktig rettesfølge, nr. 1 først, deretter nr. 2 og så nr. 3, selv om redaksjonskomiteens leder hadde fulgt motsatt rekkefølge. Han gikk så over til behandling av forslag nr. 1 - Balkan.

Gudmund Selvåg, avd. 6 Hordaland og landsstyret, ville ta opp en liten ting. Det er viktig at de kosovoalbanske flyktningene får vende hjem, men det vil ikke være bra om folk fikk det inntrykk at det bare var de kosovoalbanske flyktningene som landsmøtet var opptatt av. Han mente at alle flyktninger måtte få vende trygt hjem, gjerne med understreking av alle.

Kjell Holst, administrasjonen, var inne på det samme, og foreslo «flyktningene». Det er ikke snakk om alle, og ikke kosovoalbanske, men kort og godt flyktningene, mente han.

Dirigenten fastslo at det forelå to endringsforslag til første setning i 3. avsnitt. Han hadde håpet at de to forslagsstillerne kunne bli enige om en formulering på «alle flyktninger» / «flyktningene» da det var liten forskjell.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* sa at han var opptatt av at mindretallet skal få rett. I første avsnitt er man ganske konkret på «flyktningene». Da kan man vel i annet avsnitt også bruke flyktningene, sa Nilsen.

Gudmund Selvåg trakk deretter sitt forslag og det ble Holst som vant med «flyktningene».

Dirigenten ga ordet til en representant for vekterne, *Arne Vassvik*, avd. 3 Møre og Romsdal, som sa at det ikke var noe i veien for at vekterne kunne utarbeide et forslag til uttalelse om vekterne og bruk av våpen i tjenesten. Man hadde ventet at en større artikkel om vekterne, om pengetransporter og politiets rolle i forhold til vekterne skulle ha kommet i Aftenposten denne dagen. Saken ville imidlertid komme neste dag, og da ba han om at i hvert fall 1 eksemplar ble liggende til ham. Vi ser frem til oppslaget i Aftenposten i morgen, sa Vassvik.

Så til uttalelsen om arbeidsledighet:

Hans Thv. Kittelsen, landsstyret, viste til at Arnfinn Nilsen allerede før komiteen hadde kommet i arbeid, hadde antydnet overfor ham at det ble van-

skelig å få inn noe av hans forslag i en uttalelse. Her skulle man ikke legge opp til en krig mellom privat og offentlig sektor på landsmøtet. I forslaget til uttalelse er det egentlig bare siste setning som berører det sentrale spørsmålet. Hovedbudskapet fra oss burde være liberaliseringen av markedet. Vi mener at det ikke er privat kapital som skal styre infrastrukturen. Det gjelder både veg, jernbane og luftfart. Vi bør si noe om dette, sa Kittelsen.

Distriktssekretær *Odd Skum*, avd. 17 Finnmark, tok ordet fordi forslaget for så vidt ser greit nok ut, men det hadde vært fint om man også tok med en henvisning til det nordligste fylket, som har størst ledighet i landet. Han hadde tenkt seg at det skulle stå i tilknytning til det som står om at to store prosjekter Gardermoen og Rikshospitalet nå er avsluttet. Man kunne i tillegg skrive at Fatima-prosjektet i Finnmark er under avslutning. Han fremsette følgende forslag:

Tilføyelse til redaksjonskomiteens forslag om arbeidsledighet - etter Rikshospitalet i 2. avsnitt tilføyes:
Og et stort anlegg er i ferd med å avsluttes - nemlig FATIMA-prosjektet i Finnmark.

Distriktssekretær *Åge Seppola*, avd. 27 Finnmark, sa at han var glad for at man hadde tatt opp spørsmålet om videreutvikling av transportmønsteret i Nord-Norge. Det er jo slik i dag at nesten all veitrafikk nord for Bodø går gjennom Sverige. Aksen fra Vesterålen, Lofoten gjennom Ofoten og mot Russland, gjør Ofoten til et veldig viktig trafikknutepunkt. Prosjektet med tog fra Narvik til Oslo var dømt nord og ned men er blitt en kjempesuksess. Han syntes på denne bakgrunn av at man i uttalelsen føyet til noe om ARE-prosjektet, bl.a. elektrifisering av Nord-Norge-banen og avsetting av midler til planlegging av en jernbane mellom Narvik og Tromsø. Han fremsatte følgende forslag:

Politisk uttalelse - sak 2

Til avsnitt 3 - andre setning

For å videreutvikle ARE-prosjektet ber landsmøtet om at det på neste års statsbudsjett bevilges midler til planlegging av jernbaneutbygging mellom Narvik og Tromsø.

Oddvar Lundheim, avd. 22 Sogn og Fjordane, sa at landsmøtet vel no byrja å bli lei han, men han kunne lova at dette var hans siste landsmøte, og kanskje det var siste innlegget hans og. I det nestste avsnittet hadde han ynskja at det var med eit tillegg som særleg gjekk på å avsetja nok midlar til vedlikehold og drift på all den kapital som var lagd ned i norsk vegnett. Det er investert mykje, men det vert sett av alt for lite til vedlikehald. Ein setning om dette bør med i nestste avsnitt. Han framsette eit framlegg om dette, som han denne gongen hadde forfatta på bokmål:

I veisektoren dekker investeringsnivået knapt igangsatte anlegg, og midlene til drift/vedlikehold er for små til å ivareta veikapitalen. Det er derfor nødvendig med økning i drift/vedlikeholdsmidlene. Det er likeledes nødvendig med økning i investeringsmidlene slik at planlagte nye anlegg kan settes i gang.

Bård Kristensen, landsstyret, sa at han i likhet med Seppola ville be om landsmøtets støtte til en formulering som gikk på Nord-Norge. ARE-prosjektet er et prosjekt som går på eksisterende jernbanenett. Det står også i uttalelsen Nord-Norge-banen. Det skal hete Nordlandsbanen. men dette kan vel rettes opp? Da meldingen om Nord-Norge-banen ble behandlet i Stortinget, ble det foten ned. Den mest vellykkede delen av prosjektet, nemlig Narvik-Tromsø, ble imidlertid ikke behandlet separat. Det var hele strekningen som ble behandlet. Forslaget fra Seppola om å avsette midler til en planlegging av jernbane fra Narvik til Tromsø ville han støtte og ba også landsmøtet om å gjøre det samme.

Det forelå også et fremsatt forslag fra nestleder Anders B. Rodal, som hadde følgende ordlyd:

Avsnitt 4

I energisektoren kan store ressurser utnyttes ved å bygge ut konsesjonsbehandlede kraftanlegg og ved å ruste opp gamle kraftanlegg. Det samme gjelder overføringsnettet.

Distriktssekretær Per Ingebrigtsen, avd. 3 Nordland, hadde ikke tenkt å engasjere seg så sterkt i forbindelse med denne uttalelsen som han syntes hadde fått med det meste. Men han ville understreke at samferdsel er en viktig sak. Han hadde inntrykk av at jo flere prosjekter som lanseres jo sikrere kan en være på at de ikke blir gjennomført. Nye prosjekter kommer som manna for dem som vil trenere realisering av prosjektene. Det første bud nå måtte være å få rustet opp Nordlandsbanen. Den er i så dårlig forfatning at det på enkelte strekninger er livsfarlig å kjøre med tog.

Han så seg nødt til å fremme et forslag om en egen «samferdselskomite» i forbundet og håpet det ville bli flertall for noe sånt. - Vi må sterkere på banen når det gjelder samferdselspolitikken, presse på og gjøre noe konkret.

Dirigenten foreslo strek for debatten om denne uttalelsen. Det ble vedtatt.

Distriktssekretær Kjell Sagstad, avd. 6 Hordaland, takket redaksjonskomiteen for uttalelsen som han syntes var god, men han følte at det likevel var litt som manglet. Han ville syntes forslaget fra Nordland i utgangspunktet var veldig godt og kunne tenke seg å hente ut noe derfra, med en tilføyelse, og satte fram følgende forslag:

Sikre og oppgradere vedlikeholdet til sikkert nivå. Investeringer til utbedring av havner og farleder bør prioriteres for å dekke dagens behov innen fiskeriene og kysttrafikken.

Oppsummering

Redaksjonskomiteens leder, Arnfinn Nilsen, fikk ordet til oppsummering. Han mente det var fornuftig om komiteen fikk et kvarter for seg sjøl for å prøve å innpasse endringer som var foreslått. - Men ikke alle.

Han hadde ikke problemer med å forandre Nord-Norge-banen til Nordlandsbanen.

Han trodde alle var enige i den endring Anders B. Rodal la opp til angående konsesjonsbehandlede kraftverk. Når det gjaldt vedlikehold, kunne komiteen godta det hvis det ble begrenset til vedlikehold av nedlagt kapital.

I uttalelser er det vanskelig å kombinere det generelle med enkeltsaker. Av enkeltsaker har vi noen alle sammen, sa Arnfinn Nilsen. Når det gjaldt Per Ingebrigtsens forslag om «samferdselskomite», så skulle det i allfall ikke blandes inn i uttalelsen. For øvrig mente han det var nødvendig at vi kjente vår begrensning i forbundet og så at det er grenser for hva vi kan make.

Han registrerte at Kittelsen mente redaksjonskomiteen kunne ha vært mer kraftfull i forhold til markedskreftene som ikke skal styre infrastrukturen. - Jeg synes vi har vært sterke, kravet om statlig styring er en politisk sterk uttalelse.

Til Vassvik forklarte han at det han mente med en uttalelse fra vekterne var en uttalelse om å skjerpe sikkerheten og arbeidsgivers ansvar i den forbindelse. - Men forslaget må gå via komiteen. Det er redaksjonskomiteen som er ansvarlig overfor landsmøtet.

Dirigenten syntes forbundslederen hadde lagt opp til en grei arbeidsmåte, men ønsket om et kvarters pause kunne ikke imøtekommes. Salen skulle være tømt om et kvarter.

Arnfinn Nilsen: - Vi tar det i morgen tidlig.

Dirigenten viste til de framsatte forslag og foreslo at de ble oversendt redaksjonskomiteen. Det ble vedtatt.

Han refererte så Per Ingebrigtsens forslag og foreslo at det ble oversendt forbunds- og landsstyre til videre vurdering. Det ble vedtatt.

Dirigenten gikk så over til behandling av forslag nr. 3 - Ren Utvikling.

Jan Klemetsen, avdeling 2 Oslo/Akershus, fikk ordet og takket redaksjonskomiteen for forslaget til uttalelse. Den var for så vidt grei, selv om han ikke var helt fornøyd. Han ville iallfall ikke fremme noe motforslag. Tall fra Skattedirektoratet viser at økt skatteinngang beløp seg opp mot 100 millioner kroner årlig, mens RU har et årlig driftsbudsjett på 1,6 millioner, og er teknisk konkurs ved årsskiftet: - Så la det ikke bli med denne uttalelsen, la oss jobbe sammen både i forbund og avdelinger for å sikre driften i Ren Utvikling, sa han.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* var selvsagt enig i at både avdelinger og forbund skulle gjøre hva de kunne for å holde liv i prosjektet. Hva han ikke kunne forstå, var at Klemetsen ikke kunne være fornøyd med en uttalelse som var en så godt som ordrett gjengivelse av hans eget forslag.

Dirigenten gikk til votering. Forslag nr. 3 fra redaksjonskomiteen ble enstemmig vedtatt.

Dagsordens pkt. 9 – Bevilgninger

Dirigenten gikk over til dagsorden pkt. 9 - Bevilgninger, og ga ordet til forbundets hovedkasserer Jens Haverstad.

Jens Haverstad sa først at Amnesty har høstens TV-aksjon, og i forbundet er det tradisjon for at forbundsstyret bevilger til denne årlige aksjonen. Videre opplyste han at FS-fondet vil bli avviklet, og at forbundet dermed vil få tilført ca. 7,7 millioner kroner. Disse pengene er foreslått overført til forbundets utdanningsfond.

Han gikk så over til protokollen fra bevilgningkomiteens møte. Først opplyste han at det som i protokollen er omtalt som AIS nå heter IFS.

Haverstad refererte så følgende innstilling fra bevilgningkomiteen: Den 10. juni 1999 ble det holdt møte i bevilgningkomiteen på Quality Hafjell Hotell, Øyer.

Komiteen foreslår følgende bevilgninger:

Arlige bevilgninger:	
Framfylkingen	kr 40 000
AUF	kr 50 000
SV ungdom	kr 18 000
Norsk Folkehjelp	kr 60 000
IFS	kr 100 000
Til sammen	kr 268 000

Engangsbevilgninger:	
Norsk Folkehjelp - Balkanprosjektet	kr 150 000
Arbeidernes Edruskapsforbund	kr 10 000
Arbeidernes Arbeidersangerforbund	kr 10 000
SOS Rasisme.	kr 10 000
Koldens vuggeprosjekt	kr 10 000
Til sammen	kr 190 000

Signert:

Berit Hovden   Torill B. Viken   Steinar Berthelsen   Jens E. Haverstad

Forbundssekretær *Kjell Holst* fikk ordet til komiteens forslag og forsto at det selvsagt var vanskelig å tilfredsstille alle humanitære og alle fredsskapende organisasjoners behov gjennom en bevilgningkomite i et forbund. Han minte likevel om at NAF var det første forbundet som fikk inn i sin formålsparagraf å arbeide for fred og nedrustning. Og helt siden Nei til Atomvåpen ble dannet har forbundet bevilget penger til denne organisasjonen, hver eneste gang. Krisen på atomfronten har aldri vært så stor som i dag. Atomvåpen er spredd rundt omkring i verden, også i såkalte lugubre stater, og da er det en kortslutning å ikke gi denne organisasjonen støtte nå. Den er godt oppegående og driver et aktivt informasjonsarbeid, men har dårlig økonomi.

- Flere og flere land tilegner seg dette forbannede våpnet, som også rammer framtidens generasjoner. I Nei til atomvåpen jobber en mengde mennesker som ikke får ett øre for jobben, bare en kopp kaffe i ny og ne, sa Holst.

Han foreslo en årlig bevilgning på kr. 7000,-, eller en engangs landsmøtebevilgning på kr. 20 000. - Dette ville tilsvare omtrent det de har fått før. Landsmøtet må ikke glemme at krig og atomvåpen er en trussel mot menneskeheten.

Bård Kristensen, landsstyret, hadde ikke så mye å legge til, siden Holst hadde vært så grundig. Forbundet må vise at vi ikke har endret standpunkt til dette. Pakistan og India er to stater som begge har utviklet atomvåpen, og de kan være villige til å bruke dem. Det er mer viktig enn noensinne å støtte NTAs arbeid, som i alle år har stått sentralt i kampen for atomnedrustning. Han oppfordret landsmøtet til å støtte Kjell Holsts forslag.

Dirigenten fastslo at det ikke var flere på talerlista. Han tok Kjells forslag først, om en årlig bevilgning på kr. 7000,- til Nei til Atomvåpen.

Forslaget ble vedtatt.

Dirigenten tok så opp bevilgningkomiteens forslag til årlige bevilgninger. Forslaget enstemmig vedtatt. Deretter ble bevilgningkomiteens forslag til engangsbevilgninger enstemmig vedtatt.

Til slutt sa dirigenten at det hadde vært en særdeles fin dag med tanke på den praktiske gjennomføring, sett fra dirigentbordets side. Som følge av dette ble starttidspunktet for morgendagens møte tøyet til kl. 09.30.

Møtet hevet kl. 16.30.

Formiddagsmøtet fredag 11. juni

Møtet ble satt kl. 09.30 med *Jens Tveit Aga* som dirigent og ble innledet med allsang ledet av *Sven Pettersen* - «Seieren følger våre faner».

Protokoll fra ettermiddagsmøtet torsdag ble lest av sekretæren *Per Ingebrigtson*. Protokollen ble godkjent uten merknader.

Dagsorden pkt. 8 – Den politiske situasjonen, uttalelser forts.

Arnfinn Nilsen la fram redaksjonskomiteens forslag til uttalelse om arbeidsledighet, noe endret:

Arbeidsledighet

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund, som er samlet på Øyer i dagene 6.-11. juni 1999, ser med bekymring på at regjeringen i revidert budsjett aksepterer høyere arbeidsledighet.

Innenfor anleggssektoren er to store utbygginger avsluttet, Gardermoen og Rikshospitalet. Og Fatimaprojektet i Finnmark er under avslutning. Dette kommer samtidig med den generelle nedgangen i bransjen. For å demme opp for økt arbeidsledighet peker landsmøtet på mange uløste oppgaver.

Innenfor jernbanesektoren har vi elektrifisering av Nordlandsbanen. For å videreutvikle ARE-prosjektet, må det bygges jernbane mellom Tromsø og Narvik.

I energisektoren kan store ressurser utnyttes ved å bygge ut konsesjonsbehandlede kraftanlegg. Samt å ruste opp gamle anlegg og overføringsnett.

I vegsektoren dekker investeringsnivået knapt igangsatte anlegg. Derfor er det viktig med økning i investeringsmidlene, slik at de planlagte, nye anlegg settes i gang.

Likeledes er det behov for investeringer til utbedring av havner og farleder.

Innen alle sektorene er det mer enn nok av oppgaver. Landsmøtet krever at staten styrker bevilgningene slik at økt arbeidsledighet kan unngås.

Rettes til:

Regjeringen og de politiske partiene på Stortinget.

Presse.

Som leder i redaksjonskomiteen for politiske saker håpet *Arnfinn Nilsen* at landsmøtet var tilfreds med endringene. Det var ikke enkelt å kjøre et nytt

møte i komiteen nå. Han mintes en historie fra spørretimen i Stortinget i tidligere tider. Det var den gang vestfoldrepresentanten *Claudia Olsen* fra Høyre skulle takke en statsråd for svaret på et spørsmål hun hadde stilt og formulerte det slik: Statsråden var lite tilfredsstillende. - Prøv en annen statsråd, *Claudia*, ropte den kjente DNA-mannen *Sverre Løberg* fra salen.

Redaksjonskomiteen hadde tatt hensyn til forslagene som var framsatt, men forslaget om vedlikehold på veg hadde måttet vike til fordel for utbedring av havner og farleder.

Videre viste han til at vekterne hadde tatt den muligheten de fikk av landsmøtet i går, til å lage en uttalelse. Den var ikke komitebehandlet, så her var det snakk om det opplyste enevelde. Men *Nilsen* hadde snakket med komiteemedlemmene, og de syntes det var greit å gjøre det på denne måten. *Nilsen* leste opp forslaget:

Vekternes sikkerhet

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund, som er samlet på Øyer i dagene 6.-11. juni 1999, ser med bekymring på utviklingen i vaktbransjen hvor stadig flere vektere blir utsatt for voldshandlinger.

Vekternes sikkerhet er i stor grad en salderingspost i forhold til ønsket om å få et størst mulig overskudd i det enkelte selskap.

I lov om vaktvirksomhet er det derfor viktig at vekternes sikkerhet kommer i første rekke.

Det er også viktig at det gis ressurser til en godkjenning og kontrollfunksjon som gjør kontrollorganet i stand til å sikre at bare godkjente vaktelskaper får operere i bransjen.

Votering

Dirigenten gjorde oppmerksom på at det nye forslaget om arbeidsledigheten skulle foreligge på delegatenes bord. Uttalelsen om vekterne gjorde det ikke, men den var referert fra talerstolen.

Landsmøtet gikk til votering på forslaget om arbeidsledighet. Forslaget enstemmig vedtatt.

Arne G. Vassvik, avd. 3 Møre og Romsdal, sa at forslaget om vekterne ikke var behandlet i gruppa, men han syntes det var svært bra, og gikk inn for at det ble vedtatt.

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, takket forbundsleder og landsmøte for at vekterne hadde fått anledning til å fremme forslaget. Han beklaget at det

ikke var blitt tid til å snakke med alle vekterne om forslaget, men det var blitt behandlet i avd. 2 og enstemmig godkjent der.

Landsmøtet gikk til votering på forslaget om vekterne. Forslaget enstemmig vedtatt.

Dirigenten fastslo at landsmøtet dermed var kommet fram til siste punkt på dagsorden - valgene.

Dagsorden punkt 10 - Valg

Odd R. Kristiansen, avd. 36 Oppland, sa at det i forbundet var tradisjon for å være svær i kjeften, men rettferdighetssansen er også stor. Thorbjørn Jagland hadde fått en del kjeft og en minipeis som plaster på såret. Han syntes det var en person til som fortjente en peis, og det var Gerd Liv Valla.

Gerd Liv Valla ble kalt fram, og fikk en minipeis i gave, til applaus fra landsmøtet.

Dirigenten opplyste at innstillingen fra valgkomiteen var under kopiering, men alt var ikke klart. Han sa at han da ikke hadde annet å gjøre enn å foreslå ryddepause slik at alle kunne gjøre klar sine rom. Pausen skulle vare frem til 10.25. Møtet hevet 09.55.

Møtet satt igjen kl. 10.25.

Endre Øygarden, valgkomiteens leder, fikk ordet og redegjøre for innstillingen og arbeidet i komiteen. Han sa innledningsvis at sekretariatet, som ennå ikke var ferdig med å kopiere innstillingen, hadde gjort en fantastisk jobb under hele landsmøtet. - La oss gi dem en ekstra applaus!

Innstillingen ble nå vist på storskjerm fordi ikke alle hadde fått den trykte innstillingen.

Odd G. Olsen (på bakerste benk) tok ordet til forretningsorden og sa at de som satt bakerst måtte strekke hals for å se innstillingen, men de oppfattet bare noen streker. Dette er ikke en rettferdig behandling, sa Olsen.

Dirigenten sa seg enig og avventet fortsatt kopiering. Møtet ble ikke formelt hevet. Etter noen minutter kom en ny ladning innstillinger som ble dirigert mot bakerste benk og dirigenten fikk fullmakt til å gi valgkomiteens leder ordet igjen, for å si noe generelt om arbeidet i valgkomiteen.

Endre Øygarden sa at man fikk ta en generell debatt om valgkomiteens innstilling. Han sa at komiteen hadde fått inn en masse forslag, mange av navnene var skrevet på forunderlig vis. Det tok komiteen en hel dag å forstå og sortere alle forslagene. Han syntes at det ikke var særlig god utnyttelse av menneskelige ressurser og håpet at forbundet kunne få en annen praksis på dette. Målsettingen i valgkomiteen var å finne frem til en løsning som hele landsmøtet kunne akseptere. Komiteen hadde tatt hensyn til grupper, bransjer, avdelinger og fylker.

- Vi har etter beste evne søkt å få alle grupper representert. Det har ikke vært noen enkel oppgave å finne frem til navn på alle poster, men det har gått. Han ville spesielt takke Anders Bjarne for at han hadde tatt den voksne beslutning å melde fra til valgkomiteens om sin avgang. Dette hadde gjort det enklere for komiteen. Han tok denne beslutningen som en mann og det hjalp valgkomiteen veldig mye.

Han håpet på en fin debatt og anbefalte følgende enstemmige innstilling fra valgkomiteen:

Valgkomiteens innstilling

ADMINISTRASJONEN

Leder:	Arnfinn Nilsen
Nestleder - seksjonsleder Privat:	Erna C. Dyrge
Hovedkasserer:	Jens Haverstad
Seksjonsleder Stat:	Toralf Årdal
Saksbehandler:	Ruth Samuelsen
Saksbehandler:	Kjell Holst
Saksbehandler:	Endre Kulleseid
Saksbehandler:	Svein Johansen

FORBUNDSSTYRET

Representanter:

Arnfinn Nilsen, leder	Forbundet
Erna C. Dyrge, nestleder	Forbundet
Jens Haverstad, kasserer	Forbundet
Toralf Årdal	Forbundet
Ruth Samuelsen	Forbundet

	Fylke:	Faggruppe:
Eva Jenssen Kolstadflata 13 B 7098 SAUPSTAD	Sør-Trøndelag	R
Liljan Larsen Brønn dalen 6 5178 LODDEFJORD	Hordaland	R
Tommy Nymo Toppåsen 8540 BALLANGEN	Nordland	B
Kjell Borglund Steinbruddvn. 7 2846 BØVERBU	Oppland	E
Jan Klemetsen Verven 18 3041 DRAMMEN	Oslo/Akershus	C
Kåre W. Blix Tulipanstien 3 4100 JØRPELAND	Rogaland	P
Thorbjørn Mortensen Gartnerjordet 77 9910 BJØRNEVATN	Finnmark	V
Endre Øygarden Kongerødvn. 40 D 3737 SKIEN	Telemark	V
Vararepresentanter: Kjell Holst Endre Kulleseid	Forbundet Forbundet	
Lisbeth Johansen Budalsvn. 1 B 9415 BREIVIKA	Fylke: Finnmark	Faggruppe: R
Aldis Segerstrøm Trymsveg 4 3115 TØNSBERG	Øst/Vestfold	R

Johnny Gotteberg Skolevegen 4 6700 MÅLØY	Sogn og Fjordane	B
Eirik Forå Følling 7732 STEINKJER	Nord-Trøndelag	E
Arne Vassvik Indre Engvik 6590 TUSTNA	Møre og Romsdal	C
Truls Strand Nilsen Boks 136 5326 ASK	Hordaland	P
Odd Lyngås Baldersv. 4 7650 VERDAL	Nord-Trøndelag	V
Gunnar Sørensen Sandstrand 9445 TORVIK	Finnmark	V

LANDSSTYRET**Representanter**

Rita Skogly
P.M. Røwdesvei 2 B
3055 KROKSTADELVA

Kari Engan
Lunderingen 39
3941 PORSGRUNN

Bente Jørgensen
Espeland.
4820 FROLAND

Berit Hovden
Auklandsvn. 30
6900 FLORØ

Fylke:	Faggruppe:
Buskerud	R
Telemark	R
Agder	R
Sogn og Fjordane	R

Sissel Tønnesen Karlsminnegt. 102 4015 STAVANGER	Rogaland	R
Wenche Dalbo Blystadringen 12 D 2014 BLYSTADLIA	Oslo/Akershus	R
Tor Øyvind Ljosland Bjørklivn. 32 4700 VENNESLA	Agder	V
Magne Berg Ulvstugguvn. 9 7374 RØROS	Sør-Trøndelag	V
Helge Haukeland 5986 HOSTELAND	Hordaland	V
Vidar Graven Røysliveien 67 2380 BRUMUNDDAL	Hedmark	E
Rune Dale c/o SRG Postboks 6621 Etterstad 0607 OSLO	Oslo/Akershus	P
Kjell G. Ludvigsen Kolstadveien. 1816 SKIPTVET	Øst/Vestfold	T
Svein Taule 6827 BREIM	Hordaland	P
Aud Sand Høvdingeveien 8 C 7725 STEINKJER	Nord-Trøndelag	C
Geir Gamborg-Nielsen 1415 OPPEGÅRD	Sætrevn. 2 B	
Åsmund Nilsen 6170 VARTDAL	Møre og Romsdal	H

Odd Joar Hjelde Kjerknesvågen 7670 INDERØY	Nord-Trøndelag	B
Steinar Berthelsen Vei 218-1-1 9170 LONGYEARBYEN	Svalbard	B
Vararepresentanter: May Britt Nakken Magerholm. 6013 ÅLESUND	Fylke: Møre og Romsdal	Faggruppe: R
Oddveig Frisli Løvli 2364 NAROSSET	Hedmark	R
Steve Mutch Rostadnesvn. 22 1667 ROLVSØY	Øst/Vestfold	R
Heidi Kristiansen Taubaneveien 15 8160 GLOMFJORD	Nordland	R
Anne Karin Johannessen Oscarsgt. 12 A 4008 STAVANGER	Rogaland	R
Susanne Skovrider Kjeldemyri 2 6854 KAUPANGER	Sogn og Fjordane	R
Kristoffer Skjørestad Idrettsvn. 6 A 4328 SANDNES	Rogaland	V
Sigmund Steinnes 9143 SKIBOTN	Troms	V
Tore Andersen Øverlandsvn. 10 6416 MOLDE.	Møre og Romsdal	V

Terje Valås Postboks 821 7651 VERDAL	Nord-Trøndelag	E
Inge Ramstad Øygårdsveien 26 4300 SANDNES	Rogaland	P
Rolf Madsen Råholtvn. 94 F 2070 RÅHOLT	Oslo/Akershus	T
Henry Olsen c/o Selmer ASA Postboks 1175 0107 OSLO	Nordland	P
Terje Mikkelsen Ormøy 4085 HUNDEVÅG	Rogaland	C
Kristine Sliwa Niels Dahls vei 37 7224 MELHUS	Sør-Trøndelag	C
Lars Tveiten 3632 UVDAL	Buskerud	V
Kåre Karlsen Oddvar Solbergs vei 72 0970 OSLO	Oslo/Akershus	B
Stig Are Holmen Postboks 144 9540 TALVIK	Finnmark	B
KONTROLLNEMNDA Representanter: Leder: Jon Berger Holmengt. 24 2500 TYNSET	Fylke: Hedmark	Faggruppe: V
Kjell Prestmo Trollveien 4 7340 OPPDAL	Møre og Romsdal	E

Toril B. Viken Lønnebergvn. 17 2828 RAUF OSS	Oppland	R
Vararepresentanter: Roy Lorentsen Skillebotn 8900 BRØNNØYSUND	Fylke: Nordland	Faggruppe: V
Gudmund K. Selvåg Vestre Vadmyra 5 5172 LODDEFJORD	Hordaland	L
Liv Randi Matre Svennahaugen 14 5516 HAUGESUND	Rogaland	R
LO STATS REPRESENTANTSKAP Representanter: Forbundets leder: Arnfinn Nilsen	Fylke: Forbundet	Faggruppe:
Seksjonsleder: Toralf Årdal	Forbundet	
Kristoffer Skjørestad Idrettsvn. 6 A 4328 SANDNES	Rogaland	V
Karl S. Olsen 6290 HARAMSØY	Møre og Romsdal	H
Thorbjørn Mortensen Gartnerjordet 77 9910 BJØRNEVATN	Finnmark	V
Gunnar Sørensen Sandstrand 9445 TOVIK	Troms	V
Lars Tveiten 3632 UVDAL	Buskerud	V

Tor Øyvind Ljosland Bjørklivn. 32 4700 VENNESLA	Agder	V
Vararepresentanter: Nestleder: Erna C. Dyngge	Fylke: Forbundet	Faggruppe:
Saksbehandler: Endre Kulleseid	Forbundet	
Jens-Petter Hermansen Rypevn. 8 1929 AULI	Oslo/Akershus	V
Edmond Jensen Brurberget 19 8310 KABELVÅG	Nordland	H
Karen Marie Tvedt 2900 FAGERNES	Oppland	V
Per O. Øverby Duevn. 5 2323 INGEBERG	Hedmark	V
Tor Skårland 4363 BRUSAND	Rogaland	V
Odd E. Lyngås Baldersv. 4 7650 VERDAL	Nord-Trøndelag	V

LANDSORGANISASJONENS REPRESENTANTSKAP

Representanter: Erna C. Dyngge	Forbundet	
Kjell Borglund Steinbruddvn. 7 2846 BØVERBU	Fylke: Oppland	Faggruppe: E

Helge Haukeland 5986 HOSTELAND	Hordaland	V
Runar Sjøstad Gamleveien 1 B 9910 BJØRNEVATN	Finnmark	D
Bente Jørgensen Espeland 4820 FROLAND	Agder	R
Vararepresentanter: Wenche Iversen Orkerødgt. 68 1511 MOSS	Øst/Vestfold	D
Børge Kristoffersen 9322 KARLSTAD	Troms	E
Tor Øyvind Ljosland Bjørklivn. 32 4700 VENNESLA	Agder	V
Arvid Thue 6146 ÅHEIM	Møre og Romsdal	B
Eva Jenssen Kolstadflata 13 B 7098 SAUPSTAD	Sør-Trøndelag	R

LO INDUSTRI - STYRET

Fra forbundet:
Erna C. Dyngge

Vararepresentant fra forbundet:
Arnfinn Nilsen

LO SERVICE

Fra forbundet:
Arnfinn Nilsen

Vararepresentant fra forbundet:
Erna C. Dyngge

BERGINDUSTRIEN**Representanter:**

Magnar Bjørknes
Kines
8220 RØSVIK

Johnny Gotteberg
Skolevegen 4
6700 MÅLØY

Kjell Dahl
Skjetnemarkvn. 12 B
7081 SJETNEMARKA

Svein Jarl Liestøl
Skogliveien
4380 HAUGE I DALANE

Odd R. Kristiansen
Elvegata 14
2670 OTTA

Jarle Johannessen
Holstbakken
9500 ALTA

Knut Fossum
Postboks 52
2512 KVIKNE

Håvard Næss
Hestøyringen 30
8900 BRØNNØYSUND

Odd Joar Hjelde
Kjerknesvågen
7670 INDERØY

ASFALT**Representanter:**

Snorre Bragstad
Røysing
7700 STEINKJER

Vararepresentanter:

Tommy Nymo
Toppåsen
8540 BALLANGEN

Harald Martinsen
Breverudmyra 26
9513 ALTA

Halldor Skutlaberg
Barneshaugen 19
5363 ÅGOTNES

Egil Svindland
Langdalsstien
4380 HAUGE I DALANE

Iver Iversen
2850 LENA

Stig Are Holmen
Postboks 144
9540 TALVIK

Rolf Øverland
Fjellvn. 10
2670 OTTA

Karl M. Appelkvist
8960 HOMMELSTØ

Kjell Holmen
Sagstugrenda 8
3057 SOLBERGELVA

Vararepresentanter:

Roger Stenersen
Arne Solborgsv. 30
7075 TILLER

Rolf Madsen
Råholtvn. 94 F
2070 RÅHOLT

Per-Arne Pedersen
Åltjønnveien 12
8013 BODØ

VAKTSEKTOREN**Representanter:**

Tore Pedersen
Schweigaardsgt. 93
0656 OSLO

Sigurd Kongsjord
Sørensvingen 18
3028 DRAMMEN

Arvid Sunde
Knappenvn. 58 B
5151 STRAUMSGREND

Christian Heinecke
Listerveien 54 B
4624 KRISTIANSAND S

Jorunn Blålid
Nikolai Astrups vei 7
6900 FLORØ

Arne G. Vassvik
Indre Engvik
6590 TUSTNA

MASKIN**Representanter:**

Per Havik
Skogtun Paradis
2380 BRUMUNDDAL

Robert Martinsen
Gullhaugvn. 207
1354 BÆRUMS VERK

Per Kåre Olsen
Tortenli
9303 SILSAND

Vararepresentanter:

Maria Kaspersen
St. Halvards gt. 67 A
Leil. 302
0657 OSLO

Per Joar Aasen
7234 LER

Odd-Erik Snuggerud
Nygårdsbakken 2
2827 HUNNDALEN

Terje Mikkelsen
Ormøy
4085 HUNDVÅG

Eskil Birkeland
Brekkeveien 7
8400 SORTLAND

Jan Klemetsen
Verven 18
3041 DRAMMEN

Vararepresentanter:

Vidar Graven
Røysliveien 67
2380 BRUMUNDDAL

Per Ivar Nystog
StigerÅsen 11 C
3726 SKIEN

Kjell Harry Prestmo
Trollveien 4
7340 OPPDAL

Martin Skårstad
8543 KJELDEBOTN

Erland Torp
Odneseien 548
2822 BYBRUA

Kjell Lilleeng
Tiurv. 11
7650 VERDAL

BOM- OG BRUVAKTER

Representanter:
Gudmund K. Selvåg
Vestre Vadmyra 35
5172 LODDEFJORD

Audun Bjørnerås
7100 RISSA

Kristian Aske
4156 MOSTERØY

Bjørnar Jenssen
Kvitlyngvn. 30
8200 FAUSKE

KRAFTLINJEFIRMAER

Representanter:
Frits Henry Gravrok
Tvetenveien 241
0675 OSLO

Fritz Haugen
Nedre Maihaugen 5 A
3741 SKIEN

Leif Hagen
Kolen
2166 OPPAKER

Leif A. Nilsen
Villen
8610 GRUBHEI

Arild Kjelbotn
Dr. Hummels vei 7
7800 NAMSOS

Anders Lefstad
Aundalen
7224 MELHUS

Vararepresentanter:
Inger Brandt
5215 LYSEKLOSTER

Ada M. Hårsaker
7105 STADSBYGD

Kjetil Hopsdal
5282 LONEVÅG

Aslaug Kleppe
Olsvikåsen 27
5183 OLSVIK

Vararepresentanter:
Ole Solli
3579 TORPO

Martin Holmedal
Nøstegata 97
5011 BERGEN

Terje Sakstad
5286 HAUS

PRIVATE ANLEGG

Representanter:
Rune Iversen
Fjellvn. 12
4370 EGRSUND

Inge Ramsdal
Øygårdsvn. 26
4300 SANDNES

Jim Sedolfsen
Glassblåseveien 7 B
3039 DRAMMEN

Henry Olsen
c/o Selmer ASA
Postboks 1175
0107 OSLO

Svein Tore Djupnes
Hamrelia 7
4480 KVINESDAL

Rune Dale
c/o SRG
Postboks 6621 Etterstad
0607 OSLO

Truls Olav Strand Nilsen
Boks 136
5326 ASK

Tore Fjellanger
Telland
5710 SKULESTADMO

Arild Solberg
5282 LONEVÅG

Stephen Stenersen
Liagrenda
3812 AKKERHAUGEN

Vararepresentanter:
Kåre W. Blix
Tulipanstien 3
4100 JØRPELAND

Oddgeir Blikken
2652 SVINGVOLL

Mats Engeberg
Bruskedalsreset 24
5115 ULSET

Paal Framnes
Sofienbergsgt. 29
0558 OSLO

Ingjard Berg
Lønnevn. 48
2020 SKEDSMOKORSET

Jørgen Marthinussen
N. Ulsetskogen 31
5119 ULSET

Hallgeir Haveland
5960 DALSYRA

Trygve Fosse
5713 VASSESTRAND

Ole Kristoffersen
Prost Stabellsv. 336
2019 SKEDSMOKORSET.

Arnfinn Hanson
Fløyvn. 21
6508 KRISTIANSUND

BRAKKEBETJENINGEN - PRIVATE ANLEGG.

Representanter:
Mette Aeng Bunes
Smørbukkvn. 9
2212 KONGSVINGER

Mona E. Tysse
Jomfrubråtn. 82
1179 OSLO

RENHOLD

Representanter:
Rita Skogly
P.M. Røwdesv. 4
3055 KROKSTADELVA

Oddveig Frisli
Løvli
2364 NÆROSET

Aud Sæterbø
Gorsveien 11
5174 MATHOPEN

Bente Irene Pedersen
Lundsalleen 26 C
2004 LILLESTRØM

Liv-Randi Matre
Svennahaugen 14
5516 HAUGESUND

Eva Jenssen
Kolstadflata 13 B
7098 SAUPSTAD

Lars A. Pedersen
Bonakas
9845 TANA

Ronny Slettestøl
5745 AURLAND

Vararepresentanter:
Kirsten Solberg
5336 TJELDSTØ

Kjellaug Førde
6737 ÅLFOTEN

Vararepresentanter:
Richard Rasmussen
Lyngfaret 5
5172 LODDEFJORD

Jan Pettersen
Rundveien 3
1920 SØRUMSAND

Torhill Valen
Nedre Strand gate 40
6005 ÅLESUND

Berit Hovden
Auklandsvn. 30
6900 FLORØ

Anne Karin Johannessen
Oscarsgt. 12 A
4008 STAVANGER

Solveig Hilan
7510 SKATVAL

Toril M. Brateng Viken
Lønnebergvn. 17
2828 RAUFOSS

Beathe Pettersen
Ringgt. 24
1723 SARPSBORG

Heidi Kristiansen
Taubaneveien 15
8160 GLOMFJORD

Lisbeth Johansen
Budalsvn. 1 B
9415 BREIVIKA

Bente Jørgensen
Espeland
4820 FROLAND

VAKTMESTERE

Representanter:
Hans Petter Henriksen
Godviken 63
5179 GODVIK

Odd Uno Fjeld
Lierfoss
1930 AURSKOG

VEGSEKTOREN

NVEs forbygningsanlegg

Fylke:
Sogn og Fjordane

Representanter:
Bernar Midthjell

6776 KJØLSDALEN

Oppland

Karen M. Tvedt
2900 FAGERNES

Vest-Agder

Tor Ø. Ljosland
Bjørklivn. 32
4700 VENNESLA

Kari Engan
Lunderingen 39
3941 PORSGRUNN

Wenche Dalbo
Blystadringsen 12 D
2014 BLYSTADLIA

Marianne Henriksen
B. Kjeldsbergs vei 218 B
3028 DRAMMEN

May-Britt Nakken
Magerholm
6013 ÅLESUND

Steve Mutch
Rostadnesveien 22
1667 ROLVSØY

Vararepresentanter:
Idar Kåre Dalen

6658 RINDALSSKOGEN

Olve Hauffen
Jarveien 34 B
7072 HEIMDAL

Vararepresentanter:
Tore Kvåle
Nordahl Griegsv. 1 A
6885 ÅRDALSTANGEN

Reidar Hatlelid
2850 LENA

Helge Johannessen
4520 SØR-AUDNEDAL

Finnmark	Odd Olsen Tollevikvn. 1 9511 ALTA	Thorbjørn Mortensen Gartnerjordet 77 9910 BJØRNEVATN
Møre og Romsdal	Tore Andersen Øverlandsvn. 10 6416 MOLDE	Tor Inge Kleivenes 6453 KLEIVE
Nordland	Ronald Breivik Hognfjordvn. 190 8400 SORTLAND	Roy-Kato Lorentsen Skillebotn 8900 BRØNNØYSUND
Sør-Trøndelag	Magne Berg Ulvstugguvn. 9 7374 RØROS	Olav Lien Ulsberg 7397 RENNEBU
Hedmark	Frode Aalerud Nordahl Griegsgt. 45 2319 HAMAR	Åge Frydendahl Nordvivn. 113 2312 OTTESTAD
Troms	Sigmund Steinnes 9143 SKIBOTN	Gunnar Sørensen Sandstrand 9445 TOVIK
Hordaland	Helge Ramberg Vatle 5286 HAUS	Per Arne Berge 5620 TORVIKBYGD
Østfold	Egon Christensen Hestmoen 10 1734 HAFSLUNDSØY	Kjell Arne Kolden Stensrudås 1890 RAKKESTAD
Buskerud	Lars Tveiten 3632 UVDAL	Kjell Løkka Kapellveien 3340 ÅMOT
Rogaland	Kristoffer Skjørestad Idrettsvn. 6 A 4328 SANDNES	Tor Skårland 4363 BRUSAND
Oslo/Akershus	Jens-Petter Hermansen Rypevn. 8 1929 AULI	Thomas Kjølén 2123 BRUVOLL

Nord-Trøndelag	Odd E. Lyngås Baldersv. 4 7650 VERDAL	Olav Kristiansen Elnavn. 3 7724 STEINKJER
Telemark	Ingolf Rotlid Orevegen 11 3658 MILAND	Per Arild Lie Ombergsvestunet 30 3960 STATHELLE
Vestfold	Hans Th. Kittelsen Kongslysvn. 7 3123 TØNSBERG	Bjørn Sørli Uranienborgvegen 7A 3217 SANDEFJORD
Aust-Agder	Jens M. Lindland Tveiterød 4849 ARENDAL	Bjarne Voldseth 4747 VALLE
Forbygningsanl.:	Jostein Markussen Soløy 9465 TENNEVOLL	Ivar Larsen Plogvn. 3 2264 GRINDER
	Jan Morten Langolf Selbuveien 29 7550 HOMMELVIK	Knut Bakkeslett Vollvn. 5 7650 VERDAL
Kontoransatte Veg:	Gunn Skjærbekk Mosdalen 5590 ETNE	Reidun Vehus Fotlandsbakken 9 4370 EGRSUND
Brakkepersonell:	Borgny Kjetland Skjolddalen 26 5222 NESTTUN	Hjørdis Mathisen Nyelv 9840 VARANGERBOTN
	Astrid Antonsen Tortenli 9303 SILSAND	Håkon Askeland 5453 UTÅKER
KYSTVERKET	Representanter: Tormod H. Iddeland Ringvn. 16 4580 LYNGDAL	Vararepresentanter: Tore Martinsen Brårvik 4920 STAUBØ
1. distrikt:		

2. distrikt:	Jostein Mo Mosgeila 13 6150 ØRSTA	Karl Erik Sætre Parkvn. 3 6150 ØRSTA
3. distrikt:	Karl Olsen 6290 HARAMSØY	Per Åmbakk Bjerkvik Lid 6100 VOLDA
4. distrikt:	Edmond Jensen Brurberget 19 8310 KABELVÅG	Johnny Jensen Postboks 150 8340 STAMSUND
5. distrikt:	Erling Røsok Storgt. 20 9750 HONNINGSVÅG	Geir Jakobsen 9143 SKIBOTN
3. distrikt:	Åsmund Nilsen 6170 VARTDAL	Per Rune Krøvel-Velle Rognevn. 14 6150 ØRSTA

STATNETT

Representanter:

Edmund Langnes
Postboks 121
8531 BJERKVIK

Asbjørn Lærum
Brichs vei 14
3530 RØYSE

Vararepresentanter:

Tellef Gjømle

4834 RISDAL

Arild Lindgaard

8540 BALLANGEN

SENTRALT UNGDOMSUTVALG

Representanter;

Thomas Strøm
Kristenbergvn. 17
4050 SOLA

Vegar Tokerud
Røkebergvn. 105
3320 VESTFOSSEN

Wenche Dalbo
Blystadringen 12 D
2014 BLYSTADLIA

Fylke:

Rogaland

Buskerud

Oslo/Akershus

Faggruppe:

C

V

R

Heidi Kristiansen
Taubaneveien 15
8160 GLOMFJORD

Nordland R

Jan Morten Langolf
Selbuveien 29
7550 HOMMELVIK

Nord-Trøndelag N

Vararepresentanter:
Richard A. Rasmussen
Lyngfaret 5
5172 LODDEFJORD.

Fylke:
Hordaland

Faggruppe:
R

Pål Sture Nilsen
Overviksveien 3 A
7053 RANHEIM

Sør-Trøndelag C

Mats Engeberg
Bruskedalsreset 24
5115 ULSET

Hordaland P

Stig Morten Borglund
2846 BØVERBRU

Oppland E

Arne Lian
Stabelsvei 15 B
7022 TRONDHEIM

Sør-Trøndelag R

Generell debatt

Dirigenten sa at ennå hadde ikke alle fått innstillingen fra valgkomiteen utdelt, men han åpnet likevel for generell debatt.

Valgkomiteens leder *Endre Øygarden*, forbundsstyret, fikk ordet igjen til en kommentar og sa at siden Anders Bjarne Rodal trakk seg, hadde valgkomiteens kommet i den situasjon at den måtte finne en ny person. Det hadde vært mange navn på lista, enkelte hadde trukket seg etter hvert. Han håpet at komiteen hadde kommet fram til et godt valg, og at vedkommende ville bli godt mottatt i «faderhuset». Det var en person som var velkjent i salen.

Åge Seppola, distriktssekretær, avd. 27 Troms, var klar over at valgkomiteen hadde et vanskelig arbeid, og at den hadde gjort sitt beste. Det hadde likevel vært en stor skuffelse å lese innstillingen. Troms hadde ikke fått inn noen i landsstyret, til tross for at det er lang tradisjon i NAF for at alle avdelinger skal være representert.

Kjell Holst, forbundssekretær, tok ordet til forretningsordenen fra salen og sa at dette går ikke - her sitter vi uten et papir og med bare noen navn på skjermen.

Dirigenten tok dette til følge og avbrøt debatten inntil alle hadde fått utdelt valgkomiteens innstilling.

Da klokken var blitt 10.50, hadde alle delegatene fått et eksemplar av innstillingen og debatten kunne komme i gang.

Valgkomiteens leder fikk ordet og ba delegatene slå opp på listen over vara-representanter til forbundsstyret for å rette et par feil: Lisbeth Johansen og Gunnar Sørensen kommer begge fra Troms, ikke Finnmark. På aller siste side - Statnett - skulle navnene være Johny Ranum og John Stokkan, ikke Edmund Langnes og Asbjørn Lærum.

Han beklaget at forslaget på ungdomsutvalg ikke var kommet med i heftet. Det var under trykking og ville snart foreligge.

Heidi Kristiansen, avd. 4 Nordland, fikk ordet til forretningsorden og håpet man ikke gikk til valg uten at landsmøtet hadde fått se forslaget til ungdomsutvalg og kunne ta det i betraktning under den generelle debatten. Hun mente det i såfall måtte åpnes for generell debatt på bare ungdomsutvalget når innstillingen forelå.

Valgkomiteens leder *Endre Øygarden* sa at ungdomsrepresentantene hadde levert sitt forslag på ungdomsutvalg onsdag middag og i valgkomiteens innstilling var de foreslåtte navnene tatt med. Han kunne ikke se at det da var nødvendig med en ekstra debatt, eventuelt benkeforslag.

Heidi Kristiansen repliserte at ungdomsrepresentantene ikke vare en egen gruppe på landsmøtet. - Jeg representerer avdeling 4, Nordland.

Åge Seppola, avd. 27 Troms, kunne nå fortsette sitt innlegg. Han tok opp igjen tråden med å si at det var en skuffelse at Troms ikke var blitt representert, på bakgrunn av forbundets prinsipp om at alle fylkesavdelinger skal være med i forbundsstyre eller landsstyre. Dette er et godt og rettferdig prinsipp, og solidaritet i praksis. Det hevdes at landsstyret er et sandpåstrøingsorgan. Det er nå så, men å gi samtlige fylkesavdelinger en plass der er like-

vel et signal om at alle medlemmer tas på alvor, uansett hvor de holder til i landet.

Han visste at valgkomiteen hadde en vanskelig jobb, men i alle perioder hadde det likevel lyktes å gi alle fylkesavdelinger en plass. Han godtok videre at de store avdelingene fikk bredere representasjon enn de mindre. Men Agder og Telemark, som er på linje med Troms, hadde fått flere inn. Det syntes han ikke var rettferdig, og det måtte han få gi uttrykk for. Troms kom derfor til å fremme motforslag, og han ba om landsmøtets støtte slik at de slapp å dra hjem til sine medlemmer med beskjed om at de ikke var funnet verdig til en representasjon i forbundets styrende organer.

Svein Westvik, avd. 27 Troms, ville si noe i tråd med det *Åge* hadde vært inne på. Det var mye bra i forslaget fra valgkomiteen, og når det gjaldt administrasjonen osv. hadde han ingen innvendinger. Men det er når vi kommer ut i distriktene og begynner å sammenligne at vi synes representasjonen er blitt litt skeivt fordelt. *Åge* annonserte motforslag, og *Westvik* ville fremme dette forslaget nå, selv om det skjedde under den generelle debatten.

Han beklaget at motforslaget kom mot en mangeårig god fagforeningskamerat. Men siden *Agder* hadde fått 2 i landsstyret, så han ingen annen utvei enn å stille motforslag mot *Tor Ljosland*. Troms ønsket i stedet inn *Sigmund Steinnes*, *Vei*, Troms. Dette er en oppgående person som Troms ønsker å skyve framover i rekkene.

Knut Jarle Rødseth, RVO, ville rette oppmerksomheten mot vedtektenes § 6, pkt. 3. Her heter det at ved valg til landsstyret skal så langt mulig alle yrker være representert, pluss at det bør tas hensyn til geografi. Han syntes dette var viktig, og at det var bra at det sto så klart. Det er soleklart at vi må få med flest mulig yrkesgrupper, om de er fra Troms eller *Agder* spiller ikke så stor rolle.

Han pekte på at i landsstyret var en representant for bomvakt,- en liten gruppe, som hadde gjort en kjempejobb - tatt ut. Det syntes han ikke var riktig.

Ronald Breivik, avd. 4 Nordland, var blitt litt sjokkert over at Troms ikke hadde fått med noen representanter verken i landsstyre eller forbundsstyre. Han fant på denne bakgrunn det hele rimelig at Troms var skuffet over valgkomiteens forslag. Han støttet derfor benkeforslaget fra Troms og ba avd. 4 gjøre det samme.

Ingen flere ba om ordet og den generelle debatten var dermed avsluttet.

Dirigenten gikk over til voteringen, som innledningsvis ble preget av en del applaus.

Valg

Administrasjonen

Hele administrasjonen - med *Arnfinn Nilsen* i spissen - ble valgt med stående akklamasjon - etter valgkomiteens innstilling.

Forbundsstyret

I innstillingen til forbundsstyre var det motkandidat på én plass. *Geir Merkesdal*, avd. 6 Hordaland, foreslo *Arne Georg Vassvik*, hovedtillitsvalgt for alle vektere i Securitas, satt opp mot valgkomiteens innstilling på *Jan Klemetsen*. - Klemetsen er ikke tillitsmann i det hele tatt, sa Merkesdal.

Jan Klemetsen ble valgt.

De øvrige i forbundsstyret, og vararepresentanter, ble valgt enstemmig etter komiteens innstilling.

Landsstyret

Det var motkandidat på to plasser.

Knut Jarle Rødseth, RVO, foreslo *Gudmund Selvåg* opp mot *Bente Jørgensen*. Man hadde tidligere levert inn forslag mot *Ljosland*. Det var feil.

Helge Haukeland, avd. 6 Hordaland, gikk imot Rødseths forslag og viste til vedtektenes paragraf 6 hvor det står tre ord: «Så vidt mulig». Han tenkte på fordelingen mellom offentlig og privat sektor. Vei hadde tatt hensyn til bru og vaktsektoren, mente Haukeland som beklaget at det nok ikke gikk an å gå inn for Gudmund denne gangen. Følg valgkomiteens innstilling!

Svein Westvik, avd. 27 Troms, sa at det ikke var riktig at man hadde foreslått *Selvåg* mot *Ljosland*, slik *Rødseth* hevdet. Man hadde foreslått *Sigmund Steinnes* mot *Ljosland*

Distriktssekretær *Øystein Hagen*, avd. 7 Agder, sa at det var underlig at en fra Hordaland foreslår en motkandidat til Agder mens lederen for Hordaland går imot. Hordaland har en i forbundsstyret allerede. Det er ikke mer enn rimelig at Agder får en i landsstyret. For fire år siden satt man uten en representant.

Voteringen

Bente Jørgensen og *Gudmund Selvåg* ble satt opp mot hverandre. *Jørgensen* ble valgt mot 5 stemmer.

Sigmund Steinnes ble satt opp mot *Tor Øyvind Ljosland*. *Ljosland* ble valgt.

Øvrige valg av representanter til landsstyret var enstemmige etter komiteens innstilling.

Vararepresentanter til landsstyret ble enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Kontrollnemnda

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

LO Stats Representantskap

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Landsorganisasjonens Representantskap

Representanter og vara enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

LO Industri - Styret

Representant og vararepresentant enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

LO Service

Representant og vararepresentant enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Tariffrådene

Bergindustrien

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen

Asfalt

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Vaktsektoren

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Maskin

Martin Skårstad, avd. 4, Nordland, sa at maskingruppa hadde levert inn forslag på *Steinar Pedersen* som vararepresentant i stedet for *Leif A. Nilsen* som er på vei ut av arbeidslivet.

Han satte fram forslag på *Steinar Pedersen* som vararepresentant.

Tom Reke, avd. 18 Rogaland satte fram forslag på *Terje Valås* som representant i stedet for *Kjell Lilleeng*.

Voteringen:

Leif Lilleeng ble valgt.

Steinar Pedersen ble valgt.

Bom- og bruvakter

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Kraftlinjefirmaer

Helge Haukeland, avd. 6 Hordaland, sa at valgkomiteen hadde «blingsa litt» og bytta om på vararepresentantene. For å unngå problemer seinere, burde dette rettes opp nå. Stephen Stenersen skulle stå som vara for Martin Holmedal, og Arild Solberg for Terje Sakstad.

Med denne endring ble valgkomiteens innstilling på representanter og vararepresentanter enstemmig vedtatt.

Bjørn Tiller, distriktsekretær, fikk ordet og sa det var en liten sak, men det var ikke blitt stemt over varamannslista som sådan under maskin.

Dirigenten tok den avstemmingen direkte. Innstillingen enstemmig vedtatt.

Private anlegg

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Brakkebetjeningen - private anlegg

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Renhold

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Vaktmestere

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Vegsektoren

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Kystverket

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Statnett

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Sentralt Ungdomsutvalg

Representantene ble votert over under ett.

Alle enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Vararepresentantene ble på samme måte enstemmig valgt i samsvar med innstillingen.

Dirigenten konstaterte at dermed var alle valg foretatt.

Dagsordens pkt. 11– Avslutning

Johnny Myhrvold, avd. 1 Buskerud, fikk ordet og ville gjerne takke *Anders Bjarne Rodal* for en formidabel innsats. Selv var han blitt kjent med Anders for en 20 års tid siden, på et bransjekurs som Anders kjørte for anlegg. Etter hvert var Myhrvold blitt valgt til hovedtillitsvalgt i en storbedrift. Han skaffet seg stresskoffert, som det ikke var så mye i. Ikke hadde han så mye i hodet heller. Så han begav seg til Møllergata for å få tips og hjelp. Den han gikk til da var Anders, samt daværende forbundsleder Harald Øverås, som for øvrig er i salen, - men i dag er det Anders det skal dreie seg om, sa Myrvold.

Det var begivenhetsrike år som fulgte, og han hadde satt særlig satt pris på forhandleren Anders, hans kunnskap, utholdenhet og ikke minst elefanthukommelse. Så var det blitt en god overenskomst også, og Anders hadde mye av æren for det. Nå skulle Anders bli konsulent, og Myhrvold håpet han fortsatt kunne brukes på overenskomsten. - Noen sier at når du slutter som tillitsvalgt, er alt annet slutt også, men det stemmer jo ikke. Å være konsulent kan være et fint liv, og holdninger og verdistandpunkt har en i behold.

Han avrundet med å si at markeringer er planlagt, og det ville han komme tilbake til, men her og nå ville han foreslå en ordentlig applaus fra landsmøtet for Anders Rodal. Og applaus ble det!

Den nye forbundssekretæren, *Svein Johansen*, fikk ordet. Det var sagt mange fine ord fra talerstolen, og han håpet at han ikke skulle endre på det inntrykket. Han bøyde seg i støvet og takket landsmøtet for tilliten, som han håpet at han skulle vise seg verdig. Det var mange i salen som han ikke kjente, men også mange som han kjente. Han håpet at også de som hadde stemt imot ham under valget skulle bli fornøyd.

Det ble nevnt elefanthukkommelse i forbindelse med Anders Rodal, og da kunne han ikke dy seg for å nevne en liten historie fra da han var på Gardemoen-prosjektet og ringte nettopp Rodal for å få noen opplysninger om en sikkert liten sak. Anders tok røret, og ba Johansen vente litt. Johansen ventet og ventet, hørte Anders prate og plystre i bakgrunnen, og det gikk en god stund. Plutselig kom det i røret: - Nei døven, jeg glemte helt at du var i telefonen, jeg, gitt.

Dirigenten hadde fortsatt en lapp på bordet, men han trodde tida nå var inne til å runde av. Landsmøtet var kommet til veis ende med dagsorden og han syntes selv at dirigentene hadde gjort en kjempejobb(!).

Denne selvros fra dirigentene ble belønnet for med klappsalver fra delegatene og dirigenten takket tilbake alle for et fantastisk landsmøte, før han ga ordet til forbundslederen.

Forbundslederen oppsummerer

Arnfinn Nilsen måtte tilstå at han var glad for at forbundet tok turen opp hit, selv om det kanskje ikke akkurat så slik ut først. I starten av landsmøtet hadde han påpekt noen ting, bl a at det var første gang landsmøtet ble lagt utenfor Oslo, og han hadde også vært inne på lokalitetene her oppe. Flere enn ham hadde for øvrig vært litt bekymret for forløpet.

Heldigvis hadde det vist seg underveis at lokalet var godt brukelig, selv om det var litt langt, og han var glad for at klimaanlegget virket som det gjorde. Også rom og lokaliteter for øvrig så ut til å ha fungert rimelig bra. Det samme gjaldt for bespisningen, og det er ingen enkel sak å servere så mange på en gang. Han benyttet derfor anledningen til, på landsmøtets vegne, å takke administrasjon og ansatte ved hotellet for den gode jobben som var gjort, og det gjaldt ikke minst med tanke på landsmøtefesten kvelden før.

Når det gjaldt ramme for øvrig, rettet han en takk til forbundets funksjonærer og alle jentene i huset. Han berømmet dem helt uten forbehold for den jobben som funksjonærene hadde gjort, og ellers det de sto for av rammer og god hjelp. Han kunne opplyse at den årlige studieturen allerede var lovet bort til jentene. - Det koster noen kroner, men det skal vi ta oss råd til.

Han registrerte at landsmøtet både hadde gjennomgått det som var utført i perioden og hadde sett framover og lagt løpet for de årene som kommer.

381 forslag var innkommet på forhånd, og han mente de hadde fått en god behandling. Det er nå engang så at forbundets administrasjon, forbundsstyret og landsstyre i noen tilfeller bør overkjøres. Det var en glede han mer enn ante landsmøtedelegatene. Når han tenkte seg om, hadde han nok vært med på slikt sjøl også i sin tid.

Noen kaller landsmøtet et fagligpolitisk verksted. Så langt ville han ikke gå. For ham var det mer slik at det var en anstalt for skolering og faglig læring, både når det gjelder å ta organisatorisk ansvar, og for praktisk gjennomføring.

Så litt om det valgkomiteens leder, Endre Øygarden, hadde vært inne på: at det er en mengde forslag som kommer inn til denne komiteen, og at det er et enormt arbeid å holde styr på dem. Dette med valg er noe som gir landsmøtet innhold, og det er stor interesse for det. Men - er det mulig å forenkle prosessen? Selv hadde han nylig vært til stede på Tjenestemannslaget landsmøte. De gjør det nå slik at forbundsstyret eller landsstyret setter ned en forberedende valgkomite som rydder unna en del praktiske spørsmål og slik gjør jobben enklere for den valgkomiteen som velges på landsmøtet. Faren er selvsagt at noe av impulsiviteten kan gå tapt.

Dirigenter og sekretærer hadde allerede fått applaus og han hadde ingen problemer med å slutte seg til den. Han regnet med at han hadde fullmakt, som vanlig, til også å gi dem en belønning i klingende mynt.

Forbundslederen var veldig glad for at ungdommen hadde markert seg så fint på landsmøtet og berømmet den ro og det overblikk de hadde opptrådt med.

Han trodde ellers det var greit at forbundet, på samme måte som LO, får en kvinnelig nestleder. Særlig siden kvalifikasjonene er til stede, her som i LO.

Så ønsket han den nye forbundssekretæren, Svein Johansen, velkommen til samarbeid i administrasjonen, før han gikk over til å takke alle dem som nå går ut av forbunds- og landsstyret.

Først *Anders Bjarne Rodal*, som går av etter 23 år i forbundet. Forbundet har en ordning med tilstelning for dem som går av, og der ville det bli god anledning til å takke for innsatsen, men Arnfinn Nilsen ville også her på landsmøtet gi uttrykk for en personlig takk for de mange årene Rodal har tjent forbundet sentralt.

Og fortjent takk videre: *Ingvald Almklov* fikk takk for de mange årene i forbundsstyret. - Tre perioder, kanskje fire, sa Arnfinn Nilsen. *Bård Kristensen* ble takket for de mange år og mange diskusjoner. *Jorunn Blålid* hadde kommet inn som vararepresentant i perioden og valgte nå trekke seg men, hennes alder tatt i betraktning, ville det sikkert by seg anledninger til come back *Oddveig Frisli* fikk sin takk etter tre perioder. Takk for innsatsen i landsstyret til *Inger Bendiksen*, *Eldbjørg Klimpen*, *Gabriel Kjølso*, *Gudmund Selvåg*, *Petter Egil Foss*, *Runar Sjästad*, *Jens Tveit Aga* og *Terje Valås*.

Forbundslederen takket så den avtroppende kontrollkomiteen, *Arvid Øygard*, *Randi Sivertsen* og *Bjørn Tiller*.

Alle ble i tillegg overrakt blomster som takk for innsatsen og salen sluttet seg til med applaus.

Arnfinn Nilsen syntes det var litt leit at en avdeling ble uten representant både i forbunds- og landsstyret. Han trøstet Troms med at særlig når det gjelder landsstyret kan det være mange utskiftninger i perioden og fylket vil le da få sin sjanse.

Etter den nødvendige seanse med fotografering, tok forbundsleder *Arnfinn Nilsen* ordet igjen og takket delegatene, gjester og «de som ellers har fulgt oss under landsmøtet».

- Vel hjem, god sommer!

Deretter erklærte han det 34. ordinære landsmøte i Norsk Arbeidsmandsforbund for hevet.

Landsmøtets deltakere

Landsstyret

Arnfinn Nilsen	Leder
Anders B. Rodal	Nestleder/seksjonsleder
Jens Haverstad	Hovedkasserer
Toralf Årdal	Seksjonsleder
Ruth Samuelson	Sekretær

Ingvald Almklov	Gabriel Kjølso
Oddveig Frisli	Gudmund Selvåg
Liljan Larsen	Petter Egil Foss
Bård Kristensen	Magne Berg
Jorunn Blålid	Hans Thv. Kittelsen
Endre Øygarden	Jens Tveit Aga
Kjell Borglund	Åsmund Nilsen
Inger Bendiksen	Odd Joar Hjelde
Eva Jenssen	Runar Sjøstad
Eldbjørg Klimpen	Kjell G. Ludvigsen
Bjørg Andersen	Svein Taule
Tor Øyvind Ljosland	Terje Valås

Kontrollnemnda

Arvid Øygård
Jon Berger
Randi Sivertsen

Spesielt inviterte

Harald Øveraas
Ola Tuven
Oddvar Stølen

Øvrige i forbundets administrasjon

Endre Kulleseid	sekretær
Kjell Holst	sekretær
Oddbjørn Nilsen	organisasjonssekretær
Kirsti Kolaas	informasjonssekretær
Odd Arne Olafsen	redaktør Arbeidsmanden

Distriktssekretærer

- Avd. 1 Rolf Sandberg
- Avd. 2 Alex Jessen
- Avd. 2 Svein Johansen
- Avd. 3 Per Ørnulf Andersen
- Avd. 4 Per Ingebrigtsen
- Avd. 6 Kjell Sagstad
- Avd. 7 Øystein Hagen – møter 7.6.99
- Avd. 11 Wenche Iversen
- Avd. 12 Anton Halvorsen
- Avd. 13 Sven Pettersen
- Avd. 17 Odd Skum
- Avd. 18 Åse Ommundsen
- Avd. 18 Ole Jarl Madland
- Avd. 23 Bjørn Tiller
- Avd. 27 Åge Seppola
- Avd. 36 Kjell Svendsrud

Regionale verneombud

- Odd Gunnar Brøto Braathen
- Arvid Dyrge
- Nils Graskopf
- Øystein Mediå
- Knut Jarle Rødseth
- Oddvar Guttormsen
- Kjell Hovin
- Reidar Solvang
- Ernst Ditløvsen
- Leif Larsen

Representanter fra avdelingene

Koder for faggruppe

- SK (A) = Statkraft
- SF SN (K) = Statnett (overføringsanl. - avd. 220)
- BI (B) = Bergindustrien
- TBB (L) = Bru-/bomvakt
- VAKT (C) = Vakt
- NVE (N) = Forbygning
- DIV (DIV) = Diverse
- KL (O) = Mast og linje
- VM (F) = Vaktmester
- REN (R) = Renhold (spesialrenhold)
- PARK (G) = Parkeringsbetjener
- ASF (T) = Asfalt
- KYST (H) = Kystverket
- VEG (V) = Vei
- MAS (E) = Maskinentreprenører
- PA (P) = Private anlegg
- FTA (I) = Fritidsanlegg osv.
- SKADE (W) = Skadedyr/skadesanering
- JB (J) = Jernbane

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 1 Buskerud

Delegat nr.:	Navn:	Faggruppe:
1.	Johnny Myrvold	PA (P)
2.	Rita Skogly	REN (R)
3.	Marianne Henriksen	REN (R)
4.	Grete Iversen Åsen	VAKT (V)
5.	Kjell Løkka	VEG (V)
6.	Lars G. Tveiten	VEG (V)
7.	Vegard Tokerud	VEG (V)
8.	Lasse Jensen	PA (P)
9.	Tore Fjellanger	PA (P)
10.	Kjell Holmen	BI (B)
11.	Sigurd Kongsjord	VAKT (C)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 2 Oslo/Akershus

12.	Kåre Karlsen	BI (B)
13.	Daniel Skoglund	VAKT (C)
14.	John Thue	VAKT (C)
15.	Jan Klemetsen	VAKT (C)

Delegat nr.: Navn:	Faggruppe:
16. Geir G. Nilsen	VAKT (C)
17. Geir Damsgård	VAKT (C)
18. Odd Erik Snuggerud	VAKT (C)
19. Iris Berntsen	VAKT (C)
20. Tore Pedersen	VAKT (C)
21. Tove Mortensen	VAKT (C)
22. Charlotte Irene Magnus	VAKT (C)
23. Marie Kaspersen	VAKT (C)
24. Trond Karlsen	VAKT (C)
25. Leif Hagen	MAS (E)
26. Martin Holmedal	KL (O)
27. Rune Dale	PA (P)
28. Ole Kristoffersen	PA (P)
29. Ingjard Berg - møter mandag 7.6.99	PA (P)
30. Jim Roger Sedolfsen	PA (P)
31. Ronny Slettestøl	PA (P)
32. Mette Aaeng Bunes	PA (P)
33. Paal Framnes	PA (P)
34. Svein Djupnes	PA (P)
35. Bente Irene Pedersen	REN (R)
36. Jan Pettersen	REN (R)
37. Inger Joh. Sätvedt	REN (R)
38. Gerd Hansen	REN (R)
39. Wenche Dalbo	REN (R)
40. Jan Erik Opsahl	REN (R)
41. Rita Morell	REN (R)
42. Ponsri S. Berg	REN (R)
43. forfall	REN (R)
44. Annika Olsen	REN (R)
45. forfall	
46. Thorunn Nerby	REN (R)
47. Stig Rune Mobekk	REN (R)
48. Rolf Madsen	ASF (T)
49. Magnar Karlsen	ASF (T)
50. Jan Egil Smith	VEG (V)
51. Jens-Petter Hermansen	VEG (V)
52. Thomas Kjølén	VEG (V)
53. Steinar Grøstad	VEG (V)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 3 Møre og Romsdal

54. Tore Andersen	VEG (V)
55. Arvid Thue	BI (B)
56. Tor Inge Kleivenes	VEG (V)
57. May Britt Nakken	REN (R)

Delegat nr.: Navn:	Faggruppe:
58. Karl S. Olsen	KYST (H)
59. Arild V. Paulsen	PA (P)
60. Kjell Prestmo	MAS (E)
61. Frits Gravrok	KL (O)
62. Helge Sverre Moen	BI (B)
63. Odd Ketil Enebakk	ASF (T)
64. Arne Vassvik	VAKT (C)
65. Karl Ekroll	VEG (V)
66. Jørn H. Tverelv	REN (R)
67. Eva Merete Busch	REN (R)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 4 Nordland

68. Ronald Breivik	VEG (V)
69. Kjellrun Adolfsen	VEG (V)
70. Roy Lorentsen	VEG (V)
71. Gustav Bjørknes	VEG (V)
72. Heidi Kristiansen	REN (R)
73. Ragnhild Selliås	REN (R)
74. Aud Solvoll	REN (R)
75. Sonja Pedersen	REN (R)
76. Steinar Pedersen	MAS (E)
77. Karl A. Kjeldsen	MAS (E)
78. Martin Skårstad	MAS (E)
79. Henry Olsen	PA (P)
80. Asbjørn Fritsen	PA (P)
81. Tommy Nymo	BI (B)
82. Håvard Næss	BI (B)
83. Geir Pedersen	KYST (H)
84. Jan H. Pettersen	VAKT (C)
85. Per A. Pedersen	ASF (T)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 6 Hordaland

86. Jørgen Marthinussen	PA(P)
87. Truls Strand Nilsen	PA (P)
88. Trygve Fosse	PA (P)
89. Mats Engeberg	PA)P)
90. Erik-Johan Furdal	VEG (V)
91. Helge Haukeland	VEG (V)
92. Helge Ramberg	VEG (V)
93. Odd Ottosen	VEG (V)
94. Per Arne Berge	VEG (V)
95. Jostein Olav Mo	KYST (H)
96. Richard A. Rasmussen	REN (R)
97. Bjørg Røyrbotten	REN (R)

Delegat nr.: Navn:	Faggruppe:
98. Einar Hansen.....	REN (R)
99. Anne Opedal.....	REN (R)
100. Bodil Linga.....	REN (R)
101. Trude Bakke.....	REN (R)
102. Aud Anny Sæterbø.....	REN (R)
103. Marit Hilton.....	REN (R)
104. Magnar Haugland.....	BI (B)
105. Terje Sakstad.....	KL (O)
106. Geir Merkesdal.....	VAKT (C)
107. Arvid Bj. Sunde.....	VAKT (C)
108. Torill Birkeland.....	TBB (L)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 7 Agder

109. Arve Larsen.....	BI (B)
110. Tore Martinsen.....	KYST (H)
111. Bente Jørgensen.....	REN (R)
112. Anne Grethe Hulthin.....	REN (R)
113. Helge Johnsen.....	VEG (V)
114. Frank Braaten.....	VEG (V)
115. Jens M. Lindland.....	VEG (V)
116. Unn Kristin Aagedal.....	REN (R)
117. Erik Meidell.....	VAKT (C)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 8 Sør-Trøndelag

118. Sverre Valseth.....	VEG (V)
119. Olav Lien.....	VEG (V)
120. Lars Børseth.....	VEG (V)
121. Arne Lian.....	REN (R)
122. Bente Bremnes.....	REN (R)
123. Anna Sørdal.....	REN (R)
124. Inger Ann Stensli.....	REN (R)
125. Jon Olav Lund.....	MAS (E)
126. Øystein Mølslett.....	MAS (E)
127. Kristina Sliwa.....	VAKT (C)
128. Ola Melbye.....	VAKT (C)
129. Sverre Johan Strand.....	BI (B)
130. Kjell Dahl.....	BI (B)
131. Audun Bjørnerås.....	TBB (L)
132. Roger Stenersen.....	ASF (T)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 11 Øst/Vestfold

133. Tore Gundersen.....	VAKT (C)
134. Steve Mutch.....	REN (R)
135. Beathe Pettersen.....	REN (R)

Delegat nr.: Navn:	Faggruppe:
136. Birgith Baltzersen.....	REN (R)
137. Kjell Brekke.....	REN (R)
138. Aldis Segerstrøm.....	REN (R)
139. Trond Horntvedt.....	BI (B)
140. Kjell Hammerborg.....	VEG (V)
141. Leif Hammersborg.....	ASF (T)
142. Øyvind Myhre.....	VEG (V)
143. Bjørn Sørli.....	VEG (V)
144. Kjell Arne Kolden.....	VEG (V)
145. Egon Christensen.....	VEG (V)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 12 Telemark

146. Ingolf Rotlid.....	VEG (V)
147. Per Arild Lie.....	VEG (V)
148. Halvor Hamre.....	VEG (V)
149. Ingunn Marie Vikje.....	REN (R)
150. Kari Engan.....	REN (R)
151. Vivi Jette Moen.....	REN (R)
152. Per Ivar Nystog.....	MAS (E)
153. Geir Skjervum.....	VAKT (C)
154. Lars O. Gardsteig.....	PA (P)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 13 Hedmark

155. Frode Aalerud.....	VEG (V)
156. Leif Nilssen.....	VEG (V)
157. Svend Erik Andersen.....	MAS (E)
158. Vidar Graven.....	MAS (E)
159. Stein Ekeberg.....	REN (R)
160. Rolf Larsen.....	REN (R)
161. Erik Molstad.....	VAKT (C)
162. Odd Uno Fjeld.....	VM (F)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 17 Finnmark

163. Odd Olsen.....	VEG (V)
164. Erling Kivijervi.....	VEG (V)
165. Ingeir Kristiansen.....	VEG (V)
166. Erling Røsok.....	KYST (H)
167. Harald Martinsen.....	BI (B)
168. Åse Nilsen.....	BI (B)
169. Lars Arne Pedersen.....	PA (P)
170. Gunnar Rimala.....	MAS (E)

Delegat nr.: Navn: Faggruppe:

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 18 Rogaland

171. Svein Kåre Berget	BI (B)
172. Inge Ramsdal	PA (P)
173. Kjetil Steinskog	PA (P)
174. Kåre W. Blix	PA (P)
175. Terje Mikkelsen	VAKT (C)
176. Thomas Michal Strøm	VAKT (C)
177. Helene Wathne	VAKT (C)
178. Kjell Magne Svensen	VEG (V)
179. Tom Reke	MAS (E)
180. Kristoffer Skjørestad	VEG (V)
181. Tor Skårland	VEG (V)
182. Kjell Sandvik	VEG (V)
183. Anne Karin Johannessen	REN (R)
184. Sissel Tønnesen	REN (R)
185. Gerd Inger Handal	REN (R)
186. Tone Kloster	REN (R)
187. Liv Matre	REN (R)
188. Else Klubben	REN (R)
189. forfall	REN (R)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 22 Sogn og Fjordane

190. Oddvar Lundheim	VEG (V)
191. Berner Midthjell	VEG (V)
192. Johnny Gotteberg	BI (B)
193. Berit Hovden	REN (R)
194. Oddvar Kvamme	MAS (E)
195. Hallgeir Haveland	PA (P)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 23 Nord-Trøndelag

196. Line Nilsen	REN (R)
197. Anne Brit Raaen	REN (R)
198. Odd E. Lyngås	VEG (V)
199. Sten Abrahamsen	VEG (V)
200. Arild Kjelbotn	MAS (E)
201. Geir Williassen	BI (B)
202. Aud Sand	VAKT (C)
203. Gunnar Walstad	ASF (T)
204. Kai Inge Sletvold	MAS (E)
205. Jan Morten Langolf	NVE (N)
206. Snorre Bragstad	ASF (T)

Delegat nr.: Navn: Faggruppe:

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 27 Troms

207. Geir Blixgård	VEG (V)
208. Agnar Kvernmo	VEG (V)
209. Sigmund Steinnes	VEG (V)
210. Lisbet Johansen	REN (R)
211. Børge Kristoffersen	MAS (E)
212. Svein Westvik	PA (P)
213. Per Kåre Olsen	ASF (T)
214. Frank Svendsen	VAKT (C)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 36 Oppland

215. Odd R. Kristiansen	BI (B)
216. Iver Iversen	BI (B)
217. Toril B. Viken	REN (R)
218. Anne Lise Hagen	REN (R)
219. Lisbeth Ninive	REN (R)
220. Karen Marie Tvedt	VEG (V)
221. Reidar Hatlelid	VEG (V)
222. Jarle Røksund	VEG (V)
223. Oddgeir Blikken	PA (P)
224. Stig M. Borglund	MAS (E)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 142 Longyearbyen

225. Steinar Berthelsen	BI (B)
226. Dagrun B. Hansen	BI (B)
227. Torfinn Johansen	BI (B)

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 206 Skaland

228. Harry Wang	BI (B)
-----------------------	--------

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 214 Sandbekk

229. Svein Jarl Liestøl - møter mandag 7.6.99	BI (B)
---	--------

Norsk Arbeidsmandsforbund avd. 220 Linje

230. Johny Ranum - møter mandag 7.6.99	SN (K)
--	--------

Talerliste

- Aga, Jens Tveit s. 122, 136, 138,
184, 224, 231, 243, 247, 252, 274,
280, 281, 294
Andersen, Per Ørnulf s. 32, 245,
277, 278, 280, 281
Andersen, Svend Erik s. 244
Andersen, Tore s. 129, 254, 265
Bendiksen, Inger s. 40, 247
Berg, Magne s. 125
Borglund, Kjell s. 195
Borglund, Stig M. s. 123, 269
Breivik, Ronald s. 31, 136, 186, 249,
254, 317
Børset, Lars s. 222
Dalberg, Jarle s. 32
Damsgård, Geir s. 258
Dyng, Erna s. 123, 178, 234
Fjeld, Odd Uno s. 244, 274
Graven, Vidar s. 243
Guttormsen, Oddvar s. 284
Hagen, Øystein s. 125, 138, 223, 250,
253, 254, 256, 275, 278, 280, 318
Halvorsen, Anton s. 119
Hansen, Karsten s. 18
Haukeland, Helge s. 123, 318, 320
Haverstad, Jens s. 19, 25, 40, 115,
136, 139, 186, 231, 248, 251, 257,
263, 277, 279, 283, 292
Hermansen, Jens-Petter s. 130, 268
Holst, Kjell s. 32, 132, 245, 259,
272, 288, 293, 316
Ingebrigtsen, Per s. 34, 128, 187,
225, 235, 246, 252, 256, 282, 283,
290, 294
Iversen, Kjell s. 40, 225, 246, 283
Iversen, Wenche s. 24, 30, 187
Jagland, Thorbjørn s. 187, 201
Jenssen, Eva s. 126
Jessen, Alex s. 251, 255, 269, 279
Johannessen Anne Karin s. 185
Johansen, Svein s. 322
Jørgensen, Bente s. 134, 250, 264,
265, 276, 277
Karlsen, Kåre s. 121
Kittelsen, Hans Thv. s. 197, 203,
274, 288
Klemetsen, Jan A. s. 33, 127, 134,
136, 185, 194, 200, 203, 237, 252,
256, 264, 284, 287, 291, 295
Klimpen, Eldbjørg s. 33, 249, 282
Kolaas, Kirsti s. 259
Kristensen, Bård s. 30, 124, 137,
138, 238, 247, 281, 290, 293
Kristiansen, Heidi s. 121, 130, 316
Kristiansen, Odd R. s. 296
Kristoffersen, Ole s. 136, 251, 254
Kvernmo, Agnar s. 195, 248
Langolf, Jan Morten s. 121
Larsen, Arve s. 199
Liestøl, Svein s. 234
Lindland, Jens M. s. 258
Ljosland, Tor Øyvind s. 137, 251,
258
Ludvigsen, Kjell G. s. 120, 137
Lundheim, Oddvar s. 130, 185, 199,
267, 272, 283, 289
Lyngås, Odd E. s. 276
Madland, Ole Jarl s. 139
Madsen, Rolf s. 185
Martinsen, Harald s. 254
Meidell, Erik S. s. 124, 186, 198,
223, 235, 278
Molstad, Erik s. 257
Myhrvold, Johnny s. 321
Nakken, May Britt s. 245
Nilsen, Arnfinn s. 7, 17, 20, 22, 23,
31, 32, 184, 187, 194, 198, 202,
222, 223, 226, 238, 246, 247, 248,
255, 257, 258, 259, 261, 264, 284,
288, 291, 292, 294, 322, 323, 324
Nilsen, Line s. 185
Nilsen, Oddbjørn s. 40, 236, 240,
270, 275
Nilsen, Truls Strand s. 185, 268, 274
Nilsen, Åsmund s. 128, 262
Olsen, Odd G. s. 296

- Olafsen, Odd Arne s. 272
Pedersen, Tore s. 267, 269
Pettersen, Sven s. 135, 136, 137,
138, 237, 253, 257, 259, 281
Rasmussen, Richard A. s. 120, 186,
200, 270
Reke, Tom s. 320
Rodal, Anders B. s. 20, 33, 131, 173,
248, 265, 271, 273, 274
Rødseth, Knut Jarle s. 186, 268,
317, 318
Sagstad, Kjell s. 126, 183, 185, 196,
260, 262, 277, 279, 290
Samuelsen, Ruth s. 200
Selvåg, Gudmund s. 32, 132, 137,
196, 232, 288
Seppola, Åge s. 196, 289, 316
Skjørestad, Kristoffer s. 126, 137,
253
Skårstad, Martin s. 319
Skum, Odd s. 250, 289
Svendsrud, Kjell B. s. 199, 233
Sørlic, Bjørn s. 123
Thue, John s. 121, 134
Tiller, Bjørn s. 129, 246, 249, 253,
255, 277, 320
Tokerud, Vegard s. 122, 139, 197
Torske, Arne W. s. 31
Tønnesen, Sissel s. 185
Valla, Gerd Liv s. 17, 225, 240
Valset, Sverre s. 124
Vassvik, Arne Georg s. 137, 186,
252, 269, 271, 288
Westvik, Svein s. 197, 317, 318
Øygarden, Endre s. 296, 297, 315,
316
Øygaard, Arvid s. 31
Åsen, Grete Iversen s. 184

